

matheus
marcus
johannis

Matthe Lucas Matthe Lucas
Explicit canon in quo eluo
Incipit
Canon in quo

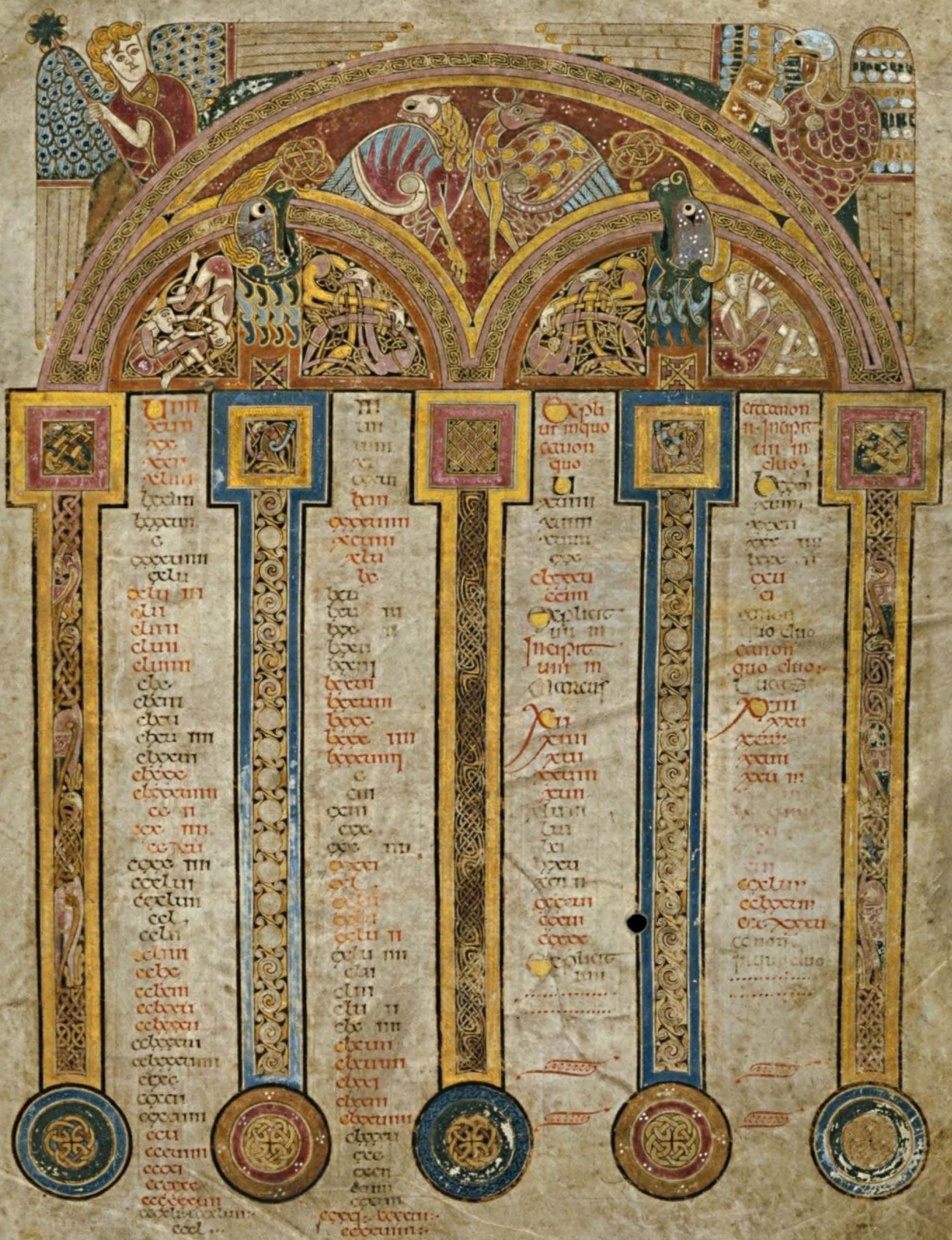

Lucas
Iohannis
Marche

Lucas Johannis

I	cci	IIII	xcviiii
iii	ccvi	vii	cii
v	ccviii	viiii	ciiii
viiii	cxc	xi	civi
xviiii	cxciiii	xiii	civiii
xx	cxxiii	xvii	xc
xxi	cxxvi	xviii	xci
xviiii	cxxviii	xcvi	xcii
xxxi	cxxxvi	xciiii	xciiii
L	cclii	xciiii	xciiiii
	Lucas		
li	cclvi	xxviiii	xxxiii
lviii	cclviiii	xxx	xxxvi
lviiii	cclxiiii	xxxi	xxxviii
lxxvi	cclxxvi	xxxiii	xxxx
lxxvi	cclxxvii	xxxvi	xxxxii
		xxxviiii	
ciii	cclxxvi	xli	xxxxiiii
civi	cclxxviii	xliii	xxxxvi
civii	cclxxxviii	xlii	xxxxviii
cxvi	cclxxxviii	L	xcl
cxvii	cxxxvi	lii	xclii
cxxii	cxxxviii	liiii	xclvi
cxxiii	cccci	liii	xclviii
cxxxi	cccciiii	liiii	xclviiii
cxii	cccvi	lx	cli
cxliiii	cccviii	lxii	clii
cli	cccxvi	lxiii	clii
cliii	cccxx	lxvi	cliii
cliiii	cccxxvi	lxviii	cliiii
clxii	cccxxxi	lxxi	clxii
clxiii	cccxxxiiii	lxxii	clxiii
clxvi	cccxxxviii	lxxvi	clxvi
clxxiii	cccxcvi	lxxviii	clxviii
clxxvi	Explicit	lxxx	clxxi
clxxviii	canon in	lxxxi	clxxii
clxxx	in lucas quo	lxxxiii	clxxviii
clxxxvi	lucas proprie	lxxxiii	clxxxviii
clxxxviii	incipit canon	lxxxi	clxxxxi
cxc	x in quo Jo	xcvi	clxxxviiii
cxcvi	hannis pro	xciii	xci
cxcvi	prie	xciii	xcc iii

cxcvi
cc
ccvi
ccvi
ccvii

cxc
cxcvi
cxciiii
cxcvi
cxcvi iii

cxxx
cxxxiiii
cxxxvi
cxxxviii
cxxx

cxxxxvi

Expli
cit

canon

Nunc [illegible] ... baile ... conamuliunt ... [illegible]
[illegible] ... baile ... conamuliunt ... [illegible]
[illegible] ... domesmaine ... [illegible]
[illegible] ... ironamaite ... [illegible]
[illegible] ... [illegible]
[illegible] ... [illegible]

Nativitas xpi in bethlem Iuitas magi munera offerunt
et infantes in te circumcisi

ihu exegipto in nazareth :· baptisma :·

De baptismo iohannis in iordane et xpi

Ubi zabulus tempta ihm et ieiunauit ihs

xl diebus :· Ubi iohannes traditus est et

secessit ihs in cafarnaum :· Ubi petrum

et andream piscatores conuocat :·

De beatitudine et caetera mandata ad dis-

cipulos suos loquitur :· Commouenit ihs so-

luere legem sed adimplere :· Non moe chan-

dum :· De dilectione inimicorum :·

De elimosinis nesciat sinistra quid faciat

dextera :· non multum

Nieiunis non contristandum et in oratione

loquendum et de thesauro in caelo :· de uo

Nemo potest duobus dominis seruire et

ladilibus et lilialibus et sollicitudine diei :·

De fistuca et de trabe in oculo de margare-

tis non mittandis ante porcos :·

Intrate per angustam portam et cauete

a falsis profetis :. in regnum caelorum

Non omnis qui dicit mihi dñe dñe intrabit

et de domo aedificata super petram

et harenam :. dixit

Descendens ihs de monte leprosum mun

Ubi puerum centorionis ihs saluum fecit

Ubi socrum petri a febribus liberauit :.

Ubi quidam dixit magister sequarte et a

lio dixit ihs sequere me et in nauicula dormi

ens excitatur ad discipulis suis :. eiecit

In terra gerasenorum legionem demonium

Ubi paraliticum iusit ire cum lecto suo

et matheum uocat dete loneo suo :.

Non egent sani medicum sed male habentes

Non ieiunant filii sponsi quamdiu cum illis

est sponsus :. et filia princi

Ubi mulier a profluio sanguinis curatur

pes a morte suscitatur :. et mutum

Ubi caeciis oculos aperue et surdum

demonium eiecit ⁘ ⁘ ⁘ ⁘ Et dat apostolis
Mesis quidem multa operari autem pauci
potestatem curandi ⁘ ⁘ ⁘ ⁘ omni cloc
Nomina apostolorum dicit quos misit cu
trina si uos persequuntur in unam ciuita
tem fugite in aliam ⁘ ⁘ ⁘ non est
Qui dilegit patrem aut matrem super me
⁘ ⁘ ⁘ ⁘ dignus ⁘ ⁘ ⁘ Iohanne ad turbas
Iohannis ad ihm de carcere misit et ihs de
loquitur lex et profetae usque ad iohannem
Ubi improperat choros ain et bethsaida
ciuitatibus ⁘ Confiteor tibi dne pater
caeli et terrae quia absconditi haec a sa
pientibus et relasti ea paruulis ⁘ ⁘ ⁘ ⁘
Ubi discipuli spicas uellunt sabbatis ⁘ ⁘
Ubi manum aridam sanauit hominem
a demonio cecum et mutum curauit ⁘ ⁘ ⁘
Ubi scribae et farisaei signum petunt
ab ihu ⁘ Matertua et fratres tui dicunt

ad ihm stant foris sedens in nauicula ihs tur
bis parabulas exponit et de semine super
petram et spinas et in bona terra seminatum
De zizania in tritico de grano sinapis et fer
mento ... ta et de rete misa
De thesauro absconso et de bona margare
mare ... De iohannis capite in disco allato
De quinque panibus et duobus piscibus in
quinque milia hominum ... gentem eleuat
Ubi super mare ambulat et petrum mer
De manibus lauandis et de his quae de ore
exeunt quia coinquinant hominem non quae
intrant ... gentes fimbriam uesti ihu
In terra gera senorum multi curati sunt tan
De filia mulieris quam a demonio curauit
De septem panibus et paucis piscibus in
quatuor milia uirorum et saducaei petunt
ab ihu signum et de fermento farisaeorum
et de episcopatu petri super petram

Ubi dicit ihs si qui suult post me uenire tollat
crucem suam et sequatur me
Ubi in monte cum moyse et helia apparet
et puerum lunaticum saluat. Et de fide
dicit si napis granum qui fuit in ore
De dragma dicit petro reddere destitere
piscis de et ciculo eruendo
De humilitate sicut puer et de manu et pe
et de eo ue erratica ter alteri
Et de correptione fratrum et indulgere al
qui conseruum suum propter denarios cen
tum suffocat bus
Uxorem non debere dimitti et de spadoni
De dite quod de ficele intrabit in regnum
caelorum Et erunt primi nouissimi
et nouissimi primi e
De filis zebedei et primis ac cubitis caen
De duobus caecis secus uiam sedentibus
et cum ihs sedere super pullum assinae

nummularios iecit de templo :. mo filios
De arbore ficus quae arida facta est et ho
mum eam mittit :. Parabulam de puplica
nis et meretricibus dicit de vinea locata
colonis ubi interficiunt missos a dose et muta
ti contempnunt venire ad nuptias :. cesaris :.
Reddite dō quae sunt dī et caesari q: sunt
De muliere quae septem fratres habuit et
farisaeos interrogatos de xp̄o cuius filius
esse :. Quae farisaei dicunt ut fiant et
quae faciunt non fiant :. et tulice et
De prosylito de iuramento et de camillo
calice et cadino de monumentis de albatis
et de monumentis prophetarum :. prophetas :.
Herusalem hyrusalem quae interficis
De seodo xp̄o proximare diem novissimum
De brae vitate vita et temporum et seodo
profecis :. De decem virginibus et de ta
lentis :. De segregatione ovium

Et a eclorum

lxxii De unguento mulieris quae perfudit capud ihu.

lxxiii Et dicit ihs ad discipulos suos quod unus eum

tradere et de sacramento corporis sui et

sanguinis dicit. Et oratio ihu ad patrem

lxxiiii Petro dicit quod tereum abnegaturus esse

ubi iudas eum tradidit et petrus tertio abne-

gavit et lacrimatus est et ubi iudas laqueo

se suspendit et de agro figuli et de passio

lxxv ne dni ihu. De resurrectione ihu.

Item de mandatis et de doctrina eius et de baptismo

Finiunt breves causae

evangelii secundum mathaeum

Incipit argumentum evangelii

secundum mathaeum

Ita est sicut primus poni
tur in ordine

Ita euangelium in iudea primus scripsit cuius
uocatio ad dnm ex publicanis actibus fuit
duorum in generatione xpi principia praesu
mens unius cuius prima circumcisio in
carne alterius cuius secundum cor electio
fuit et ex utrisque in patribus xps sicque
quaterno denario numero triformiter
posito principium accredendi fide in lec
tionis tempus porrigens et ex electione in tra
nis migrationis diem dirigens adque a trans
migratione usque in xpm desiniens decursus
aduentus dni ostendit generationem ut
et numerosatis faciens et tempori et sequo

12

esse ostendere. Et cum in se opus demons
trans etiam in his quorum genus possunt xpi
operantis a principio testimonium non nega
re quarum omnium rerum tempus ordo
numerus dispositio vel ratio quod fidei ne
cessarium est cl. xps est qui factus ex muli
ere factus sub lege natus ex virgine passus
in carne omnia in cruce fixit ut victrium
fans in semet ipso resurgens in corpore
et patris nomen in patribus filio. Et filii
nomen patri restituere ere in filiis sine
principio sine fine ostendens se unum cum
patre esse quia unus est in quo evangelio
utilis est clesi clerantibus dm sic prima vel
media vel perfecta cognoscere ut et
vocationem apostoli. Et opus evangelii
dilectionem dei in carne nascentis per unitate
fa legentes intellegant adque ichneo in quo ad prae
hibis sunt et ad praehendere expectant recognoscant

nobis enim hoc in studio argumenti fuit et fi-
dem factae retradere et operantis dei intel-
legendam esse diligenter dispositionem
querentibus non tacere :: :: :: Finit
argumentum evangelii secundum
Matheum :: Incipit breve
se[illegible] cunctum in arcum

GRATIE

HANNIS HABOZ WHITHILL VI

nit super eum spiritus dei et fuit ihesus in deserto
temptatus :: Et postquam traditus est Iohan-
nis praedicavit ihesus et vocavit discipulos et
hominem ab spiritu immundo curavit :: Rebant
Socrum petri a febribus liberavit et quae
eum turbae ut salvarentur
Rogavit ihesum leprosus et mundavit eum

Et surrexit protinus et tollens grabatum suum abiit coram omnibus ita ut stupere omnes et magnificare deum dicerent quia nunquam sic vidimus. Et rursus exiit iesus ad mare et omnis turba veniebat ad eum et docebat eos. Et cum transiret vidit levi filium alphei sedentem ad telonium et ait illi sequere me. Et surgens secutus est eum. Et factum est dum recumberet in domo illius et multi publicani et peccatores simul discumbebant cum iesu et discipulis eius erant enim multi qui secuti erant eum. Et scribae et pharisaei videntes quia manducabat cum publicanis et peccatoribus dicebant discipulis eius quare cum publicanis et peccatoribus manducat et bibit. Et audiens iesus ait illis non egent qui sani sunt medico sed qui male habent. Quidam autem dicebant quia iohannes discipulus erat peccatorum et quia pharisaei crebro ieiunabant. Et isti autem dicebant illi quia discipuli iohannis ieiunant frequenter et orationes faciunt similiter et pharisaei sed tui manducant et bibunt. Et ait illis iesus numquid possunt filii sponsi qui cum illis est ieiunare quamdiu habent secum sponsum non possunt ieiunare. Venient autem dies cum auferetur ab eis sponsus et tunc ieiunabunt in illa die. Et dicebat illis similitudinem quia nemo commissuram de vestimento novo inmittit in vestimento vetere alioquin et novum rumpit et veteri non convenit commissura a novo. Et nemo mittit vinum novum in utres veteres alioquin rumpet vinum novum utres et ipsum vinum effundetur et utres pereunt sed vinum novum in utres novos mittendum est et utraque conservantur. Et nemo bibens vetus statim novum vult dicit enim vetus melius est. Et factum est in sabbato secundoprimo ut transiret per sata et vellebant discipuli eius spicas et manducabant confricantes manibus suis. Quidam autem pharisaeorum dicebant illis quid facitis quod non licet sabbatis facere. Et respondens iesus ad illos dixit numquam legistis quid fecerit david quando esurit ipse et qui cum illo erant quomodo intravit in domum dei sub abiathar principe sacerdotum et panes propositionis manducavit et dedit eis qui cum illo erant quos non licebat manducare nisi tantum sacerdotibus et dicebat illis quia dominus est filius hominis etiam sabbati. Et factum est in alio sabbato ut intraret in synagogam et doceret. Et erat ibi homo cui manus aridam habebat dextram. Et observabant illum scribae et pharisaei si sabbato curaret ut invenirent unde accusarent eum. Ipse autem sciebat cogitationes eorum et ait homini habenti aridam manum dextram surge in medium. Et ille surrexit et stetit. Dixit autem ad illos iesus interrogo vos si licet sabbatis benefacere an malefacere animam saluam facere an perdere. Et circumspectis omnibus dixit illi extende manum tuam et extendit et restituta est manus illi. Et ipsi repleti sunt insipientia et loquebantur ad invicem quidnam facerent iesu. Et factum est in illis diebus exiit in montem orare et erat pernoctans in oratione dei. Et cum factus esset dies vocavit discipulos suos et elegit duodecim ex ipsis quos et apostolos nominavit. Et descendit cum illis et stetit in loco campestri et turba discipulorum eius et multitudo magna plebis ab omni iudea et hierusalem et maritima et tyri et sidonis qui venerant ut audirent eum et sanarentur a languoribus suis et qui vexabantur a spiritibus immundis et curabantur. Et omnis turba quaerebat eum tangere quia virtus de illo exibat et sanabat omnes. Et cum appropinquasset iesus vidit duos fratres simon qui vocatur petrus et andreas frater eius mittentes rete in mare erant enim piscatores. Et ait illis venite post me et faciam vos fieri piscatores hominum. Et illi continuo relictis retibus secuti sunt eum. Et cum processisset inde vidit alios duos fratres iacobum zebedaei et iohannem fratrem eius in navi cum zebedaeo patre eorum reficientes retia sua et vocavit eos. Et illi relicto patre zebedaeo in navi cum mercennariis abierunt post eum. Et ingressus capharnaum statim sabbatis introibat in synagogam et docebat eos. Et stupebant omnes ad doctrinam eius erat enim docens eos quasi potestatem habens et non sicut scribae et pharisaei. Et erat in synagoga eorum homo in spiritu immundo et exclamavit dicens quid nobis et tibi iesu nazarene venisti perdere nos scio te qui sis sanctus dei. Et increpavit illum iesus dicens obmutesce et exi ab homine spiritus immundus et cum discerpsisset eum spiritus immundus et exclamasset voce magna exiit ab illo. Et stupebant omnes ita ut conquirerent inter se dicentes quid est hoc quae est doctrina haec nova quia in potestate etiam spiritibus immundis imperat et obaudiunt ei. Et exiit fama eius statim in omnem regionem galilaeae vicinam. Et continuo exeuntes de synagoga venerunt in domum simonis et andreae cum iacobo et iohanne et socrus simonis iacebat febricitans et statim dicunt illi de illa. Et accedens adlevavit illam tenens manum eius et dimisit illam febris et ministrabat illis. Et vespere facto cum occidisset sol adferebant ad eum omnes male habentes et daemonia habentes et erat omnis civitas congregata ad ianuam et curavit multos male habentes variis languoribus et daemonia multa eiecit et non sinebat ea loqui quia sciebant eum christum. Et diluculo valde surgens egressus abiit in desertum locum et ibi orabat. Et persecutus est eum simon et qui cum illo erant et invenerunt eum et dicunt ei quia omnes quaerunt te. Et ait illis eamus in proximos vicos et civitates ut et ibi praedicem ad hoc enim exivi. Et praedicabat in synagogis eorum et in omnem galilaeam et daemonia eiciebat. Et venit ad eum leprosus deprecans eum et genu flexo dicit ei quia si vis potes me mundare. Et misertus eius extendit manum suam et tetigit eum et ait illi volo mundare et cum dixisset statim lepra discessit ab illo et mundatus est. Et comminatus est illi et statim eiecit illum et dixit illi vide nemini dixeris sed vade ostende te sacerdoti et offer pro emundatione tua quae praecepit moyses in testimonium illis. Et ille exiens coepit praedicare multa et diffamare sermonem ita ut iam non posset manifeste introire in civitatem sed foris in desertis locis esset et conveniebant ad eum undique. Et iterum introivit capharnaum post dies et auditum est quia in domo est. Et continuo convenerunt multi ita ut non caperent neque ad ianuam et loquebatur eis verbum. Et venerunt ferentes ad eum paralyticum qui a quattuor portabatur. Et cum non possent offerre eum illi prae turba scientes locum ubi erat detexerunt et patefecerunt demittebant grabatum in quo paralyticus iacebat. Et videns iesus fidem illorum dixit paralytico fili dimittuntur tibi peccata tua. Erant autem quidam de scribis ibi sedentes et cogitantes in cordibus suis quid hic sic loquitur blasphemias quis potest dimittere peccata nisi solus deus. Et statim cognovit iesus spiritu suo quod sic cogitarent intra se et ait illis quid haec cogitatis in cordibus vestris quid est facilius dicere paralytico dimittuntur tibi peccata tua an dicere surge tolle grabatum tuum et ambula. Ut autem sciatis quia filius hominis habet potestatem in terra dimittendi peccata ait paralytico tibi dico surge tolle grabatum tuum et vade in domum tuam. Et surrexit protinus et tollens grabatum abiit coram omnibus ita ut stupere omnes et magnificare deum dicerent quia nunquam sic vidimus. Et rursus exiit iesus ad mare et omnis turba veniebat ad eum et docebat eos. Et cum transiret vidit levi filium alphei sedentem ad telonium et ait illi sequere me. Et surgens secutus est eum. Et factum est dum recumberet in domo illius et multi publicani et peccatores simul discumbebant cum iesu et discipulis eius erant enim multi qui secuti erant eum. Et scribae et pharisaei videntes quia manducabat cum publicanis et peccatoribus dicebant discipulis eius quare cum publicanis et peccatoribus manducat et bibit. Et audiens iesus ait illis non egent qui sani sunt medico sed qui male habent. Quidam autem dicebant quia iohannes discipulus erat peccatorum et quia pharisaei crebro ieiunabant. Et isti autem dicebant illi quia discipuli iohannis ieiunant frequenter et orationes faciunt similiter et pharisaei sed tui manducant et bibunt. Et ait illis iesus numquid possunt filii sponsi qui cum illis est ieiunare quamdiu habent secum sponsum non possunt ieiunare. Venient autem dies cum auferetur ab eis sponsus et tunc ieiunabunt in illa die. Et dicebat illis similitudinem quia nemo commissuram de vestimento novo inmittit in vestimento vetere alioquin et novum rumpit et veteri non convenit commissura a novo. Et nemo mittit vinum novum in utres veteres alioquin rumpet vinum novum utres et ipsum vinum effundetur et utres pereunt sed vinum novum in utres novos mittendum est et utraque conservantur. Et nemo bibens vetus statim novum vult dicit enim vetus melius est. Et factum est in sabbato secundoprimo ut transiret per sata et vellebant discipuli eius spicas et manducabant confricantes manibus suis. Quidam autem pharisaeorum dicebant illis quid facitis quod non licet sabbatis facere. Et respondens iesus ad illos dixit numquam legistis quid fecerit david quando esurit ipse et qui cum illo erant quomodo intravit in domum dei sub abiathar principe sacerdotum et panes propositionis manducavit et dedit eis qui cum illo erant quos non licebat manducare nisi tantum sacerdotibus et dicebat illis quia dominus est filius hominis etiam sabbati. Et factum est in alio sabbato ut intraret in synagogam et doceret. Et erat ibi homo cui manus aridam habebat dextram. Et observabant illum scribae et pharisaei si sabbato curaret ut invenirent unde accusarent eum. Ipse autem sciebat cogitationes eorum et ait homini habenti aridam manum dextram surge in medium. Et ille surrexit et stetit. Dixit autem ad illos iesus interrogo vos si licet sabbatis benefacere an malefacere animam saluam facere an perdere. Et circumspectis omnibus dixit illi extende manum tuam et extendit et restituta est manus illi. Et ipsi repleti sunt insipientia et loquebantur ad invicem quidnam facerent iesu. Et factum est in illis diebus exiit in montem orare et erat pernoctans in oratione dei. Et cum factus esset dies vocavit discipulos suos et elegit duodecim ex ipsis quos et apostolos nominavit. Et descendit cum illis et stetit in loco campestri et turba discipulorum eius et multitudo magna plebis ab omni iudea et hierusalem et maritima et tyri et sidonis qui venerant ut audirent eum et sanarentur a languoribus suis et qui vexabantur a spiritibus immundis et curabantur. Et omnis turba quaerebat eum tangere quia virtus de illo exibat et sanabat omnes. Et cum appropinquasset iesus vidit duos fratres simon qui vocatur petrus et andreas frater eius mittentes rete in mare erant enim piscatores. Et ait illis venite post me et faciam vos fieri piscatores hominum. Et illi continuo relictis retibus secuti sunt eum. Et cum processisset inde vidit alios duos fratres iacobum zebedaei et iohannem fratrem eius in navi cum zebedaeo patre eorum reficientes retia sua et vocavit eos. Et illi relicto patre zebedaeo in navi cum mercennariis abierunt post eum. Et ingressus capharnaum statim sabbatis introibat in synagogam et docebat eos. Et stupebant omnes ad doctrinam eius erat enim docens eos quasi potestatem habens et non sicut scribae et pharisaei. Et erat in synagoga eorum homo in spiritu immundo et exclamavit dicens quid nobis et tibi iesu nazarene venisti perdere nos scio te qui sis sanctus dei. Et increpavit illum iesus dicens obmutesce et exi ab homine spiritus immundus et cum discerpsisset eum spiritus immundus et exclamasset voce magna exiit ab illo. Et stupebant omnes ita ut conquirerent inter se dicentes quid est hoc quae est doctrina haec nova quia in potestate etiam spiritibus immundis imperat et obaudiunt ei. Et exiit fama eius statim in omnem regionem galilaeae vicinam. Et continuo exeuntes de synagoga venerunt in domum simonis et andreae cum iacobo et iohanne et socrus simonis iacebat febricitans et statim dicunt illi de illa. Et accedens adlevavit illam tenens manum eius et dimisit illam febris et ministrabat illis. Et vespere facto cum occidisset sol adferebant ad eum omnes male habentes et daemonia habentes et erat omnis civitas congregata ad ianuam et curavit multos male habentes variis languoribus et daemonia multa eiecit et non sinebat ea loqui quia sciebant eum christum. Et diluculo valde surgens egressus abiit in desertum locum et ibi orabat. Et persecutus est eum simon et qui cum illo erant et invenerunt eum et dicunt ei quia omnes quaerunt te. Et ait illis eamus in proximos vicos et civitates ut et ibi praedicem ad hoc enim exivi. Et praedicabat in synagogis eorum et in omnem galilaeam et daemonia eiciebat. Et venit ad eum leprosus deprecans eum et genu flexo dicit ei quia si vis potes me mundare. Et misertus eius extendit manum suam et tetigit eum et ait illi volo mundare et cum dixisset statim lepra discessit ab illo et mundatus est. Et comminatus est illi et statim eiecit illum et dixit illi vide nemini dixeris sed vade ostende te sacerdoti et offer pro emundatione tua quae praecepit moyses in testimonium illis. Et ille exiens coepit praedicare multa et diffamare sermonem ita ut iam non posset manifeste introire in civitatem sed foris in desertis locis esset et conveniebant ad eum undique. Et iterum introivit capharnaum post dies et auditum est quia in domo est. Et continuo convenerunt multi ita ut non caperent neque ad ianuam et loquebatur eis verbum. Et venerunt ferentes ad eum paralyticum qui a quattuor portabatur. Et cum non possent offerre eum illi prae turba scientes locum ubi erat detexerunt et patefecerunt demittebant grabatum in quo paralyticus iacebat. Et videns iesus fidem illorum dixit paralytico fili dimittuntur tibi peccata tua. Erant autem quidam de scribis ibi sedentes et cogitantes in cordibus suis quid hic sic loquitur blasphemias quis potest dimittere peccata nisi solus deus. Et statim cognovit iesus spiritu suo quod sic cogitarent intra se et ait illis quid haec cogitatis in cordibus vestris quid est facilius dicere paralytico dimittuntur tibi peccata tua an dicere surge tolle grabatum tuum et ambula. Ut autem sciatis quia filius hominis habet potestatem in terra dimittendi peccata ait paralytico tibi dico surge tolle grabatum tuum et vade in domum tuam.

munclauit :. Et cum filiam principis amor
tuis saluare mulierem a profluio sanguinis
saluat :. Non est profeta acceptus in patria
sua rent et curarent infirmos
Et misit duodecim discipulos ut praedica
et herodis decolauit iohannem et uenerun
t ad ihm discipuli et refecit eos :. num
De quinque panibus in quinque milia homi
ubi superfluctus ambulauit et infirmos
curauit :. :. homilien :.
Non lotis manibus edere non quo inquinat
Non lice tollere panem filiorum et dare
canibus et mundata est puella a demonio :.
Hominem sordum et mudum curauit ut au
dire et loquerentur :. cauete a fermento
De uii panibus in quattuor milia hominum
farissaeorum et caecus dixit uideo homines
ut arbores :. Et dixit qui uult me
Et dixit ihs quem medicunt homines esse

sequi tollat crucem suam :· leas :·

Gnmonte uisisunt cum ihu moyses Ghe-

Puerum a demonio mundauit quem discipu-

li eiecere non poterunt :· tem demoni-a

Dixit ei iohannis uidimus quendam eicien

qui non sequitur nobiscum Gdemanu Gpede

Gdoculo eruendo :· regnum utpuer :·

Non debere dimitti uxorem Gsuscipere

Qui pecuniam habent dificele intrabunt

in regna caelorum :· nium seruus :·

Qui uoluerit in uobis esse primus erit om

Quendam caecum barici meam sedentem

secus uiam inluminauit ihs :· bae cla

Sedentem ihm superpullum asinae tur

mabant ossanna :· tes eiciebat dletem

Cum maledixit ihs arborem ficus Gueiden plo :·

Baptisma iohannis de caelo fuit a nex

hominib :· Deuinea Gtolonis qui occi

derunt heredem :· Redditte quaedi

sunt dō et quae caesaris caesari :

De septem fratribus qui unam uxorem habuerunt et dilegere dm̄ et proximum et cum interrogare de xp̄o cuius filius sit dixit causae ascribis :

Et laudavit ihs̄ viduam quae miserat quadrantem in gazofilacio : uit novissimum et cum dicere de lapidibus templi designa[illegible] tempus : unguento abiit iudas et mulier quaedam cum perfundere ihm̄ ut tradere eum et manducavit ihs̄ cum discipulis pascha : qui pro multis effudit : et dixit ihs̄ hoc est corpus meum et sanguis et cum dixisse pstro terminus gabis aitorate neveniatis in temptationem : aebatur cum ducerstur ihs̄ ad caifan quidam sequi amictus syndonem et ductus est ihs̄ ad passionem : Post resurrectionem apparuit apostolis et dixit qui crediderit et baptizatus

fuerit saluabitur. qui non crediderit damna-
bitur. Et receptus est in caelis. Dominus.

Explicuit capitula marci. Incipit argumen-
tum euangeli secundum marc.

Matthaei Et plerique in baptisma-
te filius adque in diu[illegible]
no sermone discipulus sacerdotium inis-
rahel, agens secundum carnem leuita conuer-
sus ad fidem xpi euangelium in italia scripsit.
ostendens meo quid et generi suo debere. Et
xpo nam initium principii in uocem profeticae
exclamationis instituens ordinem leuiticae
electionis ostendit ut praedicans praedisti-
natum iohannem filium zachariae in uocem
angeli adnuntiantis emisum non solum uer-
bum carofactum sed et corpus dni in omnia

peruerbum diuinae uocis animatum initium
euangelicae praedicationis ostendere ut quis
haec legens scire cui initium carnis credere
in dño Et dñi aduenientis habitaculum caro
debere agnoscere adque in semperuerbum
uocis quod in consonantibus perdidere at
inuenire denique perfecti euangelii opus
intrans monstrans in se Et baptismo dñi
praedicare dñm inchoans non laborauit na
tiuitatem carnis quam in priobus uincerat
dicere sed totus in primis expulsionem
deserti ieiunium muneri temptationem
diabuli congregationem bestiarum Et minis
terium protulit angelorum ut instituens
nos ad intellegendum singula in breui con
figens ne auctoritatem faciteret adimere
Et perficiendo operi plenitudinem non ne
gare denique amputasse sibi post fidem
pollicem dicitur Et sacerdotio reprob:

16

haberetur sed tantum consentiens fidei prae-
distinata potuit electio ut necsic in opere uer-
bi perdiderat quod prius meruerat in gene-
re nam alexandriae a episcopus fuit cui-
us per singula opus scire Et euangelii in-
sedicta disponere Et disciplinam in sele-
gis acognoscere est Et diuinam dni in carne
intellegere naturam quae ex nos primum
requiri de hinc in qua esita quisita uoluimus
agnosci habentes mercedem exortationis
quoniam qui plantat Et qui inrigat unum
qui autem incrementum
prestat dns est Incipit
argumentum euangelii secundum
Lucanum

LATTERVM

tione ante ochensis arte

medicus discipulus apostolorum postea
paulum secutus usque ad confessionem
eius seruiens dō sine crimine nam neque
uxorem umquam neque filios habens
lxxxta .iiii. annorum obiit in bethania ple-
nus spūs scō quicum iam descripta essent
euangelia. per matheum quidem in iudea
per marcum hautem in italia scō instigante
spū in achaiae partibus hoc scribsit euangeli
um significans etiam ipse in principio ante
alia esse descripta cui extraea quae ordo
euangelicae dispositionis exposcit ea maxima
ne necessitas fuit laboris ut primum grecis
fidelibus omni praefatione profectione
uenturi in carnem dī mani festata ne iudai
cis fabulis instanti in solo legis desiderio
detenentur uel ne erecis fabulis et stul
tis sollicitationib: seducti exciderent a ue
ritate elaborare dehinc ut in principio

euangelii iohannis natiuitatis se praesump
ta cui euangelium scribere. Et in quo
eletus scribere indicare contestificans
in se completa esse quae a balis inchoata
sunt cui ideo post baptismum filii dei a per
fectione generationis in xpo in plenitudine
repetenda a principio natiuitatis huma
nae potestas permisa est ut requirentibus
demonstrare in quo ad praehendens erat
pernatum filium in eroitu recurrentis in
dm generationis admiso in dispartibilis
ds ut praedicans in omnibus hominibus
suum xpm perfecto opus hominis redi
re in se per filium facere qui per dauid
patrem uenientibus iter praebebat in
xpo cui luce non immerito etiam scriben
dorum apostolicorum actuum potestas
in ministerio datur ut clo in dm pleno ac fili
proditionis extincto oratione a baptistolis

facta sorte dni electionis numerus comple-
retur sicquae paulus consummationem
apostolicis actibus dare quem diu contra
stimulos recalcitrantem dns elegisse
quod legentibus acrequirentib: dm haec
si per singula expediri a nobis uale fuit sci
entes tamen quod operantem agricolam
oportet de fructibus suis aedere uidamus
puplicam curiositatem nenoritam uolenti
bus dm demonstrare uideamur quam
fa faciendibus prodidisse

Argumentum euangelii secundum
Thanniem

Hic est Johannes ev
angelista unus de duodecim
discipulis dni qui uirgo electus a dno est quem
de nuptis nubere uolentem reuocauit dns

cui uirginitatis in hoc duplex testimonium
in euangelio datur quod et praeceteris di
lectus a dō dicitur et huic matrem suam iens
ad crucem commendauit dns ut uirginem
uirgo seruare denique manifestans in
euangelio quod erat ipse incorruptibilis
uerbi opus inchoans solus uerbum caro
factum esse ne lucem a tenebris fuisse com
prahensam testatur primum signum po
nens quod in nuptis fecit dns ut ostendens
quod erat ipse legentibus demonstrare
quod dubi dns inuitatur deficere nuptiarum
uinum debeat ut ueteribus immotatis noua
omnia quae a xpo instituuntur appareant
de quo singula quae qu in ministerio acta
uel dicta euangelii ratio quaerentibus mon
strat hoc autem euangelium scribsit
in assia postea quam in pathmos insula
apocalipsi inscribserat ut cui in principio

canonis corruptibile principium ingenissi
Et incorruptibilis finis per uirginem in apo
calipsi redderetur dicente xpo ego sum alpha.
Et ut hic est iohannis qui sciens superuenis
se diem recessus sui conuocatis discipulis
suis in effesso per multa signorum experimen
ta comprobans dm discendens in de fossu
sa epulturae suae locum facta oratione
ad possitus est ad patres suos tam extraneus
a dolore mortis quam a corruptione carnis
alienus inuenitur. qui et si post omnes euan
gelium scribsi sedicatur tamen dispositione
canonis ordinati post matheum ponitur
quoniam in clno quae nouissima sunt non
uelud extrema. Et abiecta numero sed
plenitudinis opere perfecta sunt et hoc
uirgini debebatur quorum tamen uel scri
torum in tempore dispositio uel librorum
ordinerationi deo per sincula a nobis non

exponitur ut sciendi desiderio collocato et
quaerentibus fructus laboris et clo magiste-
rii doctrina seruetur

Zoriae sacerdotii appa-
ruit angelus et adnuntiauit ei filium Iohan-
nem et idem mariae adnuntiauit angelus
filium ihm [illegible] toribus et acci-
Natiuitatem ihu adnuntiat angelus pas-
pit simeon puerum ihum et benedixit
dm et ideanna profetissa bat
Annorum duodecim ihs in templo doce-
seniores [illegible] tismum poenitez
Vbi Iohannis baptizat populum bap-

diebus

Et intrauit iterum in synagogam et erat ibi homo habens aridam manum et erant obseruantes eum si sabbatis curaret eum ut accusarent eum dixit autem homini habenti aridam manum surge in medium et dixit illis licet sabbatis benefacere an male animam saluam facere an perdere illi autem tacebant et circumspectis eis cum ira conturbatus super caecitate cordis eorum dixit homini extende manum tuam et extendit et restituta est manus illi

Et exeuntes pharisaei statim cum herodianis consilium faciebant aduersus illum ut eum perderent et iesus cum discipulis suis secessit ad mare et multa turba a galilea et a iudea secuta est eum et a hierosolymis et ab idumea et trans iordanem et qui circa tyrum et sidonem multitudo magna audiens quae faciebat uenit ad eum et dixit discipulis suis ut nauicula deseruiret ei propter turbam ne comprimerent eum multos enim sanauit ita ut irruerent in eum ut illum tangerent quotquot habebant plagas et immundi spiritus cum uidebant eum procidebant ei et clamabant dicentes quia tu es filius dei et increpans non sinebat eos ut manifestum eum facerent

Et ascendit in montem et uocauit ad se quos uoluit ipse et abierunt ad eum et fecit duodecim ut essent cum ipso et ut mitteret illos praedicare et habere potestatem curandi infirmitates et eiciendi daemonia et imposuit nomen simoni petro et iacobo zebedaei et iohanni et fratri iacobi et ait illis et ipsis boanerges quod est filii tonitrui et andreae et philippo et bartholomaeo et matthaeo et thomae et iacobo alphaei et thaddaeo et simoni cananaeo et iudae iscariotae qui et tradidit eum et uenit domum et conuenit iterum turba ita ut non possent neque panem manducare et cum audissent sui exierunt tenere eum dicebant enim quoniam mentem patitur et scribae qui ab hierosolymis descenderant dicebant quoniam beelzebub habet et quia in principe daemoniorum eiicit daemonia et conuocans eos in similitudinibus dicebat illis quomodo potest satanas satanan eiicere et si regnum in se ipsum diuisum fuerit non potest stare regnum illud et si domus super domum diuisa fuerit non potest domus illa stare et si surrexit satanas in se ipsum diuisus est non potest stare sed finem habet et nemo potest in domum fortis intrare et uasa eius diripere nisi prius fortem alligauerit et tunc domum eius diripiet amen dico uobis quia omnia remittentur filiis hominum peccata et blasphemiae quibus blasphemauerint quicumque autem blasphemauerit in spiritum sanctum non habet remissionem in aeternum sed reus erit aeternae delictum quoniam dicebant immundum spiritum habet

Et uenit mater eius et fratres stabantque foris et miserunt ad eum uocantes eum et sedebat circa eum turba et dicunt ei ecce mater tua et fratres tui foris quaerunt te et respondit eis et ait quae est mater mea et fratres mei et circumspiciens eos qui circa se sedebant dicit ecce mater mea et fratres mei quicumque enim fecerit uoluntatem dei hic frater meus et soror mea et mater est

Et iterum coepit docere secus mare et congregata est ad eum turba multa ita ut in nauicula ascendens sederet in mari et omnis turba circa mare super terram erat et docebat eos in parabolis multa et dicebat illis in doctrina sua audite ecce exiit seminans seminare et factum est dum seminat quaedam cecidit secus uiam et uenerunt uolucres caeli et comederunt illud et aliud cecidit in petrosa ubi non habuit terram multam et exiit continuo quia non habebat altitudinem terrae et cum exortus esset sol aestuauit et quia non habebat radicem aruit et aliud cecidit in spinas et ascenderunt spinae et suffocauerunt illud et fructum non dedit et alia cecidunt in terram bonam et dabant fructum ascendentia et crescentia et adferebant unum triginta et unum sexaginta et unum centum et dicebat qui habet aures audiendi audiat et cum esset secretum interrogabant eum hi qui circa eum erant cum duodecim parabolam et dicebat illis uobis datum est mysterium regni dei illis autem qui foris sunt in parabolis omnia fiunt ut uidentes uideant et non uideant et audientes audiant et non intellegant nequando convertantur et dimittantur eis peccata et dicit eis nescitis parabolam hanc et quomodo omnes parabolas cognoscetis

aridam · Ubi discipulos elegit et nomina eorum
designat et docet beatitudinem
De fistula et trabe de oculo et uendo et de domo
aedificata super tram et haerenam
Ubi centurionis seruum curauit ihs
Mortuum unicum filium uiduae resuscitat ihs
et matri restituit uenturus es et ihs adtur
hannis de carcere Ad ihm mittit dicens tu es qui
bas de iohanne Loquitur mulier ingressa
Recumbens ihs in domum farissaei quaedam
lacrimis lauit pedes eius et capillis tergens os
culabatur et unguento
Proponit parabulam seminantis et adaperit
eam discipulis suis et nuntiabatur ei mater
et fratres eius qui foris stabant
Et dormiente ihu in nauicula fortitudo tem
pestas et rogatus a discipulis conplicuit mare
et silui ihm ut exeuntis de homine
in regione Gerasenorum demoniorum legio rogat

eant ii porcos

Filiam principis resuscitat ihs et mulierem
a profluvio sanguinis saluat

Potestatem dat ihs discipulis suis demonio
expellere et langores saluare Amilia

De quinq; panib; et duobus piscib; in quinque
uirorum et dicit qui uult tol

Interrogat ihs discipulos quem eum dicerent
lat crucem suam et sequatur me

In monte loquebatur cum moyse et elia dis
cendens ihs de monte puerum a demonio
curauit et docebat humilitatem sicut pu
eros fieri de eodem prohibito qui non se
quebatur ii

Dixerunt iacob: et iohannis dne suis pfa
mus ignem ut pfecit helias de caelo

Erat qui dam ad ihm sequarte et alio dixit
sequere me et sine mortuos sepelire mor
tuos suos et cetera

Et dixerunt ihs Quare discipuli tui non lauant manus suas cum panem manducant. Qui respondens ait illis. Bene prophetauit esaias de uobis hypocritis sicut scriptum est. Populus hic labiis me honorat. Cor autem eorum longe est a me. Sine causa autem colunt me docentes doctrinas et mandata hominum. Conuocans ad se turbas dixit eis. Audite et intelligite. Non quod intrat in os coinquinat hominem. Sed quod procedit de ore hoc coinquinat hominem. Tunc accedentes discipuli eius dixerunt ei. Scis quia pharisei audito hoc uerbo scandalizati sunt. At ille respondens ait. Omnis plantatio quam non plantauit pater meus celestis eradicabitur. Sinite illos. Duces sunt caeci caecorum. Caecus autem si caecum ducat ambo in foueam cadent. Respondens autem petrus dixit ei. Edissere nobis parabolam istam. At ille ait. Adhuc et uos sine intellectu estis. Non intelligitis quia omne quod in os intrat in uentrem uadit et in secessum emittitur. Quae autem procedunt de ore de corde exeunt et ea coinquinant hominem. De corde enim exeunt cogitationes malae homicidia adulteria fornicationes furta falsa testimonia blasphemiae. Haec sunt quae coinquinant hominem. Manducare autem non coinquinat hominem. Et egressus inde ihs secessit in partes tyri et sidonis. Et ecce mulier chananea a finibus illis egressa clamauit dicens ei. Miserere mei domine fili dauid. Filia mea male a daemonio uexatur. Qui non respondit ei uerbum. Et accedentes discipuli eius rogabant eum dicentes. Dimitte eam quia clamat post nos. Ipse autem respondens ait. Non sum missus nisi ad oues quae perierunt domus israel. Illa autem uenit et adorabat eum dicens. Domine adiuua me. Qui respondens ait. Non est bonum sumere panem filiorum et mittere canibus. At illa dixit. Etiam domine. Nam et catelli edunt de micis quae cadunt de mensa dominorum suorum. Tunc respondens ihs dixit ei. O mulier magna est fides tua. Fiat tibi sicut uis. Et sanata est filia eius ex illa hora. Et cum transisset inde ihs uenit secus mare galilaeae. Ascendensque in montem sedebat ibi. Et accesserunt ad eum turbae multae habentes secum claudos caecos mutos debiles et alios multos. Et proiecerunt eos ante pedes eius. Et curauit eos. Ita ut turbae mirarentur uidentes mutos loquentes debiles ambulantes caecos uidentes. Et magnificauerunt deum israel. Ihs autem conuocatis discipulis suis ait. Misereor super turbam quia ecce iam triduo sustinent me nec habent quod manducent. Et dimittere eos ieiunos nolo ne forte deficiant in uia. Et discipuli dicunt ei. Unde nobis in deserto tanta panum copia ut saturemus turbam tantam. Ihs autem dixit eis. Quot panes habetis. At illi dixerunt. Septem et pauca pisciculi. Et praecepit turbae discumbere super terram. Et accepit septem panes et pisces et gratias agens fregit et dedit discipulis suis et discipuli turbae. Et manducauerunt omnes et saturati sunt. Et quod superauit de fragmentis tulerunt septem sportas plenas. Erant autem manducantes quattuor milia hominum exceptis paruulis et mulieribus. Et dimissis turbis ascendit in nauem et uenit in fines magedan. Et accesserunt ad eum pharisaei et sadducaei temptantes et rogauerunt eum ut signum de caelo ostenderet eis. At ille respondens dixit eis. Facto uespere dicitis. Serenum erit rubicundum est enim caelum. Et mane. Hodie tempestas erit rubet enim triste caelum. Faciem caeli dijudicare nostis signa autem temporum non potestis. Generatio mala et adultera signum quaerit et signum non dabitur ei nisi signum ionae prophetae. Et relictis illis abiit. Et cum uenissent discipuli eius trans fretum obliti sunt panes accipere. Et nisi tulissent secum panem non habebant in nauicula. Et ait illis ihs. Uidete et cauete a fermento pharisaeorum et sadducaeorum. Et cogitabant inter se dicentes. Panes non habemus. Quod sciens ihs ait illis. Quid cogitatis in uobis modicae fidei quia panes non habetis. Nondum intellegitis neque recordamini quinque panum in quinque milia hominum et quot cophinos sumpsistis. Neque septem panum in quattuor milia hominum et quot sportas sumpsistis. Quomodo non intellegitis quia non de pane dixerim uobis cauere a fermento pharisaeorum et sadducaeorum. Tunc intellexerunt quia non dixisset cauendum a fermento panum sed a doctrina pharisaeorum et sadducaeorum. Et ueniens ihs in partes caesareae philippi interrogabat discipulos suos dicens. Quem dicunt homines esse filium hominis. At illi dixerunt. Alii iohannem baptistam alii autem heliam alii uero hieremiam aut unum ex prophetis. Dicit illis ihs. Uos autem quem me esse dicitis. Respondens simon petrus dixit. Tu es christus filius dei uiui. Respondens autem ihs dixit ei. Beatus es simon bar iona quia caro et sanguis non reuelauit tibi sed pater meus qui in caelis est. Et ego dico tibi quia tu es petrus et super hanc petram aedificabo ecclesiam meam et portae inferi non praeualebunt aduersus eam. Et tibi dabo claues regni caelorum. Et quodcumque ligaueris super terram erit ligatum et in caelis et quodcumque solueris super terram erit solutum et in caelis. Tunc praecepit discipulis suis ne quis dicerent quia ipse esset ihs christus. Exinde coepit ihs ostendere discipulis suis quia oportet eum ire ierosolymam et multa pati a senioribus et scribis et principibus sacerdotum et occidi et tertia die resurgere. Et assumens eum petrus coepit increpare illum dicens. Propitius esto domine non erit tibi hoc. At ille conuersus dixit petro. Uade retro me satana scandalum es mihi quia non sapis ea quae dei sunt sed quae hominum. Tunc ihs dixit discipulis suis. Si quis uult post me uenire abneget semetipsum et tollat crucem suam et sequatur me. Qui enim uoluerit animam suam saluam facere perdet eam. Qui autem perdiderit animam suam propter me inueniet eam. Quid enim prodest homini si mundum uniuersum lucretur animae uero suae detrimentum patiatur. Aut quam dabit homo commutationem pro anima sua. Filius enim hominis uenturus est in gloria patris sui cum angelis suis et tunc reddet unicuique secundum opera eius. Amen dico uobis quia sunt quidam de hic stantibus qui non gustabunt mortem donec uideant filium hominis uenientem in regno suo. Et post dies sex assumit ihs petrum et iacobum et iohannem fratrem eius et ducit illos in montem excelsum seorsum. Et transfiguratus est ante eos. Et resplenduit facies eius sicut sol uestimenta autem eius facta sunt alba sicut nix. Et ecce apparuerunt illis moyses et helias cum eo loquentes. Respondens autem petrus dixit ihu. Domine bonum est nos hic esse si uis faciamus hic tria tabernacula tibi unum et moysi unum et heliae unum. Adhuc eo loquente ecce nubes lucida obumbrauit eos. Et ecce uox de nube dicens. Hic est filius meus dilectus in quo mihi bene complacui ipsum audite. Et audientes discipuli ceciderunt in facies suas et timuerunt ualde. Et accessit ihs et tetigit eos et dixit eis. Surgite et nolite timere. Leuantes autem oculos suos neminem uiderunt nisi solum ihm. Et descendentibus illis de monte praecepit eis ihs dicens. Nemini dixeritis uisionem donec filius hominis a mortuis resurgat. Et interrogauerunt eum discipuli dicentes. Quid ergo scribae dicunt quod helias oportet primum ueniat. Ihs autem respondens ait eis. Helias quidem uenturus est et restituet omnia. Dico autem uobis quia helias iam uenit et non cognouerunt eum sed fecerunt in eo quaecumque uoluerunt. Sic et filius hominis passurus est ab eis. Tunc intellexerunt discipuli quia de iohanne baptista dixisset eis. Et cum uenissent ad turbam accessit ad eum homo procidens genua sua ante eum et dicens. Domine miserere filio meo quia lunaticus est et male patitur nam saepe cadit in ignem et saepe in aquam. Et obtuli eum discipulis tuis et non potuerunt curare eum. Respondens autem ihs dixit. O generatio incredula et peruersa quousque ero apud uos quousque patiar uos adferte illum huc mihi. Et increpauit illum ihs et exiit ab eo daemonium et curatus est puer ex illa hora. Tunc accedentes discipuli secreto dixerunt. Quare nos non potuimus eicere illum. Dicit illis ihs propter incredulitatem uestram. Amen enim dico uobis si habueritis fidem sicut granum sinapis dicetis monti huic transi hinc illuc et transibit et nihil impossibile erit uobis. Hoc autem genus non eicitur nisi per orationem et ieiunium. Conuersantibus autem eis in galilaea dixit illis ihs. Futurum est ut filius hominis tradatur in manus hominum et occident eum et die tertia resurget. Et contristati sunt ualde. Et cum uenissent capharnaum accesserunt qui didrachma accipiebant ad petrum et dixerunt. Magister uester non dat didrachma. Dicit ei petrus. Utique. Et cum intrasset domum praeuenit eum ihs dicens. Quid tibi uidetur simon. Reges terrae a quibus accipiunt tributum uel censum a filiis suis an ab alienis. Et ille dixit. Ab alienis. Ergo liberi sunt filii. Ut autem non scandalizemus eos uade ad mare et mitte hamum et eum piscem qui primus ascenderit tolle et aperto ore illius inuenies staterem illum sumens da eis pro me et te. Eadem hora accesserunt discipuli ad ihm dicentes. Quis putas maior est in regno caelorum. Et ihs aduocans paruulum unum statuit eum in medio eorum et dixit. Amen dico uobis nisi conuersi fueritis et efficiamini sicut paruuli non intrabitis in regnum caelorum. Quicumque ergo humiliauerit se sicut paruulus iste hic est maior in regno caelorum. Et qui susceperit unum paruulum talem in nomine meo me suscipit. Qui autem scandalizauerit unum de pusillis istis qui credunt in me expedit ei ut suspendatur mola asinaria in collo eius et demergatur in profundum maris. Uae mundo a scandalis necesse est enim ut ueniant scandala uerumtamen uae homini illi per quem scandalum uenit. Si autem manus tua uel pes tuus scandalizat te abscide eum et proice abs te. Bonum tibi est ad uitam ingredi debilem aut claudum quam duas manus habentes aut duos pedes mitti in ignem aeternum. Et si oculus tuus scandalizat te eice eum abs te. Bonum tibi est cum uno oculo in uitam intrare quam duos oculos habentes mitti in gehennam ignis. Uidete ne contemnatis unum ex his paruulis dico enim uobis quia angeli eorum in caelis semper uident faciem patris mei qui in caelis est. Quid uobis uidetur si fuerint alicui homini centum oues et errauerit una ex eis nonne relinquit nonaginta nouem in montibus et uadit quaerere errantem. Et si contigerit inuenire eam amen dico uobis quia gaudet super eam magis quam super nonaginta nouem quae non erraverunt. Sic non est uoluntas ante patrem uestrum qui in caelis est ut pereat unus de paruulis istis. Si autem peccauerit in te frater tuus corripe eum inter te et ipsum solum. Si te audierit lucrifecisti fratrem tuum. Si autem non audierit te adhibe tecum adhuc unum aut duos ut in ore duorum uel trium testium stet omne uerbum. Quod si non audierit eos dic ecclesiae. Si autem ecclesiam non audierit sit tibi sicut ethnicus et publicanus. Amen dico uobis quaecumque alligaueritis super terram erunt ligata et in caelo et quaecumque solueritis super terram erunt soluta et in caelo. Iterum amen dico uobis quia si duo ex uobis consenserint super terram de omni re quamcumque petierint fiet illis a patre meo qui in caelis est. Ubi enim sunt duo uel tres congregati in nomine meo ibi sum in medio eorum. Tunc accedens petrus ad eum dixit. Domine quotiens peccabit in me frater meus et dimittam ei usque septies. Dicit illi ihs. Non dico tibi usque septies sed usque septuagies septies. Propterea simile factum est regnum caelorum homini regi qui uoluit rationem ponere cum seruis suis. Et cum coepisset rationem ponere oblatus est ei unus qui debebat decem milia talenta. Cum autem non haberet unde redderet dominus eius iussit eum uendi et uxorem eius et filios et omnia quae habebat et reddi. Procidens autem seruus ille orabat eum dicens. Patientiam habe in me et omnia reddam tibi. Misertus autem dominus seruo illi dimisit eum et debitum dimisit ei. Egressus autem seruus ille inuenit unum de conseruis suis qui debebat ei centum denarios et tenens suffocabat eum dicens. Redde quod debes. Et procidens conseruus eius rogabat eum dicens. Patientiam habe in me et omnia reddam tibi. Ille autem noluit sed abiit et misit eum in carcerem donec reddat debitum. Uidentes autem conserui eius quae fiebant contristati sunt ualde et uenerunt et narrauerunt domino suo omnia quae facta fuerant. Tunc uocauit illum dominus suus et ait illi. Serue nequam omne debitum dimisi tibi quoniam rogasti me. Nonne ergo oportuit et te misereri conseruo tuo sicut et ego tui misertus sum. Et iratus dominus eius tradidit eum tortoribus quoadusque reddat uniuersum debitum. Sic et pater meus caelestis faciet uobis si non remiserit unusquisque fratri suo de cordibus uestris. Et factum est cum consummasset ihs sermones hos transtulit se a galilaea et uenit in fines iudaeae trans iordanem. Et secutae sunt eum turbae multae et curauit eos ibi. Et accesserunt ad eum pharisaei temptantes eum et dicentes. Si licet homini dimittere uxorem suam quacumque ex causa. At ille respondens ait eis. Non legistis quia qui fecit hominem ab initio masculum et feminam fecit eos et dixit. Quam ob rem dimittet homo patrem et matrem et adhaerebit uxori suae et erunt duo in carne una. Itaque iam non sunt duo sed una caro. Quod ergo deus coniunxit homo non separet. Dicunt illi. Quid ergo moyses mandauit dare libellum repudii et dimittere. Ait illis. Moyses ad duritiam cordis uestri permisit uobis dimittere uxores uestras ab initio autem non fuit sic. Dico autem uobis quia quicumque dimiserit uxorem suam nisi ob fornicationem et aliam duxerit moechatur et qui dimissam duxerit moechatur. Dicunt ei discipuli eius. Si ita est causa hominis cum uxore non expedit nubere. Qui dixit eis. Non omnes capiunt uerbum hoc sed quibus datum est. Sunt enim eunuchi qui de matris utero sic nati sunt et sunt eunuchi qui facti sunt ab hominibus et sunt eunuchi qui castrauerunt semetipsos propter regnum caelorum. Qui potest capere capiat. Tunc oblati sunt ei paruuli ut manus eis imponeret et oraret. Discipuli autem increpabant eos. Ihs autem dixit. Sinite paruulos et nolite eos prohibere ad me uenire talium est enim regnum caelorum. Et cum imposuisset eis manus abiit inde. Et ecce unus accedens dixit ei. Magister bone quid boni faciam ut habeam uitam aeternam. Qui dixit ei. Quid me interrogas de bono unus est bonus deus. Si autem uis ad uitam ingredi serua mandata. Dicit illi. Quae. Ihs autem dixit. Non homicidium facies. Non adulterium facies. Non furtum facies. Non falsum testimonium dices. Honora patrem et matrem. Et diliges proximum tuum sicut te ipsum. Dicit illi adulescens. Omnia haec custodiui a iuuentute mea quid adhuc mihi deest. Ait illi ihs. Si perfectus esse uis uade uende quae habes et da pauperibus et habebis thesaurum in caelo et ueni sequere me. Audito autem adulescens uerbo abiit tristis erat enim habens multas possessiones. Ihs autem dixit discipulis suis. Amen dico uobis quia dives difficile intrabit in regnum caelorum. Et iterum dico uobis facilius est camelum per foramen acus transire quam diuitem intrare in regnum caelorum. Audientes autem discipuli mirabantur ualde dicentes. Quis ergo potest saluus fieri. Aspiciens autem ihs dixit illis. Apud homines hoc impossibile est apud deum autem omnia possibilia sunt. Tunc respondens petrus dixit ei. Ecce nos reliquimus omnia et secuti sumus te quid ergo erit nobis. Ihs autem dixit illis. Amen dico uobis quod uos qui secuti estis me in regeneratione cum sederit filius hominis in sede maiestatis suae sedebitis et uos super sedes duodecim iudicantes duodecim tribus israel. Et omnis qui reliquerit domum uel fratres aut sorores aut patrem aut matrem aut uxorem aut filios aut agros propter nomen meum centuplum accipiet et uitam aeternam possidebit. Multi autem erunt primi nouissimi et nouissimi primi. Simile est enim regnum caelorum homini patri familias qui exiit primo mane conducere operarios in uineam suam. Conuentione autem facta cum operariis ex denario diurno misit eos in uineam suam. Et egressus circa horam tertiam uidit alios stantes in foro otiosos et dixit illis. Ite et uos in uineam meam et quod iustum fuerit dabo uobis. Illi autem abierunt. Iterum autem exiit circa horam sextam et nonam et fecit similiter. Circa undecimam autem exiit et inuenit alios stantes et dicit illis. Quid hic statis tota die otiosi. Dicunt illi. Quia nemo nos conduxit. Dicit illis. Ite et uos in uineam meam et quod iustum fuerit accipietis. Cum sero autem factum esset dicit dominus uineae procuratori suo. Uoca operarios et redde illis mercedem incipiens a nouissimis usque ad primos. Cum uenissent ergo qui circa undecimam horam uenerant acceperunt singulos denarios. Uenientes autem et primi arbitrati sunt quod plus essent accepturi et acceperunt et ipsi singulos denarios. Et accipientes murmurabant aduersus patrem familias dicentes. Quia nouissimi hi una hora fecerunt et pares illos nobis fecisti qui portauimus pondus diei et aestus. At ille respondens uni eorum dixit. Amice non facio tibi iniuriam nonne ex denario conuenisti mecum tolle quod tuum est et uade. Uolo autem et huic nouissimo dare sicut et tibi. Aut non licet mihi quod uolo facere an oculus tuus nequam est quia ego bonus sum. Sic erunt nouissimi primi et primi nouissimi. Multi enim sunt uocati pauci uero electi. Et ascendens ihs ierosolymam assumpsit duodecim discipulos suos secreto et ait illis. Ecce ascendimus ierosolymam et filius hominis tradetur principibus sacerdotum et scribis et damnabunt eum morte et tradent eum gentibus ad illudendum et flagellandum et crucifigendum et tertia die resurget. Tunc accessit ad eum mater filiorum zebedaei cum filiis suis adorans et petens aliquid ab eo. Qui dixit ei. Quid uis. Ait illi. Dic ut sedeant hi duo filii mei unus ad dexteram tuam et unus ad sinistram tuam in regno tuo. Respondens autem ihs dixit. Nescitis quid petatis. Potestis bibere calicem quem ego bibiturus sum et baptismo quo ego baptizor baptizari. Dicunt ei. Possumus. Ait illis. Calicem quidem meum bibetis et baptismo quo ego baptizor baptizabimini. Sedere autem ad dexteram meam et sinistram meam non est meum dare uobis sed quibus paratum est a patre meo. Et audientes decem indignati sunt de duobus fratribus. Ihs autem conuocauit eos dixit. Scitis quia principes gentium dominantur eorum et qui magni sunt potestatem exercent in eos. Non ita erit inter uos sed quicumque uoluerit inter uos maior fieri sit uester minister. Et qui uoluerit inter uos primus esse erit uester seruus. Sicut filius hominis non uenit ministrari sed ministrare et dare animam suam redemptionem pro multis. Et egredientibus illis ab hiericho secuta est eum turba multa. Et ecce duo caeci sedentes secus uiam audierunt quia ihs transiret et clamauerunt dicentes. Miserere nostri domine fili dauid. Turba autem increpabat eos ut tacerent. At illi magis clamabant dicentes. Miserere nostri domine fili dauid. Et stetit ihs et uocauit eos et ait. Quid uultis ut faciam uobis. Dicunt illi. Domine ut aperiantur oculi nostri. Misertus autem eorum ihs tetigit oculos eorum et confestim uiderunt et secuti sunt eum. Et cum appropinquassent ierosolymis et uenissent bethphage ad montem oliueti tunc ihs misit duos discipulos suos dicens eis. Ite in castellum quod contra uos est et statim inuenietis asinam alligatam et pullum cum ea. Solutos adducite mihi. Et si quis uobis aliquid dixerit dicite quia dominus his opus habet et confestim dimittet eos. Hoc autem factum est ut adimpleretur quod dictum est per prophetam dicentem. Dicite filiae sion. Ecce rex tuus uenit tibi mansuetus sedens super asinam et pullum filium subiugalis. Euntes autem discipuli fecerunt sicut praecepit illis ihs. Et adduxerunt asinam et pullum et imposuerunt super eos uestimenta sua et eum desuper sedere fecerunt. Plurima autem turba straverunt uestimenta sua in uia alii autem caedebant ramos de arboribus et sternebant in uia. Turbae autem quae praecedebant eum et quae sequebantur clamabant dicentes. Osanna filio dauid benedictus qui uenit in nomine domini osanna in excelsis. Et cum intrasset ierosolymam commota est uniuersa ciuitas dicens. Quis est hic. Populi autem dicebant. Hic est ihs propheta a nazareth galilaeae. Et intrauit ihs in templum dei et eiciebat omnes uendentes et ementes in templo et mensas nummulariorum et cathedras uendentium columbas et dixit eis. Scriptum est. Domus mea domus orationis uocabitur uos autem facitis eam speluncam latronum. Et accesserunt ad eum caeci et claudi in templo et sanauit eos. Uidentes autem principes sacerdotum et scribae mirabilia quae fecit et pueros clamantes in templo et dicentes. Osanna filio dauid indignati sunt et dixerunt ei. Audis quid isti dicunt. Ihs autem dixit eis. Utique. Nunquam legistis quia ex ore infantium et lactentium perfecisti laudem. Et relictis illis foras abiit bethaniam et mansit ibi. Mane autem reuertens in ciuitatem esuriit. Et uidens fici unam secus uiam uenit ad eam et nihil inuenit in ea nisi folia tantum et ait illi. Nunquam ex te fructus nascatur in sempiternum. Et aruit continuo ficulnea. Et uidentes discipuli mirati sunt dicentes. Quomodo continuo aruit ficulnea. Respondens autem ihs dixit eis. Amen dico uobis si habueritis fidem et non haesitaueritis non solum de ficulnea facietis sed et si montis huic dixeritis tolle et mittere in mare fiet. Et omnia quaecumque petieritis in oratione credentes accipietis. Et cum uenisset in templum accesserunt ad eum docentem principes sacerdotum et seniores populi dicentes. In qua potestate haec facis et quis tibi dedit hanc potestatem. Respondens autem ihs dixit eis. Interrogabo et ego uos unum uerbum quod si dixeritis mihi et ego dicam uobis in qua potestate haec facio. Baptismus iohannis unde erat de caelo an ex hominibus. At illi cogitabant inter se dicentes. Si dixerimus de caelo dicet nobis quare ergo non credidistis illi. Si autem dixerimus ex hominibus timemus turbam omnes enim habent iohannem sicut prophetam. Et respondentes ihi dixerunt. Nescimus. Ait illis et ipse. Nec ego dico uobis in qua potestate haec facio. Quid autem uobis uidetur. Homo quidam habebat duos filios et accedens ad primum dixit. Fili uade hodie operare in uinea mea. At ille respondens ait. Nolo. Postea autem paenitentia motus abiit. Et accedens ad alterum dixit similiter. Ille autem respondens ait. Eo domine et non ibat. Quis ex duobus fecit uoluntatem patris. Dicunt ei. Primus. Ait illis ihs. Amen dico uobis quia publicani et meretrices praecedunt uos in regnum dei. Uenit enim ad uos iohannes in uia iustitiae et non credidistis illi publicani autem et meretrices credidistis illi. Uos autem uidentes nec paenitentiam habuistis postea ut credatis illi. Aliam parabolam audite. Homo erat pater familias qui plantauit uineam et sepem circumdedit ei et fodit in ea torcular et aedificauit turrem et locauit eam agricolis et peregre profectus est. Cum autem tempus fructuum appropinquasset misit seruos suos ad agricolas ut acciperent fructus eius. Et agricolae apprehensis seruis eius alium caederunt alium occiderunt alium uero lapidauerunt. Iterum misit alios seruos plures quam priores et fecerunt illis similiter. Nouissime autem misit ad eos filium suum dicens. Uerebuntur filium meum. Agricolae autem uidentes filium dixerunt intra se. Hic est heres uenite occidamus eum et habebimus hereditatem eius. Et apprehendentes eum eiecerunt extra uineam et occiderunt. Cum ergo uenerit dominus uineae quid faciet agricolis illis. Aiunt illi. Malos male perdet illos et uineam suam locabit aliis agricolis qui reddant ei fructum temporibus suis. Dicit illis ihs. Numquam legistis in scripturis. Lapidem quem reprobauerunt aedificantes hic factus est in caput anguli. A domino factum est istud et est mirabile in oculis nostris. Propterea dico uobis quia auferetur a uobis regnum dei et dabitur genti facienti fructum eius. Et qui cecidit super lapidem istum conquassabitur super quem autem ceciderit conteret eum. Et cum audissent principes sacerdotum et pharisaei parabolas eius cognouerunt quod de ipsis diceret. Et quaerentes eum tenere timuerunt turbas quoniam sicut prophetam eum habebant. Et respondens ihs iterum dixit in parabolis eis dicens. Simile factum est regnum caelorum homini regi qui fecit nuptias filio suo. Et misit seruos suos uocare inuitatos ad nuptias et nolebant uenire. Iterum misit alios seruos dicens. Dicite inuitatis ecce prandium meum paraui tauri mei et altilia occisa sunt et omnia parata uenite ad nuptias. Illi autem neglexerunt et abierunt alius quidem in uillam suam alius uero ad negotiationem suam. Reliqui autem tenuerunt seruos eius et contumeliis adfectos occiderunt. Rex autem cum audisset misit exercitum suum et perdidit homicidas illos et ciuitatem illorum succendit. Tunc ait seruis suis. Nuptiae quidem paratae sunt sed qui uocati erant non fuerunt digni. Ite ergo ad exitus uiarum et quos inueneritis uocate ad nuptias. Et egressi serui eius in uias congregauerunt omnes quos inuenerunt malos et bonos et impletae sunt nuptiae discumbentium. Intrauit autem rex ut uideret discumbentes et uidit ibi hominem non uestitum ueste nuptiali et ait illi. Amice quomodo huc intrasti non habens uestem nuptialem. At ille obmutuit. Tunc dixit rex ministris. Ligatis manibus et pedibus eius mittite eum in tenebras exteriores ibi erit fletus et stridor dentium. Multi enim sunt uocati pauci uero electi. Tunc abeuntes pharisaei consilium inierunt ut caperent eum in sermone. Et mittunt ei discipulos suos cum herodianis dicentes. Magister scimus quia uerax es et uiam dei in ueritate doces et non est tibi cura de quoquam non enim respicis personam hominum. Dic ergo nobis quid tibi uidetur licet censum dare caesari an non. Cognita autem ihs nequitia eorum ait. Quid me temptatis hypocritae. Ostendite mihi numisma census. At illi obtulerunt ei denarium. Et dicit illis. Cuius est imago haec et superscriptio. Dicunt ei. Caesaris. Tunc ait illis. Reddite ergo quae sunt caesaris caesari et quae sunt dei deo. Et audientes mirati sunt et relicto eo abierunt. In illo die accesserunt ad eum sadducaei qui dicunt resurrectionem non esse et interrogauerunt eum dicentes. Magister moyses dixit si quis mortuus fuerit non habens filios ut ducat frater eius uxorem illius et suscitet semen fratri suo. Erant autem apud nos septem fratres et primus uxore ducta defunctus est et non habens semen reliquit uxorem suam fratri suo. Similiter secundus et tertius usque ad septimum. Nouissima autem omnium defuncta est et mulier. In resurrectione ergo cuius de septem erit uxor. Omnes enim habuerunt eam. Respondens autem ihs dixit eis. Errabitis nescientes scripturas neque uirtutem dei. In resurrectione enim neque nubent neque nubentur sed erunt sicut angeli dei in caelo. De resurrectione autem mortuorum non legistis quod dictum sit a deo dicente. Ego sum deus abraham et deus isaac et deus iacob. Non est deus mortuorum sed uiuorum. Et audientes turbae mirabantur super doctrina eius. Pharisaei autem audientes quia silentium imposuisset sadducaeis conuenerunt in unum et interrogauit unus ex eis legis doctor temptans eum et dicens. Magister quod est mandatum magnum in lege. Ihs autem dixit illi. Diliges dominum deum tuum ex toto corde tuo et in tota anima tua et in tota mente tua. Hoc est maximum et primum mandatum. Secundum autem simile est huic. Diliges proximum tuum sicut te ipsum. In his duobus mandatis uniuersa lex pendet et prophetae. Congregatis autem pharisaeis interrogauit eos ihs dicens. Quid uobis uidetur de christo cuius filius est. Dicunt ei. David. Ait illis. Quomodo ergo dauid in spiritu uocat eum dominum dicens. Dixit dominus domino meo sede a dextris meis donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum. Si ergo dauid uocat eum dominum quomodo filius eius est. Et nemo poterat ei respondere uerbum neque ausus fuit quisquam ex illa die eum amplius interrogare. Tunc ihs locutus est ad turbas et ad discipulos suos dicens. Super cathedram moysi sederunt scribae et pharisaei. Omnia ergo quae dixerint uobis seruate et facite secundum uero opera eorum nolite facere dicunt enim et non faciunt. Alligant autem onera grauia et importabilia et imponunt in humeros hominum digito autem suo nolunt ea mouere. Omnia autem opera sua faciunt ut uideantur ab hominibus. Dilatant enim fimbrias suas et magnificant praeputia uestimentorum. Amant autem primos discubitus in conuiuiis et primas cathedras in synagogis

in properat dñs farisaeis

Dicit discipulis ad tendite a fermento farisaeorum
et qui dixit in spu sco non remittetur ei et nolite
cogitare qui eloquimini

Hominis divitis uberes fructus attulit possessio
Nolite solliciti esse animae qui dopussit et lilia
agri nolite timere pusillus grex et servo
quem constituit dñs super familiam suam ut
cla eis [illegible] ab
Nonnem pacem mittere sed gladium cla ophram li
a cluspario cum es cum illo in via et venit ad ar
borem ficus plantatam in vineam q: non fecit
fructus phrannos tres cum sacrificiis
De sanguine galilaeorum quem miscuit pylatus
Mulierem ab infirmitate annorum octo decem sa
navit ihs iterum de grano sinapis et fermento ab
sconso in farina Hierusalem hierusalem
Filii regni expellentur et erunt novissimi primi
quae occidis prophetas Ubi hidropicum ihs curavit

Archiepiscopi primos accubitus & salutationem non
diligunt sed plausus postulant. Vae eis.
Nec quisquam putet parvam esse culpam & omnium
deorum iracundiam quae per ebriosos & mulie-
res quae perebriosae sunt committitur. Sed audiam
Homo quidam habet duos filios. Et accedens ad
unum dixit fili hodie operare in vinea mea.
Ille autem respondens ait nolo. Postea autem
poenitentia motus abiit. Et accedens ad alterum
dixit similiter. Qui respondens ait ego domine. Et non
abiit. Quis ex duobus fecit voluntatem patris. Dicunt
ei primus. Dicit illis Iesus. Amen dico vobis quia publicani
& meretrices praecedunt vos in regnum dei. Venit enim
ad vos Iohannes in via iustitiae & non credidistis ei.
Publicani autem & meretrices crediderunt ei. Vos autem
cum vidissetis nec paenitentiam habuistis postea ut
credatis illi. Alium parabolam audite. Homo quidam
erat paterfamilias qui plantavit vineam & sepem
circumdedit ei & fodit in ea torcular & aedificavit
turrem & locavit eam agricolis & peregre profectus
est. Cum autem tempus fructuum appropinquasset
misit servos suos ad agricolas ut acciperent fructus
eius. Et agricolae apprehensis servis eius alium
ceciderunt alium occiderunt alium vero lapidaverunt.
Iterum misit alios servos plures quam primi & fecerunt
illis similiter. Novissime autem misit ad eos filium
suum dicens. Verebuntur filium meum. Agricolae autem
videntes filium dixerunt intra se. Hic est heres
venite occidamus eum & habebimus hereditatem
eius. Et apprehendentes eum eiecerunt extra vineam
& occiderunt. Cum ergo venerit dominus vineae
quid faciet agricolis illis. Ait illi quia malos male
perdet illos & vineam suam locabit aliis agricolis
qui reddant ei fructum temporibus suis. Dicit illis
Iesus. Numquam legistis in scripturis lapidem quem
reprobaverunt aedificantes hic factus est in caput
anguli. A domino factum est istud & est mirabile
in oculis nostris. Propterea dico vobis quia auferetur
a vobis regnum dei & dabitur genti facienti fructus
eius. Et qui cadet super lapidem istum conquassabitur
super quem autem ceciderit conteret eum. Et cum
audissent principes sacerdotum & pharisaei parabolas
eius cognoverunt quia de ipsis dicebat. Et quaerentes
eum timuerunt turbas quoniam sicut prophetam
illum habebant. Et respondens Iesus iterum dixit
in parabolis dicens. Simile factum est regnum caelorum
homini regi qui fecit nuptias filio suo. Et misit
servos suos vocare invitatos ad nuptias & nolebant
venire. Iterum misit alios servos dicens. Dicite invitatis
ecce prandium meum paravi tauri mei & altilia
occisa sunt & omnia prompta venite ad nuptias.
Illi autem neglexerunt & abierunt alius quidem in
villam suam alius vero ad negotiationem suam.
Reliqui vero tenuerunt servos eius & contumeliis
adfectos occiderunt. Rex autem cum audisset iratus
est & mittens exercitum suum perdidit homicidas
illos & civitatem illorum incendit. Tunc ait servis
suis. Nuptiae quidem paratae sunt sed qui invitati
erant non fuerunt digni. Ite ergo ad exitus viarum
quotquot inveneritis vocate ad nuptias. Et egressi
servi eius in vias congregaverunt omnes quos
invenerunt malos & bonos & impletae sunt nuptiae
discumbentium. Intravit autem rex ut videret
discumbentes & vidit ibi hominem non vestitum
veste nuptiali & ait illi. Amice quomodo huc intrasti
non habens vestem nuptialem. At ille obmutuit.
Tunc dixit rex ministris ligatis manibus & pedibus
eius mittite eum in tenebras exteriores ibi erit
fletus & stridor dentium. Multi enim sunt vocati
pauci vero electi. Tunc abeuntes pharisaei consilium
inierunt ut caperent eum in sermone. Et mittunt
ei discipulos suos cum herodianis dicentes. Magister
scimus quia verax es & viam dei in veritate docens
& non est tibi cura de quoquam non enim respicis
personam hominum. Dic ergo nobis quid tibi videtur
licet censum dare caesari an non. Cognita autem
Iesus nequitia eorum ait. Quid me tentatis hypocritae
ostendite mihi numisma census. At illi obtulerunt
ei denarium. Et ait illis. Cuius est imago haec &
superscriptio. Dicunt ei. Caesaris. Tunc ait illis.
Reddite ergo quae sunt caesaris caesari & quae sunt
dei deo. Et audientes mirati sunt & relicto eo abierunt.
In illo tempore accesserunt ad eum sadducaei qui
dicunt non esse resurrectionem & interrogaverunt
eum dicentes. Magister Moyses dixit si quis mortuus
fuerit non habens filios ut ducat frater eius uxorem
illius & suscitet semen fratri suo. Erant autem apud
nos septem fratres & primus uxore ducta defunctus
est & non habens semen reliquit uxorem suam fratri
suo. Similiter secundus & tertius usque ad septimum.
Novissime autem omnium defuncta est & mulier.
In resurrectione ergo cuius de septem erit uxor
omnes enim habuerunt eam. Respondens autem
Iesus dixit illis. Errastis nescientes scripturas neque
virtutem dei. In resurrectione enim neque nubent
neque nubentur sed erunt sicut angeli dei in caelo.
De resurrectione autem mortuorum non legistis
quod dictum est a deo dicente vobis. Ego sum deus
Abraham & deus Isaac & deus Iacob. Non est deus
mortuorum sed vivorum. Et audientes turbae mirabantur
in doctrina eius. Pharisaei autem audientes quia
silentium imposuit sadducaeis convenerunt in unum
& interrogavit unus ex eis legis doctor tentans eum
et dicens. Magister quod est mandatum magnum
in lege. Iesus autem dixit illi. Diliges dominum deum
tuum ex toto corde tuo & in tota anima tua & in
tota mente tua. Hoc est maximum & primum
mandatum. Secundum autem simile huic. Diliges
proximum tuum sicut te ipsum. In his duobus
mandatis universa lex pendet & prophetae. Congregatis
autem pharisaeis interrogavit eos Iesus dicens.
Quid vobis videtur de Christo cuius filius est.
Dicunt ei. David. Ait illis. Quomodo ergo David
in spiritu vocat eum dominum dicens. Dixit dominus
domino meo sede a dextris meis donec ponam
inimicos tuos scabellum pedum tuorum. Si ergo
David vocat eum dominum quomodo filius eius est.
Et nemo poterat ei respondere verbum neque ausus
fuit quisquam ex illa die eum amplius interrogare.
Tunc Iesus turbis locutus est & discipulis suis dicens.
Super cathedram Moysi sederunt scribae & pharisaei.
Omnia ergo quae dixerint vobis servate & facite
secundum vero opera eorum nolite facere. Dicunt
enim & non faciunt. Alligant autem onera gravia
& importabilia & imponunt in humeros hominum
digito autem suo nolunt ea movere. Omnia autem
opera sua faciunt ut videantur ab hominibus.

in templo orare et accipiendum regnum dei sicut
pus ... a clusa ... passionis ...

Facilius est camellum per foramen acus transire
Et caecum secus viam sedentem illuminat
Dezachee publicanorum fatam ... Homo dis
cebit accipere regnum et elegit servis eleemosinas
Deasina expulit dixit ihs si hii tacuerint
lapides clamabunt et flevit super hiis ...
lem et de templo ibat ubi clenes. Et intra roga
vit ihs baptismum Johannis unde ...
Ubi coloni occiderunt clum unde et ...
Reddite quae caesaris sunt cessari et
quae ecli sunt clo ... Xpi filius clavel
Septem fratres quinam uxorem habuerunt
fuit interrogat ... Filacio
Et respiciens vidit quae mittebantur in gazo
Ponite in cordibus vestris non praemeditari in illa
hora quid loquamini. De arbore ficus dixit
Simili ... quid prope est in manus

Introiuit satanas in cor iuclae ut traderet ihm.

Et misit dns discipulos et parauerunt pascha.

Dixit sacramentum corporis et sanguinis

sui qui uult in uobis esse maior erit ministr.

Qui habet tollat et peram et qui non habet

uendat tunicam et emat gladium.

Et cum in monte solus orasset dixit discipu

lis orate ne intretis in temptationem

Et dixit ihs iuclae osculo filium hominis tradis.

Et dixerunt ad ihm principes sacerdotum si

tu es xps dic nobis et obtulerunt eum

pilato et herodi.

Et in passione dixit ihs pater dimitte illis

qui nesciunt et cum de latronibus dicit

hodie mecum eris in paradiso

Post resurrectionem apparuit ihs duob:

euntib: ad uillam et apostolis et benedictus

eos ascendit in celi

Iohannis testimonium perhibet de xpo dicens
non sum dignus corrigiam calciamenti
eius soluere. Ecce iohannis dicit ecce
agnus dei qui tollit peccatum mundi.
Et ostendit ihs discipulis suis ubi manere et
secuti sunt eum. Ubi ihs de aqua uinum fecit
in channa galilee. Et eiecit ihs de templo am
nes uendentes et dixit domus orationis est
domus patris mei. Qui non renatus fuerit de nouo
ex aqua et spu sco non intrabit in regnum dei.
Ubi baptizat ihs et dixit iohannis discipulis
ego non sum xps. Ubi secessit ihs a iudea et
uenit in samariam. Pfat bibere et di
Sedens super puteum mulierem samaritanam
cit discipulis suis alii laborauerunt et uos in la
borem ipsorum introitis. Omnis profeta sine
honore est in patria est sua ubi filium regulis sana
uit.

In porticu salamonis ad natatoriam piscinam
hominem ab infirmitate hordiacis
annorum xxxviii sanavit. De quinque panibus
et duobus piscibus ubi volunt eum et tenebrae
in regem et fugit et venit ad discipulos suos
ambulans supra mare et dixit ego sum
panis vitae. Nunquid et vos vultis me.
Cum aliqui de discipulis abirent retro dixit
et dixerunt ad ihm fratres eius vade hinc
in iudeam et dixit ihs nolite iudicare se
cundum faciem queritis me et ubi sum non
potestis venire. Vierem in adulterio
Quisquis scriptum est. Adducunt ad eum mu
de prae hensam et dixit ihs iudaeis cum
exaltaveritis filium hominis cognoscetis
quia ego sum et vite abraham ego sum.
De caeco anati vitate. Cui linuit oculos et
dixit vade ad siloam.

Ego sum pastor bonus qui pono animam meam
pro ouibus meis. lam...
Dicunt ei farisaei si tu es xps dic nobis pa
Ubi lazarum resuscitat quarta die ihu
Et accipit maria unguentum et unxit pedes
et farisaei uolebant occidere lazarum.
Et turbae acceperunt flores palmarum et
dicebant ossanna et dicebant ihs qui
amat animam suam perdet eam.
Cum multa signa fecisse ihs dicebat ego
lux in hunc mundum usui...
Ubi ihs pedes discipulorum lauit
Et cum exire iudas ut tradere ihm dixit
ei ihs quod facis fac celerius.
Cum dicit ihs discipulis suis dilegite in
uicem uos et pro dicit terme ne
gabis ego sum uia et uerita.
Si diligis me praecepta mea custodite

Et ego rogabo patrem meum. Et mittit uo
bis spm ueritatis. me diligeritis gau
Ego sum uitis uera et pater meus agricola si
deritis quia uado ad patrem
Venit hora ut qui uos occiderit puta
se obsequium dō facere. Et rifitiaz
habebitis sed iterum uidebo uos et
gauidebit cor uestrum et elauatis
oculis ihs dixit pater clarifica filium tuum.
Pater scē serua eos in nomine tuo id est
discipulos. Et ad pilatum.
Et duxerunt ihm ad annam et caifam
Et de cruce dixit ihs discipulo quem di
ligebat ecce mater tua
Post resurrectionem apparuit ihs disci
pulis et non credebat thomas et iterum ap
paruit ei increbat eum. Thy pasce oues
Et cum tertio manifestatus est ihs discipulis et ait pro dicens
meas et sequere me

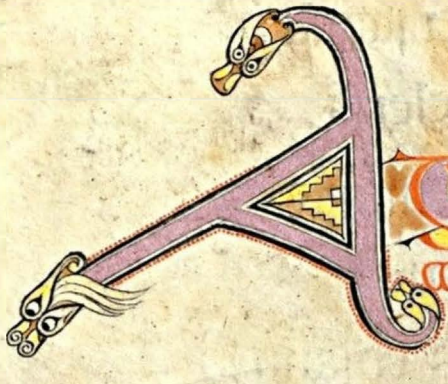

Ataufa
ataropi
alia
aser
amos
aclcla
arsaxat
aclan
aminatus
acesa
aterenen
cosam
cisam
casarsiau
cheber
hsroclis

tes
sollempniter stan
mons eorum
gratia eius
beatus
onerarius
robustus one
sanans clepopulati
homo terrenus
populus abiectus
possessio principalis
herecles
diuinans
luctus
ager consulationis
transitus
pellicius

helisabeth	cli mei saturitas
heli	ascenclens
elmachadi	cli mensura
er	uigilans
eriam	oculus eorum
elisae	cli salus
fanuel	facies cli dicimus pascha
fasec	transitus quod nos
filippus	os lampaclis cli
gabriel	fortitudo cli siue confortatio
galilea	uolutabilis grecos
satan	aduersarius siue trans
geraseorum	salus bona
hureae	montaniae
iorclanis	cliscensus
iori	columbanea
iacrim	clns exsultans
iohanna	clns gratia eius
iaru	inluminan

Socum aroabnecan ocus hUidrid immuichthe haloclarō iodaghmart uame
Sleichlandō ocus mor: iogus lobgane occonse comulad uachtenulban. Unde
docum roboi olodgamb aguirdeclar .i. adart commboa cenaithi. noartaigh
locl. ardus hUidrō iodaghmart uamcellsleichlandō ius mide. ocus loc gaisle sheic na
hardne fi cobnat gothnigabdon. comdorosi dodibmodarb doeclar conacuic
ieonaphunnō gruine corteiro nanule nec ar. gaisce modaig echte fi. comdorcaetha
di ollahuilib modarb alaroi aroinnbecan fulodgamb. Siat rolland fodeoigh
fi maronne .i. gillamhe hae comarba patraic. muinchidhe rig hUidrō daghmart
me domnall mhe muirchertō rig mide. et dun namadacan sgrcopanmoe. comgalac
me flainn rig galbig. ichaithnacathapaig rig partine. domnall nabnathus lugne.
mael ruanaidō nacathrada rig carnpne. moel eogan me gillisecland nit ofcenit
bneg. muncad uaridō ullan rig delbna. me nonca rig cairpre tabna. iog rainne
nahecalbre cobnat. cancomarbtis fligtō t caillsō aetabit icoicetō domnigh
aroabnecan amalbiar docaemroigh gelna.,

Tomas gilla crist me mancan scribano aroolat fogcela scoola [illegible] cartt dodoli
[illegible] onat. omacc ui boeilla .i. ocat ulad. iolbrigdaig. Tres. libri. [illegible] meo
[illegible] ri gaisla .i. moenae uaqtea hui neō dia dalaigi. sed nanail [illegible] ius. [illegible]
rogall. [illegible] scolaige hui gilcaig. ri rig hui bnoc chāe alanaib me mig [illegible]
nah cōgba colaill alle. [illegible] uaclucat [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

IESE
RAM
DNE

Ihu xpi filii da
uid filii abra
cham Abra
cham autem
genuit Isac
Isac autem ge-
nuit Iacob Ia
cob autem ge-
nuit Iudam
Et fratres eius
Iudas autem
genuit Phares
Et Zarad de-
thaman

Phares autem
genuit esrom
esrom autem
genuit aram
Aras autem
genuit aminna-
dab Aminna
dab autem ge-
nuit Naason
Naason autem
genuit salam
on salamon
autem genuit
booz oera

chab booz h
genuit obed ex
ruth obed au
tem genuit Jes
se Jesse autem
genuit dauid
regem dauid
autem genuit
rex salamo
nem ex ea que
fuit uriae
Salamon h
genuit

roboam robo
am autem gen
it abiam abia
autem genuit
asam asa h
genuit Josafat
Josafat autem
genuit Joram
Joras autem
genuit Oziam
Ozias autem
genuit Joatham
Joathas autem

30

genuit acham
achas h genuit
ezechiam eze-
chias autem
genuit manas
sem manasses
h genuit am
os amos autem
genuit iosiam
iosias h genuit
iaeconiam et
fratres eius
intrans migra

tionem babylo
nis. Et post tra
ns migrationem
babilonis. Ie-
chonias genuit
salathiel sala
thiel h genuit
soro babel so
ro babel autem
genuit abiuel
abiuel autem
genuit eliachim
eliachim

Ꝑ genuit azor
azor autem
genuit sadoc
sadoc autem
genuit achim
achim autem
genuit eliud
eliud autem
genuit eleazar
eleazar autem
genuit mathan
mathan autem
genuit iacob

iacob autem
genuit ioseph
uirum marie
de qua natus
est ihs qui uoca
tur xps ·
Mnes ergo
generationes
ab abracham
usque ad dauid
generationes
xiiii · Ꝑ abda
uid usque ad

Transmigrationem Babilonis xiiii · Ga-
transmigrationem Babilonis usque ad
xp̄m generationes xiiii ::

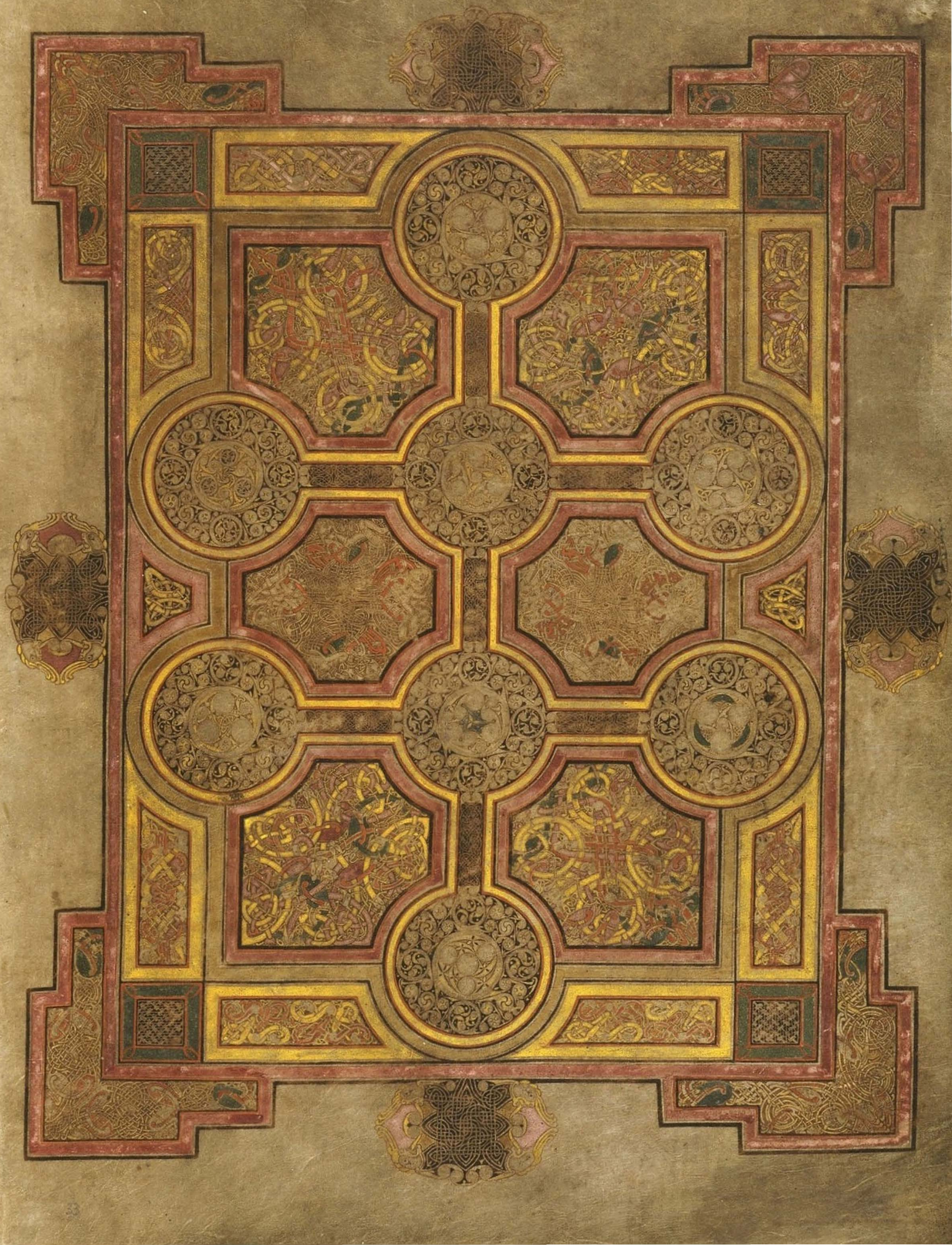

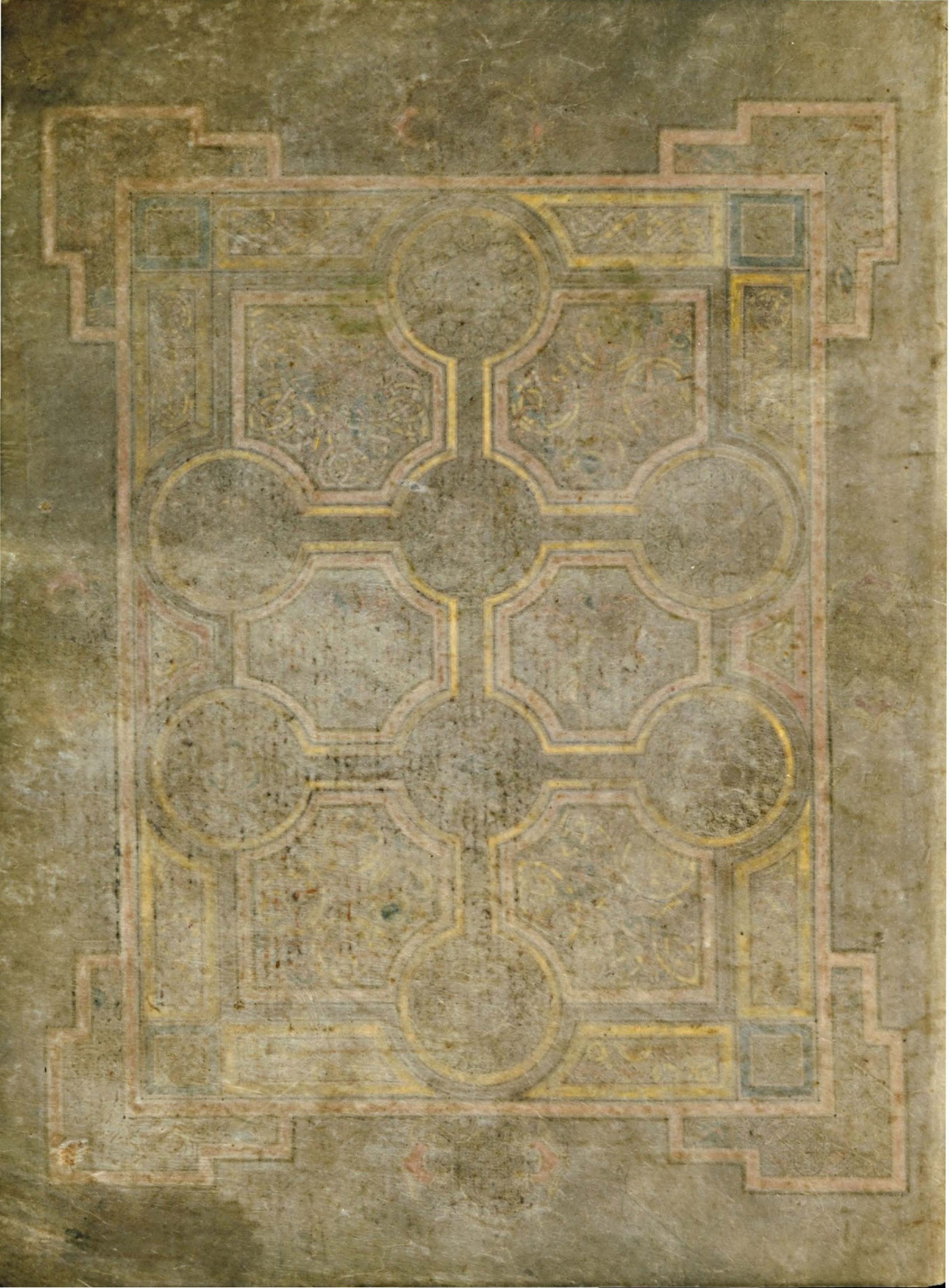

Hgeneratio

sicerat cum esse disponsata mater
eius maria iosephante quam conueni
rent inuenta est in utero habens de spu

sco

Ioseph autem uir eius cum esse
iustus nolle eam traducere uo
luit occulte dimittere eam

Haec autem eo cogitante ecce ange
lus dni in somnis apparuit ei dice
ns Ioseph fili dauid noli timere ac
cipere mariam coniugem tuam quod
enim in ea natum est de spu sco est
Pariet autem filium Quocabis no
men eius ihm ipse enim saluum facie
populum suum a peccatis eorum hoc
autem totum factum est ut adimple
retur quod dictum est a dno pen

ismam prophetam dicentem. Ecce virgo
in utero habebit & pariet filium & vo
cabunt nomen eius emanuel. Quod est
interpretatum nobiscum deus.
Exsurgens autem ioseph a somno
no fecit sicut praecepit ei angelus
dñi. & accepit coniugem suam & non
cognoscebat eam donec peperit fi
lium suum primogenitum & vocavit no
men eius ihm
Cum autem natus esset ihs in bethle
em iudae in diebus herodis regis ecce magi
ab oriente venerunt in hierusolymam
dicentes ubi est qui natus est rex iudeo
rum vidimus enim stellam eius in ori
ente & venimus adorare eum
Audiens autem herodes rex

turbatus est & omnis hierusolyma cum
eo & congregans omnes principes sacer
dotum & scribas populi sciscitabatur
ab eis ubi xps nasceretur ¶ At illi dixerunt ei in bethlem iudee
sic enim scriptum est per prophetam
& tu bethlem terra iuda nequaquam
minima es in principibus iuda ex te
enim exibit dux qui regat populum
meum israhel ¶ Tunc herodis clam occulte uoca
tis magis diligenter didicit ab eis tem
pus stelle que apparuit eis & mit
tens eos in bethlem dixit ite & in
terrogate diligenter de puero & cum
inueneritis renuntiate mihi ut
& ego veniens adorem eum qui natus

dissent regem abierunt. Et ecce stella quam
viderant in oriente antecedebat eos us
que dum veniens stare supra ubi erat
puer. Videntes autem stellam gavisi
sunt gaudio magno valde. Et intran
tes domum invenerunt puerum cum
maria matre eius. Et procedentes ad
oraverunt eum. Et apertis thesauris
suis obtulerunt ei munera aurum tus
et murram. Et responso accepto in
somnis ne redirent ad herodem sed
per aliam viam regresi sunt in regionem
suam quicum regressi sent. Ecce ange
lus dni apparuit in somnis ioseph
dicens. Surge et accipe puerum et matr
em eius et fuge in aegyptum et esto ibi usq:
dum dicam tibi futurum est enim ut he

Et veniens habitavit in civitatem quae
vocatur Nazareth · ut adimpleretur
quod dictum est per prophetas quoniam
Nazareus vocabitur :·

Math. cap. iii.

Illis diebus venit Iohannis bap
tista praedicans in deserto Iude
ae · Et dicens penitentiam agite ad pro
pinquavit enim regnum caelorum :·
Hic est enim qui dictus est · per Esseam
prophetam dicentem :·
Vox clamantis in deserto parate
viam domini rectas facite semitas eius :·
Ipse autem Iohannis habebat vesti
mentum de pillis camellorum Et zo
nam pelliciam circa lumbos suos es
ca autem eius erat lucustae Et mel
silvestrae · Tunc exibat ad eum hyeru

solima. et omnis iudea et omnis regio cir
ca iordanen et baptizabantur in ior
dane ab eo confitentes peccata sua.
Videns autem multos phariseorum
et adduc eorum venientes ad baptismum
suum dixit eis progenies viperarum
quis demonstravit vobis fugere a futu
ra ira. Facite ergo fructum dignum
paenitentiae et nevellitis dicere intra
vos patrem habemus abraham dico
enim vobis quoniam potest deus ex lapi
dibus istis suscitare filios abrahae.
Iam enim securis ad radicem arborum
posita est.
Omnis ergo arbor quae non facit
fructum bonum excidetur et in ignem
mittetur.

Ego quidem uos baptizo in qua in pe-
nitentiam qui autem post me uenturus
est fortior me est cuius non sum oig [redacted]
nus calciamenta portare ipse uos
baptizabit in spu sco Eigli
Cuius uenti labrum in manu sua et
permunda bit aream suam et congre-
gabit triticum suum in horreum pa-
leas autem conburet igni inextinguibili
Tunc uenit ihs a galilea in iordanen
ad iohanem ut baptizaretur a beo
iohannis autem prohibebat eum
dicens ego a te debeo baptizari et tu
uenis ad me Respondens autem
ihs dixit ei sine modo sic enim oeca nos
implere omnem iustitiam tunc dimis-
sit eum

Baptizatus autem ihs confestim
ascendit de aqua et ecce aperti
sunt ei caeli. Et vidit spm dei discendentem
de caelo sicut columbam venientem
super se. Et ecce vox de caelis dicens
hic est filius meus dilectus in quo mihi
bene complacui.

Tunc ihs ductus est in desertum a spc Math
ut temptaretur a diabulo.

Et cum ieiunasset xl a diebus et
xl a noctibus postea esuriit et acce-
dens ad eum temptator dixit ei si fili-
us dei es dic ut lapides isti panes fiant.
Qui respondens dixit scriptum est
non in pane solo vivit homo sed in
omni verbo quod procedit de ore dei.

Tunc adsumpsit eum zabulus in sca

ciuitatem et statuit eum supra pin
naculum templi. Et dixit ei si filius dei
es mitte te deorsum scriptum est
enim quia angelis suis mandauit de te
et in manibus tollent te ne forte offen
das ad lapidem pedem tuum ⁂
Et ait illi ihs rursum scriptum est
non temptabis dnm dm tuum Iterum
adsumpsit eum zabulus in montem
excelsum ualde et ostendit ei om
nia regna mundi et gloriam eorum
et dixit illi haec tibi omnia dabo si ca
dens adoraueris me ⁂ Tunc dicit
ei ihs uade retro satanas scriptum
est enim dnm dm tuum adorabis et
illi soli seruies ⁂
Tunc reliquit eum zabulus et ecce

angeli accesserunt et ministrabant ei:

Cum autem audisse ihs quod iohan
nis traditus esse secessit in galileam:
Et relicta civitate nazareth venit
et habitavit in cafarnaum maritimam
in finibus zabulon et neptalim ut im
pleretur quod dictum est per essaiam
prefatam dicentem terra zabulon
et terra neptalim via matris trans
R: iodanen galileae gentium populus
qui sedebat in tenebris lucem vidit
magnam et sedentibus in regione
et umbra mortis lux orta est eis:

Ex inde caepit ihs praedicare
et dicere penitentiam agite ad
propinquavit enim regnum caelo
rum ambulans autem iuxta mare

galileae uidit duos fratres simonem
qui uocabatur petrus et andream fra
trem eius mittentes rete in mare erant
enim piscatores
Ac illis ihs uenite post me et
faciam uos piscatores fieri
hominum at illi continuo relictis reti
bus secuti sunt eum
Et procedens inde uidit alios
duos fratres iacobum zebedei et io
hannem fratrem eius in naui cum ze
bedeo patre eorum reficientes retia
sua et uocauit eos illi autem statim
relictis retibus suis et patre secuti
sunt eum
Circum ibat ihs totam galile
am docens in sinagogis eorum et prae

dicans euangelium regni et sanans
omnem langorem et omnem infirmita-
tem in populo ... am et obtule-
Et abiit opinio eius in sitotam siri-
runt ei omnes male habentes uaris
languoribus et tormentis conprae-
hensos et quidemonia habebant
et lunaticos et paraliticos et cura-
uit eos et saecutae sunt eum turbae
multae a galilea et decapuli et de
hierusolimis et de iudea et de trans.
iordanieli

Uidens autem ihs turbas ascen-
dit in montem et cum sedisset
accesserunt ad eum discipuli eius et
aperiens ossuum docebat eos
dicelis

Eta pauperes spu quoniam
ipsorum est regnum caelorum
Eta mites quoniam ipsi possi
debuit terram
Eta qui lugent nunc quoniam
ipsi consulabuntur
Eta qui essuriunt et sitiunt
iustitiam quoniam ipsi satu
rabuntur
Eta misericordes quoniam
ipsi misericordiam consequent
Eta mundo corde quoniam
ipsi dm uidebuit
Eta pacifici quoniam filii dī
uocabuntur
Eta qui persecutionem pati
untur propter iustitiam quoni

ipsorum est regnum celorum
Beati estis cum maledixerint uos
homines & persecuti uos fuerint
& dixerint omne malum aduer
sum uos mentientes propter me
gaudite & exsultate quoniam mer
es uestra copiosa est in celis
Sic enim persecuti sunt & prophe
tas qui fuerunt ante uos
Vos estis sal terrae quod si sal e
uanuerit in quo salietur. ad nihil
ualebit ultra nisi ut mittatur foras
& conculcetur ab hominibus
Vos estis lux mundi non potest ci
uitas abscondi supra montem
posita neque accendunt lucer
nam & ponunt eam sub modio

sedsupra candelabrum ut luceat om
nibus qui in domo sunt. Sic luceat lux
uestra coram hominibus ut uideant
opera uestra bona & glorificent pa
trem uestrum qui in caelis est. Nolite
putare quia uenerim soluere legem
aut prophetas non ueni soluere
sed adimplere. Amen quippe dico uobis donec
transeat caelum & terra iota unum aut unus
apex non praeteribit a lege donec
omnia fiant. Qui ergo soluerit unum de mandatis
istis minimis & docuerit sic hominis mi
nimus uocabitur in regno caelorum.
Qui autem fecerit & docuerit hic
magnus uocabitur in regno caelorum.

Dico autem uobis quia nisi abundauerit
iustitia uestra plus quam scribarum
& pharisæorum non intrabitis in regnum
celorum. Audistis quia dictum est antiquis
non occides quicumque autem occiderit reus
erit iudicio. Ego autem dico uobis quia
omnis qui irascitur fratri suo
reus erit iudicio. qui autem dixerit fra
tri suo raca reus erit concilio. qui au
tem dixerit fatue reus erit gehenne ignis
Si ergo offeres munus tuum ad altare
& ibi recordatus fueris quia frater
tuus habet aliquid aduersum te. relin
que ibi munus tuum ante altare. & va
de prius reconciliare fratri tuo
& tunc ueniens offeres munus tuum

Esto consentiens adversario tuo cito
dum es in via cum eo ne forte tradat te
adversarius iudici · et iudex tradat
te ministro et in carcerem mittaris
Amen dico tibi non exies inde donec
reddas novissimum quadrantem
Audistis quia dictum est antiquis
non mechaberis ego autem dico vobis
quoniam omnis qui viderit mulierem
ad concupiscendam eam iam mecha
tus est eam in corde suo
Quod si oculus tuus dexter scancla
lizatte erue eum et proiece abste ex
pedit enim tibi ut pereat unum mem
brorum tuorum quam totum corpus
tuum mittatur in gehennam · Et si dex
tera manus tua scandalizat te ab

sadeam & proice abste exforcem
tibi ut pereat unum membrorum tuo
rum quam totum corpus tuum mittat
in gehennam: dictum est autem quicum
que dimiserit uxorem suam da li
bellum repudii: Ego autem dico vobis
quia omnis qui dimiserit uxorem suam
excepta fornicationis causa facit
eam moechari & qui dimissam duxerit
adulterat:

Iterum audistis quia dictum est an
tiquis non periurabis reddes autem do
mino iuramenta tua:

Ego autem dico vobis non iurare om
nino neque per celum quia thronus
dei est neque per terram quia scabellum
est pedum eius neque per hierusa

bimam quia ciuitas est magni regis neq:
per caput tuum iuraueris quia non po
tes unum capillum tuum album face
re aut nigrum. Sit autem sermo uester
est est non non quod autem his abun
dantius a malo est :.

Audistis quia dictum est antiquis
oculum pro oculo dentem pro dente.
Ego autem dico uobis non resistere
a malo

Sed si quis te percusserit in dexte
ram maxillam tuam praebe illi
et alteram et ei qui uult tecum in iudi
cio contendere et tunicam tuam tol
lere dimitte ei et pallium

Et quite angarizauerit mille
passus uade cum illo alia duo

quipsitate dicei & uolenti mutuariate
ne auertaris :· diliges proxi
Audistis quia dictum est antiquis
mum tuum & odies inimicum tuum
Ego autem dico uobis dilegite inimicos
uestros & benefacite his qui oderu
nt uos & orate propersequentibus
& calumpniantibus uobis ut sitis filii
patris uestri qui in caelis est · Qui solem
suum oriri facit super bonos & malos
& pluit super iustos & iniustos :·
Senim diligatis eos qui uos dilegunt
quam mercedem habebitis nonne
& publicani hoc faciunt · & si salu
tauerit is fratres uestros tantum quid
damplius facitis nonne & sethnici hoc
faciunt estote · ergo uos perfecti

sicut et pater uester caelestis perfectus est.

ATH. VI. Attendite ne iustitiam uestram faci
atis coram hominibus ut uidiamini ab eis.
Alioquin mercedem non habebitis apud
patrem uestrum qui in caelis est.
Cum ergo facies elimosinam noli tu
bacinere antete sicut hypocritae
faciunt in sinagogis et in uiis ut hono
rificentur ab hominibus. Amen dico
uobis perciperunt mercedem suam
te autem faciente elimosinam nesci
at sinistra tua qui faciat dexteratua
ut elimosina tua sit in absconso et pa
tertuus qui uidet in absconso reddet ti
bi. Et cum orantis non eritis sicut hypo
critae quia amant in sinagogis et in an
gulis platearum stantes orare ut uid
e

antur ab hominibus

Amen dico uobis reciperunt
mercedem suam tu autem cum orabis
intra in cubiculum tuum et cluso ostio
tuo ora patrem tuum in absconso
et pater tuus qui uidet in absconso red
de tibi

Orantes autem nolite multum lo
qui sicut ethnici putant enim quia
in multi loquio suo exaudiantur. Noli
te ergo ad similari eris. Sotenim pa
ter uester qui duobis opus sit ante
quam petatis ab eo sic ergo uos orabitis
tur nomen tuum.

Pater noster qui es in celis sanctifice
adueniat regnum tuum fiat uo
luntas tua sicut in celo et in terra

45

panem nostrum supersubstantialem
da nobis hodie et dimitte nobis de
bita nostra sicut et nos dimittimus
debitoribus nostris. Et ne inducas nos
in temptationem sed liberanos a malo.
Si enim dimisseritis hominib: peccata
eorum dimitte et uobis pater ues
ter caelestis dilicta uestra caelestis si h
non dimisseritis hominibus nec pater
uester dimitte uobis peccata uestra.
Cum autem ieiunatis nolite fieri
sicut hypocritae tristes demuliunt
exterminant enim facies suas ut pare
ant hominibus ieiunantes.
Amen dico uobis quia receperunt
mercedem suam. Tu autem cum
ieiunas unge capud tuum et facientur

lauat neuidearis hominibus ieiunans
sed patri tuo qui in absconso est et pa
ter tuus qui uidet in absconso reddet tibi:

Nolite thesaurizare uobis thesauros
in terra ubi ergo et tinea demolitur et
ubi fures effodiunt et furantur:

Thesaurizate autem uobis thes
auros in caelo ubi neque erugo neque tinea
demolitur et ubi fures non effodiunt
nec furantur ubi enim fuerit thesau
rus tuus ibi erit et cor tuum:

Lucerna corporis tui est oculus tuus
si fuerit oculus tuus simplex totum
corpus tuum lucidum erit:

Si autem oculus tuus nequam fuerit
totum corpus tuum tenebrosum erit:

Ergo lumen quod in te est tenebrae

sunt · Tenebrae ipse quantae sunt ·

Nemo potest duobus dominis seruire
aut unum enim hodio habebit et al
terum dilege aut unum sustinebit et
alterum contempne non potestis ser
uire deo et mammonae ·

Ideo dico uobis ne soliciti sitis animae
uestrae quid manducetis neque corpo
ri uestro quid induamini · nonne anima
plus est quam esca et corpus plus qu
am uestimentum ·

Respicite uolatilia caeli quoniam
non seruunt neque metunt neque con
gregant in horrea ·

Et pater uester caelestis pascit
illa nonne uos magis plures estis
illis quis autem uestrum cogitatis

potest adiecere ad staturam suam cu
bitum unum Et de uestimento quid sol
licitus est si de ratellia agri quomodo
crescunt non laborant nec neuunt
Dico autem uobis quoniam nec salamon
in omni gloria sua cooperta est sicut
unum ex istis
Si autem fenum agri quod hodie est
Et cras in clibanum mittetur dominus sic ues
tit quando magis uos minimae fidei
Nolite ergo sollicitus esse dicentes
quid manducabimus aut quid bibemus
aut quid operiemur hec enim omnia
gentes inquirunt Scit enim pater
uester quia his omnibus indigetis
Quaerite ergo primum regnum dei
Et iustitiam eius Et omnia haec adiei

entur uobis :· Nolite ergo sollicitiesse
in crastinum :· Crastinus enim dies sol
licitus erit sibi ipse sufficit enim
diei malitia sua :·

Nolite iudicare ut non iudicemini in
quo enim iudicio iudicaueritis iudi
cabemini Et in qua mensura mensi fu
eritis remetietur uobis :·

Quid autem uides fistucam in oculo
fratris tui Et trabem in oculo tuo
non uides aut quomodo dicis fratri tuo
sine ieciam fistucam de oculo tuo Ec
ce trabis est in oculo tuo :·

Hypocrita eice primum trabem de
oculo tuo · Et tunc uidebis eicere fistu
cam de oculo fratris tui :·

Nolite dare scam canibus neque

mittatis margaritas uestras ante porcos
ne forte conculcent eas pedibus suis et
conuersi dis rumpant uos
Petite et dabitur uobis querite et
inuenietis pulsate et aperietur uo
bis omnis enim qui petit accipit
et qui quaerit inuenit et pulsantia ape
ritur
Aut quis est ex uobis homo quem si
petierit filius suus panem numquid
lapidem porrige ei Aut si piscem
petierit numquid serpentem porri
ge ei Si ergo uos cum sitis mali nostis
bona dare filis uestris quanto magis
pater uester qui in caelis est dabit
bona petentibus se
Omnia quaecumque uultis bona

ut faciant vobis homines ita & vos fa
cite eis haec est enim lex & prophetae
Intrate per angustum portam quia
lata porta & spatiosa via quae
ducit ad perditionem & multi sunt
qui intrant per eam quam angusta
porta & arcta via quae ducit ad vitam
& pauci sunt qui inveniunt eam
Attendite a falsis prophe
tis qui veniunt ad vos in vestimentis o
vium intrinsecus autem sunt lupi ra
paces a fructibus eorum cognoscetis eos
Numquid colligunt de spinis uuas
aut de tribulis ficus
Sic omnis arbor bonus fructus facit
bonos Malus autem arbor malos
fructus facit Non potest arbor bona

malos fructus facere · Neque arbor mala
fructus bonos facere · Omnis ar
bor quae non facit fructum bonum ex
cidetur & in ignem mittetur · Igitur ex
fructib: eorum cognoscetis eos · · · · ·

Omnis qui dicit mihi dne dne intra
bit in regnum caelorum sed qui
facit voluntatem patris mei qui in cae
lis est ipse intrabit in regnum caelorum
Multa dicent mihi in illa die dne
nomine in tuo nomine prophetauimus
& in tuo nomine demonia eiecimus &
in tuo nomine uirtutes multas fecimu
s · ·
Tunc confitebor illis quia num
quam noui uos discedite a me omnes
qui operamini iniquitatem · ·

Omnis ergo qui audit uerba

mea haec et facitea adsimilabitur uiro
sapienti qui aedificauit domum suam
super petram et discendit pluia et uene-
runt flumina et flauerunt uenti et in-
ruerunt in domum illam et non cecidit
fundata enim erat super petram
Et omnis qui audiuit uerba mea
haec et non facitea similis erit uiro
stulto qui aedificauit domum suam
super haerenam et discendit pluia
et uenerunt flumina et flauerunt
uenti et inruerunt in domum illam et
cecidit et fuit ruina eius magna
Et factum est cum consummasset
ihs uerba haec admirabantur turbe
super doctrinam eius erat enim docens
eos sicut potestatem habens et non

sicut scribae eorum et pharisaei.

Cum autem descendisset de monte Matth VIII
secutae sunt eum turbae multae
et ecce leprosus quidam veniens ado
rabat eum dicens domine si vis potes me
mundare et extendens manum tetigit
eum ihs dicens volo mundare et con
festim mundata est lepra eius et ait
ihs illi videte nemini dixeris sed ostende
te sacerdoti et offer munus quod
praecepit moyses in testimonium illis.

Cum autem introisset ihs
capharnaum adiit eum accessit qui
dam centurio rogans eum et dicens dne
puer meus iacet in domu paralyticus
et male torquetur. et ait ihs ego ve
niam et curabo eum

Et respondens centorio ait illi dñe
non sum dignus ut intres sub tectum meum
sed tantum dic uerbo et sanabitur
puer meus — constitutus habens
Nam et ego homo sum sub potestate
sub me milites et dico huic uade et ua
dit et alio ueni et uenit et seruo meo
dico fac hoc et facit
Audiens autem ihs miratus est
et sequentibus se dixit amen dico uo
bis non inuenit tantum fidem in israhel
Dico autem uobis quod multi ab o
riente et occidente uenient et re
cumbent cum abraham et isac et
iacob in regno celorum filii autem
regni huius eiecientur in tenebras ex
teriores ibi erit fletus et stridor dentium

Et dixit ihs centorioni uade et sicut
credidisti fiat tibi et sanatus est puer in
illa hora.
Et cum uenisset ihs in domum petri
uidit socrum eius iacentem et febricitan-
tem et tetigit manum eius et dimissit
eam febris et surrexit et ministrabat eis
Uespere autem facto obtulerunt ei
multos demonia habentes et eiecebat
sps in mundus uerbo et omnes male
habentes curauit ut adimpleretur
quod dictum est per essaiam profetam
dicentem qui ipse infirmitates nostras
[illegible] accipit et egritudines portauit
Uidens autem ihs turbas multas cir-
cumse iusit ire trans fretum
Et accedens unus scribaait illi

magister sequarte quocumque ieris:

Et dicitei ihs uulpes foueas habent
et uolucres caeli nidos ubi requiescunt
Filius autem hominis non habe ubi
capud suum reclinie:

Alius autem de discipuli eius ait illi
dñe permitte me primum ire et sae
pelire patrem meum:

Ihs autem ait illi sequere me et dimit
te mortuos sepelire mortuos suos:

Et ascendente eo in nauicula secu
ti sunt eum discipuli eius. Et ecce
motus magnus factus est in mari. Ita
ut nauicula operiretur fluctib: [illegible]
erat enim uentus contrarius illis ip
se uero dormiebat et accesserunt
et suscitauerunt eum dicentes dñe

saluanos perimus et dicite eis quid timidi
estis modicae fidei. Tunc surgens imperauit
uentis et mari et facta est tranquilitas
magna porro homines mirati
sunt dicentes qualis est hic quia uenti
et mare obediunt ei.

Et cum uenisset transfretum in regione
gerasse norum occurrerunt ei duo
homines habentes demonia demonumentis
exeuntes se uinimis ita ut nemo
posset transire per uiam illam et ecce
clamauerunt dicentes quid nobis et tibi
ihu filii dei uenisti hucante tempus
torquere nos erat autem non longe ab
eis grex porcorum multorum pascens
daemones autem rogabant eum dicentes
si eicis nos mitte nos in gregem por

corum & uallus te circumdabunt inimici tui & circumdabunt te & coangustabunt te undique & ad terram prosternent te & filios tuos qui in te sunt & non relinquent in te lapidem super lapidem eo quod non cognoueris tempus uisitationis tuae. Et ingressus templum coepit eicere uendentes in illo & dicens illis scriptum est quia domus mea domus orationis est uos autem fecistis illam speluncam latronum. Et erat docens quotidie in templo principes autem sacerdotum & scribae & principes populi quaerebant illum perdere & non inuenie-

TH. IX.

bant quid facerent omnis enim populus suspendebatur audiens illum. Et factum est in una dierum docente eo populum in templo & euangelizante conuenerunt principes sacerdotum & scribae cum senioribus & dixerunt ad eum dic nobis in qua potestate haec facis aut quis est qui dedit tibi hanc potestatem. Respondens autem dixit ad illos & ego interrogabo uos unum uerbum & dicite mihi. Baptismus Iohannis de caelo erat an ex hominibus. At illi cogitabant inter se dicentes quia si dixerimus de caelo dicet quare non credidistis illi. Si autem dixerimus ex hominibus plebs uniuersa lapidabit nos certi enim sunt Iohannem prophetam esse. Et responderunt se nescire unde esset. Et Iesus ait illis neque ego dico uobis in qua potestate haec facio. Coepit autem ad plebem dicere parabolam hanc homo quidam plantauit uineam & locauit eam agricolis & peregre profectus est per multum tempus. Et tempore misit ad agricolas seruum ut de fructu uineae darent ei quem agricolae caedentes dimiserunt inanem. Et alium misit seruum illi autem & illum caedentes & contumelia adficientes dimiserunt inanem. Et tertium misit illi autem & hunc uulnerantes eiecerunt. Dixit autem dominus uineae quid faciam mittam filium meum dilectum forsitan cum hunc uiderint uerebuntur. Videntes autem eum agricolae cogitauerunt inter se dicentes hic est heres uenite occidamus eum ut nostra fiat hereditas. Et eiecerunt eum extra uineam & occiderunt. Quid ergo faciet illis dominus uineae ueniet & perdet agricolas & dabit uineam aliis. Haec cum audissent dixerunt illi absit. Ille autem respiciens eos ait quid est ergo hoc quod scriptum est lapidem quem reprobauerunt aedificantes hic factus est in caput anguli. Omnis qui cecidit super lapidem illum conquassabitur super quem autem ceciderit conteret eum. Et quaerentes principes sacerdotum & scribae mittere in illum manus in ipsa hora & timuerunt populum cognouerunt enim quoniam ad ipsos dixerit similitudinem hanc. Et obseruantes misit insidiatores qui se iustos simulabant ut comprehenderent eum in sermone & traderent eum principatui & potestati praesidis. Et interrogauerunt eum dicentes magister scimus quia recte dicis & doces & non accipis personam sed in ueritate uiam dei docens licet nobis tributum dare caesari an non. Considerans autem dolum illorum dixit ad eos quid me temptatis ostendite mihi denarium cuius habet imaginem & inscriptionem. Respondentes autem dixerunt caesaris. Et ait ad illos reddite ergo quae sunt caesaris caesari & quae sunt dei deo. Et non potuerunt uerbum eius reprehendere coram plebe & mirati in responso eius tacuerunt. Accedentes autem quidam sadducaeorum qui negant resurrectionem esse interrogauerunt eum dicentes magister moyses scripsit nobis quia si cuius frater mortuus fuerit habens uxorem & hic sine filiis fuerit ut accipiat frater eius uxorem illius & suscitet semen fratri suo. Septem ergo fratres erant & primus accepit uxorem & mortuus est sine filiis. Et secundus & tertius accepit illam similiter autem & omnes septem non reliquerunt semen & mortui sunt. Nouissima omnium & mulier mortua est. In resurrectione ergo cuius de his erit uxor septem enim habuerunt eam uxorem. Et ait illis Iesus filii huius saeculi nubunt & traduntur ad nuptias. Illi autem qui digni habebuntur saeculo illo & resurrectione ex mortuis neque nubent neque uxores ducent neque enim mori ultra poterunt aequales enim angelis sunt & filii sunt dei cum sint filii resurrectionis. Quod autem resurgant mortui & moyses ostendit secus rubum sicut dicit dominum deum abraham & deum isaac & deum iacob. Deus autem non est mortuorum sed uiuorum omnes enim uiuunt ei. Respondentes autem quidam scribarum dixerunt magister bene dixisti. Et amplius non audebant quicquam interrogare eum. Ipse autem dixit ad illos quomodo dicunt christum filium esse dauid. Et ipse dauid dicit in libro psalmorum dixit dominus domino meo sede a dextris meis donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum. Dauid ergo dominum eum uocat & unde filius eius est. Audiente autem omni populo dixit discipulis suis attendite a scribis qui uolunt ambulare in stolis & amant salutationes in foro & primas cathedras in synagogis & primos discubitus in conuiuiis qui deuorant domos uiduarum & orationes longas orant hi accipient prolixius iudicium. Respiciens autem uidit eos qui mittebant munera sua in gazophylacium diuites. Uidit autem & quandam uiduam pauperculam mittentem aera minuta duo & dixit uere dico uobis quia uidua haec pauper plus quam omnes misit. Omnes enim hi ex abundanti sibi miserunt in munera dei haec autem de penuria sua omnem uictum quem habuit misit totum. Et quidam dicentibus de templo quod bonis lapidibus & donis ornatum esset dixit haec quae uidetis uenient dies in quibus non relinquetur lapis super lapidem qui non destruatur. Interrogauerunt autem illum dicentes magister quando ergo haec erunt & quod signum cum fieri incipiant haec. Qui dixit uidete ne seducamini multi enim uenient in nomine meo dicentes quia ego sum & tempus appropinquauit ite ergo non sequamini eos. Cum autem audieritis proelia & seditiones nolite terreri oportet enim haec primum fieri sed non statim finis. Tunc dicebat illis surget gens contra gentem & regnum aduersus regnum. Terraemotus magni erunt per loca & pestilentiae & fames terroresque de caelo & signa magna erunt. Antequam autem haec omnia fiant iacient in uos manus suas & persequentur tradentes in synagogas & custodias trahentes ad reges & praesides propter nomen meum. Continget autem uobis in testimonium. Ponite ergo in cordibus uestris non praemeditari quemadmodum respondeatis. Ego enim dabo uobis os & sapientiam cui non poterunt resistere & contradicere omnes aduersarii uestri. Tradentur autem a parentibus & fratribus & cognatis & amicis & morte adficient ex uobis. Et eritis odio omnibus propter nomen meum & capillus de capite uestro non peribit. In patientia uestra possidebitis animas uestras. Cum autem uideritis circumdari ab exercitu hierusalem tunc scitote quia adpropiauit desolatio eius. Tunc qui in iudaea sunt fugiant ad montes & qui in medio eius discedant & qui in regionibus non introeant in eam quoniam dies ultionis hi sunt ut impleantur omnia quae scripta sunt. Ue autem praegnantibus & nutrientibus in illis diebus erit enim pressura magna super terram & ira populo huic & cadent in ore gladii & captiui ducentur in omnes gentes & hierusalem calcabitur a gentibus donec impleantur tempora nationum. Et erunt signa in sole & luna & stellis & super terram pressura gentium prae confusione sonitus maris & fluctuum. Arescentibus hominibus prae timore & exspectatione quae supueniant uniuerso orbi. Nam uirtutes caelorum mouebuntur & tunc uidebunt filium hominis uenientem in nube cum potestate magna & maiestate. Haec autem fieri incipientibus uobis respicite & leuate capita uestra quoniam adpropiat redemptio uestra. Et dixit illis similitudinem uidete ficulneam & omnes arbores cum producunt iam fructum uestrum scientes quia prope est aestas. Ita & uos cum uideritis haec fieri scitote quia prope est regnum dei. Amen dico uobis quia non praeteribit generatio haec donec omnia fiant. Caelum & terra transibunt uerba autem mea non praeterient. Attendite autem uobis ne forte grauentur corda uestra in crapula & ebrietate & curis huius uitae & obueniat in uos subito dies illa. Tamquam laqueus enim superueniet in omnes qui sedent super faciem omnis terrae. Uigilate ergo omni tempore orantes ut dignum habeamini fugere ista omnia quae futura sunt & stare ante filium hominis. Erat autem docens in templo exiens autem pernoctabat in monte qui uocatur oliueti. Et omnis populus mane uenit ad eum in templum audire eum. Erat autem dies festus azymorum qui dicitur pascha. Et quaerebant principes sacerdotum & scribae quemadmodum eum interficerent timebant autem populum. Intrauit autem satanas in iudam qui cognominatur scariothis unum de numero duodecim. Et abiit & locutus est cum principibus sacerdotum & magistratibus quemadmodum illum traderet illis. Et gauisi sunt & pepigerunt pecuniam illi dare. Et spopondit & quaerebat opportunitatem ut traderet illum sine turba eis. Uenit autem dies azymorum in qua necesse erat occidi pascha. Et misit petrum & iohannem dicens euntes parate nobis pascha ut manducemus. Qui dixerunt ei ubi uis paremus tibi. Et ait illis ecce introeuntibus uobis in ciuitatem occurret uobis homo amphoram aquae portans sequimini eum in domum in qua introibit & dicetis patri familias domus dicit tibi ubi est diuersorium ubi pascha cum discipulis meis manducem. Et ipse uobis demonstrabit coenaculum grande stratum & ibi parate. Euntes autem inuenerunt sicut dixit illis & parauerunt pascha. Et cum facta esset hora discubuit & duodecim apostoli cum eo. Et ait illis desiderio desideraui hoc pascha manducare uobiscum antequam patiar. Dico enim uobis quia ex hoc non manducabo illud donec impleatur in regno dei. Et suscipiens calicem gratias egit & dixit accipite & diuidite inter uos. Dico enim uobis quia non bibam de generatione uitis donec regnum dei ueniat. Et accepit panem gratias egit & fregit & dedit eis dicens hoc est corpus meum quod pro uobis datur hoc facite in meam commemorationem. Similiter & calicem postquam coenauit dicens hic calix nouum testamentum in sanguine meo qui pro uobis fundetur. Uerumtamen ecce manus tradentis me mecum est in mensa. Et quidem filius hominis secundum quod diffinitum est uadit uerumtamen uae homini illi per quem traditur. Et ipsi coeperunt quaerere inter se quis esset ex eis qui hoc facturus esset. Facta est autem & contentio inter eos quis eorum uideretur esse maior. Et dixit eis reges gentium dominantur eorum & qui potestatem habent super eos benefici uocantur. Uos autem non sic sed qui maior est in uobis fiat sicut minor & qui praecessor est sicut ministrator. Nam quis maior est qui recumbit an qui ministrat nonne qui recumbit ego autem in medio uestrum sum sicut qui ministrat. Uos autem estis qui permansistis mecum in temptationibus meis & ego dispono uobis sicut disposuit mihi pater meus regnum ut manducetis & bibatis super mensam meam in regno meo & sedeatis super thronos iudicantes duodecim tribus israhel. Dixit autem dominus simon simon ecce satanas expetiuit uos ut cribraret sicut triticum. Ego autem rogaui pro te ut non deficiat fides tua & tu aliquando conuersus confirma fratres tuos. Qui dixit ei domine tecum paratus sum & in carcerem & in mortem ire. Et ait dico tibi petre non cantabit hodie gallus donec ter abneges nosse me. Et dixit illis quando misi uos sine sacculo & pera & calciamentis numquid aliquid defuistis at illi dixerunt nihil. Dixit ergo eis sed nunc qui habet sacculum tollat similiter & peram & qui non habet uendat tunicam suam & emat gladium. Dico enim uobis quoniam adhuc hoc quod scriptum est oportet impleri in me & cum iniquis deputatus est. Etenim ea quae sunt de me finem habent. Illi autem dixerunt domine ecce gladii duo hic at ille dixit eis satis est. Et egressus ibat secundum consuetudinem in montem oliueti secuti sunt autem illum & discipuli. Cum autem uenisset ad locum dixit illis orate ne intretis in temptationem. Et ipse auulsus est ab eis quantum iactus est lapidis & positis genibus orabat dicens pater si uis transfer calicem istum a me uerumtamen non mea uoluntas sed tua fiat. Apparuit autem illi angelus de caelo confortans eum & factus in agonia prolixius orabat. Et factus est sudor eius sicut guttae sanguinis decurrentis in terram. Et cum surrexisset ab oratione & uenisset ad discipulos suos inuenit eos dormientes prae tristitia & dixit illis quid dormitis surgite & orate ne intretis in temptationem. Adhuc eo loquente ecce turba & qui uocabatur iudas unus de duodecim antecedebat eos & adpropiauit Iesu ut oscularetur eum. Iesus autem dixit illi iuda osculo filium hominis tradis. Uidentes autem hi qui circa eum erant quod futurum erat dixerunt domine si percutimus in gladio. Et percussit unus ex illis seruum principis sacerdotum & abstulit auriculam eius dexteram. Respondens autem Iesus ait sinite usque huc. Et cum tetigisset auriculam eius sanauit eum. Dixit autem Iesus ad principes sacerdotum & magistratus templi & seniores qui uenerant ad se quasi ad latronem existis cum gladiis & fustibus. Cum quotidie uobiscum fuerim in templo non extendistis manus in me sed haec est hora uestra & potestas tenebrarum. Tenentes autem eum duxerunt & introduxerunt in domum principis sacerdotum. Petrus autem sequebatur a longe. Et cum accendissent ignem in medio aulae & circumsedissent simul erat petrus in medio eorum. Quam cum uidisset ancilla quaedam sedentem ad lumen & eum fuisset intuita dixit & hic cum illo erat. Illa autem negauit eum dicens mulier non noui illum. Et post pusillum alius uidit eum & ait & tu ex illis es petrus. Petrus autem ait homo non sum. Et intermissa quasi hora una alius quidam affirmabat dicens & hic cum illo erat nam & galilaeus est. Et ait petrus homo nescio quid dicis. Et continuo adhuc eo loquente cantauit gallus. Et conuersus dominus respexit petrum & recordatus est petrus uerbi domini sicut dixit quia priusquam gallus cantet ter me negabis. Et egressus foras petrus flebit amare. Et uiri qui tenebant illum illudebant illi caedentes & uelauerunt eum & percutiebant faciem eius & interrogabant eum dicentes prophetiza quis est qui te percussit. Et alia multa blasphemantes dicebant in eum. Et ut factus est dies conuenit senatus populi principes sacerdotum & scribae & duxerunt illum in concilium suum dicentes si tu es christus dic nobis. Et ait illis si uobis dixero non credetis mihi si autem & interrogauero non respondebitis mihi neque dimittetis. Ex hoc autem erit filius hominis sedens a dextris uirtutis dei. Dixerunt autem omnes tu ergo es filius dei. Ille autem ait uos dicitis quia ego sum. Et ait illi quid adhuc desideramus testimonium ipsi enim audiuimus de ore eius. Et surgens omnis multitudo eorum adduxerunt illum ad pilatum. Coeperunt autem illum accusare dicentes hunc inuenimus subuertentem gentem nostram & prohibentem tributa dare caesari & dicentem se christum regem esse. Pilatus autem interrogauit eum dicens tu es rex iudaeorum. At ille respondens ait tu dicis. Pilatus autem ait principibus sacerdotum & turbis nihil inuenio causae in homine hoc. At illi inualescebant dicentes quoniam commouet populum docens per uniuersam iudaeam incipiens a galilaea usque huc. Pilatus autem audiens galilaeam interrogauit si homo galilaeus esset. Et ut cognouit quod de potestate herodis esset remisit eum herodi qui & ipse hierosolymis erat illis diebus. Herodes autem uidens Iesum gauisus est nimis erat enim cupiens ex multo tempore uidere eum eo quod audisset multa de eo & sperabat signum aliquod uideri a se fieri per eum. Interrogabat autem eum multis sermonibus at ille nihil illi respondebat. Stabant autem principes sacerdotum & scribae constanter accusantes eum. Sprexit autem illum herodes cum exercitu suo & inlusit indutum ueste alba & remisit illum pilato. Facti sunt amici pilatus & herodes in ipsa die nam antea inimici erant ad inuicem. Pilatus autem conuocatis principibus sacerdotum & magistratibus & plebe dixit ad illos obtulistis mihi hunc hominem quasi auertentem populum & ecce ego coram uobis nullam causam inueni in homine hoc ex his in quibus eum accusatis. Sed neque herodes nam remisi uos ad illum & ecce nihil dignum morte actum est ei. Corripiam ergo eum & dimittam. Necessitatem autem habebat dimittere eis per diem festum unum. Exclamauit autem simul uniuersa turba dicens tolle hunc & dimitte nobis barrabam. Qui erat propter seditionem quandam factam in ciuitate & homicidium missus in carcerem. Iterum autem pilatus locutus est ad eos uolens dimittere Iesum. At illi supercumulabant uoces crucifige crucifige eum. Ille autem tertio dixit illis quid enim mali fecit iste nullam causam mortis inuenio in eo corripiam ergo illum & dimittam. At illi instabant uocibus magnis postulantes ut crucifigeretur & inualescebant uoces eorum. Et sententia pilati fieri petitionem eorum dimisit autem illis eum qui propter seditionem & homicidium missus fuerat in carcerem quem petebant Iesum autem tradidit uoluntati eorum. Et cum ducerent eum apprehenderunt simonem quendam cyrenaeum uenientem de uilla & imposuerunt illi crucem portare post Iesum. Sequebatur autem illum multa turba populi & mulierum quae plangebant & lamentabantur eum. Conuersus autem ad illas Iesus dixit filiae hierusalem nolite flere super me sed super uos ipsas flete & super filios uestros. Quoniam ecce uenient dies in quibus dicent beatae sterilles & uentres qui non genuerunt & ubera quae non lactauerunt. Tunc incipient dicere montibus cadite super nos & collibus operite nos. Quia si in uiridi ligno haec faciunt in arido quid fiet. Ducebantur autem & alii duo nequam cum eo ut interficerentur. Et postquam uenerunt in locum qui uocatur caluariae ibi crucifixerunt eum & latrones unum a dextris & alterum a sinistris. Iesus autem dicebat pater dimitte illis non enim sciunt quid faciunt. Diuidentes autem uestimenta eius miserunt sortem. Et stabat populus spectans & irridebant eum principes cum eis dicentes alios saluos fecit se saluum faciat si hic est christus dei electus. Illudebant autem ei & milites adpropiantes & acetum offerentes ei & dicentes si tu es rex iudaeorum saluum te fac. Erat autem & superscriptio scripta super eum litteris graecis & latinis & hebraicis hic est rex iudaeorum. Unus autem de his qui pendebant latronibus blasphemabat eum dicens si tu es christus saluum fac temetipsum & nos. Respondens autem alius increpabat illum dicens neque tu times deum quod in eadem damnatione es & nos quidem iuste nam digna factis recipimus hic autem nihil mali gessit. Et dicebat ad Iesum memento mei domine dum ueneris in regnum tuum. Et ait illi Iesus amen dico tibi hodie mecum eris in paradiso. Et erat fere hora sexta & tenebrae factae sunt in uniuersam terram usque in horam nonam. Et obscuratus est sol & uelum templi scissum est medium. Et clamans uoce magna Iesus ait pater in manus tuas commendo spiritum meum. Et haec dicens expiauit. Uidens autem centurio quod factum fuerat glorificauit deum dicens uere hic homo iustus erat. Et omnis turba eorum quae simul aderant ad spectaculum istud & uidebant quae fiebant percutientes pectora sua reuertebantur. Stabant autem omnes notiores eius a longe & mulieres quae secutae eum erant a galilaea haec uidentes. Et ecce uir nomine ioseph qui erat decurio bonus & iustus hic non consentiebat consilio & actibus eorum ab arimathia ciuitate iudaeae qui & ipse exspectabat regnum dei. Hic adiit pilatum & petiit corpus Iesu & depositum inuolutum sindone posuit eum in monumento excisum in quo nondum quisquam positus fuerat. Et dies erat parasceues & sabbatum inlucescebat. Secutae autem mulieres quae uenerant cum eo de galilaea uidebant monumentum & quemadmodum positum esset corpus eius. Et reuersae parauerunt aromata & unguenta & sabbato quidem siluerunt secundum mandatum. Una autem sabbatorum uenerunt ad monumentum ualde mane & quidam alii cum illis. Inuenerunt autem lapidem reuolutum a monumento. Et introeuntes non inuenerunt corpus domini Iesu. Et factum est dum mente consternatae essent de hac re ecce duo uiri astiterunt iuxta illas in ueste fulgenti. Cum timerent autem & declinarent facies in terram dixerunt ad illas quid quaeritis uiuentem cum mortuis non est hic sed surrexit. Recordamini quomodo locutus est uobis cum adhuc esset in galilaea dicens filium hominis oportet tradi in manus hominum peccatorum & crucifigi & die tertia resurgere. Et recordatae sunt uerborum eius & regressae a monumento nuntiauerunt haec omnia illis undecim & ceteris omnibus. Erant autem Maria magdalene & iohanna & maria iacobi & ceterae quae cum eis erant quae dicebant ad apostolos haec. Et uisa sunt ante illos sicut deliramentum uerba & non credebant illis. Petrus autem surrexit & cucurrit ad monumentum & procumbens uidit linteamina sola & abiit secum mirans quod factum fuerat. Et ecce duo ex illis ibant ipsa die in castellum quod erat in spatio stadiorum sexaginta ab hierusalem nomine emmaus & ipsi loquebantur ad inuicem de his omnibus quae acciderant. Et factum est dum fabularentur & secum quaererent & ipse Iesus adpropians ibat cum illis. Oculi autem illorum tenebantur ne eum agnoscerent. Et ait ad illos quae sunt hae fabulae quas adlocuti estis ad inuicem ambulantes & estis tristes. Et respondens unus cui nomen cleophas dixit ei numquid tu solus peregrinus es in hierusalem & non cognouisti quae facta sunt in ea in diebus istis. Et ait illis quae. Et dixerunt de Iesu nazareno qui fuit uir propheta potens in opere & sermone coram deo & omni populo quomodo tradiderunt eum principes sacerdotum & magistratus nostri in damnationem mortis & crucifixerunt eum. Nos autem sperabamus quia ipse esset redempturus israhel & nunc super haec omnia tertia dies hodie quae haec facta sunt. Sed & mulieres quaedam ex nostris terruerunt nos quae ante lucem fuerunt ad monumentum & non inuentis corpore eius uenerunt dicentes & uisionem angelorum uidisse qui dicunt eum uiuere. Et abierunt quidam ex nostris ad monumentum & ita inuenerunt sicut mulieres dixerunt ipsum uero non uiderunt. Et ipse dixit ad illos o stulti & tardi corde ad credendum in omnibus quae locuti sunt prophetae. Nonne haec oportuit pati christum & ita intrare in gloriam suam. Et incipiens a moyse & omnibus prophetis interpretabatur illis in omnibus scripturis quae de ipso erant. Et adpropiauerunt castello quo ibant & ipse sese finxit longius ire. Et coegerunt illum dicentes mane nobiscum quoniam aduesperascit & inclinata est iam dies. Et intrauit cum illis. Et factum est dum recumberet cum eis accepit panem & benedixit ac fregit & porrigebat illis. Et aperti sunt oculi eorum & cognouerunt eum & ipse euanuit ex oculis eorum. Et dixerunt ad inuicem nonne cor nostrum ardens erat in nobis dum loqueretur in uia & aperiret nobis scripturas. Et surgentes eadem hora regressi sunt in hierusalem & inuenerunt congregatos undecim & eos qui cum illis erant dicentes quod surrexit dominus uere & apparuit simoni. Et ipsi narrabant quae gesta erant in uia & quomodo cognouerunt eum in fractione panis. Dum autem haec loquuntur ipse stetit in medio eorum & dicit eis pax uobis ego sum nolite timere. Conturbati autem & conterriti existimabant se spiritum uidere. Et dixit illis quid turbati estis & cogitationes ascendunt in corda uestra. Uidete manus meas & pedes meos quia ego ipse palpate & uidete quia spiritus carnem & ossa non habet sicut me uidetis habere. Et cum haec dixisset ostendit eis manus & pedes. Adhuc autem illis non credentibus & mirantibus prae gaudio dixit habetis hic aliquid quod manducetur. At illi obtulerunt ei partem piscis assi & fauum mellis. Et cum manducasset coram eis sumens reliquias dedit eis. Et dixit ad illos haec sunt uerba quae locutus sum ad uos adhuc uobiscum esse quoniam necesse est impleri omnia quae scripta sunt in lege moysi & prophetis & psalmis de me. Tunc aperuit illis sensum ut intellegerent scripturas. Et dixit illis quoniam sic scriptum est & sic oportebat christum pati & resurgere a mortuis tertia die & praedicari in nomine eius paenitentiam & remissionem peccatorum in omnes gentes incipientibus ab hierusalem. Uos autem estis testes horum & ego mitto promissum patris mei in uos uos autem sedete in ciuitate quoadusque induamini uirtute ex alto. Eduxit autem illos foras in bethaniam & leuatis manibus suis benedixit illis. Et factum est dum benediceret illis recessit ab eis & ferebatur in caelum. Et ipsi adorantes regressi sunt in hierusalem cum gaudio magno & erant semper in templo laudantes & benedicentes deum. Amen.

cordibus uestris · Quid est facilius dicere
dimittuntur tibi peccata tua aut dicere
surge et ambula ut sciatis autem quoni
am filius hominis habet potestatem
in terra dimittere peccata ::

Tunc ait paralitico surge et tolle lec
tum tuum et uade in domum tuam
et surrexit et abiit in domum suam
uidentes autem turbae timuerunt et
glorificauerunt dm̄ qui dedit potesta
tem talem hominibus ::

Et cum transiret inde ihs uidit
hominem sedentem in teloneo matheus
nomine et ait illi sequere me et sur
gens secutus est eum ::

Et factum est discumbente eo
in domu ecce multi puplicani et pecca

tores uenientes discumbebant cum ihu
& discipuli eius & uidentes farissaei di
cebant discipuli eius quare cum pu
plicanis & peccatoribus manducat
magister uester
Ait ihs audiens ait non est opus ualen
tibus medico sed male habentibus eun
tes autem discite quid est misericordi
am uolo & non sacrificium non enim
ueni uocare iustos sed peccatores ad pe
nitentiam
Tunc accesserunt ad eum discipuli
iohannis dicentes quare nos & farissi
ieiunamus frequenter discipuli autem
tui non ieiunant & ait illis ihs num
quid possunt filii sponsi lugere quan
diu cum illis est sponsus uenient autem

dies cum auferetur ab eis sponsus et tunc
ieiunabunt in illis diebus nemo autem
committit commissuram panni rudis in
uestimentum ustus. tollitenim plenitu
dinem eius a uestimento

Peior scisura fit neque mittunt
uinum nouum in uteris ulteres alioquin
prumpuntur uteres et uinum effun
detur et utres pereunt sed uinum no
uum in uteres nouos mittunt et ambo
conseruantur

Hec illo loquente ad eos ecce prin
ceps unus accessit et adorabat
eum dicens filia mea modo defuncta est
sed ueni in ponemanum tuam supereas
et uiuet. Exsurgens ihs sequebatur
eum et discipuli eius. Et ecce mulier

quaesanguis fluxum patiebatur duo
decim annis accessit retro & tetigit fim
briam uestimenti eius dicebat enim in
tra me si tetigero tantum uestimenta meis
saluus ero ::

Ihs conuersus & uidens eam dixit
confide filia fides tua te saluam fecit ::
& salua facta est mulier ex illa hora
& cum uenisset ihs in domum principis
& uidisset tibicines & turbam tumul
tuantem dicebat recedite non est enim
mortua puella sed dormit & de ri
debant eum & cum eiecta esset turba
intrauit & tenuit manum eius & sur
rexit puella ::

Et fama hec in uniuersam
terram illam

Et transeunte inde ihs secuti sunt eum
duo caeci clamantes et dicentes misere-
re nostri filii dauid cum autem uenisset
duo domum accesserunt ad eum duo
caeci et dixit eis ihs creditis quia pos
sum hoc facere uobis · Dicunt ei utiq:
dne · Tunc tetigit oculos eorum dicens
secundum fidem uestram fiat uobis
Et aperti sunt oculi eorum et commi
natus est eis ihs dicens uidete ne quis
sciat illi autem exeuntes diffamauerun
t eum in totam terram illam egressis
autem illis et surdum
Ecce obtulerunt ei hominem mutum
demonium habentem et eiecto demonio
locutus est mutus et miratae sunt
turbae dicentes numquam apparui

sicinisirahel. farisaei autem dicebant
inbelsebud inprincipe demoniumorum
eiecit demones

Circumibatihs ciuitates omnes
et castella docens insinagogis eorum
et praedicans euangelium regni et curans
omnem languorem et omnem infirmitatem
Videns autem turbas misertus esteis
quierant uexati et iacentes sicut oues
non habentes pastorem

Tunc dicit discipulis suis mesis qui
demulta operaria autem pauci rogate
ergo dnm mesis ut eiecat operarios
inmensem suam

Et conuocatis duodecim discipulis
suis dediteis potestatem spm inmundo
rum ut eicerent eos et curarent omnem

langorem et omnem infirmitatem

Duodecim autem apostolorum no-
mina haec sunt primus simon qui
dicitur petrus et andreas frater eius
iacobus zebedei et iohannis frater eius
philippus et bartholomeus thomas
et matheus publicanus iacobus alphei
et thatheus simon cannaneus et iudas
scarioches qui tradidit eum

Hos duodecim missit ihs praecipiens
eis et dicens in uiam gentium ne abieritis
et in ciuitates samaritanorum ne intra-
ueritis sed potius ite ad oues quia peri-
erunt domus israhel

Euntes autem praedicate dicentes quia
ad propinquauit regnum caelorum in-
firmos curate mortuos suscitate

leprosus mundate demones eicite
Gratis accepistis gratis date nolite
possidere aurum neque argentum ne
que pecuniam in zonis uestris non per
uiam neque duas tunicas neque calcia
menta neque uirgam In manibus uestris
dignus est enim operarius cibo suo
Quacumque autem ciuitatem aut castellum
intraueritis interrogate quis in ea
dignus sit et ibi manete donec exeatis
Intrantes autem in domum salutate
eam dicentes pax huic domui Et si qui
dem fuerit ibi domus ueniat
pax uestra super eam si autem non fu
erit ibi pax uestra ad uos reuertatur
Quicumque non receperit uos
neque audierit sermones uestros ex

euntes foras de domu uel de ciuitate uel
castella illo excutite puluerem de pedib:
uestris :. Amen dico uobis tolerabilib:
erit terrae sodomorum et gomorreorum
in die iudicii quam illi ciuitati :.
Ecce ego mitto uos sicut oues in medio
lupurum estote ergo prudentes sicut
serpentes et simplices sicut columbae :.
Ent enim uos in
Cuete autem ab hominibus trade:
concilis et in synagogis suis flagillabunt
uos et ad praesides et ad reges ducemini
propter me in testimonium illis et gentib:
Cum autem tradent uos nolite cogi
tare quomodo aut quid loquemini non
enim uos estis qui loquemini sed spus
patris uestri qui loquetur in uobis

Tradet autem frater fratrem in mortem
& pater filium & insurgent filii in parentes
& morte eos afficient. Et eritis odio
omnibus hominibus propter nomen
meum. qui autem perseuerauerit usque
in finem hic saluus erit ·
Cum autem persequentur uos in
ciuitate ista fugite in aliam. Amen
enim dico uobis non
consummabitis ciuitates israhel. Do
nec ueniat filius hominis ·
Non est discipulus super magistrum
neque seruus super dominum suum. Sufficit
discipulo ut sit sicut magister eius
& seruus sicut dominus eius ·
Si patrem familias belzebub uoca

uerunt quanto magis domisticos eius
ne ergo timueritis eos :·

Nihil enim est opertum quod non reue-
labitur. et occultum quod non scitur
Quod dico uobis in tenebris dicite in
lumine et quod in aure audistis
praedicate supertecta et nolite time-
re eos qui occidunt corpus animam autem
[redacted] non possunt occidere sed
potius eum timete qui potest animam
et corpus perdere in gehennam nonne
duo passeres aseueniunt et unus ex illis
non cadit super terram sine patre ues-
tro qui in caelis est :·

Uestri autem et capilli capitis omnes
numerati sunt nolite ergo timere eos
multis passeribus meliores estis uos

omnis ergo qui confitebitur me coram ho
minibus confitebor. Et ego eum coram pa
tre meo qui in caelis est :
Qui autem negauerit me coram homi
nibus negabo et ego. Et ego eum coram
patre meo qui in caelis est :
Ne arbitrari quia uenerim pacem
mittere in terram non ueni pacem
mittere sed gaudium ueni [redacted]
enim separare filium hominem aduer
sus patrem suum et filiam aduersus
matrem suam et nurum aduersus so
crum suam et inimici hominis domesticis
Qui amat patrem aut matrem plus
quam me non est me dignus et qui
amat filium aut filiam plus quam me
non me dignus et qui non accipit crucem

suam et sequatur me non est me dignus:
Qui inuenit animam suam perdet
illam et qui perdiderit animam
suam propter me inuenit eam:
Qui recipit uos me recipit et qui
me recipit recipit eum qui me misit:
Qui recipit prophetam in nomine
profetae mercedem profetae
accipiet et qui recipit iustum in nomine
iusti mercedem iusti accipiet:
Quicumque potum dederit uni
ex minimis istis calicem aquae fri
gidae tantum in nomine discipuli amen
dico uobis non perdet mercedem suam:
Et factum est cum consummasset
ihs uerba haec praecipiens duo
decim discipulis suis transit inde ut

docere et praedicare in ciuitatib: eorum:
Iohannis autem cum audisset in uinci
lis opera xpi mittens duos de discipulis suis ait illis tu es qui uenturus es
an alium exspectamus. Et respondens
ihs ait illis euntes renuntiate iohanni
quae audistis et uidistis caeci uident
claudi ambulant lepros mundantur
surdi audiunt mortui resurgunt
pauperes euangelizantur. Et beatus
est qui non fuerit scandalizatus in
me. illis autem abeuntibus coepit ihs
dicere ad turbas de iohanne baptista
quid existis in deserto uidere harun
dinem uento agitatam sed quid existis
uidere hominem mollibus uestium.
Ecce qui mollib: uestiuntur in domib:

regum sunt sed quid exiistis uidere prophe-
tam etiam dico uobis et plus quam prophe-
tam hic est enim de quo scriptum est ecce
ego mitto angelum meum ante faciem tuam
qui praeparabit uiam tuam ante te
Amen dico uobis non surrexit in na-
tis mulierum maior iohan-
ne baptista quicumen minor est in
regno caelorum maior illo
Diebus autem iohannis bapti-
stae usque nunc regnum caelorū
uim patitur et uiolenti rapiunt illud
Omnes enim prophetae et lex usq;
ad iohannem prophetauerunt
et si uultis recipere ipse est helias
qui uenturus est qui habet aures au
diendi audiat

Cui autem similem aestimabo generati
onem istam similis est pueris sedentibus
in foro qui clamantes coaequalibus dicunt
cicinimus uobis et non saltastis lamenta
uimus uobis et non planxistis. Uenit enim
iohannis neque manducans neque bi
bens et dicunt demonium habet uenit
filius hominis manducans et bibens et
dicunt ecce homo uorax et potator uini
publicanorum et peccatorum amicus et
iustificata est sapientia a filiis suis ::

Tunc coepit exprobrare ciuitatibus in
quibus factae sunt plurimae uirtutes eius
quia non egissent penitentiam. Uae tibi beth
saida quia si in tiro et sidonae factae es
sent uirtutes quae factae sunt in uobis sol
lim in cilicio et cinere paenitentiam aegis

sent uerumtamen dico uobis tyro et sidoni
remisius erit in die iudicii quam uobis et tu
cafarnauum numquidusque ad caelum
exaltatae ad usque ad infernum dicendes
Quia si in sodomis factae fuissent uir
tutes quae factae sunt in te fortemq
sisent usque in hunc diem uerumtamen
dico uobis quia terrae sodomorum remis
sius erit in die iudicii quam tibi
Illo tempore respondens ihs dixit co
fiteor tibi pater dñe caeli et terrae quia
abscondisti haec a sipientibus et prudenti
bus et reuelasti ea paruulis ita pater
quia sic fuit placitum ante te
Omnia mihi tradita sunt a patre meo
patrem quisquam
et nemo nouit filium nisi pater neq:

nouit nisi filius et cui uoluerit filius reuelare.

Venite ad me omnes qui laboratis et ho-
norati estis et ego reficiam uos tollite
iugum meum super uos et discite a me
quia mitis sum et humilis corde et inueni-
etis requiem animabus uestris iugum enim
meum suaue est et honus meum laeuae.

Illo tempore abiit ihs sabbato per sa-
ta discipuli autem eius esurientes co-
erunt uelle respicas et manducare fa-
rissaei autem uidentes illos dixerunt
ei ecce discipuli tui faciunt quod non lice-
eis facere sabbatis at ille dixit eis non le-
gistis quid fecerit dauid quando esurit
et qui cum eo erant quomodo intrauit
in domum dei et panes propositiones
comedit quos non licebat eiedere neq:

his quicumeo erant nisi solis sacerdotibus.
Aut non legistis in lege quia sabbatis
sacerdotes in templo sabbatum uiolant
et sine crimine sunt dico autem uobis
quitemplo maior est hic si hoc scireris quid
est misericordiam uolo et non sacrificium
numquam condempnas scis innocentes
dn̄s est enim filius hominis etiam sabbati.
Et cum inde transisset uenit in sinago
gam eorum et ecce homo erat manum a
ridam habens et interrogabant eum di
centes si licet sabbatis curare ut accus
sarent eum ipse autem dixit illis quis
erit ex uobis homo qui habet ouem unam
et si ceciderit haec sabbatis in foueam
nonne tenebit et laeuabit eam quanto
magis melior est homo oue itaque licet

sabbatis benefacere ⁘

Tunc ait homini extende manuum
tuam et extendit et restituta est sanita
ti sicut et altera ⁘

Exeuntes autem farissaei consilium
faciebant adversus eum quomo
do eum perderent ⁘

Hs autem sciens secessit inde et secu
tisunt eum multi et curavit eos om
nes et praecipiteis ne manifestum eum
facerent ut impleretur quod dictum
est per essaiam prophetam dicentem
Ecce puer meus quem elegi dilectus mes
in quo bene conplacuit anima mea ponam
spm meum super eum et iudicium gentib:
adnuntiabit non contendet neque clama
bit neq: audiet aliquis in plateis uocem

eius arundinem quasatam non conprin-
ge et linum fumigans non extingue do-
nec eiciat ad uictoriam iudicium et in no
mine eius gentes sperabunt :.

Tunc oblatus ei est homo demonium
habens caecus et mutus et surdus
et curauit eum ita ut loqueretur et uidere-
Et stupebant omnes turbae et di-
cebant numquid hic est filius dauid
Pariss aei autem audientes dixerunt
hic non iecit demonia nisi in beltzebo
principe demoniorum :.

Hs autem sciens cogitationes eorum
dixit eis omne regnum diuisum contra se
disolabitur et omnis ciuitas uel domus
diuisa contra se non stabit si enim sata
nas satan an iecit aduersus se diuisus :.

Quomodo ergo stabit regnum eius si ego
in beelzebul eicio demones filii uestri in
quo iecerunt ideo ipsi iudices uestri erunt
si autem ergo in spu dei eicio demonia igitur
peruenit in uos regnum dei · Aut quomo
do potest quisquam intrare in domum
fortis et uasa eius diripere nisi prius
aligauerit fortem et tunc domum illius
diripie ::

Qui non est mecum contra me est et qui
non congregat mecum dispargit · idem
dico uobis omne peccatum et blasfemia
remittetur hominibus spus autem blas
phemia non remittetur et quicumque
dixerit uerbum aduersus filium hominis
remittetur ei et qui autem dixerit con
tra spm sctm non remittetur ei neque

in hoc saeculo neque in futuro ⁘

Aut facite arborem bonam et fructum eius bonum aut facite arborem malam et fructum eius malum siquidem ex fructu arbor cognoscitur progenies uiperarum quomodo potestis bona loqui cum sitis mali · ex abundantia enim cordis os loquitur ⁘

Bonus homo de bono thesauro profert bona ⁘ et malus homo de malo thesauro cordis sui profert mala ⁘

Dico autem uobis quoniam omne uerbum ofciosum quod locuti fuerint homines reddent rationem pro eo in die iudicii ⁘ Ex uerbis enim tuis iustificaberis et ex uerbis tuis condempnaberis ⁘

Tunc responderunt ei quidam de-

scribis et pharisseis dicentes magister uo
lumus a te signum uidere
Qui respondens ait illis generatio mala
et adultera signum querit et signum non
dabitur ei nisi signum ionae profetae
sicut enim fuit ionas in uentre coeti trib
diebus et tribus noctibus sicerit filius
hominis in corde terrae tribus diebus
et tribus noctibus
Uiri ninuetae surgent in iudicio cum
generatione ista et condempnabunt eam
quia poenitentiam egerunt in praeticati
one ionae et ecce plus quam iona hic
Regina austri surge in iudicio cum gene
ratione ista et condempnabit eam quia
uenit a finibus terrae audire sapientiam
salamonis et ecce plus quam salamon
hic

Cum autem inmundus sp̄s transierit ab
homine ambulabat per loca arida que-
rens requiem et non inuenit :: de exi :
Tunc dicit reuertar in domum meam un
et ueniens inuenit uacantem scopis mun
datam et ornatam · Tunc uadit et ad sum
secum septem alios sp̄s nequior esse
et intrantes habitant ibi :: Et fiunt no
uissima hominis illius peiora prioribus
sic erit generationi huic pessimae :: sc
Adhuc eo loquente ad turbas · Ecce
mater eius et fratres foris stantq: rentes
loqui cum eo :: Dixit autem ei quidam ecce
mater tua et fratres tui foris stant que-
rentes loqui tecum :: Et ipse respondens
dicentis ibi ait quae est mater mea et qui
sunt fratres mei et extendens manum

in discipulos suos dixerunt mater mea
& fratres mei quicumque enim fecerit
uoluntatem patris mei qui in celis est
ipse meus frater & soror & mater meus est
Illo die exiens ihs de domo sedebat se
cus mare & congregate sunt ad eum tur
bae multae ita ut in naviculam ascendens
sederet & omnes turbae stabant in lit
tore & locutus est eis in parabulis dicens
Ecce exit qui seminat seminare se
men suum & dum seminat quaedam ce
ciderunt secus uiam · & uenerunt uo
lucres caeli & comederunt ea ·
Alia autem ceciderunt in petrosa
ubi non habebant terram multam &
continuo exorta sunt quia non habebant
altitudinem terrae sole autem orto

aestuauerunt et quia non habebant ra
dicem aruerunt :

Alia autem ciciderunt in spinas
et creuerunt spinae et soffocauerunt ea

Alia uero ciciderunt in terram bonam
et dabunt fructum aliut centissimum
aliut sexagissimum aliut tricenssimum
qui habet aures audiendi audiat et ac
cedentes discipuli dixerunt ei quare
in parabulis loqueris eis · qui respondens
ait eis : Quia uobis datum est nos
se misterium regnicaelorum · Illis autem
non datum est :

Qui enim habet dabitur ei et abun
dabit qui autem non habet et quod
habet auferetur ab eo : dentes
Ideo in parabulis loquor eis quia ui

non uident et audientes non audiunt nec
intellegunt ut adompleretur eis profetia
esaiae dicentis auditu audietis et non in
tellegetis et uidentes uidebitis et non uide-
bitis incrassatum est enim cor populi huius
et auribus suis grauiter audierunt et ocu
los suos conclusserunt nequando oculis
uideant et auribus audiant et corde in
tellegant et conuertantur et sanem eos ::

Et iterum incrassatum est cor populi
huius et aures eorum obstruerunt et ocu
los suos conpraeserunt nequando con
uertatur et sanem eos ::

Uestri autem beati oculi qui uident et
aures uestre quia audiunt amen quip
pe dico uobis quia multi profetae et iusti
cupierunt uidere quae audetis et non au

dierunt et audire quae audiuisset non au
derunt

Vos autem audite parabulam semi
nantis omnis qui audit uerbum regni
et non intellegit uenit malignus et rapit
illud quod seminatum est in corde eius
hic est qui secus uiam seminatus est
Qui autem supra petrosa seminatus est
hic est qui audit uerbum et continuo
cum gaudio accipit illud non habet au
tem in se radicem sed temporalis est
facta autem tribulatione ac persecuti
one propter uerbum continuo scandali
zatur Qui autem seminatus est
in spinis hic est qui uerbum audit et sol
licitudo saeculi istius et fallacia diuiti
arum suffocant uerbum et sine fructu

efficitur. Qui uero in terram bonam
seminatus est hic est qui audit uerbum
et intellegit et fructum adfert et facit
aliud quidem centissimum aliud autem
sexagissimum aliud tricensimum.

Aliam parabulam propossuit
eis dicens simile factum est
homini regnum caelorum qui semina-
uit bonum semen in agro suo cum autem
dormirent homines uenit inimicus eius
et superseminauit zezania in medio
tritici et abiit. Cum autem creuisset her-
ba et fructum fecisset. Tunc apparue-
runt zezania accidentes autem seui
patri familias dixerunt ei. Domine nonne
bonum semen seminasti in agro tuo. Un-
de ergo habet zezania. Et ait illis inimi

cus homo hoc fecit seruiautem dixerunt
ei uisimus et colligemus ea nia
et ait eis nonne forte collegentes zeza
simul et triticum cum eis eradicetis sed
sinite utraque crescere usque ad mes
sem et in tempore mesis dicam messo
ribus meis collegete primum zezania
et alligate ea fasciculos ad concombu
rendum triticum autem congregate in hor
reum meum

Aliam parabulam propossuit
eis dicens simile est regnum celo
rum grano sinapis quod accipiens hom
seminauit in agro suo quod minimum est
omnibus seminib: cum autem creuerit
maius fit omnibus holeribus et fit an
bor ita ut uolucres caeli ueniant et in

habitent in ramis eius celis

Aliam parabulam locutus est eis di
simile est regnum caelorum fermento
Quod acceptum mulier abscondit in fa
rinas atis tribus donec fermentatum
est totum

Haec omnia locutus est ihs in para
bulis ad turbas · Et sine parabulis
non loquebatur eis · ut impleretur quod
dictum est per prophetam dicentem · Ape
riam in parabulis os meum eructabo
absconsa a constitutione mundi ::

Tunc dimissis turbis uenit in domum
ad accesserunt ad eum discipuli
eius dicentes dne dissere nobis parabu
lam tritici · Et zizaniorum agri · Qui res
pondens ait · Qui seminat bonum se

men est filius hominis · Ager autem est
hic mundus bonum uero semen hii sunt
filii regni · Zizania autem filii sunt dia
buli nequam inimicus autem qui semina
uit ea est diabulus messis uero consumma
tio saeculi est · messores uero angeli sunt ·
Sicut ergo colliguntur zizania et igni
comburuntur :· Sic erit in consummati
one saeculi · Mitte filius hominis an
gelos suos et collegent de regno eius om
nia scandala et eos qui faciunt iniqui
tatem et mittent eos in caminum ignis ·
Ibi erit fletus et stridor dentium · Tunc
iusti fulgebunt sicut sol in regno pa
tris eorum qui habet aures audiendi
audiat :· Ero abscondito in
Simile est regnum caelorum thesau

agro quem qui inuenit homo abscon
dit & praegaudio illius uadit & uendit
uniuersa quae habet & emit agrum
illum. Iterum simile est regnum cae-
lorum homini negotiatori quaerenti
bonas margaretas inuenta autem
una margarita praetiosa abiit &
uendidit omnia quae habuit & emit ea.
Iterum simile est regnum caelorum
saginae misae in mare quae ex omni
genere piscium congregati quam cum
inpletae sunt & eduxerunt aolitus. &
sedentes elegerunt bonos in uassa sua
malos autem misserunt foras. Sic
erit in consummatione saeculi. exi
bunt angeli & separabunt malos
de medio iustorum & mittent eos in ca

minum ignis ibierit fletus et stridor den
tium. Dixiteis intellexistis haec omnia
dicuntei etiam dñe. Et ait illis ideo om
nis scriba doctus in regno caelorum
similis est homini patri familias
qui profert de thesauro suo noua
et uetera.

Et factum est cum consummasse
ihs parabulas istas transiuit inde.
Et ueniens in patriam suam doce
bat eos in synagogis eorum ita
ut mirarentur et dicerent unde huic
sapientia haec et uirtutes nonne hic est
fabri filius ioseph nonne mater eius
dicitur maria et fratres eius iacobus
et iohannis et ioseph et simon et iudas
et sorores eius nonne omnes apud nos

Isunt

Unde ergo hui comnia ista et scandali
zabuntur in eo :

Dsautem dixit eis non est profeta
sine honore nisi in patria sua et
in domu sua et ideo non fecit ibi uirtutes
multas propter incredulitatem eorum :

Illo tempore audiuit herodis de tra
chafamam de ihu et ait pueris suis
Numquid hic est iohannis baptista
quem ego decollaui ipse surrexit a
mortuis et ideo uirtutes operantur in eo

Herodis enim tenuit iohannem et al
ligauit eum et possuit eum in can
cere propter erodiadem uxorem fra
tris sui philippi dicebat enim illi io
hannis non licet tibi habere eam
et uolens eum occidere timuit popu

lum quia sicut prophetam eum habe-
bant. Et filia herodiadis
Die autem natalis herodis saltauit
in medio triclinio et placuit herodi
unde cum iuramento pollicitus est
ei dare quodcumque postolasse
a beo a tilla praemonita a matre
sua dixit da mihi caput iohannis
baptistae in disco. Et contristatus est
herodis propter iuramentum autem
et propter eos qui pariter recumbe-
bant iusit dari missit que et decola-
uit iohannem in carcere et adlatum
est caput eius in disco. Et datum est
puellae et puella adtulit matri suae
et accedentes discipuli eius tulerunt
corpus eius et sepelierunt illud et

71

uenientes nuntiauerunt ihu ::

Quod cum audisset ihs secessit in
de in nauicula in locum desertum
seorsum et cum audissent turbae
saecutae sunt eum pedestres de ciuita
tibus et exiens uidit turbam multam et
misertus eis et curauit languidos eorum.

Vespere autem facto accesserunt
ad eum discipuli eius dicentes de
sertus est locus. et hora iam praeterit
dimitte turbas ut euntes in castella
emant sibi escas :: Et cesse ire da

Hs autem dixit eis non habent nec
te illis uos manducare. Respon
derunt ei dicentes non habemus hic
nisi panes .u. et duos pisces qui ait eis
ad ferte illos mihi huc et cum iussisset

turbam discumbere supra foenum
acceptis quinque panibus et duobus pis
cibus aspiciens in caelum benedixit
et fregit et dedit discipulis suis panes
discipuli autem dederunt turbis et
manducaverunt omnes et saturati
sunt et tulerunt reliquias duodecim
cofinos fragmentorum plenos man
ducantium autem fuit numerus quin
que milia virorum exceptis mulieri
bus et parvulis

Et statim iussit discipulis suis as
cendere in navicula ut praecederent
eum trans fretum donec ipse dimit
tere turbas : Et ontem
dimisa turba ascendit in
solus orare :

Uespere autem facto solus erat ibi na-
uicula autem in medio mari iactabatur
fluctibus erat enim uentus contra-
rius quarta autem uigilia uenit
ad eos ambulans super mare et cum
eum super mare ambulantem
uidissent dicentes quia phantasma est
et pre timore clamauerunt statimq;
ihs locutus est eis dicens habete fidu-
ciam ego sum noli timere
Respondens autem petrus dixit
illi domine si tu es iube me uenire ad te
super aquas at ipse ait ueni et descen-
dens petrus de naui ambulabat
super mare uenire ad ihm uidens
uero uentum ualidum timuit et cum
coepisset mergi clamauit dicens dne

saluum me fac et continuo ihs exten
dens manum et ad prachendit eum
et ait illi modicae fidei quare dubitasti.
Cum ascendisse in nauiculam
cessauit uentus qui autem in na
uicula erant uenerunt et adoraue
runt eum dicentes uere dei filius es tu :
Cum transfretassent uenerunt
in terram genezar et cum cog
nouissent eum uiri loci illius. Uenerun
t et adorauerunt eum et misserunt
in uniuersam regionem illam et obtu
lerunt ei omnes male habentes et
rogabant eum ut uel fimbriam ues
timenti eius tangerent quicumque
tetigerunt salui facti sunt :
Tunc accesserunt ad eum ab hierusalem. Ma

solutis scribae et pharisaei dicentes quare discipuli tui transgrediuntur traditionem seniorum non enim lauant manus suas cum panem manducant ipse autem respondens ait illis. Quare et uos transgredimini mandatum dei propter traditionem uestram deus enim dixit honora patrem tuum et matrem tuam. et qui maledixerit patri uel matri morte moriatur. uos autem dicitis uel patri uel matri suae quicumque dixerit munus quod cumque ex me tibi profuerit et non honorificabit patrem suum uel matrem irritum fecistis mandatum dei propter traditionem uestram. hypocritae bene prophetauit de uobis isaias

dicens populus hic labis me honorat
Cor autem eorum longe est a me sine
causa autem me colunt docentes doc
trinas & mandata hominum & con
uocans ad se turbas dixit eis audite
& intelligite non quod intrat
quoquam hominem sed quod pro
cedit ex ore hoc quo inquinat hominem
Tunc accedentes discipuli eius dix
erunt ei scis quia pharisaei audi
to hoc uerbo scandalizati sunt ac
ille respondens ait omnis plantatio
quam non plantauit pater meus cedes
tas eradicabitur sinite illos caeci
sunt duces caecorum caecus autem
si caeco ducatum praestet ambo in
foueam cadent respondens autem

petrus dixit ei · Dissere nobis parabulam
istam a tille dixit adhuc et uos sine intel
lectu estis non intellegitis quia omne
quod in os intrat in uentrem uadit et
in secesum recessit mittitur · Quae autem
procedunt de ore de corde exeunt haec
coinquinant hominem · De corde enim
exeunt cogitationes male homicidia
adulteria fornicationes falsa testimo
nia blasfemiae furta auaritia nequi
tia doli :· Hec sunt quae coinquinant
hominem · non lotis autem manibus
manducare non coinquinant hominem ::
Et egresus inde ihs secessit in par
tes tyri et sidonis et ecce mulier cannanea
a finibus illis egressa clamauit ad eum
dicens miserere mei dne filii dauid

filia mea male dæmonio uexatur qui
non respondit ei uerbum & accedentes
discipuli eius rogabant eum dicentes
dimitte eam quia clamat post nos
Ipse autem respondens ait non sum
missus nisi ad oues quæ perierunt
domus israhel
At illa uenit & adorauit eum dicen
s
Domine adiuua me qui respondens
ait non est bonum sumere panem fi
liorum & mittere canibus Illa dix
it etiam Domine nam & catelli edunt de mi
cis quæ cadunt de mensa dominorum
suorum Tunc respondens ihs ait il
O mulier magna est fides tua fiat tibi
sicut uis & sanata est filia illius ex illa
hora

Et cum transisset inde ihs uenit inte-
rum secus mare galilae et ascendens
in montem sedebat ibi et accesserunt
ad eum turbae multae. Habentes se-
cum mutos clodos caecos debiles et a-
lios multos et proiecerunt eos ad pedes
eius et curauit eos omnes ita ut turbae
mirarentur uidentes mutos loquentes
clodos ambulantes caecos uidentes
et magnificabant dnm israhel.
Ihs autem uocatis xii discipulis suis
dixit miserior turbae huic quia tri-
duum est iam quod perseuerant me-
cum et non habent quod manducent
dimittere eos ieiunos nolo ne deficiant
in uia et dicunt ei discipuli unde ergo
nobis in deserto panes tantos ut sa-

turentur turbae multae. Et ihs ait illis
quot panes habetis. At illi dixerunt
septem et paucos pisciculos et praeci-
pit turbae ut discumberent super
terram et accipiens ihs septem panes
et pisces gratias agens benedixit fregit
et dedit discipulis suis. Et discipuli de-
derunt populo et comederunt omnes
et saturati sunt et quod superfuit de
fragmentis tulerunt septem sportas
plenas erant autem qui manducaue-
runt quatuor milia hominum extra
paruulos et mulieres et dimisa turba
ascendit in nauiculam et uenit in fines
magdalae

Accesserunt ad eum pharissei
et saducaei temptantes et ro

gauerunt eum ut signum de caelo ostende-
re eis ac ille respondens ait eis :.

Acto uespere dicitis serenum erit
Incras rubicundum est caelum
cum nubibus et mane dicitis hodie tem-
pestas rutulat enim triste caelum
Hypochritae faciem ergo caeli iudica
re nostis signa autem temporum non
potestis :.

Generatio mala et adultera signum
quaerit et signum non dabitur ei
nisi signum ionae prophetae et relictis
illis abiit :. Et cum uenissent disci
puli eius trans fretum obliti sunt
panes accipere :.

Qui dixit eis adtendite uobis et ca
uste a fermento pharisseorum

et sadducaeorum ::

Illi cogitabant inter se dicentes
quia panes non accipimus :: Sciens
autem ihs cogitationes eorum dixit
quid cogitatis in ter uos modicae fidei
quia panes non habetis nondum intel
legitis neque recordamini de quinque
panibus et quinque milibus hominum
et quod coffinos sumpsistis neque
septem panes et quattuor milia ho
minum et quod sportas sumpsistis
quare non intellegitis quia non de pa
ne dixi uobis causte a fermento sa
ducaeorum et pharissaeorum ::

Tunc intellexerunt quia non de pani
bus dixerit causte a fermento pani
um pharissaeorum et sadducaeorum

sed doctrina pharissaeorum et
saducaeorum attendere sibi.

Venit autem ihs in partes cessa
rae philippi et interrogabat
discipulos suos dicens quem dicunt
homines esse filium hominis. Ac illi
dixerunt: Alii iohannem baptistam:
Alii autem eliam alii uero heremiam
aut unum ex proffetis. Dicit illi uos
autem quem me esse dicitis: Respon
dens autem symon petrus dixit tu es
xps filius dei uiui.

Respondens autem ihs dixit ei be
atus es symon bar iona quia
caro et sanguis non reuelauit
tibi sed pater in eus qui in caelis est.
Et ego dico tibi quia tu es petrus

Et super hanc petram aedificabo ec
clesiam meam & portae inferni non
praevalebunt adversus eam & tibi
dabo claves regni caelorum ⁘ Et
quaecumque ligaveris super terram
erunt ligata & in caelo ⁘ & quae
cumque solveris super terram erunt
soluta & in caelis ⁘

HAEC praecipit discipulis suis ut
neminem dicerent quia ipse esset
Ihs xps ⁘ Exinde coepit Ihs ostendere
discipulis suis quia oportet eum
ire Ihlm & multa pati
a senioribus & scribis & principibus
sacerdotum & occidi & tertia die
resurgere ⁘

Et assumens eum petrus coepit

increpare illum dicens absit a te dne
non erit tibi hoc qui conuersus dixit pe
tro uade post me sathanas scandalu
es mihi quia non sapis ea quae sunt
dei sed ea quae sunt hominum
Tunc ihs dixit discipulis suis · si
quis uult post me uenire abneget
se ipsum sibi & tollat crucem suq
& sequatur me · qui enim uoluerit
animam suam saluam facere per
det eam · qui autem perdiderit animã
suam propter me inueniet eam
quid autem prodest homini si uniuer
sum mundum lucretur · animae ue
ro suae detrimentum patiatur aut
quam dabit homo commutationem
pro anima sua Placuit hom

his uenturus est in gloria patris sui cū
angelis suis · Et tunc reddet unicuique
secundum opera eius ::
Amen dico uobis sunt quidam
de hic stantibus qui non gustabunt
mortem donec uideant filium homi
nis uenientem in regno suo :: Et Matth
xvii
cum esset post dies sex assumpsit ihs
petrum et iacobum et iohannem fra
trem eius: et duxit illos in montem
excelsum seorsum et transfigura
ta est ante eos · et resplenduit facies
eius sicut sol uestimenta autem eius
facta sunt alba sicut nix · Et ec-
ce apparuit illis moyses et helias cum
eo loquentes :: Respondens autem
petrus dixit ad ihm domine bonum est

nobis hic esse. Si uis faciamus hic tria
tabernacula. unum tibi & moysi unum
& helie unum. Adhuc eo loquente
ecce nubes lucida obumbrauit eos.
& ecce uox de nube dicens hic est fili
us meus dilectus in quo mihi bene co
placui ipsum audite. & ecce audi
entes discipuli ceciderunt in facies
suas & timuerunt uehe. & accessit
ihs & tetigit eos. & dixit eis surgite
& nolite timere. leuantes autem oc
los suos neminem uiderunt nisi so
lum ihm. & descendentibus illis de
monte precepit eis ihs dicens nemi
ni dixeritis uisionem donec filius
hominis a mortuis resurgat.

Et interrogauerunt eum

dicipuli dicentes quid enim scribae dicunt
quod heliam primum oportet uenire
Ac ille respondens ait illis helias qu
dem uenturus est et restituet omnia:
Dico autem uobis quia helias iam ue
nit et non cognouerunt eum sed fe
cerunt in eo quaecumque uoluerunt
sic et filius hominis passurus est
ab eis. Tunc intellexerunt discipuli
quia de iohanne baptista dixit eis:
Et cum uenisset ad turbas acces
sit ad eum homo genib: prouolutus
ante eum dicens dñe misere filio
meo quia lunaticus est et male pati
tur nam sepe cadit in ignem et crebro
in aquam et obtuli eum discipulis
tuis et non potuerunt curare eum:

Respondens ihs ait o generatio incre-
dula et peruersa quousque ero
uobiscum usquequo patiar uos ad
ferte mihi illum huc ad me et incre-
pauit eum ihs et exiit ab eo demoni
um et curatus est puer ex illa hora:
Tunc accesserunt discipuli ad ihm
secreto et dixerunt ei quare
nos non potuimus eiecere illum.
Et dixit eis propter incredulitatem
uestram: Amen quippe dico uobis
si habueritis fidem sicut granum se
napis dicetis monti huic transi hinc
illuc et transibit et nihil impossibe-
le erit uobis hoc autem genus non
iecitur nisi per orationem et ieiunium
Et conuersantib: autem illis inga

lileam dixit illis ihs futurum est ut filius hominis tradetur in manus hominum et occident eum et tertia die resurge et contristati sunt uementer ::

Et cum uenissent in cafarnauum accesserunt qui didragma accipiebant ad petrum et dixerunt magister uester non soluit dedragma et ait etiam :: Et cum intrasset in domum praeuenit eum ihs dicens quid tibi uidetur symon reges terrae a quibus accipiunt tributum uel census a filiis suis an a alienis dicente autem illo a alienis :: Dixit illi ihs ergo liberi sunt filii ut ergo non scandalizemus eos uade ad mare et mitte amum tuum et eum piscem qui primus

ascenderit tolle et aperto ore eius in
uenies ibi statterem illum sumens da
eis pro me et te

ATH. VIII.

Illa hora accesserunt discipuli ad
ihm dicentes quis putas maior est
in regno caelorum et aduocans ihs par
uulum statuit eum in medio eorum
et dixit amen dico uobis nisi conuer
si fueritis et efficiamini sicut paruu
li non intrabitis in regnum caelorum:
Quicumque ergo humiliauerit se
sicut paruulus iste hic erit maior
in regno caelorum: et quis suscipe
rit unum paruulum talem
in nomine meo me suscepit:
Qui autem scandalizauerit unum
de minimis istis qui in me credunt

expedit ei ut suspendatur mola asina
ria in collo eius & demergatur in profun
dum maris · Ue autem mundo huic
a scandalis necesse est enim ueni
ant scandala · Uerumtamen ue ho
mini illi per quem uenit scandalum ·
Si autem manus tua uel pes tuus
scandalizat te abscide eam
& proice abs te bonum est tibi ingre
di debilem aut mancum uel claudum quam
duas manus uel duos pedes habentem
mitti in ignem aeternum
Si oculus tuus scandalizat te
erue eum & proice abs te bo
num est tibi unum oculum habere
in regnum dei quam duos oculos
habentem mitti in gehennam ignis ·

Videte ne condempnatis unum de pus
sillis istis qui credunt in me dico enim
uobis qui angeli eorum in caelis sem
per uident faciem patreis mei qui in
caelis est. Uenite enim filius hominis
saluare quod perierat.

Quid uobis uidetur si fuerint alicui
homini centum oues et erraverit
et una ex eis nonne relinquet non
agent a nouem in montibus et uadet
querere eam quae erraverat. Et
si contigerit ut inueniat eam amen
dico uobis quia gaudebit super eam
magis quam super nonagenta noues
quae non erraverunt sic non est uolun
tas ante patrem uestrum qui in caelis
est ut pereat unus de pussillis istis.

Si autem peccauerit in te frater tuus
uade et argue eum inter te et ipsum solum si te audierit lucratus
es fratrem tuum
Si autem non te audierit adhuc ad
hibe tecum unum uel duos ut in
ore duorum uel trium testium stet om
ne uerbum quod si non audierit eos
dic ecclesiae si autem ecclesiam
non audierit sit tibi sicut gentilis et
publicanus
Amen dico uobis quaecumque alli
gaueritis super terram erunt ligata
in caelis et quaecumque solueri
tis super terram erunt soluta
in caelis Iterum dico
Amen dico uobis quia si conuene

duo ex uobis super terram de omni re q:
cumque petierint a patre meo qui in
caelis est fiet cum illis. Ubi enim
sunt duo uel tres congregati in nomi
ne meo ibi et ego sum in medio eorum
Tunc accedens petrus ad eum dixit
dne quoniam si peccauerit in me
frater meus quoties dimitta mei us
que in septies. Dicit illi ihs non dico
tibi usque septies sed usque septua
gies et septies
Ideo ad similatum est regnum ce
lorum homini regi qui uoluit ra
tionem ponere cum seruis suis
et cum coepisset rationem po
nere oblatus est ei unus qui debe
bat decim milia talenta cum autem

nonhabere unde redderet iussit eum
dominus uenundari & uxorem eius
& filios & omnia quae habebat & red
di debitum procedens autem seruus
ille rogabat eum dicens patientiam
habe in me domine & omnia reddam
tibi. Misertus autem dominus illi serui
dimisit eum & debitum remisit ei.
Egressus autem seruus ille inuenit
unum de conseruis suis qui debe
bat ei centum denarios & tenens
suffocabat eum dicens redde quic
quid debes & procedens conseruus
eius rogabat eum dicens patien
tiam habe in me & omnia reddam
tibi. Ille autem noluit sed habiit mi
sit eum in carcerem donec reddat

debitum. Uidentes autem conserui eius
quae fiebant contristati sunt ualde
Et uenerunt Et narrantes domino suo
omnia quae facta fuerant :.

Tunc uocauit illum dns eius Et ait illi
serue nequam omne debitum dimisi
tibi quoniam rogasti me nonergo oportuit
Et te missereri conseruo tuo si
cut Et ego tui misertus sum. Et ira
tus dns eius tradidit eum turtoribus
quoadusque redderet uniuersum
debitum sic Et pater meus celestis
facie uobis si non remisseritis unus
quisque fratri suo de cordibus uestris

Et factum est cum summas
sc ihs sermones hos tran
tulit se a galilea Et uenit in fines

iudeae transiordanem et secuta
sunt eum turbae multae et curabat
eos ibi. Et accesserunt ad eum pha
risaei temptantes eum et dicentes si li
cet homini dimittere uxorem suam
quacumque ex causa qui respondit
et ait illis. Non legistis quia qui fe
cit ab initio masculum et feminam
fecit eos et dixit propter hoc dimit
tet homo patrem et matrem et ad
herebit uxori suae et erunt duo in
carne una. Itaque non sunt duo
sed una caro quod ergo deus coniunc
xit homo non separet. Dicit illi
quid ergo moyses mandauit dare
illi libellum repudii et dimittere
uxorem. Ait illis quoniam moyses

ad duritiam cordis uestri permissit
uobis dimittere uxores uestras ab ini
tio autem non sic fuit :·
Dico autem uobis quia quicumq:
dimisserit uxorem suam nisi
ob causam fornicationis et aliam
duxerit amarito mecheatur et qui
dimisam duxerit mechatur · Dicunt
ei discipuli eius si. ita est causa ho
mini cum muliere non expedit nube
re quidixit non omnes capiunt
uerbum istud sed quib: datum est ·
Sunt enim iunuchi quidem a tris ute
ro sic natisunt :· Et sunt eunu
chi qui facti sunt ab hominibus · Et
sunt eunuchi qui se ipsos eunucha
uerunt propter regnum caelorum

qui potest capere capiat

Tunc oblati sunt ei paruuli ut ma
nus eis imponeret et oraret dis
cipuli autem increpabant eos ::

Ihs uero ait eis sinite paruulos ueni
re ad me et nolite prohibere eos · Ta
lium enim est regnum caelorum · Et cum
impossuisset eis manus abiit inde ::

Ecce unus accedens ait illi
magister bone quid boni fa
ciam ut habeam uitam aeternam qui
dixit ei quid me interrogas de bono
unus est bonus dns · Si autem uis ad
uitam uenire serua mandata dicit
ille quae ihs autem dixit non homi
cidium facies non adulterabis non
facies furtum · non falsum testimo

num dices honora patrem & matrem
& diliges proximum tuum sicut te
ipsum · Dicit illi adolescens omnia
hæc custodiui quid adhuc mihi deest
Ait illi ihs si uis perfectus esse uade
& uende omnia quæ habes
& da pauperib: & habis thesaurum
in celo & ueni sequere me ·
Audiens autem adolescens
uerbum hoc abiit tristis · Erat
autem habens multas possesiones
Ihs autem discipulis suis dixit a
men dico uobis quia dificile est di
uitem intrare in regnum celorum
Iterum autem dico uobis facilius
est enim camelum per foramen a
cus transire, quam diuitem intrare

inregnum celorum :

Audientes autem discipuli mirabantur ualde dicentes quis ergo potest saluus esse aspiciens autem ihs dixit eis apud homines hoc impossibile est apud deum autem omnia possibilia sunt · Tunc respondit petrus dixit ei ecce nos reliquimus omnia et secuti sumus te quid ergo erit nobis

Amen dico uobis quod uos qui secuti estis me in regeneratione cum sederit filius hominis in sede maiestatis suae sedebitis et uos super sedes xii iudicantes xii tribus israhel :

Et omnis qui reliquerit domum uel fratres aut sorores aut

patrem aut matrem aut uxorem aut
filios aut agros propterme et prop
ter euangelium centuplum accipie et
uitam aeternam possidebit :

Ubi autem erunt primi nouissimi
et nouissimi primi :

TH. XX. Simile est regnum caelorum homi
ni patri familias qui exiit primo
mane conducere operarios in uineam
suam conuentione autem facta cum
operaris ex dinario diurno missit eos
in uineam suam et egressus circa horam
tertiam uidit alios otiosus in foro
stantes et illis dixit et uos ite in uine
am meam et quod iustum fuerit da
bo uobis illi autem abierunt Ite
rum autem exiit circa sextam

Et horam nonam et fecit similiter circa
undecimam uero exiit. Et inuenit
alios stantes et dicit illis. quid hic
statis tota die otiosi dicunt ei quia
nemo nos conduxit dicit illis ite et
uos inuineam meam. Cum autem
sero factum esset dicit dominus ui
nae procuratori suo uoca operarios
et redde illis mercedem incipiens a
nouissimis usque ad primos cum
uenissent autem qui circa undecimam
horam uenerant acceperunt singu
los denarios. Uenientes autem et
primi arbitrati sunt quod plus es
sent accepturi. Acceperunt autem
et ipsi singulos denarios et accipi
entes murmurabant aduersus

patrem familias dicentes hi nouis
simi una hora fecerunt & pares
illos nobis fecisti · qui portauimus
pondus diei & estum : At ille res
pondens uni eorum dixit amice
non facio tibi iniuriam nonne ex
denario conuenisti mecum · Tolle
quod tuum est & uade uolo autem
& huic nouissimo dare sicut &
tibi an non licet mihi quod meum
est quod uolo facere an oculus
tuus nequam est quia ego bo
nus sum · Sic erunt nouissimi pri
mi & primi nouissimi · Multi enim
sunt uocati pauci uero electi :

Ascendens ihs hierusolymam assumpsit duode

apulos suos secreto · Quallus ec
ce ascendimus hierusolimam
et filius hominis tradetur prin
cipibus sacerdotum et scribis et
condemnabunt eum morte et tra
dent eum gentibus ad deludendum
et flagellandum et crucifigendum
et tertia die resurget

Et accessit ad eum mater filio
rum zebedei cum filiis suis ado
rans et petens aliquid ab eo qui
dixit ei quid uis · Ait illi dicit sede
ant hi duo filii mei unus ad dexte
ram tuam et unus ad sinistram
in regno tuo · Respondens autem
ihs dixit illis nescitis quid petatis
potestis calicem bibere quem

ego bibiturus sum dicunt ei possumus.
Ut illis ihs calicem quidem
meum bibetis. Sedere autem ad
dexteram meam aut ad sinistram
non est meum dare uobis. Sed qui
quibus paratum est a patre meo.
Audientes illi x. indignati
sunt de duobus fratrib:
Hs autem uocauit eos ad se
Et ait scitis quia principes gentium
dominantur eorum Et qui maiores
sunt potestatem exercent in eos
Non ita erit inter uos sed quicumq:
uoluerit inter uos maior fieri sit
uester minister Et qui uoluerit in
ter uos primus esse erit uester
seruus

Sicut filius hominis non uenit minis
trari sed ministrare et dare
animam suam redemptionem
pro multis

Et egredientibus eis a bericho
secuta est eum turba multa
et ecce duo caeci sedentes secus uiam
audierunt quia ihs transire clama
uerunt dicentes dne misserere nobis
fili dauid turba autem increpabat
eos ut tacerent ad illi magis clama
bant dicentes dne miserere nostri
fili dauid et stetit ihs et uocauit
eos ad se et ait quid uultis ut faci
em uobis dicunt illi dne ut aperian
tur oculi nostri Misertus au
tem eis ihs tetigit oculos eorum

Et confestim uiderunt et secuti sunt eum.

LXXI Cum ad propinquasset hie-
rusolimis et uenissent in
beth fage ad montem oliueti

Tunc ihs missit duos discipulos
dicens eis ite in castellum quod con
tra uos est. Et statim inuenietis as
sinam alligatam et pullum cum ea
solueste et adducite mihi. Et si
quis uobis aliquid dixerit dicite
quia dns his opus habet et confestim
dimittet eos.

Hoc autem factum est ut adim
pleretur quod dictum est
per aeseiam profeta dicentem dici
te filiae sion ecce rex tuus uenit
tibi mansuetus et sedens super

assinam et pullum subiugalis

Euntes autem discipuli fecerunt
sicut praecipit illis ihs et ad
duxerunt assinam et pullum et
inposuerunt super eum uestimen
ta sua et eum desuper sedere fe
cerunt. Plurimae autem turbae
strauerunt uestimenta sua in uia.
Alii autem cedebant ramos de
arboribus et sternebant in uia
Turbae autem quae praecidebant
et quae sequaebantur
clamabant dicentes osanna filii
dauid benedictus qui uenit in nomi
ne dni. Ossanna in excelsis.
Et cum intrasset hierusolimam
commota est uniuersa

ciuiuitas dicens quis est hic populi au
tem dicebant hic est ihs profeta ana
zareth galileae

Intrauit ihs in templum dī
et eiciebant omnes uendien
tes et ementes in templo et mensas
nummularium orum et cathedras
uendentium columbas euertit dicens
eis scriptum est domus mea domus
orationis uocabitur uos autem fecis
tis eam speloncam latronum

Accesserunt ad eum caeci et
clodi in templo et sanauit eos
Uidentes autem pharissaei et
scribae mirabilia quae fecit
ihs. et pueros clamantes in templo
ossanna filii dauid indignati sunt

et dixerunt ei audis quid isti dicunt.
Ihs autem dixit eis utique non le-
gistis quia ex ore infantium et lac-
tantium perfecti laudem.
Et relictis illis abiit foras ex-
tra ciuitatem in bethaniam
ibique mansit. Mane autem
reuertens in ciuitatem esurit. Et ui-
dit fici arborem unam secus uiam
uenit ad eam et nihil inuenit in
ea nisi foliatantum. Et ait illi
numquam ex te fructus nascatur
in sempeternum et arida facta est
continuo ficulnea. Et uidentes dis-
cipuli miratisunt dicentes quomo-
do continuo aruit ficulnea.
Respondens autem ihs ait eis

amen dico uobis si habueritis fidem
et non hesitaueritis non solum de
fici arbore facietis sed et si monti huic
dixeritis tollere et mittere in mare fia-

t omnia quaecumque petieri
tis in oratione credentes
accipietis

Et cum uenisset in templum
accesserunt ad eum docen
tem principes sacerdotum et seni
ores populi dicentes in qua potesta
te haec facis et quis tibi dedit ha
nc potestatem Respondens
ihs dixit eis interrogabo uos et ego
unum sermonem quem si dixeritis
mihi et ego uobis dicam in qua pote
state haec facio Baptismum

iohannis unde erat e caelo an ex homi
nibus at illi cogitabant intra se di
centes. Si dixerimus e caelo dicet no
bis quare uos non credidistis ei :·
Si dixerimus ex hominibus timemus
turbam. Omnes enim habebant
iohannem sicut profetam et respon
dentes ei dixerunt nescimus ait illis
et ipse nec ego dico uobis in qua po
testate haec facio :·
Quid autem uidetur uobis homo
quidam habebat duos filios
et accidens ad primum dixit
fili uade hodie operare in uineam
meam. Ille autem respondens ait
nolo: Postea autem paenitentia
motus abit in uineam suam. Ac

cedens autem ad alterum dixit illis
similiter ac ille respondens ait eo
dñe Et non iuit quis ex duobus facit
uoluntatem patris. Dicunt primus
ei nouissimus. Ait illis ihs amen
dico uobis quia publicani et mere-
trices praecedent uos in regno dī.
Uenit enim iohannis ad uos in uia
iustitiae et non credidistis ei. Pu
plicani autem et meretrices cred
derunt ei. Uos autem uidentes nec
penitentiam habuistis ut post ea
credersetis ei.

Aliam parabulam audite ho
mo erat pater familias qui
plantauit uineam et septem
circumdedit ei. Et fodit in eatur

culum. & aedificauit turrem &
locauit eum agricolis & peregre
profectus est. Cum autem tempus
fructuum adpropinquasset misit
seruos suos ad agricolas ut acci-
perent fructus eius & agricolae ue-
hementer adprehensis seruis eius.
Alium ceciderunt alium occide-
runt. alius uero lapidabant. Ite-
rum misit alios seruos plures
prioribus & fecerunt illis similiter.
Nouissime autem misit ad eos
filium suum dicens reuerebuntur
filium meum. Agricolae autem
uidentes filium dixerunt in-
trase. hic est heres uenite occi-
damus eum & habebimus hereditatem

tatem eius et ad praechensum eum
eicerunt extra uineam et occiderunt
eum. Cum ergo uenerit dns uinea
quid facies agricolis illis. Dicunt
illi malos male perdes et uineam
locabit aliis agricolis qui reddant
ei fructum temporibus suis. Dicit
illis ihs numquam legistis inscrip
turis. Lapidem quem reprobaue
runt aedificantes hic factus est
in caput anguli. A dno factus est
istud hoc est mirabile in oculis nostris.
Ideo dico uobis quia auferetur a uo
bis regnum dei et dabitur genti faci
enti fructum eius. Et qui ceciderit
super lapidem istum confringetur
super quem uero ceciderit conteret eum.

Cumaudissent principes
sacerdotum & pharisaei
parabulas eius cognouerunt quod
de ipsis diceret & quaerentes eum tene-
re timuerunt turbas quia sicut pro
phetam eum habebant

Respondens ihs dixit iterum
in parabulis dicens
Simile est regnum caelorum homi
ni regi qui fecit nuptias filio suo
& misit seruos suos vocare invita
tos ad nuptias & nolebant uenire
Iterum misit alios seruos dicens
dicite invitatis Ecce prandium meum
paraui tauri mei & altilia occisa
sunt & omnia parata sunt uenite
ad nuptias Illi autem neglexerunt

Et abierunt alii in villam suam. Alii
uero ad negotiationem suam. Reli
qui uero tenuerunt seruos eius et
contumelia adflictos occiderunt
Rex autem cum audisset iratus
est et misit exercitum suum et per
didit homicidas illos et ciuitatem
illorum succendit. Tunc ait ser
uis suis nuptiae quidem paratae
sunt sed qui inuitati erant non su
nt digni. Ite ergo ad exitus uiarum
quoscumque inueniretis uocate
ad nuptias et egressi serui eius
in uias congregauerunt omnes
quotquot inuenerunt malos et
bonos et impletae sunt nuptiae
discumbentium

Intrauit autem rex ut uidere
discumbentes et uidit ibi homi
nem non uestitum ueste nuptiali et
ait illi amice quomodo huc intras
ti non habens uestem nuptialem
at ille obmutuit. Tunc dixit rex
ministris ligatis pedibus et manib;
et mitte te eum in tenebras exteri
ores ibi erit fletus et stridor dentium
multi autem sunt uocati pauci uero
electi.

Tunc abeuntes pharissaei con
silium fecerunt ut caperent
eum in sermone et mittunt ei dis
cipulos suos cum herodianis dicen
tes. Magister scimus quia uerax es
et uiam dei in ueritate doces et non

est tibi cura de aliquo non enim respi
cis personas hominum dic ergo nobis
quid tibi uidetur licet censum dare
cessari aut non : Cognita autem
ihs nequitiae eorum ait quid me temp
tatis hypuchritae ostendite mihi
nummis macensus ait illi obtulerun
t ei denarium Et ait illis ihs cuius
est imago haec et super scriptio di
cunt ei cessaris : Tunc ait illis ihs
reddete ergo quae sunt cessaris ces
sari et quae sunt dei deo : Et audi
entes mirati sunt et relicto eo abi
erunt : Pillachie accesseru
nt saducaei ad eum qui dicunt non
esse resurrectionem Et interroga
uerunt eum dicentes magister

moyses dixit si quis mortuus fuerit
non habens filium ut ducat frater
eius uxorem illius et suscitet se-
men fratri suo. Erant autem apud
nos septem fratres et primus ux-
ore ducta defunctus est et non
habens semen reliquit uxorem
suam fratri suo. Similiter secun-
dus et tertius usque ad septimum
nouissima autem omnium et mu-
lier defuncta est. In resurrectio-
ne ergo cuius erit de septem uxor
omnes enim habuerunt eam.
Respondens Ihs ait illis erratis
nescientes scripturas neque
uirtutem dei in resurrectione enim

neque nubent neque nubentur sed erunt sicut angeli dei in celo · De resurrectione mortuorum autem non legistis quod dictum est ab deo dicente vobis · Ego sum deus abraham et deus isaac et deus iacob non est deus mortuorum sed uiuentium · Et audientes turbe admirabantur in doctrina eius

Pharisei autem cum audissent quia compescuisset sadducaeis silentium conuenerunt in unum et interrogauit unus eorum legis doctor temptans eum magister quod est mandatum magnum in lege

in lege ait illi ihs. Diliges dominum
tuum ex toto corde tuo et ex tota
anima tua et in tota mente tua.
Hoc est maximum et primum
mandatum. Secundum autem
simile est huic. Diliges proximum
tuum sicut te ipsum. In his duobus
mandatis universa lex pendet
et profetae
Congregatis autem pharisseis in
terrogauit eos ihs dicens quid
uobis uidetur de xpo cuius filius est.
Dicunt ei dauid ait illis ihs quomo
do ergo dauid in spu uocat eum
dn̄m in dicentis
Dixit dn̄s dn̄o meo sede ad dextris
meis meis donec ponam inimicos

tuos scabellum pedum tuorum

Ergo dauid in spu uocat eum
dnm quomodo filius eius est
Et nemo poterat respondere
ei uerbum neq: ausus fuit quis
quam interrogare eum amplius
ex illa. hora

Hic ihs locutus est ad turbas et
ad discipulos suos dicens super
cathedram moysi sederunt scribe
et pharissei omnia ergo quecumque
dixerint uobis seruate et facite se
cundum. uero opera eorum nolite
facere dicunt enim ipsi et non faciunt
Alligauit autem onera grauia
et inportabilia et inponunt
in humeros hominum digito autem

suo uoluit mouere ea ::

Omnia ergo opera sua faciunt
ut uideantur ab hominibus dila
tant enim philacteria sua & magnifi
cant fimbrias · Amant autem primos
recubitos in cenis · & primas cathe
dras in synagogis · & salutationes
in foro · & uocari ab hominibus rabbi

Vos autem nolite uocari rabbi
unus enim est magister uester ::

Omnes autem uos fratres estis
& patrem nolite uocare uobis
super terram unus est enim pater
uester qui in caelis est · Nec uocemi
ni magistri quia unus est uester
magister

Qui maior erit uester minister ::

Qui autem exaltauerit se humilia
bitur. & qui se humiliauerit exaltabi

Vae autem uobis scribae & pha
risaei ypocritae quia clau
dis regnum caelorum ante homi
nes uos autem non intratis nec in
tro euntes sinitis intrare

Vae uobis scribae & pharisaei
ypocritae quoniam comeditis
domus uiduarum occasione longa
orantes propter hoc accipietis a
plus iudicium

Vae uobis scribae & pharisaei
ypocritae quia circuitis mare
& aridam ut faciatis unum
prosilytum & cum fuerit factus

facitis eum filium gehennae duplo
quam uos ::
Ve uobis duces caeci qui dicitis
quicumque iurauerit in templum
nihil est qui autem iurauerit in auro
templi debitor est. Stulti et caeci
quid enim maius aurum an templum
quod sanctificat aurum. Et quicum
que iurauerit in altare nihil est.
Quicumque autem iurauerit in do
no quod super illud est debitor est.
Caeci quid enim maius est donum
an altare quod sanctificat donum
qui ergo iurat in altare iurat in eo
et in omnibus quae super illud sunt.
Et qui iurauerit in templo iurat in
illo et in eo qui habitat in ipso ::

Et qui iurat in caelo iurat in throno
di. Et in eo qui sedet super eum
Ve uobis scribae et pharissaei
hypocritae quia decimatis mentam
et anetum et cymminum et reliquistis
quae grauiora sunt legis iudicium
et misericordiam et fidem haec oporto
tuit facere et illa non omittere
Duces caeci excolantes culicem ca
mellum autem glutientes
Ve uobis scribae et pharissaei hy
pochritae quia mundatis quod
de foris est calicis et parabsidis
intus uero pleni estis sunt rapina
Et in mundicia farisse caece
munda prius quod intus est calicis
et parabsidis ut fiat et id quod de

foris est ... uniclum

Ue uobis scribae et pharissaei
hypochritae quia similes estis
sepulchris dealuatis quae a foris
apparent speciosa hominibus in
tus uero plena sunt ossibus mor-
tuorum et omni spurcitia. Sic et uos
a foris apparetis quidem hypochrite
hominibus iusti. Intus autem pleni
estis hypochrisi et iniquitate.

Ue uobis scribae et pharis
saei qui edificatis sepulchra
profetarum et ornatis monimen
ta iustorum et dicitis quia si fu
issemus in diebus patrum nostro
rum non esse mus socii eorum
in sanguine profetarum

Itaque testimonium estis uobismet
ipsis quia filii estis eorum qui profe-
tas occiderunt.

Vos inplete mensuram pa-
trum uestrorum serpen-
tes genimia uiperarum quomodo
fugietis a iudicio gehennae.

Ideo ecce ego mitto ad uos pro-
fetas et sapientes et scribas
et ex illis occidetis et crucifigetis
et ex eis flagillabitis in se nagogis
uestris et persequemini de ciuitate
in ciuitatem ut ueniat super uos
omnis sanguis iustus qui effussus
est super terram. A sanguine a-
bel iusti usque ad sanguinem za-
chariae filii barachiae. quem

occidistis inter templum et altare

Amen dico uobis uenient haec
omnia super generationem istam

Hierusalem hierusalem que
occidis prophetas et lapidas
eos qui ad te missi sunt quotiens
uolui congregare filios tuos quem
admodum gallina congregat pul
los suos sub alas suas et noluisti

Ecce relinquitur uobis domus
uestra deserta. Dico autem
uobis nonne uidebitis Amodo do
nec dicatis benedictus qui uenit
in nomine domini

Egressus ihs de templo ibat
et accesserunt ad eum
discipuli eius ut ostenderent

M.
X

et aedificationem templi. Ipse au-
tem respondens dixit illis uidetis
haec omnia. Amen dico uobis non
relinquetur hic lapis super lapi
dem qui non destruatur.

Sedente autem eo super mon-
tem oliueti accesserunt ad eum dis
cipuli eius secreto dicentes dic no
bis quando haec erunt et quod sig
num quando incipient consumma
ri omnia saeculi.

Respondens ihs dixit eis ui
dete ne quis uos seducat
multi enim uenient in nomine meo
dicentes ego sum xps et multos se
ducent. Audituri enim proelia et
opiniones proeliorum. Uide-

teneatur bemini oportet enim haec fieri
sed nondum est finis

Insurget enim gens in gentem et reg
num contra regnum et erunt
pestilentiae et fames et terrae mo
tus per loca

Hec autem omnia initia sunt
dolorum

Tunc tradent uos in tribulationes
et occident uos et eritis odio
omnibus gentibus propter nomen
meum

Et tunc scandalizabuntur
multi et inuicem se tradent
et odio habebunt inuicem et mul
ti saeuclo profetae insurgent et
seducent multos et quoniam

habunoabit iniquitas refrigesca
caritas multorum · Qui autem per
manserit usque in finem hic saluus
erit
Praedicabitur hoc euangeli
um regni in uniuerso orbe in
testimonium omnibus gentibus & tunc
ueniet consummatio .....
Ergo uideritis abhominationem
desolationis quae dicta est
a daniele propheta stantem in loco
sco qui legit intellegat
Tunc qui in iudea sunt fugiant
ad montes & qui in tecto non
descendat tollere aliquid de domu
sua & qui in agro non reuertatur
tollere tunicam suam

Ve autem praegnantibus et
nutriantibus in illis diebus
Rate autem ut non fiat fuga
uestra hime uel sabbato
Erit enim tunc tribulatio magna
qualis non fuit ab initio mun
di usque modo neque fiet
Nisi breuiati fuissent dies
illi non fieret salua omni
nis caro sed propter electos bre
uiabuntur dies illi
Tunc si quis uobis dixerit ecce
hic xps aut illic nolite credere
Erigent enim seudo xpi et
saeudo profetae et dabunt
signa magna et prodigia ita in erro
rem inouantur si fieri potest etiam

electi ecce praedixi uobis

Ergo si dixerint uobis ecce in de-
serto est nolite exire. Ecce
in penetralibus nolite credere.
Sicut enim fulgor exit ab ori
ente et paret usque in occi
dentem ita erit aduentus filii ho
minis.

Vbi cumque fuerit corpus illuc
congregabuntur et aquile.
Statim autem post tribulationem
dierum illorum sol obscurabi
tur et luna non dabit lumen suum
et stelle cadent de celo et virtu
tes celorum commouebuntur.
Et tunc apparebit signum filii
hominis in celo

Tunc plangent superse omnes tribus terrae · Et uidebunt filium hominis uenientem in nubibus caeli cum uirtute multa et maiestate · Et mittet angelos suos cum tuba et uoce magna et congregabunt electos suos · A quattuor uentis a summis caelorum usque ad terminos eorum · Ab arbore autem fici discite parabulam cum iam ramus eius tener fuerit et folia nascantur scitis quia prope est aestas · Ita et uos cum uideritis haec omnia scite quia prope est in ianuis · Amen dico uobis quia non praeteribit haec generatio donec haec omnia

haec fiant

Celum et terra et transibunt
uerba uero mea non praete-
ribunt. De die autem illa et ho
ra nemo scit neque angeli caelo
rum nisi pater solus

Sicut enim fuit in diebus noe
ita erit et aduentus filii
hominis sicut enim erant in dieb:
ante diluium comedentes et bi
bentes et nubentes ad nuptiam
tradentes usque ad eum in diem
quo intrauit noe in arcam et non
cognuerunt donec uenit diluium
et tulit omnes ita erit aduen
tus filii hominis

Tunc duo erunt in agro unus

adsumetur et unus relinquetur

Duae molentes in mola una
adsumetur et altera relinquetur

Vigilate itaque quia nescitis qua
die uel qua hora dns uester uen
turus est

Ad autem scitote quoniam
si scire pater familias qua ho
ra fur uenturus esse uigilare
utique et non sinire perfoderi
domum suam ideo que estote
et uos parati quia nescitis qua
hora filius hominis uenturus est

Quis nam est putas fidelis ser
uus et prudens quem constituit
dns suus super familiam suam
ut det illis cibum in tempore

Beatus ille seruus quem inue
nerit dominus eius sic facientem
cum uenerit. Amen dico uobis quo
niam super omnia bona sua confi
tus eum

Si autem dixerit in corde suo
malus ille seruus moram fa
cit dns meus uenire a dome et
coeperit percutere conseruos suos
manducet autem et bibat cum he
bris uenit dns serui illius in die
qua non sperat et hora qua igno
rat et diuidet eum partemque
eius ponet cum hypochritis illi erit
fletus et stridor dentium

Hic simile erit regnum celorum
decim uirginibus quae accipien

HE.
XV.

tes lampades suas exierunt auce
obiam sponso & sponsae quinq:
exeis erant fatuae & quinque pr
dentes sed quinq: fatuae non sum
pserunt oleum secum accepas la
padibus :: Prudentes uero acc
perunt oleum in uasis suis cum
lampadibus suis Moram autem
faciente sponso dormitauerunt
omnes & dormierunt Media
autem nocte clamor factus e
Ecce sponsus uenit exite obuia
Tunc surrexerunt omnes uirg
nes illae & ornauerunt lam
pades suas fatuae autem sapie
tibus dixerunt date nobis de oleo
uestro quia lampades nostrae

exanguntur · Responderunt
prudentes dicentes Ne forte non
sufficiat nobis & uobis · Ite pu
tius uendentes & emite uobis
Dum autem ibant emere uenit
sponsus & quæ parate erant
intrauerunt cum eo ad nuptias
& clausa est janua · Nouissime
autem ueniunt & reliqui uir
gines dicentes domine domine aperi nobis
Ille respondens ait
Amen dico uobis nescio uos · Vi
gilate itaque quia nescitis hora
neque diem · Quomodo enim homo peregre pro
fiscens uocauit seruos
suos & tradidit illis bona sua ·

Cum dedit · u · talenta · ali · duo
ali · autem unum · et unicuiq:
sa ecundum propriam uirtutem
et profectus est statim · Abit autem
quinquinque talenta acciperat
et operatus est in eis :· et lucratus
est alia quinque similiter et qui
·ii· acciperat lucratus est alia duo
Qui autem unum talentum acci
perat abiens fodit in terra
et abscondit pecuniam dn̄i sui ·
Post multum uero temporis ue
nit dn̄s seruorum illorum et
possuit rationem cum eis et ac
cedens quiquinque talenta ac
ciperat · Obtulit alia quinq:
talenta dicens dn̄e · u · talenta

dedisti mihi. Ecce alia quinque su
perlucratus sum. Et ait illi dns eius
euge serue bone et fidelis quia
super pauca fidelis fuisti super
multa te constituam intra in gau
dium domini tui ::

Et accessit qui duo talenta
acciperat. Et ait dne duo
talenta tradidisti mihi :: Ecce
alia duo superlucratus sum
Et ait illi dns eius :: Euge serue
bone et fidelis quia super pau
ca fuisti fidelis super multa te
constituam intra in gaudium dni tui
Accedens autem et qui unum
talentum acciperat ait dne
scio quia homo durus es et

metis ubi non seminasti ∴ Et con
gregas ubi non sparsisti Et timens
ego abii Et abscondi talentum tuum
in terra ecce habes quod tuum est
respondens autem dominus eius
dixit ei serue male Et pigerscie
bas quia ego meto ubi non semino·
Et congrego ubi non sparsi
Portuit ergo te committe
re pecuniam meam nummu
laris Et ueniens ego recipissem
utique cum usuris quod meum est·
Tollete itaque a beo tallentum
Et date ei qui habet x· talenta
Omni enim habenti dabitur
Et habundabit ei autem
qui non habet Et quod uidetur

habere auferetur ab eo ::

Autilem autem seruum eiecite
foras in tenebras exteriores
ubi erit fletus et stridor dentium

Cum autem uenerit filius homi
nis in maiestate sua et omnes
angeli cum eo tunc sedebit super
sedem maiestatis suae. Et con
gregabuntur ante eum omnes
gentes terre. Et separabit eos
ab inuicem sicut pastor segregat
oues ab haedis :: Et statuet
quidem oues a dextris suis.

Aedos autem a sinistris ::

Tunc dicet rex his qui a dextris
eius erunt uenite benedicti
patris mei possidete regnum

paratum uobis a constitutione mundi
Es urini enim et declistis mihi mag
ducare Sitiui et declistis mihi bi
bere Hospes eram et collegis
tis me Nudus eram et operu
istis me Infirmus et uisitastis
me Incarcere fui et uenistis
ad me Tunc respondebunt
ei iusti dicentes dne quando te ui
dimus esurientem et pauimus te
Aut sitientem et declimus tibi
potum quando autem te uidimus
hospitem et colligimus te
Aut nudum et cooperuimus te
Aut quando te uidimus infirmum
uel incarcere et uenimus ad te
Et respondens rex dicet illis

Amen dico uobis quandiu fecistis
uni ex hiis minimis fratribus meis
mihi fecistis :: Tunc
Tunc dicet his qui a senistris eius er
discedite a me maledicti in ignem
aeternum qui praeparatus est dia
bulo et angelis eius :: Esurii enim
et non dedistis mihi manducare ::
Sitiui et non dedistis mihi bere ::
Hospes eram et non collegistis me
Nudus eram et non co operuistis me ::
Infirmus et in carcere et non uenistis ad me ::
Tunc respondebunt et ipsi dicen
tes domine quando te uidimus esse
rientem aut sitientem :: Aut hos
pitem :: Aut nudum :: Aut im

firmum uel incare et non ministrauy
mus tibi. Tunc respondebit illis
dicens. Amen dico uobis quan
diu nunfecistis uni ex his fratrib:
meis minimis ambulantibus in no
mine meo mihi nec fecistis.
Ibunt hii in suplicium alternum.
Iusti autem in uitam aeternam.
Et factum est cum consummas
se ihs sermones hos omnes dixit
discipulis suis.
Scitis quia post biduum pasch
fie et filius hominis trade
tur ut crucifigatur.
Tunc congregati sunt principes
sacerdotum et seniores po
puli in atrium principis sacerdo
tum

quidicebant caiphas & consilium
fecerunt uthim dolo tenerent &
occiderent dicebant autem non
die festo ne forte tumultus fiera
t in populo ·

Cum autem esset ihs in bethania
in domu simonis leprosi ac
cessit ad eum mulier habens ala
bastrum unguenti pretiosi &
effudit super caput eius recu
bente ipso · Uidentes autem dis
cipuli eius indignati sunt dicentes
ut quid perditio hec facta est
potuit enim istud uenundari plurimo
& dari pauperibus · Sciens au
tem ihs ait illis quid molesti es
tis huli bonum opus operata

est inme semper pauperes habe
bitis uobiscum me autem non sem
per habebitis

Mittens enim haec unguentum
hoc in corpus meum ad sacelendum
me fecit

Amen dico uobis ubicumque
praedicatum fuerit hoc
euangelium in toto orbe narrabitur
Et quod fecit haec in memoriam
ipsius

Tunc abiit unus de duodecim
ad principes sacerdotum
qui dicitur iudas scarioth
Et ait illis qui dum uultis mihi
dare Et ego uobis eum tradam
Et illi constituerunt ei

argenteos. Et exinde que rebat
oportunitatem ut eum traderet.
Prima autem die azemorum
accesserunt discipuli ad ihm
dicentes ubi uis paremus tibi man
ducare pacha.
At ihs dixit ite in ciuitatem
ad quendam et dicite ei magis
ter dicit tempus meum prope est
Apud te facio pascha cum disci
pulis meis. Et fecerunt dis
cipuli sicut praecipit illis ihs.
Et parauerunt pascha.
Vespere autem facto discum
bebat cum xii discipulis suis
Et edentib: illis dixit. Amen
dico uobis quia unus

uestrum me tradet

Et contristati sunt ualde et
coeperunt singuli dicere
numquid ego sum domine. At ipse
respondens ait qui intinguit
mecum manum in parabside
hic me tradet. Et filius quidem
hominis uadit sicut scriptum
est de eo

Ue autem homini illi per quem
filius hominis traditur
bonum erat ei si non natus fu
isset homo ille

Respondit autem iudas qui tra
diturus erat eum et dixit
ei numquid ego sum rabbi. At illi
ihs ait dixisti

Cenantibus autem eis accepit
ihs panem & benedixit ac
fregit deditque discipulis suis
dicens accipite edite. Hoc est
enim corpus meum quod
confringitur pro seculi uita.
Et accepto calice gratias
egit & dedit illis dicens
bibite. Hoc est enim
sanguis meus noui testamenti
qui effunditur pro uobis & pro
multis in remissionem peccatorum.
Dico autem uobis quia non bi
bam amodo de hoc genimine uitis
usque in diem illum quo illud
bibam uobiscum nouum in regno
patris

Ca
Cammo dicto
exierunt
in montem Quusa

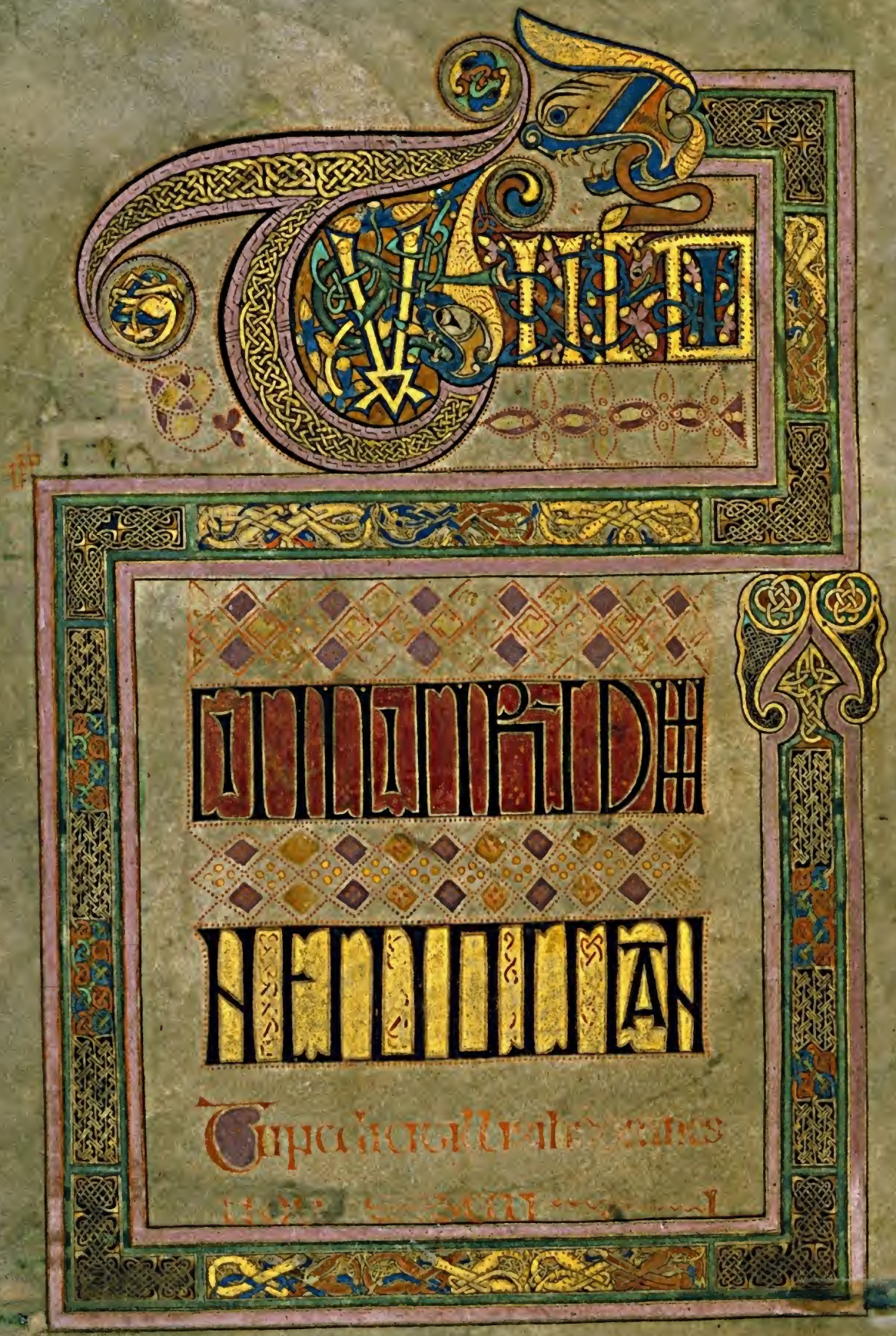

dalum patiemini in me in ista nocte ::

Eriptum est enim percutiam pas
torem et dispergentur oues gregis
Postquam autem resurrexero
praecidam uos in galileam ::

Respondens autem petrus ait illi
Et si omnes scandalizati
fuerint in te ego numquam scan
dalizabor ait illi ihs amen dico
tibi quia in hac nocte ante quam
gallus cantet terme negabis

Ait illi petrus etiam si oportu
erit me mori tecum nonte
negabo :: Similiter et omnes dis
cipuli dixerunt ::

Tunc uenit ihs cum illis in uillam
que dicitur gethsamani ::

Et dixit discipulis suis sedite
hic donec uadam illuc ora
rem Et adsumpto petro Et duobus
filiis zebedaei coepit contris
tari Et metus esse
Tunc ait illis tristis est anima mea
usque ad mortem sustenete
hic Et uigilate mecum
Progresus pusillum procedit
in faciem suam orans Et
dicens pater mi Si possibile est
transeat a me calix iste
Verum tamen non sicut ego uob
sed sicut tu uis
Venit ad discipulos suos Et
inuenit eos dormientes Et
dixit petro sic non potuisti una

horauigilare · mecum · Uigilate · Et
orate ut non intretis intemptationem
Ips quidem prumptus est
caro uero infirma
Terum secundo abiit · Et orauit
dicens pater misi non potest
hic calix transire · a me · nisi illum
bibam fiat uoluntas tua · Et ue
nit iterum · Et inuenit eos dormientes
Erant enim oculi eorum gra
uati · Et relictis illis iterum abiit
Et orauit tertio eundem sermo
nem dicens
Tunc uenit ad discipulos suos
Et dicit illis dormite · Iam
Et requiescite · Ecce ad propin
quauit hora · Et filius hominis

rum
tradetur in manus hominum peccato

Ergite eamus ecce ad propin
quauit qui in strade

Adhuc eo loquente ecce iudas
unus ex duodecim uenit et
cum eo turba multa cum gladiis
et fustibus misi a principib: sa
cerdotum et seniorib: populi ::

Qui autem tradidit eum dedit
eis signum dicens ::

Quemcumq: osculatus fuero
ipse est tenete eum

Et confestim accedens ad ihm
dixit auerabbi et osculatus
est eum dixitq: illi ihs ad quod
uenisti amice fac. Tunc acces
serunt et manus iniecerunt

mihi̅m̅ et tenuerunt eum

Et ecce unus ex his qui erant
cum ihu̅ extendens manuu̅
exemit gladium suum et percussit
seruum principis sacerdotum. et
amputauit auriculam eius

Tunc ait illi ihs̅ conuerte gladi
um tuum in locum suum om
nes enim qui accipiunt gladium
in gladio peribunt an putas quia
non possum me rogare patrem
meum ut exhibere mihi modo plus
quam xii legiones angelorum. Quo
modo ergo inplebuntur scripture
quia si oporte fieri ::

In illa hora dixit ihs̅ turbis tam
quam ad latronem uenistis

cum gladiis et fustibus comprehen
dere me. Cotidie autem apud vos
sedebam in templo docens et
non me tenuistis.

Hoc autem totum factum est
ut implerentur scripturae
profetarum.

Tunc discipuli eius omnes re
licto eo fugerunt.

Illi tenentes ihm duxerunt
eum ad Caifan principem
sacerdotum ubi scribe et seni
ores convenerant.

Petrus sequebatur eum
a longe usque in atrium
principis sacerdotum et ingre
sus.

intro sedebat cum ministris ut videre
finem rei ::

Principes autem sacerdotum
et omne concilium quaerebant
falsum testimonium contra ihm ut
morti traderent eum et non inuene-
runt et cum multi falsi testes ac-
cessisent non inuenerunt in eum
quincam

Nouissime autem uenerunt
duo falsi testes et dixerunt
hic dixit possum distruere hoc
templum dei et postriduum reae-
dificabo illud ::

Et surgens princeps sacerdotum
ait illi nihil respondens ad ea
quae ista dicunt aduersum te

testificantur. ihs autem tacebat
Et princeps sacerdotum ait illi
adiuro te per dm̄ uiuum ut dicas
uobis si tu es xp̄s filius dī uiui
Dicit illi ihs tu dixisti :: do
Verum tamen dico uobis Amo
uidebitis filium hominis se
dentem ad extris uirtutis altissimi
Et uenientem in nubus caeli ::
Tunc princeps sacerdotum
scidit uestimenta sua dicens
blasfemauit quid adhuc aliquem
testibus
Ecce nunc audistis blasfemiam
eius quid uobis uidetur :: At
illi respondentes dixerunt reus
est mortis ::

Tunc expuerunt in faciem eius. Et
colophis eum caeclerunt alii
autem palmas declerunt in facie
eius dicentes profetiza nobis xpe
quis est qui te percussit.
Et Petrus autem sedebat foris
in atrio. Et accessit ad eum
una ancella dicens. Et tu cum ihu
galileo eras a tille. Negauit coram
omnib: dicens nescio quid dicis.
Exeunte autem illo ianuam
uidit eum alia ancella. Et ait
eis qui ibi erant. Et hic erat cum
ihu nazareo. Et iterum negauit
cum iuramento dicens quia non noui
hominem. Et post pussillum ac
cesserunt qui ibi stabant. Et

dixerunt petro uere et tu ex illis
es nam et loquella tua manifestum
te facit :. Tunc coepit detestari
et iurare quia non nouisse homi
nem et continuo gallus cantauit.
Recordatus est petrus uer
bi ihu quod dixerat prius
quam gallus cantet terme nega
bis et egresus foras amarissime
fleuit :.
xxvij. Ane autem facto consilium
fecerunt omnes principes
sacerdotum et seniores populi
aduersus ihm ut eum morti trade
rent et uinctum adduxerunt eum
et tradiderunt pontio pilato
praesidi :.

Tunc iudas uidens quieum tradi
dit quia damnatus est :.
Paenitentia ductus retulit xxx
argenteos principib: sacerdotum
et seniorib: dicens peccaui tra
dens sanguinem iustum uideris:
Et illi dixerunt quid ad nos tu
et proiectis argenteis in templo
reccessit et abiens laqueo se
suspendit :.
Tunc autem princeps sacerdo
tum acceptis argenteis dixe
runt non licet eos mittere in cur
ban quia pretium est sanguinis
consilio autem facto emerunt
ex illis agrum figuli in sepultu
ram peregrinorum propter hoc

uocatus est ager ille achel dem ach
quod est ager sanguinis usque
in hodiernum diem
Tunc impletum est quod dictum
est per prophetam heremiam
dicentem · Et acciperunt xxx ar
genteos praetium ad praetiati
quod ad praetiauerunt a filii israhel
:: Et dederunt eos in agrum
figuli · sicut constituit mihi dns ::
Hs autem stetit ante praesi
dem Et interrogauit eum pre
sis dicens tues rex iudeorum
Dicit ei ihs tu dicis Et cum accus
saretur a principib: sacerdo
tum Et seniorib: nihil respondebat
Tunc dicit ei pelatus non audis

quanta aduersum te testificantur
Et non respondit ei ad ullum uerbum.
Ita ut mirarentur praesis multum
Per diem autem sollempnem
consuerat praesis dimitte-
re populo unum uinctum quem
uoluissent
Habebant autem uinctum insig
nem qui dicebatur barabas
congregatis ergo illis. Dixit pilatus
quem uultis dimittam uobis barra
ban aut ihm̄ qui dicitur xp̄s sciebat
enim quod propter inuidiam tra
didissent eum
Edente autem illo pro tribuna
li missit ad eum uxor eius
dicens nihil sit tibi de iusto illo mul
ta

enim passusum odie perussum
propterea

Principes autem sacerdotum
et seniores persuaserunt po
pulis ut peterent barban ihm ue
ro perderent

Respondens autem praesis ait
illis quem uultis uobis de duobus
dimittam at illi dixerunt barabam

Dicit illis pelatus quid igitur
faciam de ihu quid dicitur xps
Dicunt omnes crucifigatur

Et illis praeses quid enim
mali fecit. At illi magis clama
uerunt dicentes crucifigatur

Videns autem pelatus quia
nihil proficere sed magis

tumultus fieret acceptaaqua la
uit manus coram omni populo di
cens Ego innocens sum a sanguine
iusti huius uos uideritis.
Et respondit uniuersus po
pulus dixit sanguis eius
supernos et superfilios uestros
Tunc dimissit illis baraban ihs
uero flagillatum tradidit eis
ut crucifigeretur
Tunc milites praesidis suscipi
entes ihm in praetorio congre
gauerunt ad eum uniuersum cho
ortem et exeuentes eum induerun
t tonicam purpuream.
Et clamidem cocineam circum
dederunt ei et plectantes coronam

despinis impossuerunt super caput
eius et harundinem in dexteram
eius et genu flexo inludebant ante
eum dicentes aue rex iudeorum
Et exspuentes in eum acciperunt
harundinem et percutie-
bant caput eius · Et postquam
inlusserunt eum et exuerunt eum
clamidem et induerunt eum uesti
mentis suis et duxerunt eum
ut crucifigerentur
Et euntes autem inuenerunt
hominem cyrin eum uenien
tem in obiam sibi simonem nomine
hunc angariauerunt ut tollere
crucem suam
Et uenerunt ad locum quidi

aur golgotha quod nominatur
calvariae locus

dederunt ei bibere uinum cum
felle mixtum cum gustasset
noluit bibere

postquam crucifixerunt eum
diviserunt sibi uestimenta eius
sortem mittentes ut impleretur quod
dictum est per prophetam dicentem
diviserunt sibi uestimenta mea
et superuestem meam miserunt
sortem et sedentes seruabant eum

et posuerunt super caput
eius causam ipsius scriptam
hic est rex iudeorum

unus ad extris et unus a sinistris

Praeter euntes autem blasphe-
mant eum mouentes capita
sua et dicentes · ua · qui distruebas
templum dei et in triduo reaedificas
illud salua autem te ipsum si filius
dei es discende nunc de cruce ·:·

Similiter et principes sacerdotum
inludebant eum cum scribis
et seniorib: dicentes alios saluos
fecit · Se ipsum non potest sal-
uum facere si rex israhel est dis-
cendat nunc de cruce · et crede-
mus ei · Confidit in dno et nunc li-
bere eum si uult dicit enim quia dei
filius sum

Ipsum autem & latrones qui
crucifixerant cum eo impro
perabant ei · & postquam cruci
fixus est
A sexta hora tenebrae factae
sunt super universam terram
usque ad horam nonam ·
Et circa horam nonam clam
mavit ihs uoce magna dicens
heli · heli · lama sabacthani ·
hoc est deus deus meus quare me
dereliquisti quidam autem illic
stantes & audientes dicebant
heliam uocat iste
Et continuo occurrens unus
ex eis acceptam spongiam
implevit aceto & imposuit

arundinem & dabat ei bibere ·
Ceteri uero dicebant sine uide
amus an ueniat helias & libe
rare eum · Alius autem accepta
lancea pupugit latus eius &
exiit aqua & sanguis ·
Ihs autem iterum exclamans uo
ce magna emisit spm ·
Et ecce uelum templi scissum
est in duas partes a summo
usque deorsum & terra mota
est & petre scisse sunt & mo
numenta aperta sunt · & mul
ta corpora sanctorum dormientium
surrexerunt & exeuntes de monu
mentis · post resurrectionem
eius uenerunt in ciuitatem & uisi

apparuerunt

Centorio autem et qui cum eo
erant custodientes ihm uiso
terrae motu et his quae fiebant
timuerunt ualde dicentes uere
dī erat filius iste

Erant autem ibi mulieres mul
tae a longe uidentes quae
saecutae fuerant ihm a galilea
ministrantes illi. Inter quas erat
maria magdalenae et maria
iacobi et ioseph et mater filio
rum sebaedei

Cum autem sero factum esse
uenit quidam homo diues
a barimathia nomine ioseph
qui ipse discipulus erat ihu

Hic accessit ad pylatum et petit
corpus ihu. Tunc pelatus iusit
dari corpus.

Et accepto corpore ihu inuo
luit illud in sindone inunda et
possuit eum in monumenta suo
nouo quod exciderat in petra
et aduoluit saxum magnum et
ostium in monumenti et abit.

Erat autem ibi maria magdi
linae et altera maria sedens
tes contra sacepulchrum.

Altera autem die quae est
post parasceuen conuene
runt principes sacerdotum et
pharissei ad pelatum dicentes dne
recordati sumus quod seductor ille

dixit adhuc uiuens post tertium
diem refurgam :: Iubeergo custodi
ri sacepulchrum usque in diem
tertium · Ne forte ueniant discipuli
eius et furentur eum et di
cant plebi surrexit a mortuis ::
Et erit nouissimus error peior
priore ait illis pylatus habitis
milites ite custodite sicut scitis
illi autem abeuntes cum custodibus
munierunt sepulchrum signan
tes lapidem et discesserunt

TH.XXVIII

VESPERE AUTEM SABBATI QUAE LUCESCIT
IN PRIMA SABBATI VENIT MARIA
MAGDALENE ET ALTERA MARIA VIDE
RE SEPULCHRUM ET ECCE TERRAE MO
TUS FACTUS EST MAGNUS ANGELUS
ENIM DNI DESCENDIT DE CAELO ET AC
CEDENS REVOLVIT LAPIDEM ET SEDE
BAT SUPER EUM · ERAT AUTEM AS
PECTUS EIUS SICUT FULGOR ET VES
TIMENTUM EIUS CANDIDUM SICUT NIX ·
PRAE TIMORE AUTEM EIUS EXTERRI
TI SUNT CUSTODES · ET CONTINUO RE
SPONDENS AUTEM ANGELUS DIXIT

mulieribus nolite timere uos scio [illegible]
quod ihm̄ qui crucifixus est quaeritis non est
hic sed surrexit enim sicut dixit uenite
Et uidete locum ubi positus erat dn̄s
Et cito euntes dicite discipulis eius qui
surrexit a mortuis Et ecce praecedit
uos in galilea ibi eum uidebitis sicut
dixit uobis

Et exierunt cito de monumento cum
timore et gaudio magno Cor[illegible]
[illegible] nuntiare discipulis suis

Et ecce ihs̄ occurrit illis dicens a
[illegible] ille [illegible] et te-
nuerunt pedes eius Et adorauerunt eum

Tunc ait illis ihs̄ Nolite timere sed ite
nuntiate [illegible] in galilea
ibi me uidebunt Quae [illegible]

quidam de custodibus venerunt pecuniam
et nuntiaverunt principibus sacerdotum
omnia quae facta fuerant et congregati
cum senioribus consilio accepto pecuniam
copiosam dederunt militibus dicentes dic
te quia discipuli eius nocte venerunt
et furati sunt eum nobis dormientibus
et si hoc auditum fuerit apud praesidem nos
suadebimus ei et securos vos faciemus
At illi accepta pecunia fecerunt sicut
docti sunt et divulgatum est verbum istud apud
iudaeos usque hodiernum dies
Undecim autem discipuli eius abierunt
in galilaeam in montem ubi constituerat illis
ihs et videntes eum adoraverunt quidam
autem dubitaverunt et accedens
ihs locutus est eis dicens data est mihi

Omnes potestas in cœlo et in terra
Omnes ergo [illegible] omnes gentes
baptizantes [illegible] nomine patris
et filii et spiritus [illegible] eos obser
vare [illegible]
Secundum
Omnium

pui di sicut scriptum est in esaia prophe-
tia : : Ecce mitto angelum meum
ante faciem tuam qui preparabit
: : uiam tuam ante te : : Vox
clamantis in deserto parate-
te uiam domini rectas facite semitas eius : : Fuit
iohannis in deserto baptizans
et predicans baptismum penitentie in
remissionem peccatorum : Et egre-
diebatur ad illum omnis iudee regio et
hierusolimite universi et baptizabantur
ab illo in iordane flumine confite-
entes peccata sua : : :

fortior me postme cuius non sum dignus
procumbens soluere corrigiam calcia
mentorum eius ⁘ Ego baptizaui uos in
aqua ille uero baptizabit uos in spu sco ⁘
Et factum est in diebus illis uenit
ihs a nazareth galilae et baptizatus
est in iordane a bio hanne ⁘ Et statim
ascendens de aqua uidit apertos caelos
et spm tamquam columbam descenden
tem et manentem in ipso ⁘ Et uox fac
ta est ad eum de caelis tu es filius meus
dilectus in te bene complacui ⁘
Et statim sps expellit eum in desertum
Et erat ibi xl diebus et xl noctibus et tem
ptabatur a satania ⁘ Et bant ei ⁘
Erat que cum bestis et angeli ministri
Postquam autem traditus est iohannes

uenit ihs in galileam cens quoni
Praedicans euangelium regni dī et di
am inpletum est tempus et ad propin
quauit regnum dī : penitemini et credite
euangelio et praeteriens secus mare
galileae uidit symonem et andream
fratrem eius mitentes rete in mare
erant enim piscatores :
Et dixit eis ihs uenite post me et fa
ciam uos fieri piscatores hominum
et protenus relictis retibus secuti sunt eum :
Et progresus inde pusillum uidit
iacobum zebedei et iohannem fratrem
eius : et ipsos in naui conponentes rete :
Et statim uocauit eos et relicto patre
suo zebedeo in naui cum mercinariis se
cuti sunt eum : Et ingrediuntur

cafarnaum et statim sabbatis ingresus
in sinagogam et docebat eos
Et stupebant super doctrinam eius
Erat enim docens eos quassi potestatem
habens et non sicut scribae
Et erat in sinagoga eorum homo in
spu in spu in mundo Et exclamauit
dicens quid nobis et tibi ihu nazarene
uenisti perdere nos scio quia sis scs di
Et comminatus ei ihs dicens obmutesce
Et exiit sps inmundus discerpens eum
sps inmusdus · Et exclamauit uoce ma
na exiuit ab eo · Et mirati sunt omnes
ita ut conquirerent inter se dicentes quid
nam est hoc qua ecloctrina haec noua
est quia in potestate est et spiritibus
inmundis inperat Et obediunt ei · Et

processit rumor eius statim in omnem
regionem galileae ⁘ ⁘ ⁘ uenerunt in
Et protenus egredientes de sinagoga
domum symonis et andrae cum iacobo
et iohanne descumbebat hautem socrus
simonis febricitans et statim dicunt ei
de illa et accedens eleuauit eam ad prae-
hensa manu eius ⁘ et continuo dimisit
eam febrius et ministrabat eis ⁘ ⁘
Uespere autem facto cum occidisse
sol adferebant ad eum omnes male
habentes uaris languoribus et demonia
habentes ⁘ ⁘ Et erat omnis ciuitas con
gregata ad ianuam et curauit multos
qui uexabantur uaris languoribus et
demonia multa eiciebat ⁘ ⁘ eum ⁘
Et non sinebat loquiea quia sciebant

Et de luculo ualde surgens et egresus
abit in desertum locum ibique orabat
Et persecutus est eum simon et qui cum
illo erant. Et cum inuenisent eum et
dixerunt ei quia omnes querunt te. Et
ait illis ihs eamus in proximos uicos
Et ciuitates ut et ibi praedicem ad hoc enim
ueni et erat praedicans in sinagogis
eorum. Et omni galileae et demonia
eicienis. Et deprae cans
Et uenit ad eum laeprosus quidam
eum et genuflexu dixit dne si uis potes me
mundare. Ihs autem misertus est eius
extendit manum suam et tangens eum.
Et ait illi uolo mundare et cum dixisset
statim discessit ab eo laepra et mun
datus est. Et inspiciens eum ihs auftr

uultu eicit eum :· Et comminatus est ei
statim et eiecit illum et dicit ei uide nemini
dixeris · Sed uade ostende te principibus
sacerdotum et offer pro emundatione
tua donum quod praecipit moyses in tes
timonium illis :·

Et ille egresus coepit praedicare
et deffamare sermonem · Ita utiam
non possit manifeste introire in ciuita
tem sed foris in desertis locis esse · Et
cum ueniebant ad eum undique :·

Et iterum intrauit Cafarnauum
post dies et auditum est quod in domo
esse · Et cum uenerunt multi ita
ut non caperet domus : Neque ante ad
ianuam et loquebatur eis uerbum et
uenerunt ferentes ad eum paraliti

cum quia quatuor portabatur. Et cum
non possent offerre eum illi prae turba
nuta uerunt tectum ubi erat ihs. Et pa
te facientes summisserunt grabattum
in quo paraliticus iacebat. Et cum uidis
se ihs fidem illorum. ait paralitico
filii dimittuntur tibi peccata tua :·

Erant autem illic quidam descri
bis sedentes et cogitantes in cordib:
suis dicentes quid hic sic loquitur blas
fem at quis poterit dimittere peccata
nisi solus ds quo statim cognito ihs spu so:·

Quia sic cogitarent in trase dixit illis
quid ista cogitatis in cordibus uestris
quid est facilius dicere paralitico dimit
tuntur tibi peccata tua. Aut dicere sr
ge et tolle grabattum tuum et ambula

in domum tuam · Ut autem sciatis quia
filius hominis habet potestatem inter
ra dimittendi peccata : ait paralitico
tibi dico surge et tolle grabattum tuum
et uade in domum tuam ⁘ Et statim
ille surrexit et sublato grabatto · A
biit coram omnibus ita ut mirarentur
omnes et honorificarent dn̄m dicen
tes quia numquam sic uidimus ⁘
Et egressus est rursus ad mare et om
nes turbae quae ueniebant ad eum
et docebat eos et cum praeterire ui
dit leuinalfei sedentem ad teloneum ⁘
Et ait illi sequere me et surgens secutus eum ⁘
Et factum est cum accumbere in do
mu illius multi publicani et peccatores
simul discumbebant cum ihu et discipu

lis suis :: Erant enim multi qui seque-
bantur eum. Et scribae et pharisei uidez
tes quia manducare cum peccatorib:
et publicanis dicebant discipulis eius
Quare cum peccatoribus et publica-
nis manducat et bibit magister
uester
Hoc audito ihs ait illis non necesse
habent sani medico sed qui male
habent non enim ueni uocare iustos sed
peccatores :: Et erant discipuli iohan-
nis et farissaei ieiunantes et ueniunt
et dicunt illi cur discipuli iohannis et
farisseorum ieiunant :: Tui autem dis-
cipuli non ieiunant et ait illis ihs num
quid possunt filii sponsi quandiu spon
sus cum illis est ieiunare quanto tem

pore habent secum sponsum non pos
sunt ieiunare ∴ Venient autem di
es cum auferetur a beis sponsus ∴
Et tunc ieiunabunt in illis diebus ne
mo enim ad sumentum commessuram
panni rudis adsuit uestimento ulteri ∴
Alioquin aufert sub plementum nouum
a ueteri et maior scissura fit et nemo
mitte uinum nouellum in utres ulteres
Alioquin disrumpit uinum nouum
utres et effundetur uinum et utres pe
ribunt sed uinum nouum in utres nouos
mitti debe et utraque seruantur
Et factum est iterum cum sabbatis
ambulare ihs per sata discipuli eius
caeperunt pragredi et uellere spicas
faris sei autem dicebant ei ecce quid faci

unt discipuli tui sabbatis quod non licet
eis facere. Et ait illis numquam legistis qu
id fecerit dauid quando necessitatem
habuit et esuriit ipse. Et quicum eo
erant quomodo intrauit in domum
dei sub habiathar principe sacerdotum
et panes propositiones manducauit
quos non licebat eis manducare nisi so
lis sacerdotibus. Et dedit his quicum
eo erant.
Et dicebat eis sabbatum propter
hominem factum est et non homo propter
sabbatum itaque dominus est filius
hominis etiam sabbati. Et introuit ite
rum in sinagogam. Et erat ibi homo
habens manuum aridam et obserua
bant eum sabbatis si curare uel accus

sarent eum :· Et ait homini habenti
manum aridam surge in medium Et dicit
eis licet sabbatis benefacere an male :·
Animam saluam facere an perdere ·
Et illi tacebant Et circumspiciens eos
cum ira contristatus est super caecita
tem cordis eorum Et dicit homini exten
de manum tuam Et extendit Et restitu
ta est manus illius :·
Exeuntes autem statim farissei cum
herudianis consilium faciebant ad
uersus eum quomodo eum perderent
Et ihs cum discipulis suis secessit ad mare
Et turba multa a galilea Et a iu
dea secuta est eum Et ab hierusolimis
Et ab idumea Et de transiordanen
Et qui circa tirum Et sidonem multi

tudo magna :

Audientes quae faciebat uenerunt
ad eum · Et dixit discipulis suis ut in nacu
la sibi deseruirent propter turbam ne
conprimerent eum multos enim sana
bat ita ut inruerent in eum ut illum tan
gerent quotquot habebant plagas
Et spūs immundi cum illum uidebant pro
cedebant ei :

Et clamabant dicentes tu es filius
dī et uehementer comminabatur eis ne
manifestarent illum :

Et ascendens in montem uocauit
ad se quos uoluit ipse · Et uenerunt
ad eum et fecit ut essent xii · Cum illo
Et ut mitterg eos praedicare · Et dedit
illis potestatem curandi infirmitates

et eiciendi demonia et ut circum euntes
praedicarent euangelium

Et inposuit simoni nomen petrum
et iacobum zebedei et iohannem
fratrem iacobi et inposuit eis nomina
bo arnergis quod est filii tonitrui · et
andream et filippum et bartholome
um et matheum et thomam et iacobus
alphei et thatheum et simonem canna
neum et iudam scarioth qui tradidit eum

Et uenerunt ad domum et conuenit
iterum turba ita ut non possent neque
panem manducare et cum audissent
sui exierunt tenere eum dicebant enim
quoniam in furorem uersus est et expa
uit

Et scribae qui ab hierusolimis dis

cenclerent dicebant quia beel zebul
habe. Et quia in principe demoniorum
eicit demonia.

Et conuocatis eis in parabulis dice-
bat eis quomodo potest satanas sata-
nam eicere. Et si regnum in sedi uidatur
non potest stare regnum illud. Et si clo-
mus super seme ipsam dispertiatur
non potest domus illa stare. Et si sata-
nas consurrexit in seme ipsum disper-
titus est. Et non potest stare sed finem
habe. Nemo potest uas sa fortis ingre-
sus in clomum diripere nisi prius fortem
alligo. Et tunc clomum eius diripio.

Amen dico uobis quoniam omnia
dimetentur filiis hominum pec-
cata. Et blasfemiae quibus blasfema

uerunt qui autem blasfemauerit in spm
scm non habet remisionem in alternum
Sed reus erit alterni delicti quoniam
dicebant spm immundum habe
Et ueniunt mater eius et fratres
eius et foris stantes miserunt ad
eum uocantes eum et sedebant circa eum
turbae et dicunt ei ecce mater tua et fra
tres tui foris quaerentes te et respon
dens eis dixit quae est mater mea et
fratres mei et circumspiciens eos qui in cir
cuitu eius sedebant ait ecce mater mea
et fratres mei qui enim fecerit uoluntatem
dni hic fratres meus et soror mea
et mater mea est
Iterum coepit docere ad mare
et congregata est ad eum turba

multa ita ut in navem ascens sedere in
mari et omnis turba circa mare super
terram erat et docebat eos in parabu
lis multa et dicebat illis in doctrina sua
Audite ecce exiit seminans ad semi
nandum · et factum est dum seminare
aliud cecidit circa viam et venerunt
volucres caeli et comederunt illud ·
aliud cecidit super petrosa ubi non ha
buit terram multam et statim exortus
est quia non habebat altitudinem
terrae et quando exortus est sol estua
vit · et eo quod non habere radicem exa
ruit · et aliud cecidit in spinas et as
cenderunt spineae et suffocaverunt
illud et fructum non dedit et aliud
cecidit in terram bonam et dabat fructum

bonum ascendentem et crescentem et ad
ferebat unum xxx : et unum · lx · et unum ·
c : et dicebat qui habet aures audiendi
audiat : et cum esset singularis inter
rogauerunt eum dicentes hii qui cum eo
erant cum duodecim parabulas et dice-
bat eis uobis datum est nosse misteri
um regni dei :

Illis qui foris sunt in parabulis omnia
fiunt ut uidentes uideant et non uide-
ant et audientes audiant et non intelle-
gant nequando conuertantur et dimitan
tur eis peccata et ait illis nescitis para-
bulam hanc et quomodo omnes para-
bulas cognoscetis :

Qui seminat uerbum seminat hii hi
sunt qui circa uiam ubi seminatur

uerbum et cum audierint cum festim ueni
satanas et aufert uerbum quod semina
tum est in cordae eorum et hii sunt simili
ter qui simili super petrosa seminantur
qui cum audierint uerbum statim cum gau
dio accipiunt illud et non habent radicem
in se sed est temporalis sunt ⁂ ⁂ ⁂
Deinde orta tribulatione et persecu
tione propter uerbum confestim scan
dalizantur ⁂ Et alii sunt qui in spinis
seminantur ⁂ hii sunt qui uerbum audi
unt et erumpnae saeculi et deceptio di
uitiarum et circa reliqua concupiscen
tiae introeuntes suffocant uerbum et
sine fructu officiuntur et hii sunt qui
supra terram bonam seminati sunt ⁂
hii sunt qui audiunt uerbum et suscipi

Yf we haue
rotinge
endure
We shall wa
reward
of di

unt et fructificant unum xxxta et unum
lxta et unum c tum

Et dicebat illis numquid venit lucer
na ut sub modio ponatur aut sub lecto
nonne ut supra candellabrum ponatur

Nenim est aliquid absconditum quod
non manifestetur nec factum est
occultum sed ut in palam veniat si quis
habet aures audiendi audiat

Et dicebat illis videte quid audi
atis in qua mensura mensi fue
ritis remetietur vobis et adicietur vobis

Qui enim habet et dabitur ei et qui
non habet etiam quod habet aufe
retur a illo

Et dicebat sic est regnum caelorum
quemadmodum si homo iactat et semen

interram & dormiat & exsurgat noc
te ac die & semen germinat & incres
cat dum nescit ille ultro enim terra
fructificat primum herbam deinde
spicam deinde plenum frumentum in
spicam & cum se produxerit fructus
statim mittit falcem quoniam adest.

Mesi

Et dicebat cui adsimilabimus regnu
di aut cui parabulae comparabimus il
lud sicut granum sinapis quod semi
natum fuerit in terra minus est omnib
seminibus que sunt in terra & cum semi
natum fuerit ascendit & statim maius
est omnibus holeribus & facit ramos
magnos ita ut possint subumbraculis
aues caeli habitare

Talibus multas parabulis loque-
batur eis uerbum prout poterant audi-
re sine parabula autem non loquebatur

Seorsum autem discipulis suis dis-
serebat omnia

Eadem die cum sero esset
dicit eis transeamus contra Et dimit-
tentes turbam assumunt eum in na-
ui erat autem et alie naues erant
cum illo Et facta est procella magna uen-
ti Et fluctus mittebat in nauem ita ut
impleretur nauis Erat ipse in
puppi super cephal dormiens Et excitant
eum Et dicunt ei magister non ad te per-
tinet quia perimus Et exsurgens commi
nauit uento Et dixit mari Tace

obmutesce et cessauit uentus et facta
est tranquilitas magna. et ait illis quid
timidi estis nec dum habetis fidem et ti
muerunt magno timore et dicebant
ad alterutrum quis putas est iste
Quia et uentus et mare obediunt ei
et ueniunt trans fretum maris in regi
one gerasenorum et exeunti ei de naui
statim occurrit ei de monumentis hom
in spu in mundo qui domicilium habebat
in monumentis. et neque catenis iam
quisquam eum poterat ligare quia con
pedibus sepe et catenis uinctus disru
pisse catenas et conpedes comminu
isse et nemo poterat eum domare
et semper nocte ac die in monumentis
et in montibus erat clamans et conci

deus se lapidibus uidens autem ihm a
longe aduenire adorauit eum et ex
clamans uoce magna dixit quid mihi
et tibi ihu fili dei summi adiuroe per
dm ne torqueas dicebat enim illi
exisps immunde ab homine et iterr
rogabat eum quid tibi nomen est et
dicit ei legio mihi nomen est quia mul
ti sumus et deprecabatur eum multi
ens expellere extra regionem
Erat autem ibi circa montem grex por
corum magnus pascens ium et deprec
abantur eum sps dicentes mittes nos
in porcos ut eamus in eos et concessit
eis statim ihs et exeuntes sps immun
di introierunt in porcos et impetu im
petu grex precipitatus est in mare

ad duo milia suffucati sunt in mare :.

Qui autem pascebant eos fugerunt
et nuntiauerunt in ciuitatem et in agros
et egresi sunt uidere quid esset fac
tum et uenerunt ad ihm et uiderunt
illum qui a demonio uexabatur se
dentem uestitum et sanae mentis et ti
muerunt et narrauerunt illis qui ui
derant qualiter factum esset ei et
qui demonium habuerat et de porcis
et rogare eum caeperunt ut disce
dere a finibus eorum :.

Cumque ascendere in nauem coe
pit illum deprecari qui demonio uex
atus fuerat ut esset cum illo et non
admisit eum sed ait illi uade in domu
tuum ad tuos et adnuntia illis quanta

tibi dn̄s fecerit et misertus sit tui et habiit
et coepit praedicare in decapuli quan
ta sibi fecisset ihs̄ et omnes mirabantur.
Et cum transcendisset ihs̄ rursus in
navi transfretum convenit turba mul
ta ad illum et erat circa mare. Et
venit quidam de archis sinagogis no
mine iairus et videns eum procedit ad
pedes eius et deprecabatur eum multum
dicens: Quia filia mea in extrimis est
veni imponere manuum supeream ut
salva sit et vivat et habiit cum illo et
sequebatur eum turba multa et com
primebant illum. Et mulier quae
erat in profluio sanguinis annis xii.
Et fuerat multa perpessa a cumplu
rimis medicis et erogaverat omnia sua

nec quicquam profecerat sed magis de-
terius habebat cum audisse de ihu uenit
in turbam retro et tetigit uestimentum
eius dicebat enim intra se quia si uel ues
timentum eius tetigero saluaero et con
festim siccatus est fons sanguinis eius
et sensit corpore quod sanata esse
et plaga et statim ihs cognoscens in semet
ipso uirtutem quae exierat de eo con
uersus ad turbam aiebat quis tetigit
uestimenta mea. et dicebant ei disci
puli illius uides turbam comprimentem
te et dicis quis me tetigit et circumspe
ciebat ihs uidere eam quae fecerat hoc
mulier autem timens et tremens sciens
quod factum esse in se uenit et pro
cedit ante eum et dixit ei omnem

ueritatem ille autem dixit ei filia fides tu
te saluam fecit uade in pace et esto sana
a plagatua adhuc eo loquente ueniunt
ab archis inagoga dicentes quia filiatua
mortua est qui cultra uexas magistrum
ihs autem uerbo quod dicebatur audito
ait archis inagogo noli timere tantum
modo crede et non admissit quemquam
sequi senisi petrum et iacobum et iohan
nem fratrem iacobi et ueniunt in domum
archis inagogi et uidit cum uultum et
flentes et heiulantes multum et ingres
sus ait eis quid turbamini et plorati
puella non est mortua sed dormiuit
et inridebant eum ipse uero ei actis om
nibus adsumit patrem et matrem pu
ellae et qui secum erant et ingreditur

ubi erat puella iacens et tenens manum
puellae ait illi thabitha cumi quod est
interpretatum puella tibi dico surge
et confestim surrexit puella et ambu
labat erat autem annorum xii et ob
stupuerunt stupore maximo et praeci
pit illis uehementer ut nemo id scire
et dixit dari illi manducare
Et egressus inde habiit in patriam
suam et sequebantur illum
discipuli eius et facto sabbato coepit
in synagoga docere et multi audientes
admirabantur in doctrina eius dicen
tes unde huic haec omnia et quae est
sapientia quae data est illi et uirtutes
tales quae per manus eius efficiuntur
nonne iste est fabri filius et mariae

frater iacobi et ioseph et iudae et simonis
nonne sorores eius hic nobiscum sunt et
scandalizabantur in illo ::
Et dicebat illis ihs quia non est profe-
pheta sine honore nisi in patria sua et in
cognitione sua et in domu sua et non po-
tera tibi uirtutem ullam facere nisi pau-
cos infirmos ut possitis manibus cura-
uit et mirabatur propter incredulita-
tem eorum ooceris ::
Et circumibat castellam circuitu
cum uocauit duodecim et coepit
eos mitterebinos et dabat eis
potestatem spm in mundorum et prae-
cipiteis ne quid tollerent in uiam suirgam
tantum non peram non panem neque
in zona esed calciatos scandalis et ne

induerentur duabus tunicis :

Et dicebat eis quocumque introieri-
tis in domum illic manete donec exeatis
inde :

Et quicumque non receperint uos
nec audierint uos exeuntes inde
excute puluerem de pedibus uestris in
testimonium illis :

Et exeuntes illi praedicabant ut
poenitentiam agerent et demo-
nia multa iecebant et ungebant oleo
multos aegros et sanabant :

Et audiuit herodis rex manifes-
tum enim factum est nomen
eius et dicebat quia iohannis baptiza
surrexit a mortuis · et propterea o-
perantur uirtutes in illo alii autem

dicebant quia helias est. alii uero dice-
bant profeta est quasi unus ex profetis.
Quo audito herodes ait quem ego de-
collaui iohannem hic a mortuis surrexit
Ipse enim herodes misit ac tenuit
iohannem & uinxit eum in carcerem
propter herodiadem uxorem philippi
fratris sui quia duxerat eam. Dicebat enim
iohannes herodi
non licet tibi habere uxorem

et placuisse herodi simulque recumben
tibus rex ait puellae pete a me quod uis
et dabo tibi et iurauit illi multa quia quid
quid petieris dabo tibi licet dimedium reg
ni mei. Quae cum exsisset dixit matri
suae quid petam et illa dixit caput io
hannis baptistae cumque introisset
statim cum festinatione ad regem petiuit
dicens uolo ut protinus des mihi caput
iohannis baptistae in disco. Et contris
tatus est rex propterius iurandum et
propter simul recumbentes noluit
eam contristare sed miso speculatore
praecipit adferri caput eius in disco
Et decolauit eum in carcere et attulit
caput eius in disco et dedit illud puel
lae et puella dedit matris suae

Quo audito discipuli eius uenerunt et tu
lerunt corpus eius et possuerunt illud
in monumento

Et conuenientes apostoli ad ihm
renuntiauerunt illi omnia quae egerant
et docuerant

Et ait illis uenite seorsum in deser
tum locum et requiescite pussil
lum erant enim qui ueniebant et redie
bant multi et nec manducandi spatium
habebant

Et ascendens in naui habierunt
in desertum locum seorsum et ui
derunt eos abeuntes et cognuerunt
multi et pedestrae et de omnibus ciuita
tibus occurrerunt illuc et praeuenerunt
eos et exiens uidit turbam multam ihs

Et misertus est super eos quierant sicut
oues non habentes pastorem et coepit do
cere illos multa. Et cum iam hora multa
fierit accesserunt discipuli eius dicentes:
Desertus est locus hic etiam hora pre
teriuit dimitte illos uteuntes in prox
imas uillas et uicos aemant sibi cibos
quos manducent. Et respondens ait illis
date illis manducare. Et dixerunt ei:
Exeuntes emamus dinaris ducentis pa
nes et dabimus eis manducare. Et dicit
eis ihs quot panes habetis ite et uidete
Et cum cognouissent dicunt ei quinque
panes et duos pisces. Et praecipit illis
ut accumbere facerent omnes secondum
contubernia superuiri de fenum et dis
cumbuerunt in partes percente nos et

perquinquagenos. Et acceptis quinque pa
nibus et duobus piscibus intuens in caelum
benedixit et fregit panes et dedit discipu
lis suis ut ponerent ante eos et duos pisces
diuisit omnibus et manducauerunt om
nes et saturati sunt et sustulerunt reli
quias fragmentorum duodecim cofinos
plenos et de piscibus. Erant autem qui man
ducauerunt quinque milia uirorum

Statim coegit discipulos suos as
cendere in nauem ut praecederent
eum trans fretum ad bethsaidam dum
ipse dimittere populum ::

Cum dimissis eos abiit in montem
orare

Cum sero esse iam erat nauis
in medio mari et ipse solus in terra

Et uidens eos laborantes in remigando erat
enim uentus contrarius eis · Et circa car
tam uigiliam noctis uenit ad eos super
amare ambulans et uolebat praeteri
re eos atilli ut uiderunt eum ambulan
tem supra mare putauerunt fantasma
esse et exclamauerunt omnes enim eum
uiderunt et conturbati sunt et statim
loquutus est cum eis et dixit illis confidite
ego sum et nolite timere ::

Ascendit ad illos in nauem
et cessauit uentus et plus magis intra se
stupebant et mirabantur non enim
intellexerunt de panibus erat enim
corillorum obcaecatum et cum transfre
tassent peruenerunt in terram
genesareth et adplicuerunt ::

Cumque egressi essent de naui continuo
cognuerunt eum uiri loci illius et percur-
rentes uniuersam regionem illam cae-
perunt ingrabati seos qui se male ha-
bebant circumfere ubi audiebant eum
esse et quocumque introibat inuicos
uel inuillas aut in ciuitates et in plateis po
nebant infirmos et deprae cabantur eum
ut uel fimbriam uestimenti eius tangerent.
Et quotquot tangebant eum salui
fiebant.

Conuenerunt ad eum farissei
et quidam de scribis uenien-
tes ab hierusolimis. Et cum uidissent
quosdam ex discipulis suis commoni
bus manibus id est non lotis manducare
panes uitu perauerunt farissei

enim et omnes iudei nisi crebro lauent
manus non manducant tenentes tradi
tionem seniorum et a foro nisi baptiza
rentur non comedunt et alia multa sunt
quae tradita sunt illis seruare baptis
mata calicum et orceorum et aera
mentorum et lectorum ::

Interrogabant eum fariss ei
et scribae dicentes quare dis
cipuli tui non ambulant iuxta traditi
onem seniorum sed communibus mani
b: manducant panem a ille respon
dens dixit eis bene proffetauit essaias
de uobis hypocritis sicut scriptum
est populus hic labis me honorat
cor autem eorum longe est a me in ua
num autem me colunt docentes doctri
nas

Et mandata hominum relinquentes enim
mandatum dei tenentes traditionem ho
minum baptismata urceorum et cali
cum et alia similia hiis facitis multa.
Et dicebat illis benemritum facitis man
datum dei ut traditionem uestram serue
tis moyses enim dixit honora patrem
tuum et matrem tuam et qui male dixerit
patri aut matri morte moriatur.
Vos autem dicitis si dixerit homo pa
tri aut matri corban quod est donum
quodcumque ex me tibi profuerit et ul
tra non dimittetis eum quicquam facere
patri suo aut matri rescindentes uerbum dei
per traditionem uestram quam tradidis
tis. Et similia huiusmodi multa facitis.
Et aduocans iterum turbam dicebat

illis audite me omnes & intelligite mihi.
est extra hominem introiens in eum qui
eo possit eum quoinquinare sed quae
de homine procedunt illa sunt quae
communicant hominem siquis aures
habet audiendi audiat.

Cum introisset in domum a tur
ba interrogabant eum discipu
li eius parabulam. Et ait illis & vos
imprudentes estis non intelligitis quia om
ne quod extra intus introit in homi
nem non potest eum communicare
quoniam non intrat in cor eius sed in ven
trem & in secessum exit purgans om
nes escas dicebat autem quoniam
quae de homine exeunt illa coinquinant
hominem ab intus enim de corde

hominum cogitationes malae procedu
nt adulteria fornicationes humicidia
furta falsatefcimonia auaritia nequi
tiae dolus inpudicitia oculus malus
blasfemiae superbia ftulticiaomnia
mala haecabintus procedunt et com
monicant hominem :·

Et inde surgens habiit infinibus tiri
et sidonis et egresus in domum neminem
uoluit scire et non potuit latere mu
lierenim ftatim ut audiuit de eo cuius
habebat filiaspm inmundum intrauit
et procedit ad pedes eius · Erat enim
mulier gentilis sero fenissa genera :·

Erogabat eum ut demonium
ecire de filia eius qui dixit illi
sene · prius saturari filios non est enim

bonum sumere panem filiorum et mit-
tere canibus. Ad illa respondit et di-
citei utique dñe nam et catuli sub men-
sa dominorum suorum comedunt
de micis puerorum et ait illi hs propter
sermonem hunc uade exiit demonium
de filia tua et cum abisse ad domum
suam inuenit puellam iacentem supra
lectum et demonium exisse ::

Et iterum exiens de finibus tyri et
uenit per sidonem ad mare
galileae inter medicos fines de capul-
leos et adducunt ei surdum et mudum
et depraecantur eum ut imponant
illi manum et ad praechendens eum
de turba deorsum missit digitos suos
in auriculas eius et expuens tetigit lin-

guam eius & suspiciens in caelum & inge-
muit & ait illi epphetha quod est aperire
& statim apertae sunt aures eius & solu
tum est vinculum linguae eius & loque-
batur rectae & praecipit illis ne cui di
cerei — ic

Quanto autem eis praecipiebat tan
to magis plus praedicabant & eo
amplius admirabantur dicentes
Bene omnia fecit & surdos facit
audire & mutos loqui

In illis diebus iterum cum turba multa
esse ne haberent quod manducarent
cum vocatis discipulis ait illis mi
sereor super turbam istam quia ecce
iam triduo sustinent me ne habent
quod manducent & si dimisero eos ieiu

nos in domus suas deficient in via quia
quidam ex eis de longe venerunt ::

Et responderunt ei discipuli sui un
de istos poterit quis hic saturare pani
bus in solitudine Et interrogavit eos
quot panes habetis qui dixerunt ei sep
tem Et praecipit turbae discumbere
super terram Et accipiens septem panes
gratias agens fregit Et dedit discipu
lis suis ut adponerent Et adpossuerunt
turbae Et habebant pisciculos paucos
Et ipsos benedixit Et iusit adponi illis
Et manducaverunt Et saturati sunt Et
sustulerunt quod superaverat de frag
mentis septem sportas plenas ::

Erant autem qui manducaverunt
quassi quattuor milia hominum

Et dimisit eos & ascendens
in nauem cum discipulis suis uenit in par-
tes dalmanutha.
Et egressi sunt pharisei & coepe-
runt conquirere cum eo quaerentes
ab illo signum de caelo temptantes
eum & ingemiscens spu suo ait
Quid generatio ista signum quaerit
amen dico uobis non dabitur gene-
rationi isti signum & dimittens eos as-
cendit iterum in nauem abiit trans
fretum & obliti sunt discipuli eius su-
mere panes & nisi unum panem non
habebant secum in nauem.
Et praecipiebat eis dicens. Uidete
& cauete a fermento pharisaeorum
& a fermento herodis.

cogitabant ad alterutrum dicen
tes quia panes non habemus quo
cognito ihs ait illis quid cogitatis in cor
dibus uestris quia panes non habetis non
dum cognoscitis nec intellegitis adhuc
caecatum habetis cor uestrum oculos
habentes non uidetis aures habentes
non auditis nec recordamini quando
quinque panes fregi in quinque milia ho
minum & quot cophinos fragmentorum
plenos sustulistis dicunt ei xii· quan
do & septem panes in iiii milia hominū
& quot sportas fragmentorum tulis
tis· & dicunt ei septem & dicebat eis quo
modo nondum intellegitis

Uenerunt in bethsaidam & ad
ducunt ei caecum & rogabant

eum uallum tangere et apprehens
manum caece duxit eum extra uicum
et expuens in oculos eius in possitis ma
nibus suis interrogauit eum si aliquid
uideret et aspiciens ait uideo homines
uelud arbores ambulantes deinde in
possuit manum super oculos eius et
caepit uidere et restitutus est ita ut ui
deret clare omnia et misit eum in domum
suam dicens uade in domum tuam et si
in uicum introieris nemini dixeris
Et egresus est ihs et discipuli eius
in castella cessare pilippi et in uia in
terrogabat discipulos suos dicens eis
Quem me dicunt esse homines qui
responderunt illi dicentes iohannem
baptistam alii heliam alii uero heremi

tam quasi unum de profetis tunc dicit illis
uos uero quem me esse dicitis :

Respondens petrus ait ei tu es xp̄s :
Et comminatus est eis ne cui dicerent
de illo et caepit docere illos quia oportet
filium hominis multa pati et reprobari
a senioribus et a summis sacerdotibus
et scribis et occidi et post tres dies resur
gere et palam uerbum loquebatur :

Et apprehendens eum petrus coe
pit increpare eum qui conuersus et ui
dens discipulos suos comminatus est
petro dicens uade retro me satanas quia
non sapis ea quae dei sunt sed quae sunt
hominum :

Et conuocata turba cum discipulis
suis dixit eis si quis uult post me sequi

abnega semetipsum sibi & tollat crucem
suam & sequatur me quicumque uoluerit
animam suam saluam facere perdet
eam quicumque perdiderit animam
suam propter me & euangelium sal
uam eam faciet quid enim prodest
homini si lucretur mundum totum &
detrimentum faciat anime sue aut
quid dabit homo commutationem pro
anima sua ⁘
Quicumque confessus fuerit &
uerba mea in generatione ista adul
tera & peccatrice & filius hominis
confundet eum cum uenerit in gloria
patris sui cum angelis sanctis ⁘
Dicebat illis amen dico uobis
quia sunt quidam de hic stantibus qui

non gustabunt mortem donec uideant
regnum dei uenientis in uirtute sua ::

Post dies septem assumpsit
ihs petrum et iacobum et iaco
hannem et duxit illos in montem excel
sum seorsum solus et transfigura
ta est coram ipsis et uestimenta eius fac
ta sunt splendentia candida nimis
ueluti nix qualia fullo super terram
non potest candida facere et appa
ruit illis helias cum moyse et erant
loquentes cum ihu et respondens ait
petrus ad ihm rabbi bonum est nobis
esse hic faciamus tria tabernacula
tibi unum et moysi unum et heliae u
num non enim sciebat quid diceret
erant enim timore exterriti et facta

nubs obumbrans eos et uenit uox de nube
dicens hic est filius meus carissimus au
dite illum et statim circumspicientes
neminem amplius uiderunt nisi ihm
tantum secum et discendentibus illis
de monte praecipit illis ne cui quae uidissent
narrarent nisi cum filius hominis
resurrexit a mortuis

Et uerbum continuerunt apud se
conquirentes quid esse cum a mortuis
resurrexisse

Et interrogabant eum dicentes quid
ergo dicunt farisei et scribae quia he
liam oportet uenire primum qui res
pondens ait illis helias cum uenerit pri
mo restituet omnia et quomodo scrip
tum est in filium hominis ut multa pa

tiatur et condempnatur sed dico uobis
quia et helias uenit et fecerunt illi que
cumque uoluerunt sicut scriptum est de eo

Et ueniens ad discipulos suos uidit
turbam magnam circa eos et scribas con
quirentes cum illis et confestim omnis
populus uidens eum stupefactus est et
expauerunt et ad currentes salutabant
eum et interrogauit eos qui dinteruos
conquiritis

Et respondens unus de turba dixit
magister ad tuli filium meum ad te habe
tem spm immundum qui ubicumque eum
ad prachenderit allidit eum et spumat
et stridet dentibus et arescit et dixi
discipulis tuis ut eicirent illum et non
potuerunt qui respondens dixit eis

O generatio incredula et peruersa quam
diu apud uos ero quandiu uos patiar
adferte illum ad me et attulerunt eum
et cum uidisse illum statim spus contur
bauit eum et elisus in terra uolutaba
tur spumans · et interrogauit patrem
eius quantum temporis est ex quo hoc ei
accidit at ille a ita a infantia et fre
quenter eum in ignem et in aquas missi
ut eum perdere sed si quid potes ad
iuua nos misertus nostri · Ihs autem ait
illi si potes credere omnia possibilia
credenti et continuo exclamans pater
pueri cum lacrimis aiebat credo dne
ad iuua incredulitatem meam ::

Et cum uidisset ihs concurrentem
turbam comminatus est spui

in mundo dicens illi surde et mute sps
ego tibi praecipio exi ab eo et amplius
ne intro eas in eum et clamans multum
discerpens eum et exit ab eo et factus
est sicut mortuus ita ut multi dicerent
quia mortuus est ihs autem tenens ma
num eius eleuauit illum et surrexit
Et cum introisse in domum discipu
li eius secreto interrogabant eum qua
re nos non potuimus eicere eum et
dixit illis ihs hoc genus in nullo potest
exire nisi in oratione et ieiunio
Et inde profecti praeter gredie bar
tur galileam ne uolebant
quemquam scire docebat autem disci
pulos suos et dicebat illis quoniam
filius hominis tradetur in manus homi
num

Et occident eum Et occisus tertia die re-
surge Et illi ignorabant uerbum Et
timebant eum interrogare ⁘

Euenerunt Cafarnauum quicum
domi essent interrogabat eos
quid in uia tractabatis ⁘

Et illi tacebant siquidem inter se
in uia disputauerunt quis esse
illorum maior Et residens uocauit
duodecim Et ait illis si quis uult primus
esse erit omnium nouissimus Et omni
um minister Et accipiens puerum sta
tuit eum in medio eorum quem cum
complexus est se Et ait illis quisquis
unum ex huius modi pueris in nomine
meo receperit me recipit ⁘

Et quicumque me susciperit

nomesusapic sedeum quimemissic

Respondit illi iohannis dicens magis
ter uidimus quendam innomine
tuo eicientem demonia quinonsequi
tur nos & prohibuimurs eum ihs au
tem autnolite prohibere eum nemo
enim estenim qui faciat uirtutem in no
mine meo & possit cito male loqui
de me quienim nonest contrasuos
pronobis est

Quisquisenim potum dederit uobis
calicem aquae in nomine meoquia
xpisti estis amen dico uobis quianonper
dit mercedem suam

Et quisquis scandalizauerit unum
exhis pusillis credentibus in
me bonumest illi magis sicircum

clarstur mola asinaria in collo eius
et in mare mitterstur.

Et si scandalizauerit te manus
tua abscide illam bonum est
tibi debilem introiere in uitam quam
duas manus habentem ire in gehen
nam ignis inextinguibilis.

Ubi uermis eorum non moritur et
ignis non extinguetur. Et si pes tuus
te scandalizat amputa illum
bonum est tibi clodum introire in
uitam aeternam quam duos pedes
habentem mitti in gehennam ignis non
extinguibilis ubi uermis eorum non mo
ritur. Et ignis non extinguitur. Quod oc
lus tuus scandalizat te eice illum
bonum est tibi lus cum introire in regn

in regnum dei quam duos oculos habe-
tem mitti in gehennam ignis ubi uermis
eorum non moritur et ignis non extingui-
tur. omnis enim igne sallietur et omnis
uictima sallietur ::

Bonum est sal quod si sal insulsus
fuerit in quo illud condiscis habete in
uobis salem :: et pacem habete
in iteruo ::

Et exinde exsurgens uenit in fines
iudeae ultra iordanem et conueniunt
iterum ad eum turbae et sicut consue-
rat iterum docebat eos

Accidentes farisei interrogaba-
nt eum si lic et uiro uxorem dimittere
temptantes eum. Ad ille respondens
dixit eis quid uobis praecipit moyses

quidixerunt moysses permissit libel
lum repudii scribere et dimittere qui
bus respondens ihs ait ad duritiam cor
dis uestri scripsit uobis praeceptum
illud ab initio autem creaturae mas
culum et feminam fecit eos ds prop
ter hoc relinquet homo patrem suum
et matrem suam et adherebit uxori
suae et erunt duo in carne unaqua:
iam non sunt duo sed una caro quo
ergo ds iunxit homo non separat :
Et in domu iterum discipuli eius
interrogauerunt eum de eodem :
Et dicit illis quicumque dimisse
rit uxorem suam et aliam duxerit
adulterium committit super eam
et si uxor dimisserit uirum suum et

alii nupserit mechatur

Offerebant illi paruulos ut
tangere illos discipuli autem commi
nabantur offe rentibus quos cum uidere
ihs indignetulit Et ait illis sine
te paruulos uenire ad me Et ne pro
hibueritis eos talium enim est regnum
dei Amen dico uobis quisque non re
ciperit regnum dei uelud paruulus
non intrabit in illud Et conplexans
eos Et imponens manus super illos
benedicebat eos

Cum egresus esset in uiam
procurrens quidam genu flexuan
te eum rogabant eum magister
bone quid faciam ut uitam aeternam
recipiam

Ihs autem dixit ei quid me dicis bo
num nemo bonus nisi unus dns prae-
cepta nosti. ne adulterbis ne occides ne
fureris ne falsum testimonium dixe-
ris ne fraudem feceris honora pa-
trem tuum et matrem. Ait ille res-
pondens ait illi magister omnia hec
seruaui a iuuentute mea.
Ihs autem intuitus eum dilexit
eum et dixit illi unum tibi deest
uade quecumque habes uende et
da pauperibus et habebis thesaurum
in caelo et ueni sequere me.
Qui contristatus in uerbo hoc habitu
merens. Erat enim habens pos-
sesiones multas et circum spiciens
ihs ait discipulis suis. Quam difficile

qui pecunias habent in regnum dī in-
troibunt. Discipuli autem eius obstu-
pescebant in verbis eius. At ihs rur-
sus respondens ait illis filioli quam
defficile est confidentes in pecunis
in regnum dī introire. Facilius est
enim camellum per foramen acu tra-
sire quam diuitem intrare in regnum
dī qui magis mirabantur dicentes ad
semet ipsos et quis potest saluus fi-
eri. Et intuens illos ihs ait apud hom-
nes quidem impossibile est sed non
apud dm omnia enim possibilia sunt.

apud dm

Coepit petrus dicere ei ecce nos
dimissimus omnia et secuti sumus
te quid erit nobis

Respondens ihs ait amen dico uobis
nemo est qui reliquerit domum aut
fratres aut sorores aut matrem aut
patrem aut filios aut agros propter
me & propter euangelium qui non ac
cipiat centies tantum nunc in tempore
hoc in seculo uenturo uitam aeternam
Quicumque reliquerit domum & fra
tres & sorores & matres & filios & ag
ros cum persecutionibus & in futuro
uitam aeternam accipiat
Multi autem erunt primi nouissi
mi & nouissimi primi
Erant autem in uia ascendentes
hierusolyma & praecedebat illos
ihs & stupebant & sequentes time
bant & assumens iterum xii ce

pit illis dicere quae essent ei uentura
quia ecce ascendimus hierusolimam
et filius hominis tradetur principib:
sacerdotum et scribis et senioribus
et dampnabunt eum morte et tra
dent eum gentibus et inludentei et con
spuent in eum et flagillabunt eum
et interficent eum et tertia die resurg
Et accidunt ad eum iacobus et
iohannis filii zebedei dicen
tes magister uolumus ut quod eumq:
petierimus facias nobis. At ille dixit
eis quid uultis ut faciam uobis et dix
erunt da nobis ut unus ad dexteram
tuam et alius ad sinistram sedeamus
in gloria tua. Ihs autem ait eis nes
citis quid petatis potestis libere calic

quem ego bibo aut baptismo quo ego bapti-
zor baptizari. Illi dixerunt ei pos-
sumus. Ihs autem dixit eis calicem
quidem quem ego bibo bibetis & baptis-
mum quod ego baptizor baptizamini.
sedere autem ad dexteram meam uel
ad sinistram non est meum dare uobis
sed quibus paratum est.
Audientes decem ceperunt
indignari de iacobo & iohanne. Ihs
uocans eos ait illis scis quia qui
uidentur principari gentibus dominan-
tur eis & principes eorum potestatem
habent ipsorum non autem est ita
uos sed quicumq; uoluerit fieri
maior erit uester minister & qui-
que uoluerit primus esse uestrum

primus esse erit omnium seruus

Nam et filius hominis non uenit ut
ministraretur ei. Sed ut ministra
re et daret animam suam redempti
onem pro multis

Et uenerunt hericho et proficis
cente eo de hericho et discipuli
eius et plurima multitudine filius
cuius dam timei barthimeas. Caecus
sedebat uiam iuxta mendicans qui
cum audisset quia ihs nazareus est.
Coepit clamare et dicere filii dauid
ihu misserere mei et commina ban
tur illi multi ut tacere at ille multo
magis clamabat filii dauid misserere
re mei. Et stans ihs praecipit illum
uocari et uocant caecum dicentes ei

animo aequiorefto surge uocatte quipro
iecto uestimento suo exiliens uenit ad eum
Et respondens ei ihs dixit quid uis tibi fa
ciam caecus autem dixit ei rabboni ut
uidiam ihs autem Ait illi uade fides
tua te saluam fecit Et confestim uidit
Et sequebatur eum in uia
Et cum ad propinquarent Et hie
rusolimae Et bethaniae ad
montem olisti mittit duos de discipulis
suis Et ait illis in castellum quod est
contra uos Et statim intro euntes illud
inu enietis pulum assinae ligatum
super quem nemo adhuc hominum se
dit soluste illum Et adducite Et si quis
uobis dixerit quid facitis hoc dicite qui
dno neccessarius est Et continuo illum

dimittit huc.

Et abeuntes inuenerunt pullum li
gatum ante ianuam foris in
biuio et soluunt eum et quidam de illic
stantibus dicebant illis quid facitis sol
uentes pullum qui dixerunt eis sicut
praeciperat illis ihs et dimisserunt
eis adduxerunt pullum ad ihm. Et im
possuerunt illi uestimenta sua et se
dit super eum multi autem uestimenta
sua strauerunt in uia alii autem fron
de sciebant de arboribus et sternebant

in uia

Et qui praeibant et qui sequebaz
tur clamabant dicentes.
Osanna benedictus qui uenit in no
mine dni. Benedictum qui uenit regnus

165

sis

patris nostri dauid ossanna in excel

Et introuit hierusolima in tem
plum et circumspectis omnib:
cum iam uespera esse hora :

Exiuit in bethaniam cum duodecim
discipulis suis · et alia die cum ex
rent a bethania cum xii · Esuriit cuiusq:
uidisse a longe ficum habentem folia
uenit uidere si quid forte inuenire
in ea et cum uenisse ad eam nihil in
uenit praeter folia non enim erat
tempus ficorum et respondens dixit
ei iam non amplius in alternum quis
quam fructum ex te manduce et au
diebant discipuli eius :

Et uenerunt in hierusolimam
et cum introisse templum

caepit eiecere uendentes & ementes in
templo :: & mensas nummulariorum
& cathedras uendentium columbas
euertit & non sinebat ut quisquam ut
uasorum fieret pertemplum & docebat
dicens eis nonne scriptum est quia domus
mea domus orationis uocabitur omni-
gentibus uos autem fecistis eam speluncam
latronum

Et audierunt principes sacerdotum
& scribae quaerebant quomodo
eum perderent timebant enim eum
quia universa turba mirabatur
super doctrina eius

Et cum uespera facta esset egre-
diebatur de ciuitate & cum
mane transirent uiderunt ficum

aridam factam a radicibus et recorda
tus petrus dicit ei rabbi · Ecce ficus cum
le dixisti aruit ·

Respo[illegible] [illegible] habe
[illegible] co uobis quia
quicumque dixerit huic monti tollere et
mittere in mare et non ssitauerit in cor
de suo sed crediderit quia quodcumq:
dixerit fig ei ·

Propter ea dico uobis omnia quae
cumque orantes petimus credire
quia accipietis et uenie uobis ·

Cum sta bitis ad orandum
omnitte te si quid habetis ad
uersus aliquem et ut pater uester qui
in caelis est dimitta uobis peccata
uestra quod si uos non dimisseritis

hominibus hepater uester qui in caelis est
dimittat uobis peccata uestra.

Et uenerunt rursus hierusolymam
Et cum ambularet in templum
accesserunt ad eum summi sacerdotes
et scribae et seniores et dicunt illi
in qua potestate haec facis et quis tibi
dedit hanc potestatem ut haec facias.
Ihs autem respondens ait illis in
terrogabo uos et ego unum uerbum
et respondete mihi et dicam uobis in qua
potestate haec facio baptismum
Iohannis de caelo erat an ex hominib:
respondete mihi at illi cogitabant
intra se dicentes si dixerimus de caelo
dicet nobis quare non credidistis ei
et dicemus ex hominibus timemus

populum omnes enim habebant iohan
nem quia uere profeta esse et respon
dentes dixerunt Ihu nescimus Respon
dit ihs ait illis neque ego dico uobis
in qua potestate haec facio ::

Et coepit illis in parabulis loqui
uiniam pastinauit homo et
circumdedit sepem et fodit lacum
et aedificauit turrem et locauit eam
agriculis et peregre profectus est
et missit et agriculas in tempore ser
uum ut ab agriculis acciperet de fruc
tu uiniae quia ad praehensum eum cae
derunt et dimisserunt uacuum et
iterum missit ad illos alium seruum
et illum in capite uulnerauerunt et
contumilis adficerunt et rursum

alium misit seruum Et illum occide
runt Et plures alios quos dam cae
dentes alios uero occidentes · Adhuc
ergo unum habens filium carissimum
Et illum misit ad eos nouissimum
dicens quia uerebuntur filium meum
colonj autem dixerunt ad inuicem hic
est heres uenite occidamus eum Et
nostra erit hereditas Et apprehen
dentes eum occiderunt Et eiecerunt
extra uineam quid ergo faciet dns
uineae ueniet Et perdet colonos Et
dabit uineam alijs nec scripturam ha
nc legistis · Lapidem quem reproba
uerunt aedificantes hic factus est
in caput anguli a dno factus est istud
Et hoc est mirabile in oculis nostris ·

Et quaerebant eum tenere et ti
muerunt turbam cognuerunt
enim quia ad eos parabulam hanc dix
erat et relicto eo abierunt.
Et mittunt ad eum quosdam ex pa
risseis et herodianis ut eum
caperent in uerbo qui uenientes dicunt
ei magister scimus quia uerax es et non
curas quemquam nec enim uides in
faciem hominum sed in ueritate uiam
dei doces dicergo nobis licet dari tribu
tum cessari an non dabimus quis ciens
uersutias eorum ait illis ihs quid me
temptatis chipocritae adferte mihi
denarium ut uideam. At illi attule
runt ei et ait illis cuius est imago
haec et inscriptio et dicunt illi cessa

ris respondens autem ihs dixit illis ·
Recte ergo quae sunt cesaris cesari
& quae sunt dei deo & mirabantur super eo
Et venerunt ad eum saduchei qui
dicunt non esse resurrectionem & inter
rogabant eum dicentes magister mos
es nobis scripsit si cuius frater mor
tuus fuerit & dimiserit uxorem &
filios non reliquerit ut accipiat fra
ter eius uxorem ipsius & resuscitet se
men fratri suo · Septem ergo fratres
fuerunt apud nos & primus accepit
uxorem & mortuus est non relicto se
mine & secundus accepit eam & mor
tuus est nec ipse reliquit semen · & ter
tius similiter
Et aperuit eam similiter

septem & non reliquerunt semen nouis
sima omnium defuncta est mulier in
resurrectione ergo cum resurrexerint
cuius de eis erit uxor septem enim ha
buerunt eam uxorem · & respondens
ihs ait illis nonne ideo erratis nescientes
scripturas neque uirtutem dei · Cum
enim a mortuis resurrexerint neq:
nubent neque nubentur sed erunt
sicut angeli in celis · De mortuis au
tem quod resurgant non legistis in li
bro moysi super rubum quomodo dix
it illi deus inquiens ego sum deus abraham
& deus isaac & deus iacob · non est deus mor
tuorum sed uiuentium · uos ergo
multum erratis & accessit unus de
scribis qui audierat illos conquirentes

Quidens quia respondera illis bene
interrogauit eum dicens magister quod
est primum omnium mandatum
Hs autem respondit ei quia primum
omnium mandatum est. Audi israhel
dns ds noster unus est ds
Et diliges dnm dm tuum ex toto corde
tuo et ex tota anima tua et ex tota mente
tua et ex tota uirtute tua. hoc est pri
mum mandatum secundum autem si
mile illi diliges proximum tuum tamquam
te ipsum maius horum omnium aliud
mandatum non est
Et ait illi scriba bene magister in
ueritate dixisti quia unus est ds
et non est alius praeter eum ut diligatur
ex toto corde et ex toto intellectu et ex

tota anima et ex tota fortitudine et dile-
gere proximum tamquam te ipsum mai
us est omnibus holocausta matib: et
sacrificis. Ihs autem uidens quod sapi
enter respondisse dixit illi non es lon
ge a regno dei ::

Nemo iam audebat eum in-
terrogare

Respondens ihs dicebat docens
in templo quomodo dicunt scri
bae xpm filium esse dauid ipse enim
dauid dicit in spu sco. Dixit dns dno
meo sedeat ex tris meis donec ponam
inimicos tuos scabillum pedum tuorum.
Ipse ergo dauid dicit eum dnm et unde
est filius eius et multa turba eum
libenter audiuit ::

Et dicebat eis in doctrina sua ca
uete a scribis · qui uolunt
in stolis ambulare et salutari in fore
et in primis cathedris sedere in sina
gogis et primos discubitos in caenis ·
Qui deuorant domus uiduarum
et pupillorum occassione longa
orantes isti accipiaent maius iudicium ·
Et sedens ihs contra gazophilaci
um aspiciebat quomodo tur
ba iactare aes in gazo filacium
et multi diuites iactabant multa
cum uenisset autem una uidua pau
percula missit eraduo minta quod
est quadrans et conuocans discipu
los suos ait illis amen dico uobis quo
niam uidua haec pauperculae plus

171

omnibus missit qui misserunt in gazo
philacium · Omnes enim ex eo quod ha
bundabat illis misserunt · Haec ue
ro de penuria sua omnia quae habuit
missit totum uictum suum

Cum egrediretur de templo
ait illi unus ex discipulis suis
magister aspice quales lapides &
quales structurae templi & res
pondens ihs ait illi uides has omnes
magnas aedificationes non relin
quetur lapis super lapidem
qui non diffruatur

Cum sederent in montem ole
uarum contra templum in
terrogabant eum separatim petrus
& iacobus & iohannis & andreas

dic nobis quando ista fient et quod
signum erit quando haec omnia in-
cipient consummari et respondens
ihs caepit dicere illis uidete ne qui
suos seducat · Multi enim uenient
in nomine meo dicentes quia ego sum
xps et multos seducent cum autem
uideritis bella et opiniones bellorum
ne timueritis · Oportet enim fieri sed
non dum est finis exsurget autem
gens ingentem et regnum super regnum
et erunt terrae motus per loca et
fames initium dolorum haec omnia
Videte autem uos me ipsos tra-
dent enim uos in concilis et in
sinagogis suis uapulabitis et ante
praesides et reges stabitis propter
me

intestimonium illis

Et in omnes gentes primum opor
te praedicari euangelium
Et cum duxerint uos tradentes
nolite praecogitare quid lo
quamini sed quod datum uobis fu
erit in illa hora id loquemini non
enim eritis uos loquentes sed spsscs
qui loquitur in uobis tradet autem
frater fratrem in mortem et pater
filium et consurgent filii in parentes
et morte adficent eos et eritis odio
omnibus propter nomen meum qui
autem sustenuerit usque in finem
hic saluus erit
Cum autem uideritis ab hominati
onem desolationis stantem ubi

non debet qui legit intellegat

Tunc qui in iudea sunt fugiant ad
montes Et qui supra tectum ne
discendat in domum nec introeat ut
tollat aliquid de domu sua. Et qui in
agro erit non reuertatur tollere ues
timentum suum :

Vae autem prignantib: et nutrientib:
in illis diebus

Orate autem ut hieme non fiat
fuga uestra uel sabbato :

Erunt enim dies illi tribulationes
tales quales non fuerunt ab ini
tio creaturae quam condedit ds us
que nunc. Nec fient :

Nisi breuiasset dns dies non
fuisset salua omnis caro sed

propter electos quos elegit breui
abit dies ::

Tunc si quis uobis dixerit
ecce hic est xps aut ecce illic
nolite credere

Surgent enim pseudoxpi et
pseudo prophete et dabunt
signa et prodigia ad seducendos
si potest fieri etiam electos uos au
tem uidete ecce praedixi uobis omni
bus

In illis diebus post tribulationem
illam sol obscurabitur et
luna non dabit splendorem suum
et stellae cadent de caelo et
uirtutes quae sunt in caelis co
mouebuntur

Tunc uidebunt filium

hominis uenientem in nubibus cum
uirtute magna et gloria et tunc mi
te angelos suos et congregabunt
electos suos. et congregabunt a qua
tuor uentis a summo terrae usque
ad summum caeli. A ficulnia autem
arbore discite parabulam cum
iam ramus eius tener fuerit et fo
lia nata fuerint cognoscetis quia
in proximo sit aestas sic et uos cum
uideretis haec omnia fieri scitote
quod in proximo sit in ianuis amen
dico uobis quoniam non transibit
generatio haec donec omnia ista
fiant caelum et terra transibunt
uerba autem mea non transibunt
De die autem illa et hora nemo

scit neque angeli in caelo neq: filius
hominis nisi pater

Videte uigilate et orate nescitis
enim quaora uel tempus sit

Sicut homo qui peregre profec
tus est reliquit domum suam
et dedit seruis suis potestatem cui
usque operis et ianuatori praeci
pit ut uigilare

Vigilate ergo nescitis enim quan
do dns domus ueniat sero an
media nocte an gallicantu an
mane necum uenerit repente inue
niat uos dormientes quod autem
uobis dico omnib: dico uigilate

Erat autem pascha azemo
rum post biduum

Et querebant summi sacerdotes
et scribae quomodo eum do
lo tenerent et occiderent. Dicebant
enim non in die festo ne forte tumul
tus fieret in populos.

Et cum esset in bethaniae in do
mu symonis leprosi et recu
beret venit mulier habens labastrum
unguenti praetiosi nardi spicati et
fracto alabastro effudit super ca
pud eius erant autem quidam indig
ne ferentes inter semet ipsos de dis
cipulis et dicentes ut quid perditio
ista unguenti facta est poterat enim
unguentum istud venundari plus
quam trecentis denaris et dari pa
perib: et fremebant in eam. Ihs

autem dixit illis sinete eam quid mo
lesti estis illi bonum opus operata
est in me semper enim pauperes ha
bebitis uobiscum et cum uoluerit is po
testis illis benefacere me autem
non semper habebitis
Quod habuit haec fecit preuenit
enim ungere corpus meum in se
pulturam Amen dico uobis ubi cum
que praedicatum fuerit euangeli
um istud in uniuersum mundum et
quod fecit haec narrabitur in memo
riam eius
Iudas scariothes unus de
duodecim abiit ad summos
sacerdotes ut prodere eum illis
qui audientes gauissi sunt et promis

serunt ei pecuniam se claturos et ex
eo querebant quomodo eum oportu
ne tradere. Et primo die azemorum
quando pascha immolabant dicunt
ei discipuli quo uis iamus et paremus
tibi ut manduces pascha. Et mitit
duos ex discipulis suis et dicit illis ite
in ciuitatem et occurre uobis homo
laginam aque baiolans sequemi
ni eum et quocumque introierit di
cite domino domus quia magister
dicit ubi est reffectio mea ibi pas
cha cum discipulis meis manducem
et ipse uobis demonstrabit cena
culum grande stratum et illic pa
rate nobis et abierunt discipuli
eius et uenerunt in ciuitatem et

inuenerunt sicut dixerat illis & pa
rauerunt pascha ⁘

Vespere autem facto uenit
cum xii· & discumbentibus eis &
manducantibus ait illis ihs ⁘

Amen dico uobis quia unus ex
uobis me tradet qui manducat
mecum

Illi coeperunt contristari,
& dicere ei singillatim numquid
quid ego sum

Qui ait illis unus ex duodecim
qui intingit mecum manum in
catino & filius quidem hominis
uadit sicut scriptum est de eo
uae autem homini illi per quem
filius hominis tradetur ⁘

Bonum est eis nonesse natus
homo ille ∴

Et manducantibus illis accipit
ihs panem et benedixit et fre-
git et dedit eis et ait sumite hoc est
corpus meum

Et accepto calice gratias agens
dedit eis et biberunt ex illo
omnes. Et ait illis hic est sanguis meus
noui et aeterni testamenti qui pro
multis effunditur in remisionem
peccatorum amen dico uobis quia
iam non bibam de generatione uitis
usque in diem illum cum illud nobis
cum bibam nouum in regno dei ∴

Et cum dicto exierunt in mon-
tem oliuarum

177

Ecce illis ihs omnes uos scandalum patiemini in me in ista nocte
Quia scriptum est percutiam
pastorem et dispergentur o
ues gregis sed post quam resur
rexero praecedam uos in galileam.
Petrus uero ait et si omnes scan
dalizati fuerint sed non ego.
Ecce illi ihs amen dico tibi quia
tu hodie in nocte hac prius quam
bis gallus uocem dederit terme es
negaturus
Ille magis loquebatur et si o
portuerit me simul commori
tibi non te negabo similiter autem
et omnes dixerunt
Ueniunt in praedium cuius

ecce qui me tradet prope est

Adhuc eo loquente uenit
iudas carioth unus ex xii
Et cum eo turba multa cum gladiis
Et fustibus a summis sacerdotib:
Et a scribis Et a senioribus

Dedit autem traditor eius sig
num dicens eis quem cumque
osculatus fuero ipse est tenete eum
Et adducite Et cum uenisset statim
accidens ad eum ait rabbi Et oscula
tus est eum at illi manus iniecerunt
in eum Et tenuerunt eum

Vnus autem quidam de circum
stantibus educens gladium
percussit seruum principis summi
sacerdotis Et amputauit illi auri

culam eius

Respondens ait illis ihs tam
quam ad latronem existis cum
gladis et lignis conprae chendere me
cotidie eram apud uos in templo
docens et non mete nuistis sed ut im
pleantur scripturae

Tunc discipuli eius reliquerunt eum
omnes et fugerunt

Adoliscens autem quidam se
quebatur eum amictus sin
done supernudo et tinuerunt eum
at ille eiectas in done nudus fugit
ab eis

Adduxerunt ihm ad summum
sacerdotem et conueniunt
omnes sacerdotes et scribe et senio
res

Petrus autem secutus est eum
a longe usque in atrium sum
mi sacerdotis et sedebat cum
ministris et cale faciebat se ad ignem
Summi uero sacerdotes et omne
consilium querebant aduersus
ihm testimonium ut eum morti tra
derent nec inueniebant multi enim
testimonium falsum dicebant ad
uersus eum et cum uenientia testimo
nia [illegible]
Et quidam surgentes falsum
testimonium ferebant aduer
sus eum dicentes quoniam nos au
diuimus eum dicentem Ego de solu
templum hoc manu factum et per
triduum Aliud non manu factum

aedificabo et non erat conuenientes
timonium illorum exsurgens sum
mus sacerdos in medium et interro
gauit ihm dicens non respondis quic
quam ad ea quae tibi obiciuntur ab
his ille autem tacebat et nihil re
spondit rursum summus sacerdos
interrogabat eum et dicit ei tu es
xps filius dei benedicti :.

Ps autem dixit ei ego sum et ui
debitis filium hominis sedent
em ad extris uirtutis et uenientem
in nubibus caeli :.

Omnis autem sacerdos scidit
uestimenta sua et ait .

Uidad huc desideramus testes
audistis blasfemiam eius quid

uobis uidetur quiomnes contempta
uerunt eum esse reum mortis

Coeperunt quidam conspu
ere eum & uelare faciem
eius & colaphis eum cedere & dice
re ei prophetiza & ministri alapis
caedebant eum

Cum esset petrus infirmio se
orsum uenit una ancillarum
summi sacerdotis & cum uidisset
petrum calefacientem se aspicies
illum ait & tu cum illo nazareno
eras ille negauit dicens neque
scio neque noui quid dicis

Exiit foras ante atrium
& gallus cantauit rursus
autem cum uidisset illum coepit

coepit dicere circumstantibus quia
hic ex illis est ad ille iterum negauit
Et post pusillum rursus qui adsta
bant dicebant petro uere ex illis es
nam et galileus es ille autem coe
pit anathemazare et iurare quia
nescio hominem istum quem dicitis
Et statim iterum gallus cantauit
Et recordatus est petrus uer
bi ihu quod dixerat ei pri
us quam gallus cantet bis terme
negabis et coepit flere ::
Et confestim mane concilium
facientes summi sacerdo
tes cum senioribus et scribis et uni
uerso concilio dixerunt
Uincentes ihum duxerunt et tra

eum pelato

Interrogauit eum pylatus
tu es rex iudeorum at ille
respondens ei Ait tu dicis

Accussabant eum summi
sacerdotes in multis ipse ue-
ro nihil respondit · Pelatus autem
rursum interrogabat eum dicens
non respondis quicquam uide in
quantis te acussant · Ihs autem
amplius nihil respondit ita ut mi-
retur pelatus

Per diem autem festum dimitte-
re solebat illis unum ex uinc-
tis quemcumque petisset

Erat autem in carcere qui dice-
batur barbas quicum sidi-
osis

erat uinctus qui fecerat in seditione
homicidium Et cum ascendisse tur
ba coepit rogare sicut semper fa
ciebat illis per diem sollempnem
ut dimittere unum uinctum pilatus
autem respondit eis Et dixit uultis
dimittam uobis regem iudeorum sci
ebat enim quod per inuidiam tradi
derunt eum summi sacerdotes

Pontifices autem concita
uerunt turbam ut magis
barban dimittere eis

Pilatus autem iterum respon
dens ait illis quid ergo uultis
ut faciam regi iudeorum at illi cla
mabant iterum dicentes crucifige
eum pilatus uero dicebat eis quid

enim mali fecit. Et illi magis clama-
bant crucifige eum.

Pilatus autem uolens propop-
lo satis facere dimissit illis bar-
ban. Et tradidit ihm flagillis cessus
ut crucifigeretur.

Milites autem duxerunt eum
intro in atrium praetorii
et conuocant totam cohortem
et induxerunt eum purpuram et
impununt ei plectentes spineam coro-
nam et coeperunt salutare eum
dicentes haue rex iudeorum et percu-
tiebant caput eius harundine et con-
spuebant eum et ponentes genua
adorabant eum.

Postquam inluserunt ei.

uerunt illum purpura & induerunt
eum uestimentis suis

Deducunt illum ut crucifige
rent eum & angariza uere
runt praetereuntem quendam
simonem cyrineum uenientem de
uilla patrem alexandri & rufi
ut tollere crucem eius

Perducunt illum in golgo
tha locum quod est inter
praetatum caluariae locus

Dabant ei bibere murra
tum uinum & non accipit

Crucifigentes eum diuise
runt uestimenta eius mit
tentes sortem supereis quis quid
tollere

Et crucifixerunt eum et custodiebat
it eum
Erat titulus causae eius in
scriptus rex iudeorum
Cum eo crucifigunt duos la
trones unum a dextris et
alium a sinistris eius
Tad impleta est scriptura
quae dicit Et cum iniquis de
putatus est
Praeter euntes blasphema
bant eum mouentes capita
sua et dicentes ua qui dissoluit tem
plum et in trib: dieb: aedificat il
lud saluum te fac ipsum disceni
dens de cruce
Similiter summi sacerdotes

inludentes ad alter utrum cum scri
bis dicebant alios saluos fecit se
ipsum non potest saluam facere
xps rex israhel discendat nunc
de cruce ut uideamus et credamus ei
Et quicumeo crucifixi erant
conuiciebantur ei
Et facta hora sexta tenebre
factae sunt super totam
terram usque ad horam nonam
Et hora nona exclamauit
ihs uoce magna dicens
Helio helio lamasa bsthani quod
est interpraetatum ds ds meus ut
quid me dereliquisti Et quidam
de circumstantibus audientes dice
bant ecce heliam uocat iste

184

Curreus autem unus ex eis
& impleus spongiam aceto
circumponensque calamo potum
dabat dicens
Sine uideamus si ueniat helias
deponendum eum
Ihs autem emissa uoce magna
expirauit
Velum templi scissum est in
duas partes a summo usq;
deorsum
Videns autem centurio qui ex ad
uerso stabat quia sic clamans
expirasset ait uere homo hic fili
us erat dei
Erant autem & mulieres de lon
ge aspicientes inter quas erat

maria magdalene et maria iacobi
minoris et ioseph mater et salo
mae et cum esset in galilea seq:
bantur eum et ministrabant ei·
et aliae multae quae simul cum
eo ascenderant hierusolima
Et cum iam sero esset factum
quia erat parasceue quod
est ante sabbatum uenit ioseph
a barimathia nubilis decurio qui
et ipse erat exspectans regnum
dī et audaciter introiuit ad pila
tum et petit corpus ihū pilatus
autem mirabatur si iam obisset
et arcessito centorione interro
gabat eum si iam mortuus esset
et cum cognouisset a centorione

donauit corpus ihu ioseph

Ioseph autem mercatus est sin
donem et deponens eum in
uoluit in sindonem et possuit eum
in monumento quod excisum erat
de petra et aduoluit lapidem ad
ostium monumenti et abiit

Maria autem magdalenae
et maria ioseph aspicie
bant ubi poneretur

Et cum transsisset sabbatum
maria magdalenae et ma
ria iacobi et salome emerunt a
romata ut uenientes ungerent eum

Et ualde mane una sabba
torum ueniunt ad monu
mentum orto iam sole et diceba
nt

ad inuicem quis reuoluit nobis la
pidem ab ostium munumenti.
Erat autem magnus nimis et res
picientes uiderunt reuolutum lapi
dem erat quippe magnus ualde
Et intro euntes in monumento uide
runt iuuenem sedentem ad extris
coopertum stola candida et obstu
puerunt
Qui dixit illis nolite expaues
cere ihm queritis nazarenum
non est hic crucifixum surrex
it ecce locus ubi possuerunt eum
sedite discipulis eius et dicite et
petro quia ecce praecedit uos in ga
lileam ibi eum uidebitis sicut dixit
uobis

Et ille exeuntes fugerunt de
monumento inuasserat enim
eas tremor et pauor et nemini quic
quam dixerunt timebant enim
Ergens autem ihs mane prima
sabbati apparuit ihs primo
magdalenae de qua eiciebat septem
demonia at illa uadens nuntiauit
his qui cum eo fuerant lugentibus
et flentibus et illi audientes quia ui
uerat et uisus esset a bea non credi
derunt post haec autem duobus
ex his ambulantibus ostensus est
in alia effigie euntibus in uillam
et illi euntes nuntiauerunt cae
teris sed nec illis crediderunt
nouissime autem recumbentibus

illis undecim apparuit ihs & expro
brauit incredulitatem eorum & du
ritiam cordis illorum quia his qui u
iderant eum resurrexisse non credi
derunt · Et dixit eis
euntes in mundum uniuersum prae
dicate euangelium omni creaturae
qui crediderit & baptizatus fu
erit saluus erit · qui uero non
crediderit condemnabitur Signa
autem eos qui crediderint
Haec sequentur in nomine meo dae
monia eicient loquentur linguis
nouis serpentes tollent · Si
mortiferum quid biberint non eos
nocebit super aegros inponent ma
nus & bene habebunt · Dns

Quidem multi conatisunt ordinare
narrationem quae in nobis completarum
rerum sicut tradiderunt nobis qui
a principio ipsi viderunt et ministri
fuerunt sermonis visum
est et mihi assecuto a principio
omnibus diligenter exordine
tibi optime scribere theophile
ut cognoscas eorum verborum
de quibus eruditus es veritatem

In diebus herodis
regis iudae sacer
dos quidam nomine zacharias
de uice abia et uxor illi de filia
bus aaron et nomen eius elisabeth

Erant autem iusti ambo ante dn̄m. Et
incedentes in omnib: mandatis et iustifi
cationib: dn̄i sine querella. Et non erat
illis filius eo quod esset elizabeth ste
rilis et ambo praeces seruunt in diebus
suis factum est autem cum sacerdotio
fungeretur zacharias in ordine uias
suae ante dn̄m secundum consuetudi
nem sacerdotii sorte exiit ut incensum
ponere et ingressus in templum dn̄i.
Et omnis multitudo erat populi o
rans foris hora incensi apparuit
apparuit autem angelus dn̄i illi stans
a dextris altaris incensi. Et zacharias
turbatus est uidens et timor inruit su
per eum ait autem angelus dicens nesti
meas zacharias quia exaudita est de

praecamo tua & uxor tua elizabeth pa
ria tibi filium & uocabis nomen eius
iohannem & erit gaudium tibi & exsul
tatio & multi in natiuitate eius gaude
bunt erit enim magnus coram dño
& uinum & siceram non bibet & spu
sco replebitur adhuc ex utero matris
suae & multos filiorum israhel con
uertet ad dñm deum ipsorum & ipse pre
cedet ante illum in spu & uirtute hely
ae ut conuertat corda patrum in filios &
incredibiles ad prudentiam iustorum
parare dño plebem perfectam & dixit
zacharias ad angelum unde hoc sciam
ego enim sum senex & uxor mea praece
sit in diebus suis · & respondens an
gelus dixit ei ego sum gabriel qui adsto

antecl̄m et missus sum loqui ad te. et
haec tibi euangelizare. et ecce eris
tacens et non poteris loqui usque in di
em quo haec fiant pro eo quod non cre
didisti uerbis meis quae implebuntur
in tempore suo et erat plebs exspec
tans zachariam et mirabantur quod
tardare ipse in templo egressus autem
non poterat loqui ad illos et cognoue
runt quod uissionem uidisse in tem
plo et ipse erat annuens eis et permanu
sit mutus et factum est ut impleti sunt
dies officii eius abiit in domum suam
post hos autem dies concepit eliza
beth uxor eius et occultabat se men
sibus quinque dicens quia sic fecit
mihi dn̄s in diebus quibus respexit

auferre obprobrium meum inter homi
nes In mense autem sexto missus est an
gelus gabriel ad̄ ciuitatem galilee
cui nomen erat nazareth ad virginem
desponsatam uiro cui nomen erat Io
seph de domo dauid & nomen virginis
maria & ingressus angelus ad eam dix̄it
have gratia plena dns tecum benedic
ta tu in mulieribus: quae cum audis
sa turbata est in sermone eius & co
gitabat qualis esset ista salutatio &
ait angelus ei ne timeas maria inuenis
ti enim gratiam apud d̄m · Ecce con
cipies in utero & paries filium & uo
cabis nomen eius ihm̄ · hic erit magnus
& filius altissimi uocabitur · & da
bit illi dns̄ sedem dauid patris ei⁹

& regnabit in domo iacob in aeternum &
regni eius non erit finis. Dixit autem
maria ad angelum: quomodo fiet istud
quoniam uirum non cognosco & respon-
dens angelus dixit ei spūs scūs superueni-
et in te & uirtus altissimi obumbrabit
tibi ideoque quod nascetur ex te sc̄m
uocabitur filius dei. & ecce elizabeth
cognata tua & ipsa concepit filium in
senectute sua & hic mensis est sextus
illi quae uocatur sterilis. quia non erit
impossibile apud dominum omne uerbum.
Dixit autem maria ad angelum ecce
ancilla domini fiat mihi secundum ver-
bum tuum. & discessit ab illa angelus.
Exsurgens autem maria in diebus
illis abiit in montana cum festina-

tione

in ciuitatem iuclae. Et intrauit in domum
zachariae. Et salutauit elizabeth. Et
factum est ut audiuit salutationem ma
riae. elizabeth exultauit infans in u
tero eius. Et repleta est spiritus sancto eliza
beth. Et exclamauit uoce magna. Et dixit.
Benedicta tu inter mulieres. Et bene
dictus fructus uentris tui. Et unde hoc
mihi ut ueniat mater domini mei ad me
ecce enim ut facta est uox salutationis
tuae in auribus meis exultauit in gau
dio infans in utero meo. Et beata quae
credidisti quoniam perficientur ea
quae dicta sunt tibi a domino. Et ait maria.
Magnificat anima mea dominum
Et exsultauit spiritus meus in
deo salutari meo quia respexit hum

litatem ancillae suae ecce enim ex hoc
beatam me dicent omnes generationes
quia fecit mihi magna qui potens est
Et scm nomen eius Et misericordia eius
in progenies Et progenies timentibus eum
fecit potentiam in brachio suo dispersit
sit superbos mente cordis sui de pos
suit potentes de sede Et exaltauit hu
miles esurientes impleuit bonis Et
diuites dimissit inanes suscipit israhel
puerum suum memorari misericor
diae suae sicut locutus est ad patres
nostros abracham Et semini eius usque
in saecula ∴ Mansit autem maria
cum illa quassi mensibus trib: Et reuersa
est in domum suam · Elizabeth ii
impletum est tempus pariendi Et pe

perit filium et audierunt uicini et cogna
ti eius quia magnificauit dn̄s miseri
cordiam suam cum illa et cum gratu
labantur ei · Et factum est in die
octauo uenerunt circum cidere puerum
et uocabant eum nomine patris eius za
chariam et respondens mater eius dixit
nequaquam sed uocabitur iohannis et
dixerunt ad illam quia nemo est in
cognatione tua qui uocatur hoc nomi
ne innuebant autem patri eius quem
uelle uocari eum et postulans pugilla
rem scripsit dicens: iohannis est nomen
eius et miratisunt uniuersi · Apertum
est autem ilico os eius et lingua eius et lo
quebatur benedicens dn̄m · Et factus
est timor super omnes uicinos eorum

quod iurauit ad abraham patrem nos
trum datturum se nobis ut sine timore
de manibus inimicorum nostrorum libe
rata · Seruiamus illi in sanctitate & iustitia
coram ipso omnib: diebus nostris ·
Et tu puer propheta altissimi uocaberis
praebis enim ante faciem dñi parare
uias eius · Ad dandam scientiam sal
utis plebi eius in remissionem peccatorum
eorum · per uiscera misericordiae dei nos
tri in quibus uisitauit nos oriens ex al
to · Illuminare his qui in tenebris &
umbra mortis sedent ad dirigendos
pedes nostros in uiam pacis ·

Puer autem crescebat & confor
tabatur spiritu erat in desertis
usq: ad diem ostensionis suae israhel

Factum est autem in illis diebus exiit
edictum a cesare augusto ut census
profiteretur universi perorbem
terrae: haec descriptio prima facta
est a praeside syriae cyrino nomine
et ibant omnes ut profiterentur singuli
in suam civitatem ascendit autem ioseph
a galilea de civitate nazareth in iu
deam civitatem david quae vocatur
bethlem eo quod esset de domo et fami
lia david ut profiteretur cum maria
sibi desponsata uxore praegnante
despuso. Factum est autem cum ibi
essent impleti sunt dies ut pareret
et peperit filium suum primogenitum
et pannis eum involvit et reclinavit
eum in praesepio quia non erat eis locus

mouersorio · & pastores erant in eadem
regione uigilantes & custodientes uigi
as noctis super gregem suum · & ecce
angelus dñi stetit circa illos & claritas
di circumfulsit eos & timuerunt time
re magno & dixit eis angelus nolite
timere ecce enim euangelizo uobis gau
dium magnum quod erit omni populo
quia natus est uobis hodie saluator
qui est xps dns in ciuitate dauid & hoc
uobis signum inuenietis infantem pan
nis inuolutum & positum in praesepio ·
& subito facta est cum angelo multitu
do milicie celestis laudantium dm
& dicentium gloria in altissimis do ·
& in terra pax hominibus bonae uolun
tatis · & factum est ut discesserunt

ab eis angeli in caelum pastores loque
bantur ad invicem transeamus usque
in bethlem et videamus hoc verbum quod
factum est sicut dn̄s ostendit nobis.
Venerunt festinantes et inverunt
mariam et ioseph et infantem possitum
in praesepio videntes autem cognove
runt de hoc verbo quod dictum erat
illis de puero hoc et omnes qui audieru
nt miratisunt et de his quae dicta erant
a pastoribus ad ipsos. Maria autem
conservabat omnia verba haec con
ferens in corde suo et reversisunt pas
tores glorificantes et laudantes dn̄m
in omnib: quae audierant et viderant
sicut dictum est ad illos. Et post
quam consummatisunt dies octo ut

195

circumcideretur puer uocatum est nomen
eius ihs. Quod uocatum est ab angelo
priusquam in utero conceperetur.
Et postquam impleti sunt dies pur-
gationes eius secundum legem moysi tu-
lerunt illum in hierusalem ut adsigna-
rent eum dno sicut scriptum est in lege
dni quia omne masculinum ad aperi-
ens uulnam scm dno uocabitur. Et ut
darent hostias secundum quod dictum
est in lege dni par turturum aut duos
pullos columbarum. Et ecce homo
erat in hierusalem cui nomen erat
semion. Et homo iste iustus et timura-
tus exspectans consulationem israhel.
Et spus scs erat in eo et responsum ac-
ciperat a spu sco non uisurum se-

mortem nisi prius uidere xp̄m dn̄i et
uenit in sp̄u in templum et cum inducerent
puerum ih̄m parentes eius ut
facerent secundum consuetudinem
legis pro eo et ipse accipit eum in ulnas
suas et benedixit dn̄m et dixit. Nunc
dimitte seruum tuum dn̄e secundum
uerbum tuum in pace quia uiderunt
oculi mei salutare tuum quod praepa
rasti ante faciem omnium populorum
lumen ad reuelationem gentium et glo
riam plebis tuae israhel :. Et erat
pater eius et mater mirantes super his
quae dicebantur de illo et benedixit
illos symeon et dixit ad mariam ma
trem eius ecce possitus est hic in ruinam
et resurrectionem multorum in israhel

Et signum cui contradicetur et tuam
ipsius animam pertransiet gladius
ut reuelentur ex multis cordibus co
gitationes Et erat anna prophetissa
filia fanuel de tribu aser haec proces
serat in diebus multis Et uixerat cum
uiro suo annis septem a uirginitate sua
Et haec uiduaerat usque ad annos oc
tagenta quatuor quae non discedebat
de templo ieiunis et obsecrationibus
seruiens dō nocte ac die :. Et haec
ipsa hora superueniens confitebatur
dn̄o et loquebatur de illo omnibus
qui exspectabant redemptionem hieru
salem Et ut perficerunt omnia secun
dum legem dn̄i reuersi sunt in galileam
in ciuitatem suam nazareth :.

Per autem crescebat et confortaba
tur plenus sapientia et gratia dei
erat cum illo et ibant parentes eius per
omnes annos in hierusalem in die sol
lempni paschae ·· Et cum factus
esset annorum duodecim ascendenti
bus illis in hierusolima secundum con
suaetudinem diei festi consummatisque
diebus cum redirent remansit puer
ihs in hierusalem et non cognouerunt
parentes eius existimantes autem illum
in comitatu uenerunt iter diei et requi
rebant eum inter cognatos et notos et
non inuenientes regresi sunt in hierusa
lem requirentes eum · Et factum
est post triduum inuenerunt eum in
templo sedentem in medio doctorum

197

audientem illos & interrogantem illos.
Stupebant autem omnes qui eum au
diebant super prudentia & respon
sis eius & uidentes admirati sunt.
Et dixit mater eius ad illum fili
quid fecisti nobis sic. Ecce pater tuus
& ego dolentes quærebamus te. Et
ait illis quid est quod me quærebatis
nesciebatis quoniam in his quæ patris
mei sunt oportet me esse. Et ipsi non
intellexerunt uerbum quod locutus est
ad illos. Et descendit cum eis & uenit Na
zareth & erat subditus illis & mater
eius conseruabat omnia uerba hæc
in corde suo. Et ihs proficiebat sapien
tia ætate & gratia apud deum & homines.
Anno autem quinto decimo imperii

tiberi cessaris procurante pontio pylato
iudeam tetrarcha herode galilae phi
lippo autem fratre eius tetracha iture
et traconitidis regionis · et lissania abi
liane tetracha sub principibus sacer
dotum anna et caipha · Factum est uer
bum dñi superio hannem filium za
chariae in deserto :·

Et uenit in omnem regionem iorda
nis praedicans baptismum peniten
tiae in remisionem peccatorum sicut
scriptum est in libro sermonum aesa
riae profetae · Uox clamantis in de
serto parate uiam dñi rectas facite
semitas eius · Omnis uallis implebitur
et omnis mons et collis humiliabitur ·
Et erunt praua in directa et aspera

inuias planas et uidebitur maies dñi et
uidebit omnis caro salutare dī ::
Dicebat ergo ad turbas quae exiebant
ut baptizarentur ab ipso ·
O generatio uiperarum quis ostendit
uobis fugere a futura ira facite ergo
fructus dignos paenitentiae et neque
peritis dicere patrem habemus abra
cham dico enim uobis quia potest dñs
de lapidibus istis suscitare filios a
brachae iam enim securis ad radicem
arborum possita est omnis ergo ar
bor non faciens fructum bonum exci
dentur et in ignem mittetur ::
Interrogabant eum turbae
dicentes quid ergo faciemus respon
dens autem dicebat illis qui habet duas

tonicas dic non habenti et qui habet es
cas similiter faciat. Venerunt autem
et publicani ut baptizarentur et dixe
runt ad illum magister quid faciemus
a te ille dixit ad eos nihil amplius quam
constitutum est vobis faciatis interro
gabant autem eum et milites dicentes
quid faciemus et nos et ait illis neminem
concutiatis neque calumniam faciatis
et contenti estote stipendiis vestris ac
istimante autem populo et cogitanti
bus omnibus in cordibus suis de iohan
ne ne forte ipse esset xps

Respondens iohannis dicens omnibus
Ego quidem baptizo vos aqua
in penitentia venit autem fortior me
Cuius non sum dignus solvere corrigi

calciamentorum eius ipse uos baptiza-
bit in spiritu sancto et igni · Cuius uenti la pruz
in manu eius et mundabit aream suam
et congregabit triticum in horreum suum
paleas autem conpurgi igni inextingui-
bili multa quidem et alia exhortans
euangelizabat populo ·:· ·:· ·:· ·:·
Herodis autem tetrarcha cum cor-
riperetur a billo de herodiade
uxore fratris sui et de omnibus malis
quae fecit herodis adiecit et hoc sue-
pra omnia inclusit iohannem in car-
cerem ·:· Factum est autem cum bap-
tizaretur omnis populus et ihesu bap-
tizato et orante apertum est caelum
et discendit spiritus sanctus corporali specie
sicut columbam in ipsum et uox de celo

facta est tues filius meus dilectus in te
bene conplacuit mihi

Et ipse ihs erat incipiens quasi an
norum triginta ut putabatur filius
ioseph

Vi fuit heli
Vi fuit matha
Vi fuit leui
Vi fuit melchi
Vi fuit ianne
Vi fuit ioseph
Vi fuit mathat hie
Vi fuit amos
Vi fuit nauum
Vi fuit esli
Vi fuit nagge
Vi fuit maath

VI	fuit	naasoi
VI	fuit	aminadab
VI	fuit	aram
VI	fuit	asron
VI	fuit	fares
VI	fuit	iudae
VI	fuit	iacob
VI	fuit	isaac
VI	fuit	abraham
VI	fuit	thare
VI	fuit	nachor
VI	fuit	seruch
VI	fuit	ragau
VI	fuit	fabg
VI	fuit	eber
VI	fuit	sala
VI	fuit	cainan

203

Jesus autem plenus S. S.

regresus est in ordane et agebatur in
spu in desertum in diebus quadragin
ta et temptabatur a diabulo.

Et nihil manducauit in diebus illis
et consummatis his esuriit
dixit autem illi zabulus si filius dei es
die lapidi huic ut panis fiat et res
pondit ad illum ihs scriptum est
quia non in pane solo uiuit homo sed
in omni uerbo dei

Et duxit illum zabulus in mon
tem excelsum et ostendit illi
omnia regna orbis terrae in momen
to temporis et ait ei tibi dabo potes
tatem hanc uniuersam et gloriam
illorum quia mihi tradita sunt et
cui uoluero do illa tu uero si cadens

adoraueris coram me erunt tua omnia
Et respondens ihs dixit illi scriptum
est dnm dm tuum adorabis et illi soli
seruies. Et duxit illum in hierusa-
lem et statuit eum supra pinnam tem-
pli et dixit illi si filius dies mitte te
hinc deorsum scriptum est enim quod
angelis suis mandauit de te ut conser-
uent te quia in manibus tuis tollent
te ne forte offendas ad lapidem pe-
dem tuum. Et respondens ihs ait
illi dictum est non temptabis dnm
dm tuum. Et consummata omnitem-
tatione diabulus recessit ab illo
usque ad tempus.
Et regresus est ihs in uirtute sps
in galileam et fama exiit in uniuersa

regionem cleillo et ipse clocebat in sy
nagogis eorum et magnificabatur ab
omnibus :· Et uenit nazareth ubi
erat nutritus et intrauit secundum
consuetudinem suam die sabbati in
synagogam et surrexit legere et tra
ditus est illi liber profete eseiate et
reuoluit librum inuenit locum ubi
scriptum erat spsclni superme
propter quod uxit me euangelizare
pauperibus misit me sanare con
tritos corde predicare captiuis re
misionem :· Et caecis uisum restitu
ere dimittere confractos in requiem
praedicare annum dni acceptum
et diem retributionis et cum compli
cuisse librum reddidit ministro et

secit & omnium in synagoga oculi erant
intendentes in eum coepit autem dicere
ad illos quia hodie impleta est haec scri
ptura in auribus vestris · Et omnes
testimonium illi dabant & mirabantur
in verbis gratiae quae procedebant de
ore ipsius & dicebant nonne hic est fi
lius ioseph · Et ait illis undique dicetis
mihi hanc similitudinem medice cura te
ipsum quanta audivimus facta in ca
pharnaum fac hic & in patria tua · Dixit
autem amen dico vobis quia nemo
propheta acceptus est in patria sua ·
In veritate dico vobis multae viduae
erant in diebus heliae in israhel
quando clausum est caelum annis tri
bus & mensibus sex cum fames

magna in omni terra et ad nullam illa
rum misus est helias nisi in sarepta
sydoniae ad mulierem uiduam et mul
ti leprosi erant in israhel sub eleseo
profeta et nemo illorum mundatus est
nisi ne mansgrius et repleti sunt omnes
in synagoga ira haec audientes et sur
rexerunt et eicerunt illum extra ciuita
tem et duxerunt illum usque ad su
per cilicium montis supra quem ciuitas
illorum erat aedificata ut praecipita
rent eum ipse autem transiens per
medium illorum ibat ⁘ Et discen
dit capharneum ciuitatem galilae ibiq:
docebat illos sabbatis ⁘ Et stupe
bant in doctrina eius quia in potesta
te erat sermo eius ⁘ ⁘ Et insinua

goga erat homo habens demonium in
mundum et exclamauit uoce magna di
cens quid nobis et tibi ihu nazarene
uenisti perdere nos scio te quis sis scs
dei et increpauit illi ihs dicens obmutes
ce et exi ab illo. Et cum proiecisset il
lum demonium in medium exiuit ab illo
nihilque illum nocuit et factus est
pauor in omnibus et conloquebantur
ad inuicem dicentes quod est hoc uerbum
quod in potestate et uirtute imperat
in mundis spiritibus et exeunt et de
uulgabatur fama de illo in omnem
locum regionis

Surgens autem de sinagoga introuit
in domum sci monis et andrae so
crus autem symonis tenebatur magni

febribus et rogauerunt illum pro ea et
stans super illam imparauit febri et
dimisit illam et continuo surgens minis
trabat illis cum sol autem occidisset
omnes qui habebant infirmos uaris
langoribus ducebant illos ad eum at
ille singulis manum imponens cura
bat eos. Exibant autem etiam dem
nia a multis clamantia et dicentia
quia tu es filius dei et increpans non sine
bat ea loqui quia sciebant ipsum esse
xpm. Et ita autem die egressus
ibat in de sertum locum et turbae
requirebant eum et uenerunt usque
ad ipsum et detenebant eum ne discez
dere a beis quibus illeat quia et aliis
ciuitatibus oportet me euangelizare

regnum dei quia ideo misus sum et erat
praedicans in synagogis galilae
Factum est autem cum turbae inrue
rent in eum ut audirent verbum dei. Et
ipse stabat secus stagnum genesareth
et vidit duas naves stantes secus stag
num piscatores autem discendo erant
et lavabant retia ascendens autem in
navem unam quae erat symonis roga
vit eum reducere a terra. Pus sillum
et sedens docebat de navicula turbas
Ut cessavit autem loqui dixit ad sym
onem duc in altum et laxate retia vestra
in capturam et respondens symon dix
it illi praeceptor per totam noctem
laborantes nihil coepimus in verbo h
tuo laxabo rete. Et cum hoc fecissent

concluserunt piscium multitudinem
copiosam ita ut rumpebatur hautem
rete eorum et adnuerunt socis quie-
rant in alia naui ut uenirent et adiu
uarent eos et uenerunt et impleuerunt
ambas nauiculas ita ut mergerentur ::
Quod cum uidisset simon petrus
procedit ad genua ihu dicens exi
a me dne quia homo peccator sum ·
Stupor enim circumdederat eum et
omnes qui cum illo erant in captura
piscium quam ceperant similiter
autem iacobum et iohannem filios
zebedei qui erant socii simonis ::
Et ait ad simonem ihs noli timere
ex hoc iam homines eris capiens et
subductis ad terram nauibus relictis

omnibus secuti sunt illum

Et factum est cum esset in una ciuita-
tem et ecce uir plenus lepra. Et uidens ihm
procidens in faciem rogauit eum dicens
dne si uis potes mundare. Et extendens
manum tetigit illum dicens uolo munda-
re. Et confestim lepra discesit ab illo. Et
ipse praecipit illi ut nemini dicere sed
uade ostende te sacerdoti et offer pro
mundatione tua sicut praecipit mos-
ses in testimonium illis.

Perambulabat autem magis sermo
de illo et conueniebant turbae multae
ut audirent et curarentur ab infirmita-
tibus suis. Ipse autem secedebat
in deserto et orabat. Et factum est
in una dierum et ipse sedebat doctus

Et erant farisaei sedentes et legis doc-
tores qui uenerant ex omni castello gali-
lae et iudae et hierusalem et uirtus
erat dñi ad sanandos eos.

Et ecce uiri portantes in lecto homi-
nem qui erat paraliticus et quaerebat
ut eum inferre et ponere ante eum et
non inuenientes qua parte illum infer-
rent praeturba ascenderunt supra
tectum et per tegulas submiserunt illum
cum lecto in medio ante eum quorum
fidem ut uidit dixit homo remittuntur
tibi peccata tua. Et ceperunt cogita-
re scribae et farisaei dicentes quis
est hic qui loquitur blasfemias quis
potest dimittere peccata nisi solus
deus ut cognouit autem ihs cogitationes

eorum respondens dixit ad illos quid
cogitatis in cordibus uestris quid
est facilius dicere dimittuntur tibi
peccata an dicere surge et ambula ut
autem sciatis quia filius hominis potes
tatem habet in terra dimittendi peccata
ait paralytico tibi dico surge tolle
lectum tuum et vade in domum tuam
et continuo surgens coram illis sus
tulit in quo iacebat et abiit in domum
suam magnificans deum et stupor ap
prehendit omnes et magnificabant
deum et repleti sunt timore dicentes quia
vidimus mirabilia hodie.

Et post haec egressus est et vidit pu
blicanum nomine leui sedentem
ad telonium et ait illi sequere

me ⁊ relictas omnibus surgens secu
tus est eum. ⁊ factum est conuiuium
magnum leui in domo sua. ⁊ erat turba
multa publicanorum ⁊ aliorum qui
cum illo erant discumbentes ⁊ murmu-
rabant pharisei ⁊ scribae eorum
dicentes ad discipulos eius quare cum
publicanis ⁊ peccatoribus manducat
as ⁊ bibitis. ⁊ respondens ihs
dixit ad illos non egent qui sani sunt
medico sed qui male habent. non
uenit uocare iustos sed peccatores
in penitentiam at illi dixerunt ad
eum quare discipuli iohannis ieiu
nant frequenter ⁊ obsecrationes
faciunt similiter ⁊ pharisaeorum
hi autem edunt ⁊ bibunt cum

ipse autem ait numquid potestis filii
sponsi dum cum illis est sponsus fa
cere ieiunare uenient autem dies
cum ablatus fuerit ab illis sponsus
tunc ieiunabunt in illis diebus ::

Dicebat autem et similitudinem ad
illos quia nemo cum missuram
a uestimento nouo inmittit in uestimen
tum ustus alioquin et nouum rumpit
et ulteri non conuenit cum missura a
nouo · Et nemo mittit uinum no
uum in utres ulteres alioquin rumpit
uinum nouum utres et ipsum effun
ditur et utres peribunt · Sed uinum
nouum in utres nouos mittendum
est · Et utraque conseruantur et
nemo bibens ustus statim uut nouum

dicit enim ultus melius est ::

uc. iii.

Actum est autem in sabbato secun
do primo cum pertransire ihs
per sata uellebant discipuli
eius spicas et manducabant confri
gantes manibus quidam autem faris
saeorum dicebant illis quid facitis
quod non licet sabbatis. Et res
pondens ihs ad eos dixit nec hoc legis
tis quid fecerit dauid cum essurire
ipse et qui cum eo erant quomodo
intrauit in domum dei et panes pro
possitionis sumpsit et manducauit
et dedit his qui cum ipso erant quos
non licebat manducare nisi solis sa
cerdotibus et dicebat illis quia dns
est filius hominis etiam sabbati ::

Factum est autem in alio sabbato
ut iret in synagogam & docere
& erat ibi homo & manus eius
dextera erat aridа & observabant
autem scribae & pharisaei si in sab
bato curaret ut inuenirent accusa
re illum ipse uero sciebat cogitatio
nes eorum & ait homini qui habe
bat manum aridam surge in
medium & surgens stetit & ait illis
ihs interrogo uos si licet sabbato bene
facere an male animam saluam fa
cere an perdere & circumspectis
omnibus dixit homini extende ma
num tuam & extendit & restituta est manus
eius sicut & altera ipsi autem reple
ti sunt insipientia & conloquebantur

ad inuicem quidnam facerent de ihū ::

Factum est autem in illis diebus exiit
in montem orare et erat pernoctans
in oratione dī ::

Et cum dies factus esse uocauit ad
se discipulos suos et elegit duodecim
ex ipsis quos apostolos nominauit ·
Symonem quem cognominauit petrum ·
et andream fratrem eius · Iacobum
et Iohannem Filippum et bartholome-
um · matheum et thomam Iacobum
alphei et simonem qui uocatur ze-
lotis · Iudam Iacobi · et Iudam Scari-
oth qui fuit proditor ·

Et discendit cum eis et stetit in lo-
co campestri et turba discipulorum
eius et multitudo copiosa plebis ab

omni iudea et hierusalem et transpre-
trum et maritima et tyri et sidonis qui
uenerant ut audirent eum et sanaren-
tur a langoribus suis et qui uexaban-
tur a spiritibus immundis curaban-
tur et omnis turba querebat eum
tangere quia uirtus de illo exibat et
sanabat omnes :: Et ipse eleuatis
oculis in discipulos suos dicebat ::
Beati pauperes spu quia uestrum
est regnum dei ::
Beati qui nunc esuritis quia sat-
ra bemini :: [illegible] bitis ::
Beati qui nunc fletis quia ride-
Beati eritis cum uos oderint
homines et cum separauerint
uos et exprobrauerint et eicerint

nomen uestrum tamquam malum
propter filium hominis gaudete illa
die & exultate ecce enim merces ues
tra multa est in caelo · Secundum haec
enim faciebant prophetas patres eo
rum : Verumtamen uae uobis di
uitibus qui habetis consolationem
uestram · Uae uobis qui saturati estis
qui esurietis · Uae uobis qui ridetis
nunc qui lugebitis & flebitis :
Uae cum bene uobis dixerint omnes
homines secundum haec faciebant
sedo prophetas patres eorum :
Sed uobis dico qui audistis diligite
inimicos uestros benefacite his qui
uos oderunt · benedicite male di
centibus uobis orate pro calumni

pantibus uos :· Et qui te percutit in
maxillam praebe et alteram · Et a
beo qui aufert tibi uestimentum etiam
tonicam noli prohibere · Omni autem
petenti te tribue et qui aufert quae tua
sunt ne repetas · Et prout uultis
ut faciant uobis homines et uos faci
te illis similiter :·

Et si dilegitis eos qui uos dilegunt
quae uobis est gratia nam et peccato
res diligentes se dilegunt :·

Et si bene feceritis his qui uobis be
ne faciunt quae uobis est gratia · si
quidem et peccatores hoc faciunt ·

Et si mutuum dederitis his a quib:
speratis accipere quae gratia est
uobis nam et peccatores peccatorib:

fenerant ut recipiant aequalia ::

Verum tamen diligite inimicos uestros
et benefacite eis et mutuum date. Nihil
desperantes et erit mercis uestra
multa in caelis et eritis filii altissimi
quia ipse benignus est super ingratos
et malos estote ergo misericordes sicut
et pater uester misericors est ::

Nolite iudicare ut non iudicabeni. Nolite
condemnare ut non condemnabemini. Dimittite et dimittemini.
Date et dabitur uobis mensuram
bonam conuersam et coagitatam
et super effluentem dabunt in sinum
uestrum eadem quippe mensura qua
mensi fueritis remittetur uobis.

Dicebat autem illis et similitudi

nem numquid potest caecus caecum
ducere nonne ambo in foueam cadent.
Nest discipulus supermagistrum
perfectus autem omnis erit si
cut magister eius ::
Qui autem uides fistucam in oculo
fratris tui trabem autem quae
in oculo tuo est non consideras. Aut
quomodo potes dicere fratri tuo fra
ter sine eiciam fistucam de oculo tuo
ipse in oculo tuo trabem non uide
ns hypocrita eice primum trabem
de oculo tuo Et tunc perspicies ut
educas fistucam de oculo fratris tui.
Nest enim arbor bona quae fa
cit fructus malos. Neque ar
bor mala faciens fructum bonum

una quaeque arbor de fructu suo cog
noscitur ::

Neque enim de spinis colligunt fi
cus neque de rubo uendemiant
Bonus homo de bono thesauro
cordis sui profert bonum ma
lum homo de malo thesauro profert
malum ex abundantia enim cordis
os loquitur ::

Quid autem uocatis me dne dne
et non facitis quae dico uobis ::

Omnis qui uenit ad me et audit
sermones meos et facit eos
ostendam uobis cui similis sit simi
lis est homini aedificanti domum
qui fodit in altum et posuit funda
menta super petram inundatione

hautem facta in lisum est flumen clo-
mui illi et non potuit eam mouere fun
data enim erat supra petram qui h
audit et non fecit similis est homini
aedificanti domum suam supra ter-
ram sine fundamento in quam in li
sus est fluius et continuo concidit
et facta est ruina domus illius magna.
Cum autem in plesse omnia uerba
sua in aures plebis intrauit caphar
naum centurionis autem cuius dam
seruus male habens erat moriturus
qui illi erat pretiosus et cum audis
se de ihu misit ad eum seniores
iudaeorum rogans eum ut uenire
et saluare seruum eius at illi cum
uenissent ad ihm rogabant eum

luca
uii

215

sollicite dicentes ei quia dignus est ut
hoc illi praestes dilexit enim gentem
nostram et synagogam ipse aedificauit
nobis. Ihs autem ibat cum illis
et cum iam non longe esset a domo mi
sit ad eum centurio amicos dicens dne
noli uexari nondum dignus sum ut
sub tectum meum intres propter quo
et meipsum non sum dignum arbitratus
sum ut uenirem ad te sed dic uerbo et
sanabitur puer meus nam et ego homo
sum sub potestate constitutus ha
bens sub me milites et dico huic uade
et uadit et alio ueni et uenit et seruo
meo fac hoc et facit quo audito ihs
miratus est et conuersus sequentibus
se turbis dixit amen dico uobis nec

in israhel tantam fidem inueni ::
Et reuersi qui misi fuerant domum
inuenerunt seruum qui languebat
sanum :: Et factum est deinceps
ibat in ciuitatem quae uocatur naum
et ibant cum illo discipuli eius et tur
ba copiosa cum autem ad propinqua
re portae ciuitatis et ecce defunctus
efferebatur filius unicus matris suae
et haec erat uidua et turba ciuitatis
multa cum illa quam cum uidisse ihs
misericordiam motus super eam dixit
illi noli flere et accessit et tetigit lo
culum hii autem qui portabant ste
terunt et ait adolescens tibi dico sr
ge et resedit qui erat mortuus et coe
pit loqui et dedit illum matri suae

accipit autem omnes timor et magnifi
cabant deum dicentes quia propheta mag
nus surrexit in nobis et quia deus visitat
ut plebem suam. Et iudeam

Et erat hic sermo in universam
deeo et omnem circa regionem.

Et nuntiaverunt iohanni discipuli
eius de omnibus his et convocavit
duos de discipulis suis iohannis et mi
sit ad dominum dicens tu es qui venturus
es an alium exspectamus cum autem
venissent ad eum viri dixerunt io
hannis baptista misit nos ad te di
cens tu es qui venturus es an alium
exspectamus in ipsa autem hora cu
rant multos a longoribus et plagis
et spiritibus malis et caecis multis do

nauit uisum et respondens dixit illis
euntes nuntiate iohanni quae uidistis
et audistis quia caeci uident et claudi
ambulant leprosi mundantur sur
di audiunt mortui resurgunt pauperes
res euangelizantur et beatus est qui
cumque non fuerit scandalizatus
in me · Et cum discessissent nunti
iohannis coepit dicere de iohanne ad
turbas quid existis in desertum uidere
harundinem auento moueri sed quid
existis uidere hominem mollibus ues
timentis indutum ecce qui in uestae pre
tiosa sunt et in dilicis in domibus regis
sunt sed quid existis uidere prophetam
utique dico uobis et plus quam prophetam
Hic est de quo scriptum est ecce mitto

angelum meum ante faciem tuam qui
praeparabit uiam tuam ante te
Dico enim uobis maior internatos
mulierum profeta iohanne baptista
nemo est qui autem minor est in
regno dei maior est illo
Et omnis populus audiens et pu
plicani iustificauerunt deum baptizati
baptismo iohannis farisaei autem
et legis periti consilium dei spreueru
nt in semet ipsos non baptizati a deo
Cui ergo similes dicam homines ge
nerationes huius et cui similes sunt
similes sunt pueris sedentibus in
foro et loquentibus ad inuicem et di
centibus cantauimus tibiis uobis et
non saltastis lamentauimus uobis

& non plorasti · uenit enim iohannis
baptista neque manducans panē
neque bibens unum & dicitis demo
nium habet · Uenit filius hominis
manducans & bibens & dicitis ecce
homo deuoratur & bibens unum am
ans publicanorum & peccatorum &
iustificata est sapientia ab omnibus
filiis suis · Rogabat autem eum qui
dam ex pharisaeis ut manducaret cum
illo & ingressus in domum pharisaei dis
cubuit & ecce mulier quae erat in ci
uitate peccatrix ut cognouit quod ac
cubuit in domo pharisaei attulit ala
bastrum unguenti & stans retro secus
pedes eius lacrimis coepit rigare pe
des eius & capillis capitis sui tergeba

osculabatur pedes eius & unguento
unguebat. Videns autem pharisaeus qui
uocauerat eum ait intra se dicens hic
si esset propheta scirat utique quae
& qualis mulier quae tangit eum quia
peccatrix est. & respondens ihs dixit
ad illum simon habeo tibi aliquid di
cere at ille ait magister dic. Duo debi
tores erant cuidam feneratori unus
debebat denarios quingentos alius
autem quinquaginta non habentibus illis
unde reddere donauit utrisque
quis ergo eum plus dilexit respon-
dens simon dixit aestimo quia cui plus
donauit at ille dixit ei recte iudicas
& conuersus ad mulierem dixit si-
moni uides hanc mulierem intran-

Et osculabatur pedes eius Et unguento
unguebat uidens autem farisaeus
qui uocauerat eum ait intra se dice-
ns hic si esset profeta scire utique
quae et qualis mulier quae tangit
eum quia peccatrix est Et respon-
dens ihs dixit ad illum simon habe-
o tibi aliquid dicere at ille ait magis
ter dic duo debitores erant cuidam
feneratori unus debebat denarios
quingentos Et alius quinquaginta
non habentibus illis unde reddere-
nt donauit utrisque quis ergo eum
plus dilegit respondens simon dixit
aestimo quia is cui plus donauit at
ille dixit ei recte iudicasti Et conuer-
sus ad mulierem dixit simoni uides

hanc mulierem intraui in domum tuam
aquam pedibus meis non dedisti haec
autem lacrimis rigauit pedes meos
Et capillis suis tersit osculum mihi
non dedisti haec autem ex quo intrauit
non cessauit osculari pedes meos oleo
caput meum non unxisti haec autem un
guento unxit pedes meos propter quod
dico tibi remittentur illi peccata mul
ta quoniam dilexit multum cui autem
minus dimittuntur minus dilexit dixit
autem ad illam remittuntur tibi pecca
ta Et coeperunt qui simul accumbe ba
nt dicere intra se quis est hic qui etia
m peccata dimittit dixit autem ad
mulierem fides tua te saluam fecit
uade in pace :: Et factum est

ucas. VIII
iii.

deinceps et ipse iter faciebat per ciui
tates et castella praedicans et euan
gelizans regnum dī et exierunt et xii
discipuli cum illo et mulieres aliquae
quae erant curate a spiritibus ma
lignis et infirmitatibus maria quae
uocatur magdalenae de qua demo
nia septem exierant et iohanna uxor
chuza procuratoris herodis et sus
sanna et aliae multae quae ministra
bant eis de facultatibus suis
Cum autem turba plurima con
uenire et de ciuitatibus properarent
ad eum dixit per similitudinem exiit
qui seminat seminare semen suum
et dum seminat aliud cecidit secus
uiam et conculcatum est et uolucres

es

220

caeli comederunt illud ∴ Et aliud
cicidit super petram et natum aruit
quia non habebat humurem et aliud
cicidit inter spinas et simul exortae
spinae suffocauerunt illud et aliud
cicidit in terram bonam et ortum fecit
fructum centuplum haec dicens cla
mabat qui habe aures audiendi au
diat. Interrogabant autem eum
discipuli eius quae esse haec parabu
la quibus ipse dixit uobis datum est
nosse misterium regni dī ∴
Ceteris autem in parabulis ut uidez
tes non uideant et audientes non in
tellegant ∴ Est autem haec para
bula semen est uerbum dī qui autē
secus uiam sunt qui audiunt de

inde uenit diabolus & tollit uerbum
de corde eorum ne credentes salui
fiant Hi sunt qui supra petram qui
cum audierint cum gaudio accipiunt uer
bum · & hi radices non habent qui
ad tempus credunt & in tempore
tribulationis recedunt Quod autem
in spinis cadit hi sunt qui audierunt
& a sollicitudinibus & diuitiis
& uoluptatibus uitae euntes suffo
cantur & non referunt fructum Qui
autem in bonam terram hi sunt
qui in corde bono & bono audien
tes uerbum retinent & fructum af
ferunt in patientia ·

Nemo autem lucernam accendens
operit eam uase aut subtus lectum

ponit sed supra candellabrum ponit
ut intrantes uidenant lumen. Non
enim est occultum quod non reueletur
neque absconditum quod non cognos
catur et in palam ueniat. Uidete
ergo quomodo auditis qui enim habe
date ergo quomodo dabitur illi.
Et quicumque non habet etiam quo
putat se habere auferetur ab illo.
Et uenerunt autem ad illum
mater et fratres eius et non pote
rant adire ad eum pra turba et
nuntiatum est illi mater tua et fra
tres tui stant foris uolentes te ui
dere qui respondens dixit ad eos
mater mea et fratres mei hii sunt
qui uerbum dei audiunt et faciunt

Factum est autem in una dierum et
ipse ascendit in naviculam et discip
uli eius et dixit illos trans fretum
stagni et ascenderunt navigaverun
autem illis dormientibus et descendit
procella ventorum in stagnum et comple
batur navis periculum
batur accedentes autem suscita
verunt eum dicentes praeceptor
perimus at ille surgens increpavit
ventum et tempestatem aquae et
cessaverunt et facta est tranquillitas
dixit autem illis ubi est fides vestra
timentes miratus sunt dicentes ad
invicem quis putas hic est quia et ven
tis imperat et mari et obedient
navigaverunt autem in regionem

gerasenorum quae est contra galilaeam
Cum ingressus esset terram
occurrit ei uir quidam qui habebat
demonium iam temporibus multis
et uestimento non induebatur neq;
manebat in domo sed in monumentis
is autem uidens ihm· procidit an
te illum et exclamans uoce magna
dixit quid mihi et tibi est ihu fili di·
altissimi obsecro te ne me torque
as praecipiebat enim spui immundo
exire ab homine multis enim tem
poribus arripiebat illum et uinci
batur catenis et compedibus custo
dias et rumpebat uincula agebatur a
demonio in deserta interrogauit
autem illum ihs dicens quod tibi

nomen est a tille dixit legio quia intra
uerunt demonia multa in eum et ro
gabant illum ne imperare illis ut in
abyssum irent. Erat autem ibi grex
porcorum multorum pascentium
in monte et rogabant eum ut permit
tere eos in illos ingredi et permisit
illos exierunt ergo demonia ab homi
ne et intrauerunt in porcos et impe
tu abiit grex per praeceps in stagnum
et suffocatus est quod ut uiderunt
factum qui pascebant fugerunt et
nunciauerunt in ciuitatem et in uillas
exierunt autem uidere quod factum
est et uenerunt ad ihm et inuenerunt
hominem sedentem a quo demonia
exierant uestitum ac sanamente ad

pedes eius et timuerunt nuntiaue-
runt autem illis et qui uiderant quo
modo sanus factus esse a legione
et rogauerunt illum omnis multitu
do regionis gerasinorum ut discede-
re ab ipsis quia timore magno tene-
bantur. Ipse autem ascendens na
uem reuersus est et rogabat eum
uir a quo demonia exierant ut cum
eo esse demisit autem eum ihs di
cens redi in domum tuam et narra
quanta tibi fecit ds et abiit per uni
uersam ciuitatem praedicans quanta
illi fecisse ihs. Factum est autem
cum redisse ihs excepit illum tur
ba erant enim omnes exspectantes
eum et ecce uenit uir cum omen erat

iairus et ipse princeps sinagogae erat
et ciciclit ad pecles ihu rogans eum ut
intrare in domum eius quia filia uni
ca erat illi fere annorum duodecim
et haec moriebatur. et contigit dum
ire a turbis conprimebatur et muli
er quaeclam erat in fluxu sanguinis
a bannis duodecim quae in me dicus
erogauerat omnem substantiam suam
nec a bullo potuit curari accessit re
tro et tetigit fimbriam uestimenti eius
et confestim stetit fluxus sanguinis
eius et ait ihs quis est qui me tetigit
negantib: autem omnibus dixit petrus
et qui cum illo erant praeceptor tur
bae te conprimunt et adfligunt et
dicis quis me tetigit et dixit ihs tetigit

me aliquis nam ego noui uirtutem
de me exisse uidens autem mulier quia
non latuit eum tremens uenit et pro
cedit ante pedes illius et ob quam
causam tetigerit eum indicauit coram
omni populo et quemadmodum con
festim sanata sit ait ipse dixit illi
filia fides tua te saluam fecit uade
in pace adhuc illo loquente uenit
aliquis ad principem sinagogae di
cens ei quia mortua filia tua nolite
uexare illum. Ihs autem audito
hoc uerbo respondit patri puellae
noli timere crede tantum et salua
erit. Et cum uenisse domum non
permisit intrare secum quem quam
nisi petrum et iohannem et iacobum

et patrem et matrem puellae flebant
autem omnes et plangebant illam at
ille dixit nolite flere non est mortua
sed dormit. Et diridebant eum scien
tes quia mortua esse. Ipse autem
tenens manum eius clamauit dicens
puella surge. Et reuersus est spiritus eius
et surrexit continuo et iusit dari illi
manducare et stupuerunt parentes
eius quibus praecipit ne alicui dice
rent quod factum erat. Conuo
catis autem duodecim apostolis de
dit illis uirtutem et potestatem su
per omnia demonia et ut langores
curarent emisit illos praedicare
regnum dei et sanare infirmos.
Et ait ad illos nihil tuleretis in uia

neque uirgam neperam. Neque calcia
menta neque panem neque pecuniam
neque duas tonicas habeatis. Et in quan
cumque domum intraueritis ibi ma
nete. Et inde neexeatis. Et quicum
que non receperint uos exeuntes
de ciuitate illa etiam puluerem pe
duum uestrorum excutite in testimo
nium superillos. Et tressi autem
circum ibant per castella et ciuita
tes euangelizantes et curantes ubique.
Audiuit autem herodis tetracha
omnia quae fiebant ebeo et haesi
tabat eo quod diceretur a quibus
dam quia iohannis surrexit a mor
tuis a quibus dam uero quia heleas
apparuit a baliis autem quia pro

feta unus de antiquis surrexit et ait
herodis iohannem ego decollaui quis
autem est iste de quo audio ego talia
et quaerebat uidere eum :· Et re-
uersi apostoli narrauerunt illi q:·
cumque fecerunt · Et adsump
tis illis secessit seorsum in locum
desertum qui est bethsaida quod cum
cognouissent turbae secutae sunt
illum et excepit illos et loquebatur
illis de regno di · et eos qui cura indige-
bant sanabat :· Dies autem coe-
perat declinare et accedentes duo
decim dixerunt illi · Dimitte turbas
uteuntes in castella uillasque que
circa sunt deuertant et inueniant
escas quia hic in loco deserto sumus

ait autem ad illos uos date illis manducare. at illi dixerunt non sunt nobis plus quam quinque panes et duos pisces nisi forte nos eamus et emanus in omnem hanc turbam escas erant autem fere uiri .u. milia. ait autem ad discipulos suos facite illos discumbere per conuiuia quinquagenos et ita fecerunt et discumbere fecerunt omnes.

Acceptis autem ihs .u. panib: et duobus piscib: respexit in caelum et benedixit illis et fregit et tribuit discipulis suis ut ponerent ante turbas et manducauerunt omnes et saturati sunt et sublatum est quod superfuit illis fragmentorum cofinii duodecim.

Et factum est cum solus esset orans

Et cum illo discipuli Et interrogauit illos
dicens quem me dicunt esse turbae at
illi respondere Et dixerunt Iohan
nem baptistam alii autem heliam a
lii quia profeta unus de prioribus
surrexit dixit autem illis uos autem
quem me esse dicitis respondit simon
petrus dixit xpm dī · Et ille increpans
illos praecipit ne cui dicerent
dicens quia oporte filium hominis
multa pati Et reprobari a senioribus
Et principib: sacerdotum Et scribis Et
occidi Et tertia die resurgere ·
Dicebat autem ad omnes si quis uul
post me uenire abnege seipsum
Et tollat crucem suam cotidie Et se
quatur me qui enim uoluerit animam

suam saluam facere perde illam
nam qui perdiderit animam suam
propter me saluam facie illam
quid enim proficit homo si lucretur
uniuersum mundum se autem ip
sum perdet et detrimentum sui fa
ciat. Nam qui me erubuerit et me
os sermones hunc et filius hominis
erubesce cum uenerit in maiesta
te sua et patris et sc̄orum angelorum.
Dico autem uobis uere sunt ali
qui hic stantes qui non gustabunt mor
tem donec uideant regnum dei.
Factum est autem post haec uerba
fere dies octo et adsumpsit petrum
et iohannem et iacobum et ascendit
in montem uto rare et factum est

dum orare species uultus eius altera
et uestitus eius albus refulgens et ecce
duo uiri loquebantur cum illo erant
autem moyses et heleas uisi in maies
tate et dicebant excelssum eius quem
completurus erat in hierusalem petrus
uero et qui cum illo grauati erant soz
no et uigelantes uiderunt maiestatem
eius et duos uiros quistabant cum
illo et factum est cum discenderent
ab illo ait petrus ad ihm praeceptor
bonum est nos hic esse faciamus tre
ta bernacula unum tibi et unum
moysi et unum heliae nesciens quid
dicere haec autem illo loquente fac
ta est nubs et obumbrauit eos et ti
muerunt intrantibus illis in nubem

Et uox facta est de nube dicens hic est fi
lius meus dilectus ipsum audite Et
dum fiere uox inuentus est ihs solus
Et ipsi tacuerunt Et nemini dixerunt
in illis diebus quicquam ex his quae uide
rant Factum est autem in sequenti
die discendentibus illis de monte occur
rit illi turba multa Et ecce uir de
turba exclamauit dicens magister
obsecro te respice in filium meum
quia unicus est mihi Et ecce spus ad
praehendit illum Et subito clamauit
Et elidit Et dissipat eum cum spuma
Et uix discedit tabeo delanians eum
Et rogaui discipulos tuos ut eicerent il
lum Et non potuerunt respondens
autem ihs dixit O generatio infide

lis et peruersa usque quo ero apud
uos et patiar uos adduc huc filium tu
um et cum accidere elesit illum dem
nium et dissipauit et increpauit ihs
spm inmundum et sanauit puerum
et reddidit illum patri eius :·

Tupebant autem omnes in magni
tudine dei · Omnibus quae emi
rantibus in omnibus quae faciebat
dixit ad discipulos suos ponite uos
in cordibus uestris sermones istos
filius enim hominis futurum est
ut tradatur in manus hominum at
illi ignorabant uerbum istud et
erat uelatum ante eos ut non senti
rent illud timebant interrogare
eum de hoc uerbo · Intrauit autem

cogitatio meos quis eorum maior esset
uidens cogitationes cordis eorum
apprehendens puerum fecit eum
secus se. Et ait illis quicumque susce
perit puerum istum in nomine meo me
recipit et quicumque me recipit non
me recipit sed recipit eum qui misit
me. Qui minor est inter omnes uos hic
maior erit. Respondens autem Io
hannes ait praeceptor uidimus quen
dam in nomine tuo ejicientem demonia
et prohibuimus eum quia non sequi
tur nobiscum et ait illum ihesus
te eum et nolite prohibere. Qui enim
non est aduersum uos pro uobis est.
Factum est autem cum complerentur
dies assumptionis eius et ipse

Et ipse faciem suam firmauit ut ire
in hierusalem et misit nuntios ante
conspectum suum et euntes intrauerun
t in ciuitatem samaritanorum ut pa
rarent illi cenam et non receperunt
eum quia facies eius erat euntes in hi
erusalem cum uidissent autem disci
puli eius iacobus et iohannis dixerunt
domine uis dicimus ut ignis discendat de
caelo et consumat illos. Et con
uersus increpauit illos et abierunt
in aliud castellum. Actum est au
tem ambulantibus illis in uia dixit
quidam ad illum sequarte quocumq:
ieris et ait illi ihs uulpes foueas ha
bent et uolucres caeli nidos ubi re
quiescent filius autem hominis non

habe ubi caput reclinet :· Ut
autem ad alterum sequere me ille h
dixit dne permitte mihi primum ire
et sepelire patrem meum dixit que ei
ihs sine ut mortui sepelient mortuos
suos tu autem uade adnuntiare regnum
dei · Et ait alter sequarte dne sed
primum permitte mihi renuntiare his
qui in domi sunt ait ad illum ihs nemo
mittens manum suam in aratrum et
aspiciens retro aptus est regno dei :·
Post haec autem designauit dns
et alios septuaginta duos et misit
illos binos ante faciem suam in omnem
ciuitatem et locum quo erat ipse uen
turus et dicebat illis :· Atten
Messis quidem multa operari au

para rogate ergo dñm messis ut mittat
operarios in messem suam · Ite ecce
ego mitto uos sicut agnos inter lupos
Nolite portare sacculum neque pe-
ram neque calciamenta & neminem
per uiam salutaueritis · In quacum
que domum intraueritis primum dici
te pax huic domui & si ibi fuerit fi
lius pacis requiescat super illum pax
uestra sin autem ad uos reuertatur ·
In eadem autem domo manete ede
entes & bibentes quae apud illos
sunt dignus enim est operarius mer
cede sua · Nolite transire de domo in
domum · In quamcumque ciuitat
em intraueritis & susceperint uos
manducate quae apponuntur uobis

et curate infirmos qui in illa sunt et
dicite illis adpropinquauit in uos reg
num dei. In quam cumque autem ciui
tatem intrauerit et non receperint
uos exeuntes in plateas eius dicite eti
am puluerem qui adhaesit in nobis
de ciuitate uestra in pedibus extergimus
in uos tamen hoc scitote quia adpro
pinquauit regnum dei. Dico autem
uobis quia sodomis in die illa remisi
us erit quam illi ciuitati. Uae tibi
corozain. Uae tibi bethsaida quia si
in tero et sidone factae fuissent uir
tutes quae in uobis factae sunt olim
in cilicio et cynere sedentes egissent
paenitentiam ueruintamen tero et
sidoni remissius erit in iudicio quam

uobis et tu cafarnaum numquid usq:
in caelum exalta es usque ad infernum
demergiris. Qui uos audit me au
dit et qui uos spernit me spernit
qui autem me spernit spernit eum
qui me misit. Reuersi sunt autem
septuaginta duo cum gaudio dicen
tes dn̄e etiam demonia subiciuntur
nobis in nomine tuo et ait illis uide
bam satanam sicut fulgor de caelo
cadentem. Ecce dedi uobis potesta
tem calcandi super serpentes et sco
piones et super omnem uirtutem ini
mici et nihil uos nocebit. Uerum
tamen in hoc nolite gaudere quia
sp̄s uobis subiciuntur. Gaudete au
tem quod nomina uestra scripta su
nt

in caelis. Ipsa hora exultauit ihs
in spu sco et dixit confiteor tibi pater
dne caeli et terrae quod abscondisti
haec a sapientibus et prudentibus et
reuelasti ea paruulis etiam pater quia
sic placuit ante te. Omnia mihi
tradita sunt a patre meo et nemo scit
qui sit filius dei nisi pater et qui sit
pater nisi filius et cui uoluerit filius
reuelare. Et conuersus ad discipulos suos dixit beati oculi qui uident
quae uidetis dico enim uobis quod multi
prophetae et iusti uoluerunt uidere
quae uos uidetis non uiderunt et au
dire quae auditis et non audierunt.
Et ecce quidam legis peritus sur
rexit temptans illum et dicens magis

ter quid faciendo uitam æternam po
sidebo alle dixit ad eum in lege quid
scriptum est quomodo legis ille res
pondens dixit. Diliges dñm dm
tuum ex toto corde tuo & ex tota ani
ma tua. & ex omnibus uiribus tuis &
ex omni mente tua. & proximum
tuum sicut teipsum dixit ei ihs
recte respondisti hoc fac & uives.
Ille autem uolens iustificare seipsm
dixit ad ihm & quis est meus proximus
Suscipiens autem ihs dixit. homo quí
dam descendebat ab hierusalem in
hiericho & incidit in latrones qui &
despoliauerunt eum & plagis impo
sitis abierunt semi uiuo relicto acci
dit autem ut sacerdos quidam dis

cendere eadem uia et uiso illo praste-
riuit similiter et leuita cum esse se-
cus locum et uidere eum pertransiuit

Sa maritanus autem quidam iter
faciens uenit secus eum et uidens mi
sericordia motus est et ad propians
alligauit uulnera eius infundens
oleum et uinum et imponens illum
iumentum suum et duxit ad stabu
lum et curam eius egit et altera die
protulit duos denarios et dedit
stabulario et ait curam illius habe
et quod cumque super erogaueris
ego cum rediero redoam tibi quis
horum trium uidetur tibi proximus
fuisse illi qui incidit in latrones
at ille dixit qui fecit misericordiam

in illum et ait illi ihs uade et tu fac simi
liter ∴ Factum est autem dum ire
et ipse intrauit in quodam castellum
et mulier quaedam martha nomine
excepit illum in domum suam et huic
erat soror nomine maria quae
etiam sedens secus pedes dni audie
bat uerbum illius martha autem
satagebat circa frequens minis
terium in qua estitit et ait dne non est
tibi cura quod soror mea reliquit
me solam ministrare dicergo illi ut
me adiuuet et respondens dixit illi
dns martha martha sollicita es et tur
baris circa plurima porro unum sit
necessarium maria autem optimam
partem elegit quae non auferetur a
bea

lucas XI

Et factum est cum esse in loco quo
dam orans ut cessauit dixit unus
ex discipulis eius ad eum domine doce nos
orare sicut Iohannis docuit disci
pulos suos Et ait illis cum oratis dicite
Pater noster qui es in caelis scifi
cetur nomen tuum Adueniat
regnum tuum Fiat uoluntas tua
sicut in caelo et in terra Panem
nostrum cotidianum da nobis hodie
Et dimitte nobis debita nostra si
quidem et ipsi dimittimus omni de
benti nobis Et ne nos inducas in tem
ptationem Sed libera nos a malo
Et ait ad illos qui sue fratrum ha
be amicum et ibit ad illum
media nocte et dicit illi amice commo

modo mihi tres panes quoniam amicus
meus uenit de uia ad me & non habeo
quod ponam ante illum & ille deus
intus respondens dicat noli mihi mo
lestus esse iam hostium clausum est
& pueri mei mecum sunt in cubilia
non possum surgere dare tibi &
ille si perseuerauerit pulsans am
dico uobis & si non dabit illi sur
gens eo quod amicus eius sit prop
ter improbitatem tamen eius surget
& dabit illi quot quot habet ne
cessarios. & ego uobis dico petite
& dabitur uobis querite & inue
nietis pulsate & aperietur uobis om
nis enim qui petit accipit & qui que
rit inuenit & pulsanti aperietur:

Quis autem ex uobis patrem petit
panem filius eius numquid lapidem
dabit illi aut piscem petierit numquid
pro pisce serpentem dabit illi aut
si petierit ouum numquid porrigit
illi scorpionem Siergo uos cum sitis
mali nostis bona dare filiis uestris
quanto magis pater uester de caelo
dabit spm bonum petentibus se
Erat iaciens demonium et ille
erat mutum et cum iecisset de
monium locutus est mutus et admi
rata sunt turbae Quidam hi
ex fariseis dixerunt in beelzebul
principem demoniorum iecit demon
Et ab ipsis temptantes signum de
caelo quaerebant a beo

Ipse autem uidit cogitationes eorum
dixit eis omne regnum in se ipsum di-
uisum desolabitur et domus supra
domum cadet. Si autem satanas sa-
tan iecit in se ipsum diuisus est quo-
modo stabit regnum ipsius qui adici-
tis in beel zebul principe demonio-
rum iecere me demonia si autem ego
in beel zebul eicio demonia filii uestri
in quo eiciunt ideo ipsi iudices erunt
uestri porro si in digito dei eicio demo-
nia profecto preuenit in uos regnum
dei. Cum fortis armatus custodiat
atrium suum in pace sunt ea quae
possidet si autem fortior illo su-
perueniens uicerit eum uniuersa
arma eius aufere in quibus confi-

debat et spolia eius distribuet qui non
est mecum aduersum me est et qui
non colligit mecum s dispersit.
Cum immundus sps exierit de homi
ne perambulat per loca inaquosa
quaeriens requiem et non inueniens
dicit reuertar in domum meam unde
exiui et cum uenerit inuenit eam ua
cantem scopis mandatam et tunc
uadit et adusumit septem alios
sps nequiores se et ingresi habita
bunt ibi et sunt nouissima homi
nis illius peiora prioribus. Factum
est autem cum haec dicere extollens
uocem quaedam mulier de turba
dixit illi beatus uenter qui te portauit
et ubera quae sunt exsiccata ille

dixit immo beati qui audiunt verbum
dei & custodiunt. Turbis autem cur-
rentibus coepit dicere. Generatio
haec generatio nequam est signum
quaerit & signum non dabitur illi
nisi signum ionae. Nam sicut ionas
fuit signum ninivitis ita erit & fi-
lius hominis generationi huic. Regina
austri surget in iudicio cum viris gene-
rationis huius & condemnabit illos
quia venit a finibus terrae audire
sapientiam salomonis. & ecce plus
salomone hic. Viri ninivitae surgent
in iudicio cum generatione hac &
condemnabunt illam quia poenitentiam
egerunt ad praedicationem
ionae. plus & ecce ionae hic

Nemo lucernam accendit et in ab
sconso ponit neque sub modio sed
supra candellabrum ut qui ingredi
untur lumen uideant. Lucerna
corporis tui est oculus tuus si oculus
tuus fuerit simplex totum corpus
tuum lucidum erit si autem nequam
fuerit etiam corpus tuum tenebrosum
erit uide ergo ne lumen quod in te est
tenebrae sint si ergo corpus tuum
totum lucidum fuerit non habens
aliquam partem tenebrarum erit
lucidum tuum et sicut lucerna fulgo
ris inluminabit te. Et cum loq:
retur rogauit illum quidam fari se
us ut prandere apud se et ingressus
recubuit fariseus autem coepit in

tra se reputans dicere quare non bap-
tizatus esse ante prandium et ait dns
ad illum nunc uos farisaei uos prius
quod foris est calicis et cateni munda-
tis quod autem intus est uestrum ple-
num est rapina et iniquitate stulti non
ne qui fecit quod de foris est etiam
id quod intus est fecit uerum tamen
quod super est date elimosinam · Et
ecce omnia munda sunt uobis ·
Sed uae uobis farisei qui decimatis
mentam et rutam et omne holus
et prasteritis iudicium et caritatem
dei · haec autem oportuit facere et
illa non omittere · Ue uobis fari-
saei qui dilegitis primas cathedras
in sinagogis et salutationes in foro ::

Uae uobis scribae et fariseі chipocri
tae quia estis in monumenta quae non pa
rent et homines ambulantes supra illa
nesciunt. Respondens autem quidam
ex legis peritis ait illi magister haec di
cens etiam nobis contumeliam facis at
ille ait et uobis legis peritis uae quia
honeratis homines honerib: quae porta
ri non possint et ipsi uno digito uestro
non tangitis sarcinas ipsas. Uae
uobis quia aedificatis monumenta pro
fetarum patres autem uestri occide
runt illos profecto testificamini qui
consentitis operibus patrum uestrorum
quoniam quidem ipsi eos occiderunt
uos autem aedificatis eorum sepul
chra. Propter ea et sapientia

oi dixit mittam ad illos profetas et a
postolos et ex illis occident et persegu
entur. ut inquiratur sanguis omnium
profetarum qui effusus est a constitu
tione mundi a generatione ista a san
guine abel iusti usque ad sanguinem zac
chariae qui periit inter altare et te
dem ita dico uobis requiretur ab hac
generatione. Uae uobis legis peri
tis qui abstulistis clauem scientiae
ipsi non introistis et eos qui intrabunt
prohibuistis. Cum haec ad illos di
cere caeperunt farisaei et legis
periti grauiter insistere et os eius
obprimere de multis insidiantes ei
et quaerentes capere aliquid ex ore
eius ut accussarent eum multis autem

lucas

turbis circumstantib: ita ut se inuicem
conculcarent coepit dicere ad discipu
los suos · Attendite a fermento
farisaeorum quae est hippocrisis ·

Nihil autem opertum est quod non re-
ueletur neque absconditum quod
non sciatur quoniam quidem quae in te-
nebris audistis in lumine dicentur Et
quod in aurem audistis et locuti estis
in cubiculis praedicabitur in tectis ·

Dico autem uobis amicis meis ne ter
rae amini ab his qui occidunt corpus
et post haec non habent amplius quid
faciant ostendam uobis quem timeatis
timite eum qui post quam occiderit
habet potestatem mittere in gehennam
ita dico uobis hunc timite nonne quin
q:

omnia quaecumque sunt mihi & bona mea
dicam animae meae anima habes
multa bona posita in annos plu
mos requiesce comede bibe epu
lare :: Dixit autem illi deus fatue
hac nocte animam tuam reposcu
nt te quae autem parasti cuius eru
nt sic est qui sibi thesaurizat & non
est in deum dites :: Dixit autem ad
discipulos suos Ideo dico uobis non
te solliciti esse animae uestrae
quid manducetis neque corpori qui
uestimenti nonne anima plus est
quam esca & corpus quam uestimen
tum :: Considerate coruos quia
non seminant neque metunt quibus
non est cellarium neque horreum

Et ds pascit illos quanto magis uos plu
res estis illis quis autem uestrum cogi
tando potest adicere ad staturam su
am cubitum unum si ergo neque quod
minimum est potestis quid de ceteris
solliciti estis considerate lilea agri
quomodo crescunt non laborant
non neunt dico autem uobis nec sala
mon in omni gloria sua uestiebatur
sicut unum ex istis si autem fenum
quod hodie in agro est et cras in cli
banum mittitur ds sic uestit quanto
magis uos pussillae fidei et uos no
lite querere quid manducetis aut
quid bibatis et nolite in sublimae
extolli haec enim omnia gentes mun
di querunt pater autem uester scit

quoniam his indigetis. Verum tamen
quaerite regnum dei et haec omnia a
dicientur vobis. Nolite timere pus
sillus grex quia complacuit patri
vestro dare vobis regnum.
Vendite quae possidetis et date
elimosynam. Facite vobis sac
culos qui non veterescunt thesaurum
non deficientem in caelis quo fur
non adpropiat neque tinea corrum
pit ubi enim thesaurus vester est
ibi et cor vestrum erit. Sint
lumbi vestri praecincti et lucernae
vestrae ardentes et vos similes ho
minibus exspectantibus dominum suum
quando revertatur a nuptis ut cum
venerit et pulsaverit confestim

aperiant ei ⁘ Beati sunt serui illi
quos cum uenerit dns inueniat uigilan
tes amen dico uobis quod praecinget se
& faciet illos discumbere & transi
ens ministrabit illis & si uenerit in
secunda uigilia & si in tertia uigilia
uenerit & ita inuenerit beati sunt
serui illi ⁘ Hoc autem scitote quod
si sciret pater familias qua hora
fur ueniret uigilaret utique & non
sineret perfodiri domum suam & uos
estote parati quia qua hora non pu
tatis filius hominis uenit ⁘ Ait
autem ei petrus dne ad nos dicis hanc
parabulam an & ad omnes dixit
ergo dns quis putas est fidelis dis
pensator & prudens quem constitu

tuit dns superfamiliam suam utde
illis in tempore tritici mensuram be
atus ille seruus quem cum uenerit
dns inuenie ita facientem uere dico
uobis quia super omnia quae possidet
constituet eum :· Quod si dixerit
seruus ille in corde suo moram
facit dns meus uenire et coeperit
percutere pueros et ancellas et ede
re et bibere et inebriari uenie dns
serui illius in die qua non sperat et
hora qua nescit et diuidet eum par
temque eius cum infidelibus pone·
Ille autem seruus qui cognouit uo
luntatem dni sui et non praepara
uit et non fecit secundum uoluntatem
tem eius uapulabit multa quibus

non cognouit et fecit contra uoluntatem
omnium sui digna plagis uapulabit
paucis. Omni autem cui multum
datum est multum queritur ab eo
et cui commendauerunt multum
plus petent ab eo. Ignem uenimi
tere in terram et quid uolo si accen
datur baptisma. Autem ab eo bap
tizari et quomodo coarcturus quoque
perficiatur. Putatis quia pacem
uenit dare in terram non dico uobis
sed separationem erunt enim ex hoc
quinque in domo una diuisi tres in
duos et duo in tres diuidentur. Pater
in filium et filius in patrem suum
mater in filiam et filia in matrem
socrus in nurum suam et nurus

in sacrum suam. Dicebat autem et
ad turbas cum videritis nubem ab o-
riente ab occasu statim dicitis imm-
bus venit et ita fit et cum austrum
flantem dicitis quia aestus erit et id
et fit hypocrite faciem terrae et celi
nostis probare hoc autem tempus qui
modo non probatis quid autem et a no-
bis ipsis non iudicatis quod iustum est.
Cum autem vadis cum adversario
tuo ad principem in via da operam
liberari ab illo ne forte gradat te
apud iudicem et iudex gradat te ex
actori et exactor mittat te in carce-
rem [illegible] ubi non eies inde
donec etiam novissimum minutum
reddas. Erant autem quidam lucas XIII

in ipso tempore nuntiantes illi de gali
laeis quorum sanguinem pylatus mis
cuit cum sacrificis eorum et respon
dens dixit illis putatis quod hii galilaei
praeomnibus galilaeis peccatores
fuerunt quia talia passi sunt non
dico uobis sed nisi poenitentiam ha
bueritis omnes similiter peribitis

Dixit illi decim et octo supra quos
cecidit turris in siloam et occidit eos
putatis quia et ipsi debitores fueru
nt praeter omnes homines habitan
tes in hierusalem non dico uobis sed
si non poenitentiam egeritis similiter
peribitis

Dicebat autem hanc similitudi
nem arborem fici habebat

quidam plantatam in uinea sua
Et uenit quaerens fructum in illa
Et non inuenit dixit autem ad cultorem
uinae ecce anni tres sunt ex quo
uenio querens fructum in ficulnia hic
Et non inuenio succede ergo illam
ut quid etiam terram occupat at
ille respondens dixit illi dne dimitte
illam et hoc anno usque dum fo
deam circa illam et mittam stercora
Et si quidem fecerit fructum sin au
tem in futurum succides eam
Erat autem docens in sinagoga
eorum sabbatis et ecce mulier q:
habebat spm infirmitatis annis de
cim et octo et erat inclinata nec om
nino poterat sursum respicere quae

cum uidera ihs uocauit eam adse &
ait illi mulier dimissa es ab infirmitate
tua & imposuit illi manus & con-
tinuo erecta est & glorificabat dm.
Respondens autem archisynagogus
indignans quia sabbatis curasset
ihs dicebat turbae quia sex dies sunt
in quib: oportet operari in his ergo ue-
nite & curamini & non die sabbati
respondit autem ad illum dns & dix
hypocrite unusquisque uestrum
sabbato non soluit bouem suum aut
asinum a praesepio & ducit adaqua
re. Haec autem filiam abrahae
quam alligauit satanas ecce decem
& octo annis non oportuit solui a uin
culo isto die sabbati cum haec

dicere erubescebant omnes aduersa
rii eius et omnis populus gaudebat
in uniuersis quae gloriose fiebant abeo
Ecebat ergo cui simile est regnum
dei. Et cui simile esse existimabo
illud simile est grano sinapis
quod acceptum homo misit in hortum
suum et creuit et factum est in arbo
rem magnam et uolucres caeli requi
erunt in ramis eius.
Iterum dixit cui simile existima
bo regnum dei. Simile est fer
mento quod acceptum mulier abscon
dit in farinae sata trea donec fer
menta reuirtotum.
Et bat perciuitates et castella
docens et iter faciens in hieru
salem

245

Ait autem illi quidam dñe si pauci su
quis aluantur ipse autem dixit ad illos
contendite intrare per angustam por
tam quia multi dico uobis querunt in
trare et non poterunt :

Cum autem intrauerit pater familias
et cluserit ostium et incipietis
foris stare et pulsare ostium dicentes
dñe aperi nobis et respondens dica
uobis nescio uos unde sitis recedite
a me omnes qui operamini iniquitatem :
Tunc incipietis dicere manducauimus
coram te et bibimus et in plateis nos
tris docuisti et dica uobis nescio uos
unde sitis discedite a me omnes ope
ramini iniquitatis ibi erit fletus et stri
dor dentium :

Cum autem uideritis

abraham & isaac & iacob & omnes
prophetas in regno dī vos autem expelli
foras & venient ab oriente & occidente
& aquilone & austro & accumbent
in regno dī.

Ecce sunt novissimi qui erunt
primi & sunt primi qui erunt
novissimi.

In ipsa die accesserunt quidam
ad eum pharisaeorum dicentes
illi exi & vade hinc quia herodis
vult te occidere & ait illis ite dicite
vulpi illi ecce ejicio daemonia & sanitates
perficio hodie & cras & tertia
die consummor verumtamen opor
tet me hodie & cras & sequenda am
bulare quia non capit prophetam

R

perire extra hierusalem

Herusalem hierusalem quae occidis profetas et lapidas eos qui mittuntur ad te quotiens volui congregare filios tuos quem admodum avis nidum suum sub pinnis et nolui ecce relinquitur vobis domus vestra deserta dico autem vobis quia non videbitis me donec veniat cum dicetis benedictus qui venit in nomine dni :.

Factum est cum intrare in domum cuiusdam principis farisaeorum sabbato manducare panem et ipsi observabant eum et ecce homo quidam hedropicus erat ante illum :. Et respondens

ihs dixit ad legis peritos & pharisæos
dicens si licet sabbato curare aut
non illi autem tacuerunt ipse uero ad
prehensum hominem sanauit eum
ac dimisit & respondens ad illos
dixit cuius uestrum asinus aut bos
in puteum cadit & non continuo ex
trahit illum die sabbati & non po
terit ad hæc respondere illi
Dixit autem & ad inuitatos
parabulam intendens quo
modo primos discubitus eligerent di
cens ad illos cum inuitatus fueris
ad nuptias non discumbas in primo
loco ne forte honorabilior te sit
inuitatus abeo & ueniens qui te & illum
uocauit dicat tibi da huic locum &

tunc incipias cum robore nouissimum
locum tenere sed cum uocatus fueris
uade recumbe in nouissimo loco ut
cum uenerit qui te inuitauit dicat tibi
amice ascende superius tunc erit tibi
gloria coram simul discumbentib:
Ia omnis quia se exaltat humilia
bitur et qui se humiliat exaltabitur
Cebat autem et ei qui se inuitaue
rat. Cum facis prandium aut
caenam noli uocare amicos tuos neq:
fratres tuos neque cognatos neque
uicinos diuites ne forte et ipsi tere
inuitent et fiat tibi retributio sed cum
facis conuiuium uoca pauperes de
biles claudos caecos et beatus eris
quia non habent retribuere tibi re

tribuetur enim tibi in resurrectione ius
torum. Hec cum audisset quidam
de simul discumbentibus dixit illi be-
atus qui manducabit panem in regno dei.
Ipse dixit ei homo quidam fecit
caenam magnam quo cauit mul
tos et misit seruum suum ad horam
caenae dicere inuitatis ut uenirent
quia iam parata sunt omnia. Et
caeperunt simul omnes excusare
primus dixit ei uillam emi et neces
se habeo exire et uidere illam rogo
te habe me excusatum. Et alter
dixit iuga bouum emi quinque et
eo probare illa et ideo uenire non
possum rogo te habe me excusatum
Et alius dixit uxorem duxi et ideo non

possum uenire et reuersus seruus nun
tiauit haec dno suo tunc iratus pater
familias dixit seruo suo exi cito in pla
teas et uicos ciuitatis et pauperes ac
debiles et caecos et clodos introduc
huc et ait seruus dne factum est ut
imperasti et adhuc locus uacat et
ait dns seruo exi et inuias et sepes et
conpelle intrare quoscumq: inueneris
ut impleatur domus mea: Dico autem
uobis quod nemo uirorum illorum
Qui uocati sunt gustabunt caenam
meam: Bant autem turbae multae
cum eo et cum uersus dixit ad illos
si quis uenit ad me et non odit patrem
suum et matrem et uxorem et filios et
fratres et sorores adhuc autem et ani

num suam non potest meus esse disa
pulus & qui non baiulat crucem suam
& uenit post me non potest meus esse
discipulus. Quis enim ex uobis uo
lens turrem edificare non prius
sedens computat sumptus qui ne ne
cessarii sunt si habeat ad perficiendum
ne forte cum posuerit fundamen
tum & non potuerit perficere omnes
qui uident incipiant illudere ei dicen
tes quia hic homo cepit aedificare &
non potuit consummare. Aut quis
rex iturus committere bellum ad ver
sus alium regem non sedens prius co
gitat si possit cum decem milib: oc
currere ei qui cum uiginti milibus
uenit ad uersum se. Alioquin adhuc

illo longe posito agente legationem mit
tens rogat ea quae pacis sunt.

Ergo omnis ex uobis qui non renunci
at omnibus quae possidet non pot
est meus esse discipulus.

Bonum est sal si autem sal quoque
euanuerit in quo condietur neque in
terram neque in ster qui linio utile est
sed foras mittitur qui habet aures au
diendi audiat

Erat autem ad propinquantes ei
publicani et peccatores ut audirent
illum et murmurabant fariseei et
scribae dicentes quia hic peccatores
recipit et manducat cum illis

Et ad illos parabulam istam di
cens quis ex uobis homo qui habet quin
tum

oues et si perdiderit unam ex illis nonne
dimitte nonaginta nouem in deserto et
uadit ad illam quae perierit donec
inueniat eam et cum inuenerit illam
inponit in umeros suos gaudens et ue-
niens domum cum uocat amicos et ui-
cinos suos dicens illis congratulamini
mihi quia inueni ouem meam quae peri-
erat dico autem uobis quod ita gaudi-
um erit in caelo super unum peccato-
rem paenitentiam habentem quam
super nonaginta nouem iustos qui
non indigent penitentiam ::

Aut quae mulier habens dragmas
decim si perdiderit dragmam
unam nonne accendit lucernam
et uertit domum suam et querit

diligenter donec inueniat & cum inuene-
rit conuocat amicos & uicinos dicens
congratulamini mihi quia inueni dra-
mam quam perdideram
Dico uobis gaudium erit coram
angelis dei super uno peccatore
penitentiam agente
Quidam homo quidam habuit
duos filios & dixit adolescen-
tior ex illis patri pater da mihi
portionem substantiae quae
me contingit & diuisit illis substan
tiam & non post multos dies congre
gans omnia adolescentior filius
peregre profectus est in regionem
longinquam & ibi dissipauit sub
stantiam suam uiuendo luxoriose

Et postquam omnia consummata es
se facta est famis ualida in regione
illa et ipse caepit egere et abiit et ad
haesit uni ciuium regionis illius et
misit illum in ullam suam ut pascere
porcos et cupiebat implere uen
trem suum de silicis quas porci mandu
cabant et nemo illi dabat Ne
autem conuersus dixit quantis mer
cennarii patris mei abundant panib:
ego autem hic fame pereo surgam et
ibo ad patrem meum et dicam illi pater
peccaui in caelum et coram te iam non
sum dignus uocari filius tuus fac me
sicut unum de mercennaris tuis et sur
gens uenit ad patrem suum cum autem
adhuc longe esse uidit illum pater

ipsius et misericordia motus est et ac
currens cecidit supra collum eius et
osculatus est illum. Dixit q: ei
filius pater peccaui in caelum et coram
te iam non sum dignus uocari filius tu
us fac me si cut unum de mercenna
ris tuis. Dixit autem pater ad ser
uos suos cito proferte stolam primam
et induite illum et date anulum in ma
num eius et calciamenta in pepes et ad
ducite uitulum saginatum et occidite
et manducemus et aepulemur quia
hic filius meus mortuus erat et re
uixit perierat et inuentus est et coe
perunt aepulari :. Erat autem fi
lius eius senior in agro et cum uenire
et ad propinquare domui audiuit

sefoniam et chorum et uocauit unum
de seruis et interrogauit quae haeces
sent isque dixit ei frater tuus uenit
et occidit pater tuus uitulum sagina
tum quia saluum illum recipit indig
natus est autem et nolebat introire
pater ergo illius egressus caepit rogare
illum at ille respondens dixit patri
suo ecce tot annis seruio tibi et num
quam mandatum tuum praeteriui
et numquam dedisti mihi edum ut
cum amicis meis epularer sed post
quam filius tuus hic qui deuorauit
substantiam tuam cum meretricib:
uenit occidisti illi uitulum saginatum
at ipse dixit illi fili tu semper me
cum fuisti et es et omnia mea tua sunt

epulari autem & gaudere oportebat quia frater tuus hic mortuus erat & reuixit perierat & inuentus est

Debat autem & ad discipulos suos homo quidam erat diues qui habebat uilicum & hic diffamatus est apud illum quasi dissipasset bona ipsius & uocauit illum & ait illi quid hoc audio de te redde rationem uilicationis tue iam enim non poteris uilicare ait autem uilicus intra se quid faciam quia dominus meus aufert a me uilicationem fodere non ualeo mendicare erubesco sciо quid faciam ut cum amotus fuero a uilicatione recipiant me in domos suas & accersitis singu-

singulis debitoribus domini sui dicebat pri
mo quantum debes domino meo at ille dix
it centum bados olei dixitque ille acci
pe cautionem tuam et sede cito scribe
quinquagenta deinde alio dixit tu uero
quantum debes qui ait centum choros
tritici · At illi accipe literas tuas et
scribe octoginta et laudauit dominus ui
licum iniquitatis quia prudenter fe
cisse · Dixit autem ad discipulos suos
dico uobis quia filii huius saeculi pru
dentiores filiis lucis in generatione
sua sunt · Et ego dico uobis facite
uobis amicos de mammona iniquita
tis ut cum defeceritis recipiant uos
in aeterna tabernacula qui fidelis
est in minimo et in maiori fidelis est

Et qui in modico iniquus est et in maio
ri iniquus est si ergo in iniquo mamm
ne fideles non fuistis quod uestrum est
quis credet uobis et si in alieno fide
les non fuistis quod uestrum quis dabit uobis
Nemo seruus potest duobus do
minis seruire aut enim unum odio
et alterum diligo aut uni adherebit
et alterum contempnet non potestis deo seruire
et mammone
Audiebant haec omnia farisaei qui
erant auari et diridebant illum
et ait illis uos estis qui iustificatis
uos coram hominib: ds autem nouit
corda uestra quia quod hominib: al
tum est abominatio est ante dm:
Lex et profetae usque ad iohan
nem et ex eo regnum dei euangeli

zatur et omnis in illud uim facit.
Agilius est autem caelum et terras
praeterire quam de lege unum
apicem cadere.
Omnis qui dimittit uxorem suam
et ducit alteram mechatur et qui
dimissam a uiro ducit mechatur.
Homo quidam erat diues et in
duebatur purpura et bysso et
aepulabatur cotidie splendide et
erat quidam mendicus nomine la
zarus qui iacebat ad ianuam eius
ulceribus plenus cupiens saturari
de micis quae cadebant de mensa diui
tis sed et canes ueniebant et lingebant
ulcera eius. Factum est autem ut
moriretur mendicus lazarus

Et portaretur ab angelis in sinum
abrachae

Mortuus est et diues et sepul
tus est in inferno eleuans ocu
los suos cum esset in tormentis uide
bat abracham a longe et lazarum
in sinu eius et ipse clamans dixit
pater abracham miserere mei et
mitte lazarum ut intinguat extre
mum digiti sui in aqua ut refrigeret
linguam meam quia crucior in hac
flamma et dixit illi abracham fili
recordare quia recepisti bona in uita
tua et lazarus similiter mala
nunc autem hic consulatur tu uero
cruciaris et in his omnib: inter uos et
nos chaos magnum firmatum est

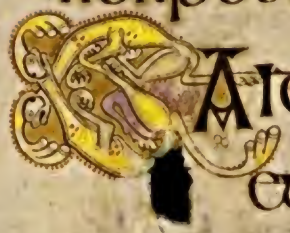

uchii qui uolunt hinc transire ad uos
non possunt neq: inde huc transmeare.
Ait rogo ergo te pater ut mittas
eum in domum patris mei ha
beo enim quinq: fratres ut testetur
illis ne ipsi ueniant in locum hunc
tormentorum. Ait illi abracham
habent moysen et profetas audiant
illos at ille dixit non pater abra
cham sed si quis ex mortuis ierit ad
eos paenitentiam agent ait autem
illi si moyses et profetas non audiunt
neque si quis ex mortuis resurrexerit
credent.
Ad discipulos suos ait impos Lvk. xv
sibile est ut non ueniant scanda Sub. 17
la. Ue autem illi per quem ueniunt

uolus est illi silapis molaris imponatur circa collum eius & proiectatur in mare quam ut scandalizet unum de

pusillis istis ::

Videte uobis si peccauerit in te frater tuus increpa illum & si penitentiam egerit dimitte illi

& si septies in die peccauerit in te & si septies in die conuersus fuerit ad te dicens penitet me dimittes illi

Et dixerunt apostoli ad dominum auge nobis fidem et ait dominus

Si habueritis fidem sicut granum sinapis diceretis huic arbori mori eradicare & transplantare in mare & oboediret uobis ::

Quis autem uestrum habet seruum

arantem autoues pascentem qui regres
so de agro dicit illi statim transire eum
be. Et non dicit ei para quod cenem
Et praecingere et ministra mihi donec
manducem et bibam et post haec tu mag
ducabis et bibes numquid gratiam ha
be seruo illi qui fecit quae sibi impe
rauerat non puto. Sic et uos cum fe
ceritis omnia quae praecepta sunt uo
bis. Dicite serui inutiles sumus quod
debuimus facere fecimus. Et fac
tum est dum ire in hierusalem tran
sibat per mediam samariam et ga
lileam et cum ingrederetur quod dam
castellum occurrerunt ei decimuiri
leprosi qui steterunt a longe et leua
uerunt uocem dicentes ihu precepto

R.

256

miserere nostri quos uidit dixit
ite ostendite uos sacerdotibus. Et fac
tum est dum irent mundati sunt unus
autem ex illis uidit quia mundatus
est regressus est cum magna uoce
magnificans dm̄ et cecidit in faciem
ante pedes eius gratias agens et hic
erat samaritanus respondens au
tem ihs̄ dixit nonne decim mundati
sunt et nouem ubi sunt non est in
uentus qui redire et dare gloriam
dō nisi hic alienigena. Et ait illi surge
et uade quia fides tua te saluum
fecit

Interrogatus autem a farisaeis
quando uenit regnum dī. Res
pondit eis et dixit non uenit

regnum dī. Cum observatione neque
dicent ecce hic aut ecce illic ecce enim
regnum dī intra vos est. Et ait ad disci
pulos suos venient dies quando desi
deretis videre unum diem filii hominis
et non videbitis. Et dicent vobis ecce
hic et ecce illic et nolite ire neque sec
temini

Nam sicut fulgor coruscans de sub
caelo in ea quae sub caelo sunt ful
ge ita erit filius hominis in die sua.

Primum autem oportet illum mul
ta pati et reprobari a generatione
hac

Et sicut factum est in diebus noe
ita erit in dieb: filii hominis. Ae
debant et bibebant uxores docebant

Et clabantur ad nuptias usque in diem
qua intrauit noe in arcam Et uenit
diluium Et perdidit omnes :·

Similiter sicut factum est in dieb:
loth aedebant Et bibebant emeba
nt Et uendebant plantabant Et edi
ficabant qua die autem exiuit loth
a sodomis pluit ignem Et sulphor de
caelo Et omnes perdidit secundum
haec erit qua die filius hominis reue
labitur :·

Illa hora qui fuerit in tecto Et uas
eius in domo ne discendat tolle
re illa Et qui in agro similiter non
redeat retro :·

Sed in res estote uxoris loth :·
Quicumque quaesierit animam suam

saluare perdet illam et quicumque
perdiderit illam propter me uiuifica
bit eam. Et Co uobis in illa nocte
erunt duo in lecto uno unus adsume
tur et alter relinquetur duae erunt
molentes in unum una adsumetur
et altera relinquetur. Duo erunt
in agro unus adsumetur et alterum
relinquetur.

Respondentes dicunt illi ubi dne
qui dixit eis ubicumque fuerit cor
pus illuc congregabuntur aquile
Dicebat autem et parabulam LVK XV
ad illos quoniam oportet sem
per orare et non deficere dicens iu
dex quidam erat in quadam ciuitate
quidm non timebat et hominem

nonuerebatur uidua autem quaedam
erat in ciuitate illa Et ueniebat ad
eum dicens uindicare de aduersario
meo Et nolebat per multum tempus
post haec autem dixit intra se Et si
dm̄ non timeo nec hominem reuerior
tamen quia molesta est mihi haec
uidua uindicabo illam ne in nouissi
mo ueniens suggillet me ait autem
dn̄s audite qui diu dex iniquitatis
dicit ds̄ autem non facies uindictam
electorum suorum clamantium ad
se die ac nocte Et patientiam habe
bit in illis dico uobis quia cito facies
uindictam illorum uerum tamen
filius hominis ueniens putas inue
nies fidem in terra dixit autem

Et ad quosdam qui in se confitebant
tamquam iusti et aspernabantur ce-
teros parabulam istam duo homines
ascenderunt in templum ut orarent
unus farisaeus et alter publicanus
farisaeus [illegible] stans haec apud
se orabat ds gratias ago tibi quia
non sum sicut et caeteri hominum rap
tores iniusti adulteri uel ut etiam hic
publicanus ieiunobis in sabbato de
cimas dō omnium quae possedeo et
puplicanus a longe stans nolebat
nec oculos ad caelum leuare sed pcr
cutiebat pectus suum dicens ds pro
pitius esto mihi homini peccatori
Dico itaque uobis discendit hic
iustificatus in domum suam ab illo

deus propitius mihi homini pecc

magis quam ille fariseus

Vi omnis qui se exaltat humilia
bitur qui se humiliat exaltabi
tur. Adferebant autem
ad illum et infantes ut eos tangere
quod cum uidissent discipuli incre
pabant illos. Ihs autem cum uocasset
illos dixit sinite pueros uenire ad
me et nolite eos prohibere talium
enim est regnum dei.

Amen dico uobis quicumque non
acciperit regnum dei sicut puer
non intrabit in illud.

Interrogauit eum quidam prin
ceps dicens magister bonae quid fa
ciens uitam aeternam possidebo

Dixit autem ei ihs quid me dicis

bonum nemo bonus nisi solus ds ·

Mandata nosti · non occides non mi
chabiris · non furtum facies · non fal
sum testimonium dices · honora pa
trem tuum et matrem tuam · Quia
haec omnia custodiui a iuentute mea

Quo audito ihs aitei adhuc unus
tibi deest omnia quaecumque
habes uende et da pauperi
bus et habebis thesaurum in celo
et ueni sequere me ·

Ille auditis contristatus est
quia diues erat ualde uidens
autem illum ihs tristem factum dixit
quam dificile qui pecunias habent
in regnum dei intrabunt facilius qui

enim camellum perforamen acustra
ire quam diuitem intrare intrare
in regnum dei. Et dixerunt qui audie-
bant Et quis potest saluus fieri ait
illis quae impossibilia sunt apud ho-
mines possibilia sunt apud dm̄. Ait
autem petrus ecce nos qui dimissimus
omnia Et secuti sumus te ::

VI Et dixit eis amen dico uobis nemo
est qui relinquat domum suam
aut parentes aut fratres aut uxo-
rem aut filios propter regnum dei Et
non recipiat multo plura in hoc tem-
pore in saeculo autem uenturo uitam
aeternam possidebit

Adsumpsit autem ihs duodecim

Et ait illis ecce ascendimus hierusoli
mam et consummabuntur omnia
quae scripta sunt per prophetas de fi
lio hominis tradetur enim gentibus
et inludetur et flagillabitur et con
spuetur et post quam flagillaverint
occident eum et tertia die resurge
Et ipsi nihil horum intellexerunt
et erat verbum istud absconditum
a beis et non intellegebant quae
dicebantur.
Factum est autem cum ad propinqua
re hiericho caecus quidam se
debat secus viam mendicans et cum
audire turbam praeter euntem inter
rogabat quid hoc esse dixerunt autem

et quod ihs nazarenus transiret. Et clamauit dicens ihu fili dauid miserere mei. Et qui præibant increpabant eum ut taceret. Ipse uero multo magis clamabat fili dauid miserere. Et stans autem ihs iussit illum adduci ad se. Et cum propinquasset interrogauit illum dicens quid tibi uis faciam ille dixit domine ut uideam. Et ihs dixit illi respice fides tua te saluum fecit. Et confestim uidit et sequebatur illum magnificans deum. Et omnis plebs ut uidit dedit laudem deo.

Et ingressus perambulabat hiericho. Et ecce uir nomine zacheus et hic erat princeps publicanorum

rum et ipse diues erat et querebat ui-
dere ihm· Quis esset et non poterat pre-
turba quia statera pusillus erat et
praecurrens ascendit in arborem sycco-
morum ut uideret illum qui ainde erat
transiturus· Et cum uenisset ad locum
suscipiens ihs uidit illum et dixit ad eum
Zacche festinans discende quia hodie
in domu tua oportet me manere et
festinans discendit et excipit illum
gaudiens et cum uiderent omnes mur-
murabant dicentes quod ad hominem
peccatorem deuertisset stans autem
saccheus dixit ad dnm ecce dimedium
bonorum meorum dne do pauperib:
Et si quit aliquem defraudaui reddo

quadruplum ait ihs deum qui hodie
salus domui huic facta est eo quod ipse
filius sit abrahae

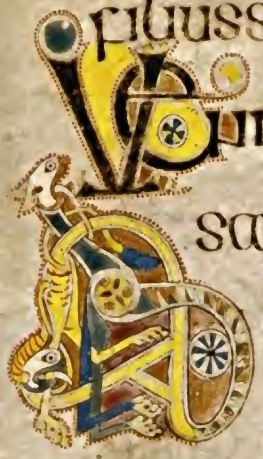

Venit enim filius hominis quaerere et
saluum facere quod perierat

Haec illis audientibus adiciens dixit
parabulam eo quod esset prope
hierusalem et quia existimarent quod
continuo regnum dei manifestaretur

Ait ergo homo quidam nobilis abiit
in regionem longinquam accipere
sibi regnum et reuerti

Vocatis autem decem seruis suis de-
dit illis decem minas et ait ad illos
negotiamini dum uenio Ciues autem eius
oderant illum et miserunt legationem

post illum dicentes nolumus hunc regna
re super nos. Et factum est ut rediret
accepto regno & iussit uocari seruos qui
bus dederat pecuniam ut sciret quantum
quis negotiatus esset. Venit autem pri
mus dicens domine mina tua decem mnas
acquisiuit. Et ille ei euge bone serue
quia in modico fidelis fuisti eris pote
statem habens super decem ciuitates.
Et alter uenit dicens domine mina tua fe
cit quinque mnas. Et huic ait & tu esto
super quinque ciuitates. Et alter uenit
dicens domine ecce mina tua quam habui
repositam in sudario habui enim te
timui quia homo austeris es tollis quod non
posuisti & metis quod non seminasti

dicit ei de ore tuo te iudico serue nequam
sciebas quod ego auferis homo sum tolle-
ns quod non posui et metens quod non se-
minaui et quare non dedisti pecuniam
meam ad mensam et ego ueniens cum
usuris utique exigissem illud quod meum
esse et adstantibus dixit auferte ab
illo mnam et date illi qui decem mnas
habet et dixerunt ei dne habet decem
mnas

Hoc autem uobis quia omni habenti
dabitur et habundabit et a-
beo autem qui non habet et quod ha-
bet auferetur ab illo

Verumtamen inimicos meos illos
qui noluerunt me regnare super

se adducite huc et interficite antem
hiis dictis praecedebat ascen
dens in hierusolymam. Et
factum est cum ad propinquasse ad
bethfage et bethania ad montem
qui uocatur oliueti misit duos disci
pulos suos dicens ite in castellum
quod contra uos est in quod intro
euntes inuenietis pullum asinae
alligatum cui nemo umquam hominum
sedit soluite illum et adducite
huc et si quis uos interrogauerit qua
re soluitis sic dicetis ei quia dominus ope
ram eius desiderat.

Abierunt autem qui missi erant
et inuenerunt sicut dixit illis

pullum stantem soluentibus autem illis
pullum dixerunt domini eius ad illos
quid soluitis pullum at illi dixerunt
quia dn̄s eum necessarium habet. Et duxe-
runt illum ad ihm̄ Et iectantes uestimen-
ta sua supra pullum Et inposue-
runt ihm̄. Eunte autem illo subter-
nebant uestimenta sua in uia :·

Cum ad propinquare iam
ad discensum montis oliuti
coeperunt omnes turbae discenden-
tium gaudentes laudare dm̄ uoce
magna super omnib: quas uiderunt
uirtutibus dicentes benedictus qui
uenit rex in nomine dī. Pax in caelo
Et gloria in excelsis

Et quidam farisaeorum de tur
bis dixerunt ad illum magis
ter increpa discipulos tuos quibus
ipse ait dico uobis quia si hii tacue
runt lapides clamabunt :
Et ut ad propinquauit uidens
ciuitatatem fleuit super illam
dicens quia si cognuisses tu et quidem
in hac die tua quae ad pacem tibi nu
nc autem abscondita sunt ab oculis
tuis quia uenient dies in te et circum
dabunt te inimici tui uallo et coan
gustiabunt te undique et ad ter
ram prosternent et filios tuos qui
in te sunt et non relinquent
in te lapidem super lapidem et uenie
nt

265

nte hec uniuersa eo quod non cognue-
ris tempus uisitationis tue

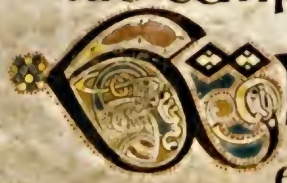

Ingressus in templum coepit
eicere uendentes in illo & emen
tes & mensas nummulariorum effu
dit & cathedras uendentium colum
bas euertit dicens illis scriptum est
quia domus mea domus orationis est
uos autem fecistis illam speluncam
latronum

Erat docens cotidie in templo
principes autem sacerdotum
& scribae & primates plebis quere
bant illum perdere & non inuenieba
quid facerent illi omnis enim popu
lus suspensus erat audiens illum

Et factum est in una dierum do
cente illo populum in templo
et euangelizante conuenerunt prin
cipes sacerdotum et scribae cum se
nioribus et dixerunt dicentes ad illum dic
nobis in qua potestate haec facis aut
quis est qui dedit tibi hanc potestatem
respondens autem dixit ad illos interro
rogabo uos et ego uerbum unum res
pondete mihi baptismum Iohannis
de caelo erat an ex hominibus at illi co
gitabant intra se dicentes quia si dix
erimus de caelo dicet nobis quare ergo
non credidistis illi si autem dixerimus
ex hominibus plebs universa lapidabit
nos certa sunt enim Iohannem prophe

esse Et responderunt se nescire unde
esse Et ihs ait illis neq: Ego dico uobis
in qua potestate hec facio:

Cepit autem dicere ad plebem para
bulam hanc homo plantauit ui
neam Et locauit eam colonis Et ipse
pergere fuit multis temporib: Et in
tempore misit ad cultores seruum ut
de fructu uinae darent illi qui cessu
dimiserunt eum inanem Et addidit
alterum seruum mittere illi autem
hunc quoq: caedentes Et adficientes
contumelia dimiserunt inanem Et
addidit tertium mittere quia illum
uulnerantes eicerunt dixit autem
dns uinae quid faciem mittam filiu

meum dilectum forsitan cum hunc uide-
rint uerebuntur quem cum uidissent
colonj cogitauerunt inter se dicentes
hic est heres occidamus illum ut nostra
fiat hereditas et eiectum illum extra
uineam occiderunt quid ergo faciet illis
dns uineae ueniet et perdet colonos
istos et dabit uineam aliis

Hoc audito dixerunt illi absit
Ille autem aspiciens eos ait quid
est ergo quod scriptum est Lapidem
quem reprobauerunt edificantes
hic factus est in caput anguli Omnis
qui ceciderit super illum lapidem
confringetur super quem autem
ceciderit conminuet illum

Quaerebant principes sacerdotum et scribae mittere illum manus illa hora et timuerunt populum cognoverunt enim quod ad ipsos dixerit similitudinem

Observantes miserunt insidiatores qui se esse iustos simularent ut caperent eum in sermone et traderent illum principatui et potestati praesidis et interrogaverunt illum dicentes magister scimus quia recte dicis et doces et non accipis personam sed in veritate viam dei doces licet nobis tributum dare Caesari an non consideremus

autem dolum illorum dixit ad eos quid
me temptatis ostendite mihi denarium
cuius habe imaginem uel inscribtionem
respondentes dixerunt caesaris.
Et ait illis reddite ergo quae caesa
ri sunt caesari et quae dei sunt deo
et non potuerunt uerbum eius repre
hendere coram plebe et mirati in res
ponso eius tacuerunt.
Accesserunt autem quidam sadd
ucaeorum qui negant esse resur
rectionem et interrogauerunt eum
dicentes magister moyses scribsit
nobis si frater alicuius mortuus
fuerit habens uxorem et hic sine
filiis fuerit ut accipiat eam frater
eius

uxorem & suscita semen fratri suo sp
tem ergo fratres apud nos erant &
primus accepit uxorem & mortuus
est sine filiis & sequens accepit illã
& ipse mortuus est similiter & ter
tius accepit illam similiter & omnes
septem & non reliquerunt semen
& mortui sunt nouissima autem
omnium mortua est & mulier in
resurrectione ergo cuius erit eorũ
uxor siquidem septem habuerunt
eam uxorem & ait illis ihs filii se
culi huius generantur & generant
nubunt & nubuntur & educantur
ad nuptias illi uero qui digni habe
buntur seculo illo & resurrectio
ne

ex mortuis nequenubunt neq: ducunt
uxores neque enim ultra mori poteru
nt aequales enim angelis sunt et fi
lii sunt dī. Cum sint filii resurrec
tionis qui auere resurgunt mortui
et moyses ostendit secus rubum si
cut dicit uidit in rubo dn̄m dōm abra
cham et dn̄m isaac et dn̄m iacob. Ds̄ au
tem non est mortuorum sed uiuorum
omnes enim uiuunt ei. Respondentes
autem quidam scribarum dixe
runt magister benedixisq:

Amplius non audebant eum
quicquam interrogare:
Dixit autem ad illos quomodo
dicunt xp̄m filium dauid

esse Ipse dauid dicit in libro psal
morum dixit dns dno meo sede ad ex
tris meis donec ponam inimicos tu
os scabillum pedum tuorum. Da
uid ergo dnm illum uocat Et quo
modo filius eius est :.

Audiente autem omni populo dixit
discipulis suis attendite a scri
bis qui uolunt ambulare in stolis
Et amant salutationes in foro Et
primas cathedras in sinagogis Et
primos discubitos in conuiuis :.

Qui deuorant domus uiduarum
simulantes longam orationem
hii accipiant dampnationem
Miorem respiciens Autem

uidit eos qui mittebant munera sua
in gazo fl acium diuites uidit autem
Et quandam uiduam pauperculam
mittentem aera minuta duo Et dixit
uere dico uobis quia uidua haec pa
per plus quam omnes misit in do
mum dī nam omnes hii exabundanti
sibi miserunt in munera dī dum hec
autem ex eo quod deest illi omnem
uictum suum quem habuit misit
Et quibusdam dicentib: de tem
plo quod lapidibus bonis
Et donis ornatum esset dixit que
haec uidetis uenient dies in quib: non
relinquetur lapis super lapidem
hic in pariete qui non destruatur

Interrogauerunt autem illum dicen
tes praeceptor quando haec
erunt et quod signum cum fieri inci
pient qui dixit uidete ne seducamini
multi enim uenient in nomine meo di
centes quoniam ego sum xp̄s et tem
pus ad propinquauit nolite ergo ire
post illos cum autem audieritis pro
elia et seditiones nolite terreri oporte
te enim primum haec fieri sed non fa
tim finis tunc dicebat in illis
Illis diebus surgetis contra
gentem et regnum aduersum reg
num et terri motus magni erunt
per loca et pestilentiae et fames
terroresq: de caelo et signa magna

erunt et tempestates ::

Ed ante haec omnia inicient in uobis
manus suas et persequentur om
nes uos tradentes in synagogis et in cs
todias trahentes ad reges et ad prae
sides propter nomen meum contigi
autem uobis in testimonium ::

Ponite ergo in cordib: uestris non
praemeditari quemadmodum
respondeatis ego enim dabo uo
bis os et sapientiam cui non poterunt
resistere et contradicere omnes
aduersarii uestri trademini autem
a parentib: et fratrib: et cognatis
et amicis et morte adficient ex uo
bis et eritis odio omnibus hominib::

propter nomen meum & capillus
de capite uestro non peribit in pa
tientia uestra possidebitis animas

uestras

Cum autem uideritis circumda
ri ab exercitu hierusalem tunc sci
te quia appropinquauit desolatio
eius

Tunc qui in iudea sunt fugiant
in montes & qui in medio eius disce
dant & qui in regionibus non intrent
in eam quia dies ultionis hi sunt
ut impleantur omnia q: scripta sunt

Ve autem pregnantib: & nutrien
tibus in illis diebus

Erit enim pressura magna

superterram & ira populo huic

Cadent in ore gladii & cap
tiui ducentur in omnes gentes
& hierusalem calcabitur a gentibus
donec impleantur tempora nationum

Erunt signa in sole & luna & stel
lis & in terris & praesura gentium
prae confusione sonitus & maris &
fluctum arescentibus hominibus pre
timore & exspectatione quae super
uenient uniuerso oribi nam uirtutes
caelorum mouebuntur

Tunc uidebunt filium ho
minis uenientem in nube
cum potestate magna & maiestate
hiis autem fieri incipientib: respici
te

Eleuate capita uestra quoniam
ad propinquat redemptio uestra
Dixit illis similitudinem uidete
ficulniam et omnes arbores cum
producunt iam ex se fructum sci
tis quoniam prope est aestas ita
et uos cum uideritis hec omnia fieri
scitote quoniam prope est regnum
dei amen dico uobis quia non preteri
bit generatio haec donec omnia
fiant caelum et terra transibunt
uerba autem mea non transient
Attendite autem uobis ne forte
grauentur corda uestra in cra
pula et ebrietate et curis huius
uitae et superueniat in uos

repentina dies illa sicut laque-
us enim superueniet omnes qui sede-
nt super faciem orbis terrae uigila-
te igitur omni tempore orantes ut
digni habeamini fugere haec omnia
quae futura sunt et stare ante
filium hominis

Erat autem in diebus docens in
templo noctibus uero exiens
morabatur in monte qui uocatur
oliueti et omnis populus mane ueni-
bat ad eum in templo audire eum

Et propinquabat eum dies fes- LVC XX
tus azimorum qui dicitur pasch
Et quaerebant principes
sacerdotum et scribae

quomodo eum interficerent timebant
uero pleben

Et trauit autem satanas in iuda
qui cognominabatur scarioth
unum de duodecim

Abiit et locutus est cum principi
bus sacerdotum et magistrati
bus quemadmodum illum traderet
eis et gauisi sunt et pulliciti sunt
et pacti sunt pecuniam illi darent
et spopondit et querebat oportu
nitatem ut traderet illum sine tur
bis uenit autem dies festus azimo
rum in qua necesse erat occidi pas
cha et misit petrum et iohannem
dicens euntes parate nobis pasch
a

ut manducemus a tilli dixerunt ubi uis
paremus et dixit ad eos ecce intro eun
tibus uobis in ciuitatem occurre uobis
homo an phoram aque portans se
quemini eum in domum in quam intro
erat et dicetis patri familias domus
dicit tibi magister ubi est deuersorium
ubi pascha cum discipulis meis man
ducem et ipse uobis ostendere cen
culum magnum stratum et ibi para
te euntes autem inuenerunt sicut
dixit illis et parauerunt pascha et
cum facta esset hora discubuit et
xii apostoli cum eo

Et illis desiderio desideraui hoc
pascha manducare uobis
cum

274

antequam patiar

Ego enim uobis quia ex hoc non
manducabo illud donec inple-
atur in regno dei :

Accepto calice gratias egit et
dixit accipite et diuidite inter
uos dico enim uobis quod non bibam
de generatione uitis donec regnum dei
ueniat. Et accepto pane gratias
egit et fregit dedit eis dicens hoc est
corpus meum quod pro uobis datur
hoc facite in meam commemorati
onem

Similiter et calicem post quam
cerauit dicens hic est calix no
uum testamentum in sanguine meo

quod pro uobis effundetur

Verumtamen ecce manus tradentis me mecum est in mensa

Et quidem filius hominis secundum quod definitum est uadit uerumtamen uae illi homini per quem tradetur

Et ipsi coeperunt quaerere inter se quis esset ex eis qui hoc facturus esset

Facta est autem contentio inter eos quis eorum uidetur esse maior Qui autem in illis reges gentium dominantur eorum Et qui potestatem habent super eos benefici uocantur Uos autem non sic sed qui maior est

inuobis fiat sicut iunior & qui pre-
cessor est sicut ministrator

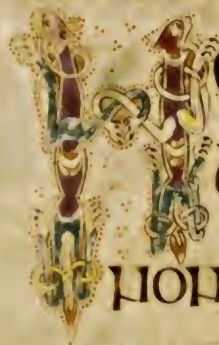

Quis maior est qui recum-
bit aut qui ministrat nonne:
nonne qui recumbit nuobis autem
non sic sed qui ministrat · Ego autem
in medio uestrum sum sicut qui minis-
trat uos autem estis qui permansistis
mecum in temptationibus meis & ego
dispono uobis sicut disposuit mihi
pater meus regnum ut edatis & bi-
batis super mensam meam in regno me-
o sedeatis super thronos iudi-
cantes duodecim tribus · israhel

Ait autem dns simoni simon ecce
satanas expetiuit uos ut cribra-

sicut triticum ego autem rogaui prote
ut non deficiat fides tua.

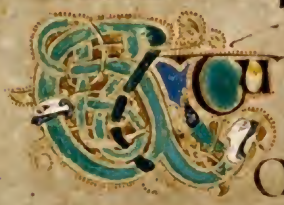

Et tu aliquando conuersus confir
ma fratres tuos et rogate
ne intretis intemptationem.

Qui dixit ei dñe tecum paratus sum
et in carcerem et in mortem ire
et ille dixit ei dico tibi petre non can
tabit hodie gallus donec terme ab
neges nosse me.

Et dixit eis quando misi uos sine
sacculo et pera et calciamen
tis numquit aliquid defuit uobis at
illi dixerunt nihil dixit ergo eis sed nunc
qui habet sacculum tollat similiter
et peram et qui non habet gladium

276

uendat tonicam suam et emat gladium

Dico enim uobis quoniam adhuc
hoc quod scribtum est oportet
impleri in me et quod cum iniustis de-
potatus est et enim ea quae sunt
de me finem habent

Illi dixerunt dne ecce gladii duo
hic at ille dixit eis satis est

Et ingressus ibat secundum con-
suetudinem in montem oliuarum
secuti sunt autem illum et discipuli

Cum peruenisset ad locum dixit
illis orate ne intretis in temp-
tationem

Tum iactatus

Ipse auulsus est ab eis quan-
est lapidis et possitis genibus

orabat dicens:

Et si uis transfer calicem hunc
a me uerum tamen non mea uo
luntas sed tua fiat

Apparuit autem illi angelus de ce
lo confortans eum et factus est
in agonia et prolixius orabat et fac
tus est sudor eius sicut guttae sanguinis
decurrentis in terram

Et cum surrexisset ab oratione
et uenisset ad discipulos suos
inuenit illos dormientes praetrifitia
et ait illis quid dormientis surgite
et orate ne intretis in temptationem

Adhuc illo loquente ecce turba
et qui uocabatur iudas unus de xii

ante cedebat eos

Et ad propinquauit ihu ut oscularetur eum. Ihs autem dixit illi iuda osculo filium hominis tradis.

Videntes autem hii qui circa ipsum erant quod futurum erat dixerunt ei dne si uis percutimus in gladio et percussit unus ex illis seruum principis sacerdotum et amputauit auriculam eius dexteram respondens autem ihs ait eis sinite usque huc

Et cum tetigisset auriculam eius sanauit eum

Dixit autem ihs ad eos qui uenerant ad se principes sacerdotum et magistratus templi et senio

res quasi ad latronem existis cum gla-
dijs & fustibus cum prachendere me-
cum cotidie vobiscum fuerim in tem
plo non extendistis manus in me sed
hec est hora vestra & potestas
tenebrarum

Apprachendentes autem eum
duxerunt ad domum principis
sacerdotum

Petrus vero sequebatur eum ab
longe accenso autem igne in medio
atrio & cum sedisset: ille
erat petrus in medio eorum Quem
cum vidisset ancilla quedam sede
ntem ad lumen & cum fuisset intuita
dixit & hic cum illo erat At ille negat
vit

eum dicens mulier non noui illum.

Post pusillum alius uidens eum
dixit. Et tu de illis es petrus
uero ait. O homo non sum. Et inter
uallo facto quasi orae unius alius
quidam adfirmabat dicens uere
Et hic cum illo erat nam et galileus est
Et ait petrus homo nescio quid dicis
Et continuo adhuc illo loquente cani
tauit gallus.

Conuersus dn̄s respexit petrus
Et recordatus est petrus uerbi
dn̄i sicut dixit quia prius quam gallus
canta terme negabis nosse. Et egres
sus foras petrus fleuit amarissime
Et uiri qui tenebant illum in lu

debant ei ꝛcedentes & uelauerunt eum
& percutebant faciem eius & interro
gabant eum dicentes profetiza nobis
quis est quite percussit & alia multa
blas fem antes dicebant in eum

Et factus est dies conuenerunt
seniores plebis & principes
sacerdotum & scribae & interroga
bant & duxerunt illum in concilium
suum. Dicentes si tu es xp̄s dic nobis.
Ait illis si uobis dixero non
credidis mihi. Si autem inter
rogauero non respondetis mihi neq:
dimittetis

Ecce autem erit filius hominis
sedens a dextris uirtutis dī:

Dixerunt autem omnes tu ergo es
filius dei · Qui ait uos dicitis quia
ego sum

Ad illi dixerunt quid adhuc desi
deramus testimonium ipsi enim
audiuimus de ore eius blasfemiam ·

K. XXIII Et surgens omnis multitudo eorum
duxerunt illum ad pilatum ·

Ceperunt autem accussare illum
dicentes hunc inuenimus subuer
tentem gentem nostram · Et soluen
tem legem nostram profetas et pro
hibentem tributa dare caesari et
dicentem se xpm regem esse

Pilatus autem audiens interro
gauit eum dicens tu es rex iudeo

rum at ille respondens ait tu dicis

Ait autem pilatus ad principes sa
cerdotum et turbas nihil inuenio
causae in hoc homine

At illi inualescebant dicentes com
moue populum docens per uni
uersam iudaeam et incipiens a gali
lea usque huc pilatus autem audi
ens galileam interrogauit eum si
homo galileus esse ut cognouit quo
de herodis potestate esse remisit
eum ad erodem qui et ipse in hieruso
limis erat illis diebus herodis autem
uiso ihu gauisus est ualde erat enim
cupiens ex multo tempore uidere
eum eo quod audire multa de illo

Et sperabat signum aliquod uidere
ab eo fieri interrogabat autem illum
multis sermonibus ac ipse nihil res
pondebat. Stabant etiam prin
cipes sacerdotum et scribae con
stanter accussantes eum
Praeuit autem illum herodis
cum exercitu suo et inlusit in
dutum uesta alba et remisit
ad pilatum et facti sunt amici hero
dis et pilatus in ipsa die nam ante
ea inimici erant ad inuicem
Pilatus autem conuocatis principi
bus sacerdotum et magistratib:
et plebe dixit ad illos obtulistis
mihi hunc hominem quasi auer

tentem populum Et ecce ego coram uo
bis interrogans eum nullum causam in
ueni in homine isto ex his in quib: eum A
cussatis Sed neque herodis in alio
sic remis sit eum ad uos nam re
missi uos ad illum Et ecce nihil dignum
morte actum est ei

Emendatum ergo illum dimittam
neccesse autem habebat dimit
tere eis per diem festum unum uictum

Exclamauit autem simul uniuer
sa turba dicens tolle hunc Et di
mitte nobis barabban qui erat
propter seditionem quandam fac
tam in ciuitate Et homicidium miss
in carcerem

Terum autem pylatus locutus est
ad illos uolens dimittere eis ihm at
illi succlamabant dicentes crucifi
ge crucifige illum
Ille autem tertio dixit ad illos quid
enim mali fecit iste nullam causam
mortis inuenio in eo corripiam ergo
illum et dimittam
Illi instabant uocibus magnis
postulantes ut crucifigere
tur et inualescebant uoces eorum
Et pylatus adiucauit fieri pe
titionem eorum dimissit hs
illis eum qui propter homicidium
et sidicionem misus fuerat in car
cerem quem petebant ihm uero

tradidit uoluntati eorum

Et ceperunt ergo ihm et portans
crucem ducebatur · Et cum du
cerent eum ad praehenderunt simo
nem quendam cyrinensem uenientem
de uilla et imposuerunt illi crucem
portare post ihm

Sequebatur autem illum multa
turba populi et mulierum q:
plangebant et lamentabant eum
conuersus autem ad illas ihs dixit
filiae hgerusalem nolite flere su
perme sed superuos ipsas flete
et superfilios uestros quoniam ecce
uenient dies in quibus dicent beatae
sariles et uentres qui non genuerunt

Et ubera quae non lactauerunt tunc
incipient dicere montibus cadite su
pernos et collibus operite nos quia
si inuiri diligno haec faciunt in ari
do quid fiet

Ducebantur autem et alii duo
nequam cum eo ut interficerentur
Post quam uenerunt in locum
qui uocatur caluariae ubi
crucifixerunt eum

Et Latrones duos unum ad extris
et alterum a sinistris

Hanc autem dicebat pater dimit
te illis non enim sciunt
quid faciunt

Diuidentes uero uestimenta

eus miserunt sortes & stabat popu
lus spectans · & diridebantur il
lum principes sacerdotum dicentes
alios saluos fecit se saluum faciat
si hic est xps · di electus

Irridebant autem eum & milites
accedentes & acetum offerentes
illi dicentes si tu es rex iudeorum
saluum te fac

Erat autem & superscriptio in
scripta super illum litteris
grecis & latinis & hebraicis hic est
rex iudeorum

Vnus autem de his qui pendebant latronibus blasfemabat
eum dicens si tu es xps saluum fac

tem et ipsum et nos

Respondens autem alter increba-
bat illum dicens neque tu times
dm quod in eadem dampnatione
es et nos quidem iuste nam digna pe-
tis recipimus hic uero nihil maliges
sit et dicebat ad ihm dne memento
mei cum ueneris in regnum tuum et
dixit illi ihs amen amen dico tibi ho
die mecum eris in paradiso

Erat autem fere hora sexta et
tenebrae facta esunt in uniuer-
sa terra usque in horam nonam
et obscuratus est sol

Et Velum templi scisum est
medium et exclamans uo-
ce

magna ihs ait pater in manus tuas
cum mendo spm meum · Et haec dicens
exspirauit · Videns autem cen
torio quod factum fuerat glorifica
uit dm dicens uere hic homo iustus erat ::
Et omnis turba eorum qui simul
aderant ad spectaculum istud
et uidebant quae fiebant percutien
tes pectora sua reuertebantur sta
bant autem omnes noti eius a longe
et mulieres quae secutae erant
eum a galilea haec uidentes ::
Ecce uir nomine ioseph qui
erat decurio uir bonus et ius
tus hic non consenserat consilio et ac
tibus eorum erat autem ab arimaethia

ciuitate iudae qui exspectabant et
ipse regnum dei hic accessit ad pilatum
et petit corpus ihesu

Et depositum inuoluit in sindo
ne munda et posuit eum in
monumento exciso in quo nondum quis
quam positus fuerat et imposito eo
imposuit monumento lapidem magnum.

Et dies erat parasceue et sab
batum inluscebat inlu cesce
bat subsecutae sunt autem mulieres
duae quae cum ipso uenerent de galile
uiderunt monumentum et quemadmo
dum positum erat corpus eius.

Et reuertentes parauerunt a
romata et unguenta et

culo uenerunt ad monumentum portantes
quae parauerunt aromata et inuenerunt
lapidem reuolutum a monumento et
ingressae non inuenerunt corpus dni
ihu. Et factum est dum mente conster
natae essent de isto et ecce duo uiri
steterunt secus illas in ueste fulgente.
Et cum timerent autem et declinarent
uultum in terram dixerunt ad
eas quid quaeritis uiuentem cum mortuis
non est hic sed surrexit recordamini
qualiter locutus est uobis cum ad
huc in galilea esse dicens quia oportet
filium hominis tradi in manus ho
minum peccatorum et crucifigi et ter
tia die resurgere et recordatae sunt.

uerborum eius

Et regressae de monumento nuntia
uerunt haec omnia illis undecim
et caeteris omnibus

Erat autem maria magdalenae
et iohanna et maria iacobi et
caeterae quae cum illis erant quae di
cebant ad apostolos haec et uisa sunt
ante illos sicut delera mentum uerba
ista et non credebant illis. Petrus au
tem surgens cucurrit ad monumentum
et procumbens uidit linteamina sola
possita et abiit secum migrans quod
factum fuerat et ecce duo ex illis ibant
ipsa die in castellum quod erat in
spatio stadiorum sexaginta ab hie

rusalem nomine ammaus et ipsi loque-
bantur ad inuicem de hiis omnibus quae
acciderant. Et factum est dum fa-
bularentur et secum quererent et ipse
ihs ad propinquans ibat cum illis ocu-
li autem eorum tenebantur ne eum
agnoscerent. Et ait ad illos qui sunt
hii sermones quos confertis ad inuicem
ambulantes et estis tristes et respondens
unus cui nomen erat cleopas elixit ei
tu solus peregrinus es in hierusalem
non cognouisti quae facta sunt in illa
his diebus quibus ille dixit quae et dixe-
runt de ihu nazareno qui fuit uir
profeta potens in opere et sermone
coram dō et omni populo et quomodo

tradiderunt eum summi sacerdotes et
principes nostri in damnationem mor-
tis et crucifixerunt eum Nos autem spe-
rabamus quia ipse esset redempturus
israhel et nunc super haec omnia tertia
dies est hodie quod haec facta sunt Sed mulie-
res quaedam ex nostris terruerunt nos
quae ante lucem fuerunt ad monumen-
tum et non inuento corpore eius uene-
runt dicentes se etiam uisionem An-
gelorum uidisse qui dicunt eum uiuere
Et abierunt quidam ex nostris ad monumen-
tum et ita inuenerunt sicut mulie-
res dixerunt ipsum uero non uiderunt
Et ipse dixit ad eos O fatui et tardi
corde ad credendum in hominibus quae

locuti sunt profetae nonne haec oportuit
pati xpm. Et ita intrare in gloriam suam
Et incipiens a moyse et omnibus profetis
interpretabatur illis in omnibus scrip
turis quae de ipso erant. Et adpropinqua
uerunt castello quo ibant et ipse se
finxit longius ire. Et coegerunt illum
dicentes mane nobiscum quoniam adues
peram scit. Et inclinata est iam dies et
intrauit manere cum illis. Et fac
tum est dum recumbere cum illis accipit
panem et benedixit et fregit et porrege
bat illis. Et aperti sunt oculi eorum et
cognouerunt eum et ipse euanuit ex ocu
lis eorum. Et dixerunt ad inuicem nonne
cor nostrum ardens erat in nobis dum

loqueretur in uia et aperire nobis scrib
turas et surgentes eadem hora regresi
sunt in hierusalem et inuenerunt con
grega tos unclecim et eos qui cum ipsis
erant clicentes quod resurrexit clns ue
re et apparuit simoni et ipsi narraba
nt quae gesta erant in uia et quomodo
cognouerunt eum in fractione panis ::

Dum haec autem loquuntur ihs fte
tit in medio eorum et clixit eis
pax uobis ego sum nolite timere con
turbati uero et conterriti existimabant
se spm uiclere et clixit eis qui clturba
ti estis et quare cogitationes ascende
runt in corda uestra uiclete manus
meas et pecles quia ipse ego sum

palpate & videte quia spс carnem & os
sa non habet sicut me uidetis habere.
& cum hoc dixisset ostendit eis manus
& pedes. Adhuc autem illis non
credentibus & mirantibus prae gaudio
dixit habetis hic aliquid quod manducem
Et illi obtulerunt ei partem piscis
assi & favum mellis & cum manducasset
coram eis sumens reliquias dedit eis.
Dixit autem eos haec sunt uerba mea
quae locutus sum ad uos cum adhuc es
sem uobiscum quoniam necesse est
impleri omnia quae scripta sunt in lege
moysi & prophetis & psalmis de me.
Tunc aperuit illis sensum ut intelligerent scripturas & dixit eis quoniam

sic scribtum est et sic oportebat xpm pati
et resurgere a mortuis die tertia et prae-
dicari in nomine eius penitentiam et re-
misionem peccatorum in omnes gentes in-
cipientibus ab hierusolima

Vos autem estis testes horum et
ego mitto promisum patris mei in uos
uos autem sedete in ciuitate quoadus
que induamini uir uirtutem ex alto

Eduxit autem eos foras in bethaniam
et eleuatis manib: suis benedixit
eis et factum est dum benedicere illis
recessit ab eis et ferebatur in caelum
et ipsi adorantes regressunt in hieru-
salem cum gaudio magno et erant sz
per in templo laudantes et benedicentes dm
ꝺꝫꝫ

BIDERAT

erat apud dm̄ Et dsēerat uerbum hoc erat
in principio apud dm̄ omnia per ipsum fac
ta sunt et sine ipso factum est nihil quod
factum est in ipso uita erat Et uita erat lux
hominum et lux in tenebris luce et tenebre
eam non conprahenderunt :

Fuit homo misus a dō cui nomen erat
Iohannis hic uenit in testimonium
ut testimonium perhibere de lumine
ut omnes crederent per illum non erat
ille lux sed ut testimonium perhibere de
lumine : hominem uenientem in

Erat lux uera quae enluminat omnem
mundum in mundo erat Et mundus per
ipsum factus est et mundus eum non cogno
uit ... runt quotquot autem reci

In propria uenit et sui eum non recipe
perunt eum dediteis potestatem filios dī

fieri his qui credunt in nomine eius qui non
ex sanguinibus neque ex uoluntate carnis
neque ex uoluntate uiri sed ex deo nati sunt
Et uerbum caro factum est et habitauit
in nobis et uidimus gloriam eius gloriam
quasi unigeniti a patre plenum gratiae et
ueritatis Iohannis clamabat dicens hic erat
I Iohannis testimonium perhibet de ipso et
quem dixi uobis qui post me uenturus est
ante me factus est quia prior me erat
Et de plenitudine eius nos omnes accepi
mus et gratiam pro gratia quia lex per
moysen data est gratia et ueritas per ihm
xpm facta est plus quis est ihesu
III Deum nemo uidit umquam nisi unigenitus
patris ipse enarrauit Et hoc est testimonium iohannis quan
iudaei ab hierusolymis sacerdotes et leui
tas

ad eum ut interrogarent eum tu quis & con-
fessus est & non negauit & confessus est.
quia non sum ego xps & interrogauerunt
eum quid ergo helias es tu & dicit non.
propheta es tu & respondit non. Dixerunt
ergo ei quis es ut responsum demus his
qui miserunt nos quid dicis de te ipso
Ait ergo uox clamantis in deserto dirigite
uiam dni sicut dixit esaias propheta & qui missi fue-
rant erant ex pharisaeis & interro-
gauerunt eum & dixerunt ei quid ergo
baptizas si tu non es xps neque helias
neque propheta Respondit eis iohannis dicens ego baptizo
in aqua medius autem
uestrum stetit quem uos nescitis ipse est
qui post me uenturus est qui ante me fac-
tus est cuius ego non sum dignus ut soluam
eius corrigiam calciamenti

Haec in bethania facta sunt trans iordanen
ubi erat iohannis baptizans. Altera
die uidit iohannis ihm uenientem ad se. Et
ait ecce agnus dei ecce qui tollit peccatum
mundi. Me factus est qui a prior me
hic est de quo dixi post me uenit uir qui ante
erat. Et ego nesciebam eum sed ut manifeste
tur in israhel propterea ueni ego in aqua
baptizans. Qui a uidi spm discendentem
Et testimonium perhibuit iohannes dicens
tem sicut columbam de caelo. Et mansit sup
eum. Et ego nesciebam eum sed qui misit me
baptizare in aqua ille mihi dixit super
quem uideris spm discendentem. Et manen
tem super eum hic est qui baptizat in spu
sco. Et ego uidi et testimonium perhibui quia
hic est filius dei. Et cipulis eius duo. Et res
Altera die iterum stabat iohannes et ex eis

294

respiciens ihm̄ ambulantem dixit ecce agnus
dī et audierunt eum duo discipuli loquentes
et secuti sunt ihm̄ :· Conuersus autem ihm̄
et uidens eos consequentes se dixit eis
quid quaeritis qui dixerunt ei rabbi quod
dicitur interpraetatum magister ubi ha
bitas · Dicit eis uenite et uidete uenerunt
et uiderunt ubi manere et aput eum
manserunt die illo horak erat quasi de
cima erat autem andreas frater simonis
petri unus ex duobus qui audierant ab
abiohanne et secuti sunt fuerant eum :·
Auenit hic primum fratrem suum simo
nem · et dicit ei inuenimus messiam quod
est interpraetatum xp̄s et addixit eum
ad ihm̄ intuitus autem eum ihs̄ dixit tu es
simon filius iohanna tu uocaueris ce
phas quod interpraetatur petrus

Nerasanum uoluit exire in galileam & inuenit philippum & dicit ei ihs sequere me.
Erat autem philippus a bethsaida ciuitate andree & petri inuenit philippus nathanahel & dicit ei quem scripsit moyses in lege & prophete inuenimus ihm filium ioseph a nazareth & dicit ei nathanahel a nazareth potest aliquid boni esse dicit ei philippus uenit & uide uidit ihs nathanahelem uenientem ad se & dicit de eo ecce uere israhelita in quo dolus non est dicit ei nathanahel unde me nosti.
Respondit ihs & dixit ei priusquam te philippus uocaret cum esses sub arbore ficu uidi te respondit ei nathanahel & ait ei rabbi tu es filius dei tu es rex israhel.
Respondit ihs & dixit ei quia dixi tibi uidi te sub ficu credis maius his uidebis &

dicit eis amen amen dico uobis. Uidebitis cae
lum apertum et angelos dī ascendentes
et discendentes supra filium hominis ∴ ∴ ∴

Die tertia nuptiae factae sunt
in chanan galileae et erat mater
ihū ibi uocatus est autem ibi et ihs et disci
puli eius ad nuptias et deficiente uino dicit
mater ihū ad eum uinum non habent et
dicit ei ihs quid mihi et tibi est mulier non
dum uenit hora mea. Dicit mater eius
ministris quodcumque dixerit uobis facite
Erant autem ibi lapideae hydriae sex
possitae secundum purificationem iudae
orum capientes singulae meretas binas
uel ternas. Dicit eis ihs inplete hedrias a
quam et inpleuerunt eas usque ad sum
mum et dicit eis ihs aurite nunc et ferte
architriclino et tulerunt. Ut autem

gustauit architriclinus aquam uinum fac
tam et non sciebat unde esse ministri
autem sciebant qui auri erant aquam uo
cauit sponsum architriclinus et dicit ei
omnis homo primum bonum uinum ponit
et cum ebriati fuerint tunc id quod dete
rius est tu autem seruasti bonum uinum
usque adhuc hoc fecit initium signorum
ihs in channan galileae et manifestauit
gloriam suam et crediderunt in eum disci
puli eius :: mater eius et fratres eius

Post hoc discendit capharnauum ipse et
et discipuli eius et ibi manserunt non multis
diebus

Et prope erat pascha iudaeorum et ascen
dit hierusolima ihs :: oues et colus

Et inuenit in templo uendentes boues et
bas et nummularios sedentes et cum feciss
et

quasi flagellum de funiculis omnes ei ecc
templo oues quoque & boues & numm
lariorum effudit aes & mensas subuertit
his qui columbas uendebant dixit au
ferte istam hinc. Nolite facere domum
patris mei domum negotiationis
Recordati uero sunt discipuli eius quia scrip
tum est zelus domus tuae comedit me
Respondentes ergo iudaei & dixerunt ei
quod signum ostendis nobis quia haec facis
Respondens ihs & dixit eis solute templum
hoc & in tribus diebus excitabo illud dixerun
ergo iudaei xl & vi annis aedificatum est
templum hoc & tu tribus diebus excitabis
illud ille autem dicebat de templo corporis
sui. Cum ergo surrexisset a mortuis recor
dati sunt discipuli eius quia hoc dicebat
& crediderunt scripturae & sermoni

quem dixit ihs. Cum autem esset hieru
solimis in pascha in die festo multi credi
derunt in nomine eius uidentes signa eius
quae faciebat ipse autem ihs non credebat
semet ipsum eis eo quod ipse nosset omnes
et quia opus et non erat ut quis testimoniu
perhibet de homine ipse enim sciebat quid
esset in homine. Erat autem homo ex
pharisaeis nomine nicodemus princeps iu
daeorum hic uenit ad eum nocte et dixit ei
rabbi scimus quia a deo uenisti magister ne
mo enim potest haec signa facere quae tu
facis nisi fuerit deus cum eo. Respondit ihs
et dixit ei amen amen dico tibi nisi quis natus
fuerit denuo non potest uidere regnum dei.
Dicit ad eum nicodemus quomodo potest
homo nasci cum senex sit numquid potest
in uterum matris suae iterum introire

& renasci. Respondit ihs amen amen dico
tibi nisi quis renatus fuerit ex aqua & spu sco
non potest introire in regnum dei quod natum
est ex carne caro est quia de carne natum
est & quod natum est ex spu sps est quia ds
sps est & ex do natus est non mireris quia dixi
tibi oportet uos nasci de nouo sps ubi uult
aspirat & uocem eius audis sed non scis unde
ueniat & quo uadat sic est omnis qui natus est
ex spu. Respondit nicodemus & dixit ei quo
modo possunt haec fieri. Respondit ihs &
dixit ei tues magister in israhel & haec ignoras
amen amen dico tibi quia quod scimus loqui
mur & quod uidimus testamur & testimonium
nostrum non accipitis si terrena dixi uobis
& non creditis quomodo si dixero uobis cae
lestia creditis & nemo ascendit in caelo nisi
qui discendit de caelo filius hominis qui est

mundo · & sicut exaltauit moyses serpentem
in deserto ita exaltari oportet filium hominis.
ut omnis qui credit in ipso non pereat sed ha-
beat uitam aeternam · Sic enim dilexit
ds hunc mundum ut filium suum unigenitum
daret ut omnis qui credit in eum non pereat
sed habeat uitam aeternam · Non enim mi-
sit ds filium suum in mundum ut iudicet
mundum sed ut saluetur mundus per ipsum ·
Qui credit in eum non iudicatur qui autem
non credit iam iudicatus est quia non credidit
in nomine unigeniti filii di hoc autem iu-
dicium quia lux uenit in mundum & dilexe-
runt homines magis tenebras quam lucem ·
erant enim eorum mala opera · Omnis enim
qui male agit odit lucem & non uenit ad lu-
cem ut non arguantur opera eius quia mala
sunt uerum autem uenit ad lucem ut manifestet

eius opera quia inclōsunt facta :·

Post haec uenit ihs̄ et discipuli eius in iudeam terram et illic demorabatur cum eis et baptizabat :· :· :· non iuxta salim

Erat autem et iohannis baptizans in aequa aquae multae erant illic et aduenie-bant multi et baptizabantur :· iohannis :·

Nondum enim misus fuerat in carcerem

Facta est ergo quaestio ex discipulis iohannis cum iudaeis de purificatione et uenerunt ad iohannem et dixerunt ei rabbi qui erat tecum trans iordanen cui tu testimonium perhibuisti ecce hic baptizat et omnes ueniunt ad eum :· Respondit iohannis et dixit non potest homo accipere quicquam nisi fuerit ei datum de celo :·

Ipsi uos testimonium mihi perhibetis quod dixerim ego non sum xp̄s sed quia

misus sum ante illum :: autem

Qui habet sponsam sponsus est amicus
sponsi qui stat et audit eum et gaudio
gaudet propter uocem sponsi. Hoc ergo gau
dium meum impletum est illum oportet cres
cere me autem minui. Qui de sursum uenit
supra omnes est qui est de terra de terra est
et de terra loquitur qui de caelo uenit supra
omnes est et quod uidit et audit hoc testatur
et testimonium eius nemo accipit qui accipit
eius testimonium signauit quia dns uerax est
quem enim misit ds uerba dni loquitur non
enim ad mensuram dat ds spm ::

Pater dilegit filium et omnia dedit in
manu eius :: qui autem incredulus
Qui credit in filium habet uitam aeternam cap.
est filio non uidebit uitam sed ira dni ma
net super eum :: Ut ergo cognouit ihs quia Cap: IV

299

audierunt pharisaei quiamplures discipulos facit et baptizat quamiohannis
quamquam ihs non baptizaret sed discipuli eius. Reliquit iudeam
et abiit iterum in galileam.
Oportebat autem eum transire per
samariam uenit ergo in ciuitatem samaritanae quae dicitur sichar iuxta praedium quod dedit iacob ioseph filio suo erat autem ibi fons iacob. Ihs ergo fatigatus ex itinere sedebat sic super fontem hora erat quasi sexta. uenit mulier de samaria haurire aquam. Dicit ihs da mihi bibere discipuli enim eius abierant in ciuitatem ut cibos emerent. Dicit ergo mulier illa samaritana quomodo tu iudaeus cum sis bibere a me poscis quae sum mulier samaritana. Nonenim coutuntur iudaei samaritanis

tanis :. Respondit ihs et dixit ei si scires
donum dei et quis est qui dicit tibi da mihi bibe-
re tu forsitan petisses ab eo et dedisse
tibi quam uiuam :. Dicit ei mulier dne neque
in quo aurias habes et puteus altus est
unde ergo habes aquam uiuam numquid
tu maiores patre nostro iacob qui dedit
nobis puteum et ipse ex eo bibit et filii
eius et pecora eius :. Respondit ihs et
dixit ei omnis qui bibit ex aqua hac sitiet
iterum qui autem biberit ex aqua quam
ego dabo ei non sitiet in aeternum sed aqua
quam ego dabo ei fiet in eo fons aquae sali-
entis in uitam aeternam :. Dicit ei mulier
dne da mihi hanc aquam ut non sitiat neque
ueniam huc aurire :. Dicit ei ihs uade uo-
ca uirum tuum et ueni huc :. Respondit
ei mulier et dixit non habeo uirum

Dicit ihs benedicta quia non habes non
virum quinque enim viros habuisti et nunc
quem habes non est tuus vir hoc vere
benedicta. Dicit mulier dne video
quia propheta es tu. patres nostri in hoc
te hoc adoraverunt et vos dicitis quia in
hierusolimis est locus ubi adorare oportet
Dicit ihs mulier crede mihi quia venit
hora quando neque in monte hoc neque
in hierusolymis adorabitis patrem vos
adoratis quod nescitis nos autem adora
mus quod scimus quia salus ex iudeis
est. sed venit hora et nunc est quando
veri adoratores adorabunt patrem
in spu et veritate nam et pater tales
quaerit qui adorent eum. spus est ds
et eos qui adorant eum in spu et veritate
te oportet adorare. Dicit mulier

scio quia messias uenit qui dicitur xp̄s cum
ergo uenerit ille nobis adnuntiabit omnia ∴
Dicit ei ih̄s ego sum qui loquor tecum et con
tinuo uenerunt discipuli eius et mirabantur
quia cum muliere loquebatur nemo
tamen dixit ei quid quaeris aut quid loque
ris cum ea ∴ Reliquit ergo hydriam suam
mulier et abiit in ciuitatem et dicit illis
hominibus uenite et uidete hominem qui
dixit mihi omnia quaecumque feci num
quid ipse est xp̄s exierunt de ciuitate et
ueniebant ad eum interea rogabant eum
discipuli dicentes rabbi manduca ille au
tem dixit eis ego cibum habeo manducare
quem uos nescitis ∴ Dicebant ergo disci
puli ad inuicem numquid aliquis attulit
ei manducare ∴ ∴ Dicit eis ih̄s meus est
cibus ut faciam uoluntatem eius qui misit

me ut perficiam opus eius. nonne uos dicitis
quod adhuc quattuor mensessunt et mesis
uenit ecce dico uobis leuate oculos uestros
et uidete regiones quia albae sunt iam
ad messem et qui metit mercedem accipit
et congregat fructum in uitam aeternam
ut et qui seminat simul gaudeat et qui me-
tit in hoc enim est uerbum uerum quia ali-
us est qui seminat et alius est qui metit
ego misi uos metere quod uos non laboratis
alii laborauerunt et uos in labores
eorum introistis. Ex ciuitate autem illa
multi crediderunt in eum samaritano-
rum propter uerbum mulieris testimoni-
um perhibentis quia dixit mihi omnia que-
cumque feci. Cum uenissent ergo ad illum
samaritani. Rogauerunt eum ut ibi ma-
nere et mansit ibi duos dies et multo

plures crediderunt propter sermonem
eius et mulieri dicebant quia iam non propter
tuam loquellam credimus. Ipsi enim
audiuimus et scimus quia hic est uere
saluator mundi. Et in galileam.
Post duos autem dies exiit inde et abiit
Se enim ihs testimonium perhibuit quia
propheta in sua patria honorem non habi
Cum ergo uenisset in galileam excoepe
runt eum galilaei cum omnia uidissent
quae fecerat hierusolimis in die festo et
ipsi enim uenerunt ad diem festum uenit
ergo iterum in chanan galileae ubi fecit
aquam uinum.
Erat quidam regulus cuius filius
infirmabatur in capharnaum
hic cum audisset quia ihs aduenerat
a iudea in galileam abiit ad eum et rogaba

ad eum ut discendere et sanare filium eius
incipiebat enim mori dixit ergo ihs ad eum
nisi signa et prodigia uideretis non creditis.
Dicit ad eum regulus dne discende prius
quam moriatur filius meus. Dicit ei ihs
uade filius tuus uiuit credidit homo ser
moni quem dixit ei ihs et ibat. Iam autem
eo discendente serui occurrerunt ei et nun
tiauerunt dicentes quia filius eius uiuere
Interrogabat ergo horam ab eis in qua me
lius habuerat et dixerunt ei quia heri ho
ra septima reliquit eum febris. Cognouit
ergo pater quia illa hora erat in qua dixit
ei ihs filius tuus uiuit et credidit ipse et
domus eius tota. Hoc iterum secundum
signum fecit ihs cum uenisse a iudaea
in galilaeam.
Post haec erat dies festus iudaeorum

Ascendit ihs hierusolimis est autem hie
rusolymis superprobatica piscina que
cognominatur hebraice bethsaida .v.
porticos habens · In his iacebat multitu
do magna languentium celorum clau
dorum aridorum expectantium para
tum aquarum — · Angelus
autem dñi secundum tempus descende
bat in piscinam & mouebatur aquam qui
cumque ergo prior descendisset in pis
cina post motionem aque sanus fiebat
a langore quocumque detinebatur ·
Erat autem ibi quidam homo xxxviii
annos habens infirmitatis sue · hunc
cum vidisset ihs iacentem & cognouisset
quoniam multum tempus habet · dicit
ei uis sanus fieri · Respondit ei langui
dus dñe hominem non habeo ut cum mit

bata fuerit aquamittat me in piscinam ..
dum uenio enim ego alius ante me discendit
Dicitei ihs surge et tolle grabatum tuum
et ambula et statim sanus factus est ho
mo et sustulit grabattum suum et ambu
labat .. Erat autem sabbatum in ille
die dicebant iudaei illi qui sanatus fuerat
sabbatum est non licet tibi tollere graba
tum tuum

Responditeis qui me fecit sanum
ille mihi dixit tolle grabattum
tuum et ambula .. Interrogauerunt ergo
eum qui sest ille homo qui dixit tibi tolle
grabattum tuum et ambula is autem qui
sanus fuerat effectus nesciebat qui sess
Ihs enim declinauit turbam constitutam
in loco . postea inuenit eum ihs in templo
et dixit illi ecce sanus factus es iam noli

peccare nec deterius tibi aliquid contingat.
Abiit ille homo et nuntiauit iudaeis
quia ihs esset qui fecit eum sanum prop
ter ea persequebantur iudaei ihm quia
haec faciebat in sabbato. Ihs autem
respondens ait eis pater meus usque mo
do operatur et ego operor ergo magis q
rebant eum iudaei interficere quia non
solum soluebat sabbatum. Sed et patrem
suum dicebat dm aequalem se faciens
do respondit itaque ihs et dixit eis. A
men amen dico uis non potest filius a se
facere quicquam nisi quod uiderit patrem
facientem. Quaecumque enim ille fece
rit haec et filius similiter facit. Pater
enim diligit filium et omnia demonstra
uit ei quaecumque ipse facit et maiora
hiis demonstrabit ei opera ut uos miremini

sicut enim pater suscitat mortuos & uiui
ficat sic & filius quos uult · uiuificat ne
que enim pater iudicat quemquam
sed iudicium omne dedit filio · ut omnes
honorificent filium sicut honorificant
patrem · qui non honorificat filium non honorificat pa
trem qui misit illum · Amen amen dico uobis quia qui uer
bum meum audit & credit ei qui
misit habet uitam aeternam & in iu
dicium non uenit · sed transit a morte
in uitam · Amen amen dico uobis
quia uenit hora & nunc est quando
mortui audient uocem filii dei · & qui audie
rint uiuent · sicut enim pater habet
uitam in semet ipso sic dedit & filio
uitam habere in semet ipso · & potestatem

tem dedit ei iudicium facere quia filius
hominis est. Nolite mirari hoc quia uenit
hora in qua omnes qui in monumentis
sunt audient uocem eius et procedent
qui bona fecerunt in resurrectionem
uitae qui uero mala egerunt in resur
rectionem iudicii. Non possum ego a me
ipso facere quicquam sicut audio iudi
co et iudicium meum iustum est.

Si ego quaero uoluntatem meam
sed uoluntatem eius qui misit
Ego testimonium perhibeo de me tes
timonium meum non est uerum
alius est uerum qui testimonium per
hibet de me et scio quia uerum est tes
timonium quod perhibet de me. Uos
misistis ad iohannem et testimonium
perhibuit ueritati. Ego autem non hab

hominem testimonium accipio sed haec dico
uos saluos sitis Ille erat lucerna ardens
et lucens uos autem uoluistis exultare
ad horam in luce eius Ego autem habeo
testimonium maius iohanne opera enim
quae dedit mihi pater ut perficam ea
ipsa opera quae ego facio testimonium
perhibent de me quia pater me misit et
qui misit me pater ipse testimonium per
hibuit de me neque speciem eius uidistis
neque uocem eius umquam audistis ne
uerbum eius non habetis in uobis
manens quia quem misit ille
huic uos non creditis scrutamini scrip
turas quia uos putatis in ipsis uitam aeter
nam habere et illae sunt quae testi
monium perhibent de me et non uultis
uenire ad me ut uitam habeatis Gloriam

tem ab hominibus non accipio sed cogno
uiuos quia dilectionem dei non habetis in
uobis ego ueni in nomine patris mei et
non accipistis me. Si autem alius uene
rit in nomine suo illum accipietis quo
modo potestis uos credere qui gloriam
ab inuicem accipitis et gloriam quae
a solo est deo non quaeritis. Nolite pu
tare quia ego accussaturus sim uos a
put patrem est qui accussat uos moy
ses in quo uos speratis si enim crederitis
moysi crederitis forsitan et mihi. Deme
enim ille scripsit si autem illius literis
non creditis quomodo uerbis meis creditis.
Post haec abiit ihs transmare galileae
quod est tiberiades et sequebatur eum
multitudo magna quia uidebant sig
na quae faciebant super hiis qui infir

Sabbatum :

Subiit ergo in montem ihs̄ et ibi sede-
bat cum discipulis suis :

Erat autem proximum pascha
dies festus iudaeorum :

Cum leuasset ergo oculos ihū et uidis
set quia multitudo maxima uenit
ad eum dicit ad philippum unde ememus
panes ut manducent hii hoc autem dice-
bat temptans eum : Ipse enim sciebat
quod esset facturus : Respondit ei phi
lippus ducentorum denariorum panes
non sufficiunt eis ut unus quisque modi
cum quid accipiat dicit ei unus ex discipulis
eius andreas frater simonis pe-
tri est puer unus hic qui habet · u · pa-
nes ordiacios et duos pisces sed haec
quid sunt inter tantos homines dixit

ergo ihs facite homines discumbere
Erat autem multum faenum in loco.
Discubuerunt ergo uiri numero quasi u
milia :. Accipit ergo ihs panes et cum
gratias egisse distribuit discumbenti
bus similiter et ex piscibus quantum
uolebant ut autem impleti sunt dixit
discipulis suis collegite quae superaue
runt fragmenta ne pereant. Colli
gerunt ergo et impleuerunt ix. Cophi
nos fragmentorum ex quinque panib;
ordiaceis quae superauerunt hiis qui
manducauerunt :. Illi ergo homines
cum uidissent quod fecerat signum
dicebant quia hic est uere propheta
qui uenturus est in hunc mundum :. Ihs
ergo cum cognouisse quia uenturi essent
ut raperent eum et facerent eum regem

Fugit iterum in montem ipse solus ut
autem sero factum est discenderunt
discipuli eius ad mare. Et cum as
cendissent navem venerunt trans
mare in capharnaum et tenebrae
iam factae erant et non venerat ad eos
ihs mare autem vento magno flante
exurgebat. Cum remigassent ergo qua
si stadia vingenti quinque aut xxx
vident ihm ambulantem super mare
et proximum navi fieri et timuerunt
ille autem dixit eis ego sum nolite time
re. Revoluerunt ergo accipere eum in
navi et statim fuit navis ad terram
ad quam ibant.

Altera die turba quae stabat trans
mare vidit quia navicula alia non
erat ibi nisi una illa. Et quia non intro

isse cum discipulis suis ihs innauem
sed soli discipuli eius abissent Alia e
uero superuenerunt naues a tiberiade
iuxta locum ubi manducauerunt panem
gratias agentes dno Cum ergo uidisse
turba quia ihs non esse ibi neque disci
puli eius ascenderunt nauiculas Et uenerunt
capharnauum quaerentes ihm Et cum
inuenissent eum trans mare dixeru
nt ei rabbi quando uenisti huc Respon
dit eis ihs Et dixit amen amen dico uobis
quaeritis me non quia uidistis signa sed
quia manducastis ex panibus Et saturati
estis operamini non cibum qui perit sed
qui permanet in uitam aeternam
quem filius hominis uobis dabit Hunc
enim pater signauit ds Dixerunt ergo
ad eum quid faciemus ut operemur opera

dī. Respondit ihs & dixit eis hoc est opus
dī ut credatis in eum quem misit ille.
Dixerunt ergo ei quid ergo tu facis
in um ut videamus & credamus tibi
quid operaris. Patres nostri manna man ducaue
sicut scriptum est panem de celo dedit
eis manducare. Dixit ergo eis ihs amen
amen dico uobis non moyses dedit uobis
panem de celo sed pater meus dat uobis
panem de celo uerum panis enim dī est
qui descendit de celo & dat uitam mun
do. Dixerunt ergo ad eum dne semper
nobis da panem hunc.
Dixit autem eis ihs ego sum panis uitę
qui uenit ad me non esuriet & qui credit
in me non sitiet unquam sed dixi uobis
quia & uidistis me & non creditis.

Omne quod dat mihi pater ad me
uenit et eum qui ad me uenit non eiciam
foras :: Quoluntatem meam
Quia discendi de caelo non ut faciam
sed uoluntatem eius qui me misit ::
Haec est autem uoluntas eius qui mi
sit me pateris ut omne quod dedit
mihi non perdam ex eo sed resuscitem
illum in nouissimo die haec est enim
uoluntas patris mei qui misit me ut om
nis qui uidit filium et credit in eum ha
beat uitam aeternam et resuscitabo
eum in nouissimo die ::
Murmurabant ergo iudaei de illo
quia dixisset ego sum panis qui de
caelo discaendi et dicebant nonne hic
est ihs filius ioseph cuius nos nouimus
patrem et matrem quomodo ergo dicit

hic qui de cælo discendi :· Murmurare

Respondit ergo ihs et dixit eis nolite
inuicem nemo potest uenire ad me ni
si pater qui misit me traxerit eum et ego
resuscitabo eum in nouissimo die · Scrip
tum est in prophetis et erunt omnes doce
biles dei omnis qui audiuit a patre et di
dicit uenit ad me :· Nisi is qui est
Non quia patrem uidit quisquam
ad o hic uidit patrem :· :·

Amen amen dico uobis qui credit
in me habet uitam alternam :·

Ego sum panis uitæ patres uestri
manducauerunt mannam in deser
to et mortui sunt :· Ex ipso manducauerunt

Hic est panis de cælo discens ut si quis
cauerit non moriatur :· cendi
o sum panis uiuus qui de cælo dis

siquis manducauerit ex hoc pane uiuet
in alternum et panis quem ego dabo caro
mea est pro mundi uita

Litigabant ergo iudaei ad inuicem dicen
tes quomodo potest hic nobis carnem
suam dare ad manducandum dixit ergo
eis ihs amen amen dico uobis nisi mandu
caueritis carnem filii hominis et biberi
tis eius sanguinem non habetis bi uitam
in nobis qui manducat meam carnem et
bibit meum sanguinem habet uitam
alternam et ego resuscitabo eum in nouis
simo die :: :: :: Quis meus uere est
Caro enim mea uere est cibus et san
potus et meum sanguinem
Qui manducat meam carnem et bibit
in me manet et ego in illo sicut mi
sit me uiuens pater et ego uiuo propter

patrem et qui manducat me et ipse uiuet
hic est panis qui de caelo discendit non si
cut manducauerunt patres uestri man
nam et mortui sunt qui manducat hunc
panem uiuet in aeternum haec dixit in sy
nagoga docens in capharnauum Multi
ergo audientes ex discipulis eius dixerunt
durus est hic sermo quis potest eum audi
re Sciens autem ihs apud semet ipsum
quia murmurarent de hoc discipuli eius
dixit eis hoc uos scandalizat
Si ergo uideretis filium hominis ascen
dentem ubi erat prius
Spsest qui uiuificat caro non prodest
quicquam Et quita sunt sed
Verba quae ego locutus sum uobis sps
sunt quidam ex uobis qui non credunt
Sciebat enim ab initio ihs qui essent

credentes quis traditurus esset eum ·

Dicebat propterea dixi uobis quia
nemo potest uenire ad me nisi fuerit
ei datum a patre meo ex hoc multi discipu
lorum eius abierunt retro et iam non cum
illo ambulabant · Dixit ergo ihs ad
xii numquid et uos uultis abire ·

Respondit ergo ei simon petrus domine ad
quem ibimus uerba uitae aeternae
habes et nos credidimus et cognouimus
quia tu es xps filius dei ·

Respondit eis ihs nonne ego uos xii elegi
et unus ex uobis diabolus est dicebat
autem de iuda simonis scarioth hic enim
erat traditurus eum cum esset unus ex xii ·

Post haec autem ambulabat ihs in ga
lilea non enim uolebat in iudea
ambulare quoniam quaerebant eum

iudaei interficere · Erat autem in proxi
mo dies festus iudaeorum scenophegia ·
Dixerunt autem ad eum fratres eius
Transi hinc et vade in iudeam ut et disci
puli tui videant opera tua quae facis
Nemo quippe in occulto aliquid facit
et quaerit ipse in palam esse si haec fa
cis manifesta ipsum mundo neque enim
fratres eius credebant in eum · Dicit
ergo eis Iesus tempus meum nondum
advenit tempus autem vestrum semper
adest Non potest mundus o
disse vos me autem odit quia ego testi
monium perhibeo de illo quia opera eius ma
ligna sunt Vos ascendite ad diem festum
Ego non ascendo in diem istum quia meum tempus nondum im
pletum est
Haec cum dixisset ipse mansit

in galileam ut autem ascenderunt fra
tres eius tunc et ipse ascendit ad diem
festum non manifeste sed quasi in occulto
Iudaei ergo quaerebant eum in die festo
et dicebant ubi est ille et murmur mul
tus erat de eo in turba quidam enim dice
bant quia bonus est. Alii autem dice
bant non sed ut seducit turbas nemo tamen
palam loquebatur de illo propter metum
iudaeorum. Iam autem die festo mediante
ascendit ihs in templum et docebat
et mirabantur iudaei dicentes quomo
do hic litteras scit cum non dedicerit.
Respondit eis ihs et dixit mea doctrina
non est mea sed eius qui misit me si
quis voluerit voluntatem eius facere
cognoscit de doctrina utrum ex deo sit
an ego a me ipso loquor qui a semet
ipso loquitur gloriam propriam

quaeritis quis autem quaerit gloriam
eius qui misit illum hic uerax est &
iniustitia in illo non est. Nonne
moyses dedit uobis legem & nemo ex uobis
facit legem quid me quaeritis interficere
Respondit turba. & dixit demonium
habes quis te quaerit interficere
Respondit ihs & dixit eis unum opus
feci & omnes miramini propterea moy
ses dedit uobis circumcisionem non quia
ex moyse est sed ex patribus & in sabbato
circumcidis hominem si at autem
circumcisionem accipit homo in sab
bato ut non soluatur lex moysi mihi
indignamini quia totum hominem sal
uum feci in sabbato nolite iudicare
secundum faciem sed iustum iudicium
iudicate. Dicebant ergo quidam ex hi
erusolimis nonne hic est quem quae-

interpicere & ecce palam loquitur
& nihil dicunt numquid cognouerunt
principes quia hic est xps sed hunc sci-
mus unde est xps autem cum uenerit
nemo scit unde sit

Clamabat ergo docens in templo et
dicens & me scitis & unde sim sci-
tis & a me ipso non uenio sed est uerus
qui misit me quem uos non scitis ego
scio eum & si dixero quia non scio eum
ero similis uobis mendax & scio eum
et quia ab ipso sum & ipse me misit

Quaerebant ergo eum apprehen-
dere & nemo misit in illum manus
quia nondum uenerat hora eius

De turba autem multi crediderunt
in eum & dicebant xps cum uenerit
numquid plura signa faciet quam hic

hic facit Audierunt pharisaei turbam
murmurantem de illo haec
Et miserunt principes et pharis
saei ministros ut ad praehende
rent eum pus uobiscum sum
Dixit ergo ihs adhuc modicum tem
et uado ad eum qui misit me
Quaeritis me et non inuenietis et
ubi sum ego uos non potestis uenire
Dixerunt ergo iudaei ad semet ipsos
quo hic iturus est quia non inuenimus
eum numquid in dispersionem gentium
iturus est et docturus gentes qui sest
hic sermo quem dixit quaeritis me
et non inuenietis et ubi sum ego uos non
potestis uenire In nouissimo hr die
magno festiuitatis stabat ihs et
clamabat dicens si quis sitit ueniat

ome ꝺbiꝺat quicredit mihi sicut
dixit scriptura flumina de uentre eius
fluent aquae uiuae : hoc autem
dixit despu quem accepturi erant cre
dentes in eum : nondum enim erat
sps datus quia ihs nondum fuerat
glorificatus : : : : hosser
ergo turba cum audissent
mones eus dicebant hic est uere
prophta alii dicebant hic est xps
quidam autem dicebant numquid
a galilea xps uenit nonne scrip
tura dicit quia ex semine dauid et
de bethlem castello ubi erat dauid
uenit xps : : : :

dere eum sed nemo misit super illum
manus :· :· ces et pharisaeos
Venerunt igitur ministri ad pontifi
et dixerunt eis illi quare non adduxistis
eum :· Responderunt ministri num
quam sic locutus est homo sicut hom
loquitur Responderunt ergo
eis pharisaei numquid et uos seduci
estis numquid aliquis ex principibus
credidit in eum aut ex pharisaeis :· :·
Sed turba haec quae non nouit legem
maledicti sunt Dicit nicodemus ad
eos ille qui uenit ad eum nocte qui
unus erat ex ipsis numquid lex nos
tra iudicat hominem nisi audierit
prius ab ipso et cognouerit quid faci
at Responderunt et dixerunt ei
numquid et tu galilaeus es scrutare

scripturas et uide quia profeta aga
lilaea non surgit et reuersi sunt
unus quisque in domum suam ihs
perrexit in montem oliueti. et de lu
culo iterum uenit in templum et om
nis populus uenit ad eum et sedens
docebat eos :. Adducunt autem scri
bae et pharisaei mulierem in adulte
rio deprachensam et statuerunt eam
in medio et dixerunt ei magister haec
mulier modo deprachensa est in ad
ulterio. In lege autem moyses manda
uit nobis :. huiusmodi lapidare tu
ergo quid dicis haec autem dicebant
temptantes eum ut possint accussare
eum :. Ihs inclinans se deorsum digi
to scribebat in terram cum autem
perseuerarent interrogantes eum

erexit se et dixit eis · Qui sine peccato
est uestrum primum in illam lapidem
mittat et iterum se scribebat in terra
audientes autem unus post unum ex
iebant incipientes a senioribus et remansit
solus et mulier in medio stans ere
gens se autem ihs dixit ei mulier ubi sunt
qui te accussant nemo te condempna
uit quae dixit nemo dne dixit autem
ihs nec ego te condemnabo uade et
amplius iam noli peccare Iterum
ergo locutus est ihs dicens ego sum
lux mundi qui sequitur me non am
bulabit in tenebris sed habebit lu
men uitae · Dixerunt ergo ei pha
risaei tu de te ipso testimonium perhibes
testimonium tuum non est uerum
Respondit ihs et dixit eis et si ego

testimonium perhibeo de me ipso uerum
est testimonium meum · Quia scio un
de ueni et quo uado uos autem nescitis
unde ueniam aut quo uadam ·
Uos secundum carnem iudicatis ego
non iudico quemquam Et si iudico ego iu
dicium meum uerum est quia solus
non sum sed ego et qui misit me pater
Et in lege uestra scriptum est quia duo
rum hominum testimonium uerum est
ego sum qui testimonium perhibeo de me
ipso Et testimonium perhibet de me pa
ter qui misit me · Dicebant ergo ei ubi
est pater tuus ·

Respondit iesus neque me
patrem meum scitis forsi
tan et patrem meum sciretis
Hec uerba locutus est iesus in gaz

philacio docens intemplo et nemo ad
praehendit eum quia necdum uenerat
hora eius

Dixit ergo iterum eis ihs ego uado et
quaeritis me et in peccato uestro mori
emini quo ego uado uos non potestis
uenire

Dicebant ergo iudaei numquid in
terficiet semet ipsum quia dicit
quo ego uado uos non potestis uenire
et dicebat eis uos deorsum estis ego de
supernis sum uos estis de hoc mundo
ego non sum de hoc mundo · Dixi ergo uo
bis quia moriemini in peccatis uestris ·
Si enim non crederitis quia ego sum mo
riemini in peccato uestro dicebant er
go ei et tu quis es

Dixit eis ihs principium quia loquor

uobis multa habeo de uobis loqui & iu
dicare sed qui misit me verax est & ego
quae audiui ab eo haec loquor in mun
do & non cognouerunt quia patrem
eis dicebat Dixit ergo eis ihs cum exal
tueritis filium hominis tunc cognosce
tis quia ego sum & a me ipso facio nihil
sed sicut docuit me pater haec loqu
or & qui misit me mecum est non re
liquit me solum quia ego quae placita
sunt ei facio semper haec illo loquen
te multi crediderunt in eum
Dicebat ergo ihs ad eos qui crediderunt
ei iudaeos si uos permanseritis in ser
mone meo uere discipuli mei eritis &
cognoscetis ueritatem & ueritas libe
rabit uos Responderunt ei semen
abrahae sumus & nemini seruiuimus

umquam quomodo tu dicas liberieris
Respondit eis ihs amen amen dico uobis
quia omnis qui facit peccatum seruus
est peccati seruus autem non manet in
domo in eternum filius autem manet
in eternum si ergo filius uos li-
berauerit uere liberi eritis semini
abrahae estis sed quaeritis me interfi-
cere quia sermo meus non capit in uobis
Ego quod uidi apud patrem loqu-
or et uos quae audistis a patre uestro
facitis · Responderunt et
dixerunt ei pater noster abraham
est dicit eis ihs si filii abrahae estis
opera abrahae facite nunc autem
quaeritis me interficere hominem
qui ueritatem uobis locutus sum quam
audiui a deo hoc abraham non fecit
uos facitis opera patris uestri · Dic

erunt itaque ei nos exfornicatione non
sumus natiunum patrem habemus dm̄
Dixit ergo eis ihs̄ sidꝰ pater uester esse
diligeritis meutique ego enim a dō pro
cessi et ueni neque enim a me ipso uen
sed ille me misit quare loquellam
meam non cognoscitis quia non potestis
audire sermonem meum uos ex patre
zabulo estis et desideria patris ues
tri uultis facere ille homicida erat
ab initio et in ueritate non stetit quia
non est ueritas in eo cum loquitur
mendacium ex propris loquitur quia
mendax est et pater eius Ego autem
quia ueritatem dico non creditis mihi
quis ex uobis arguit et me de peccato si
ueritatem dico quare uos non creditis
mihi qui ex dō est uerbadi audit prop
ter

313

uos non audiatis quia ex dō non estis ❀ ❀

Responderunt igitur iudaei et dixeru
ntei ❀ Nonne benedicimus nos quia
samaritanus es tu et daemonium
habes ❀ Respondit ihs ego demonium
non habeo sed honorifico patrem meum
et uos inhonorificatis me ego autem
non quaero gloriam meam est qui qua
erat et iudicat. Amen amen dico uo
bis si quis sermonem meum seruaue
rit mortem non uidebit in alternum ❀

Dixerunt ergo iudaei nunc cognoui
mus quia demonium habes ❀ Abra
cham mortuus est et prophetae mor
tui sunt et tu dicis si quis sermonem
meum seruauerit non gustabit mor
tem in alternum numquid tu maior
es patre nostro abracham qui mortuus

est et prophetae mortui sunt quem te
ipsum facis :. Respondit ihs si ego
honorifico me ipsum honor meus nihil
est est pater meus qui glorificat me
quem uos dicitis quia deus noster est et non
cognouistis eum :. Ego autem nouiem
et si dixero quia non nouiem ero similis
uobis mendax sed scio eum et seruo :.
Abracham pater uester exultauit
ut uideret diem meum et uidit et gauisus
Dixerunt ergo iudaei ad eum quinqua
ginta annos nondum habes et abra
cham uidisti :.

Dixit eis ihs amen amen dico uobis
antequam abracham fieret ego
sum :. Tulerunt ergo lapides ut iacen
rent in eum ihs abscondit se et exiuit
de templo et praeteriens uidit homines

caecum a natiuitate. Et interrogaue-
runt eum discipuli sui rabbi quis pecca-
uit hic aut parentes eius ut caecus nas-
ceretur. Respondit eis ihs neque hic pec-
cauit neque parentes eius sed ut manifes-
tetur opera dni in illo me operari opera
eius qui misit me donec dies est uenit nox
quando nemo potest operari quandiu
in mundo sum lux sum mundi haec cum
dixisset exspuit in terram et fecit lu-
tum ex sputo et linuit lutum super
oculos eius. Et dixit ei uade et laua
in natatoria e siloe quod interpretatur
misus. Abiit ergo et lauit et uenit uide-
ns itaque uicini et qui nouerant eum
quia prius mendicus erat dicebant
nonne hic est qui sedebat et mendica-
bat alii dicebant quia hic est alii h

nequaquam sed similis est eius ille dice-
bat quia ego sum :. Dicebant ergo iu-
daei quomodo apertisunt oculi tibi :.:.:.
Respondit ille homo qui dicitur ihs lu-
tum fecit et unxit oculos meos et dixit
mihi uade ad natatoriam siloe et la-
ua et abii et laui et uidi :. Et dixerunt
ei ubi est ille ait nescio adducunt eum
ad pharisaeos qui caecus fuerat erat
autem sabbatum quando lutum fecit
ihs et aperuit oculos eius Iterum ergo
interrogabant eum et pharisaei quom-
do uidisse · Ille autem dixit eis lutum
possuit super oculos et laui et uideo :.
Dicebant ergo ex pharisaeis quidam
non est hic homo a dō quia sabbatum
non custodit alii dicebant quomodo
potest homo peccator haec signa face-

re-

et scismaerat in eis :. Dicunt ergo cae-
co iterum tu quid dicis de eo quia per-
cit oculos tuos · Ille autem dixit quia
propheta est non crediderunt ergo iu-
dae de illo quia caecus fuisse et uidis-
se donec uocauerunt parentes eius
qui uiderat et interrogauerunt eos
dicentes hic est filius uester quem uos
dicitis quia caecus natus est quomodo
ergo nunc uide :. Responderunt eis
parentes eius et dixerunt scimus
quia hic est filius noster et quia cae-
cus natus est quomodo autem nunc
uideat nescimus aut quis aperuit
oculos eius nos nescimus :. Ipsum in-
terrogate aetatem habe ipse de se-
loquatur haec dixerunt parentes
eius quia timebant iudaeos · Iam enim

conspirauerant iudei ut si quis eum
confiteretur xpm extra synagogam fie-
ret propterea parentes eius dixerunt
quia aetatem habet ipsum interrogate
uocauerunt ergo rursum hominem qui
fuerat caecus & dixerunt ei da gloriam
deo nos scimus quia homo peccator
est dixit ergo ille si peccator est
nescio unum scio quia caecus cum essem
modo uideo

Dixerunt ergo illi quid fecit tibi quo
modo aperuit tibi oculos Respondit
eis dixi uobis iam & audistis quid iterum
uultis audire Numquid & uos uultis
discipuli eius fieri Maledixerunt ei &
dixerunt tu discipulus illius es nos au-
tem discipuli sumus moysi Nos scimus
quia moysi locutus est deus hunc autem

nescimus unde sit. Respondit ille
homo et dixit eis in hoc enim mirabile est
quia uos nescitis unde sit et aperuit
oculos meos oculos scimus autem qui
peccatores dns non audit. Sed si quis dei
cultor est et uoluntatem eius facit hu
nc exaudit a saeculo non est auditum
quia aperuit quis oculos caeci nati ni
si esset hic a dno non poterat facere
quicquam. Responderunt et dixeru
nt ei in peccatis natus es totus et tu doces
nos et eiecerunt eum foras.
Audiuit autem ihs quia eiecerunt eum
foras et cum inuenisset eum dixit ei tu
credis in filium dei. Respondit ille et dix
it quis est dne ut credam in eum et dixit
ei ihs et uidisti eum et qui loquitur tecum
ipse est at ille ait credo dne et procedens

adorauit eum et dixit ei ihs in iudicium
ego in hunc mundum ueni ut qui non uident
uideant et qui non uident caeci fiant
et audierunt quidam ex pharisaeis qui
cum ipso erant et dixerunt ei numquid
et nos caeci sumus. Dixit eis ihs si caeci
esset is non haberetis peccatum nunc ue
ro dicitis quia uidemus peccatum ues
trum. Ma[illegible]

Amen amen dico uobis qui non intr
at per ostium in ouile ouium sed
ascendit illi unde ille fur est
et latro qui autem intrat per ostium
pastor est ouium hunc ostiarius ape
rit et oues uocem eius audiunt et pro
prias oues uocat nominatim et edc
cit eas et cum proprias oues emiserit
antea eas uadit. Et oues illum secun

tur quia sciunt uoce meius

Alienum autem non secuntur sed
fugiunt a beo quia non nouerunt uoces
alienorum. Hoc prouerbium dixit
eis ihs illi autem non cognouerunt quo
loqueretur eis dixit ergo eis iterum ihs.
Amen amen dico uobis quia ego sum
ostium ouium omnes quotquot uene-
runt fures sunt et latrones sed non
cognouerunt eos oues ego sum ostium
per me si quis introierit saluabitur
et ingredietur et egredietur et pascua
inuenie fur non uenit nisi ut furetur
et macte et perdet ego ueni ut uitam
habeant et abundantius habeant.
Eo sum pastor bonus bonus pastor
animam suam ponit pro ouibus
suis mercennarius et qui non est pastor

cuius non sunt oues proprie uidit lu
pum uenientem & dimittit oues & fu
git & lupus rapit & dispergit oues
mercenarius autem fugit quia mer-
cenarius est & non pertinet ad eum
de ouibus

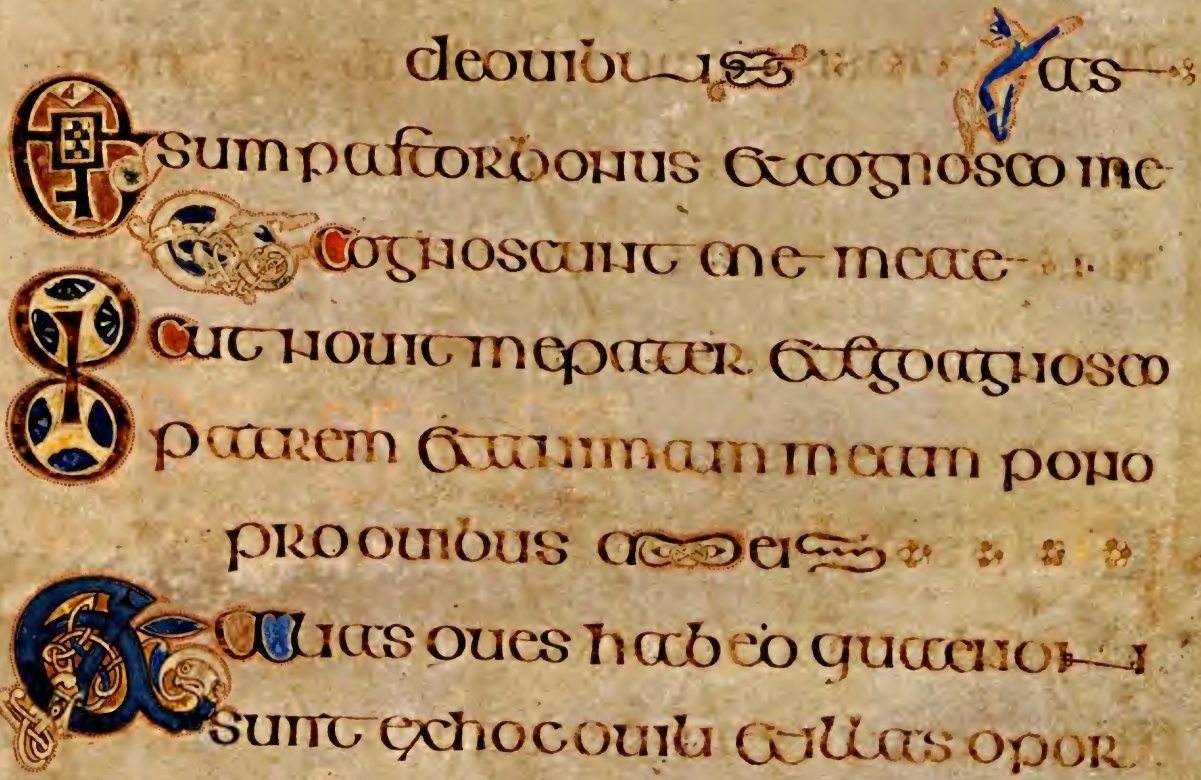

Ego sum pastor bonus & cognosco me
& cognoscunt me mee
sicut novit me pater & ego agnosco
patrem & animam meam pono
pro ouibus

Alias oues habeo que non
sunt ex hoc ouili & illas oportet
me adducere & uocem meam audi
ent & fiet unum ouile & unus pastor
propterea me pater diligit quia ego po
no animam meam ut iterum sumam eam
Nemo tollit eam a me sed ego pono eam

unc ipso potestatem habeo ponendi eam
& potestatem habeo iterum sumendi eam
hoc mandatum accepi a patre meo · Dis
sensio iterum facta est inter iudaeos
propter sermones hos dicebant autem
multi ex ipsis demonium habet & insa-
nit quid eum auditis illi dicebant haec
verba non sunt daemonium habentis
numquid daemonium potest caecorum
oculos aperire Erant autem encenia in hie-
rosolymis & hiems erat & ambulabat ihs in
templo in porticu salomonis · Circum
dederunt ergo eum iudaei & dicebant
ei · Quousque animam nostram tol-
lis si tu es xps dic nobis palam
Respondit eis ihs Loquor vobis & non
creditis opera quae ego facio in nomine

patris mei. Haec testimonium perhi-
bent de me sed uos non credidistis quia non
estis ex ouibus meis. Oues meae uocem
meam audiunt et ego cognosco eas et se-
cuntur me et ego uitam aeternam doceis.
Et non peribunt in aeternum et non ra-
piteas quisquam de manu mea. Pater
meus quod dedit mihi maius est et nemo
potest rapere de manu patris mei.
Ego et pater unum sumus. Ceciderunt
ergo lapides iudaei ut lapidarent eum.
Respondit eis ihs multa opera bona
ostendi uobis ex patre meo propter
quod eorum opus me lapidatis.
Responderunt eiudaei. De bono
opere non lapidamus te sed de blas-
femia et quia tu homo cum sis facis
te ipsum dm. Respondit eis ihs nonne

scripturam est in lege uestra quia ego dixi
dii estis si illos dixit deos ad quos sermo
dei factus est et non potest solui scrip
tura quem pater sanctificauit et misit
in mundum uos dicitis quia blasphe
mas quia dixi filius dei sum ::
Si non facio opera patris mei nolite
credere mihi si autem facio et si mihi
non uultis credere operibus credite
ut cognoscatis et credatis quia in me
pater et ego in patre ::
Quærebant ergo eum apprehen
dere et exiuit de manibus eorum
Et abiit iterum trans iordanem in
illum locum ubi erat iohannis baptiza
bat primum et mansit ibi ::
Et uenerunt ad eum et dice
bant quia iohannes quidem sig

num fecit nullum omnia autem quaecu-
que dixit iohannis de hoc uera erant
Et multi crediderunt in eum
Erat autem quidam languiens laza-
rus ab Sthania de castello mariae
et marthae sororum eius maria autem
erat quae unxit dnm unguento et exter-
sit pedes eius capillis suis cuius frater
lazarus infirmabatur miserunt er-
go sorores eius ad eum dicentes dne
ecce quem amas infirmatur
Audiens autem ihs dixit eis infir-
mitas haec non est ad mortem sed pro
gloria dei ut glorificetur filius dei per
eum diligebat ihs martham et sororem
eius mariam et lazarum ut ergo audiu-
quia infirmabatur tunc quidem man-
sit in eodem loco duobus diebus deinde

post haec dicit discipulis suis eamus in iu
deam iterum Dicunt ei discipuli rabbi
nunc quaerebant te iudaei lapidare et
iterum uadis illuc

Respondit ihs nonne xii horae sunt
diei si quis ambulauerit in die non of
fendit quia lux non est in eo

Haec ait et post hoc dicit eis · Lazarus
amicus noster dormit secluado uta som
no ex suscitem eum Emit saluus erit

Dixerunt ergo discipuli eius dne si dor
dixerat autem ihs de morte eius illi
autem putauerunt quia de dormitio
ne somni dicere Tunc ergo dixit eis
ihs manifeste Lazarus mortuus est
et gaudeo propter uos ut credatis quo
niam non eram ibi sed eamus ad eum

Dixit ergo thomas qui dicitur didimus

ad condiscapulos suos eamus & moriamur cum eo uenit itaque ihs & inuenit eum quattuor dies iam in monumento habentem

Erat autem bethania iuxta hierusolyma quasi stadia quindecim

Multi autem exiudaeis uenerant ad martham & mariam ut consolarentur eas de fratre suo martha ut audiuit quia ihs uenit occurrit illi maria autem domi sedebat

Dixit ergo martha ad ihm domine si fuisses hic frater meus non fuisset mortuus sed & nunc scio quia quecumque poposceris a deo dabit tibi deus

Dicit ei ihs resurget frater tuus

Dicit ei martha scio quia resurget in resurrectione in nouissimo die

Dicit eis ihs ego sum resurrectio et uita
qui credit in me etiam si mortuus uiuit
et omnis qui uiuit et credit in me non mo
rietur in aeternum. Credis hoc ait illi ua
que dne ego credidi quia tu es xps filius
di qui in hunc mundum uenisti
Et cum haec dixisse abiit et uocauit
mariam sororem suam silentio dilen
tio dicens magister adest et uocatte
illa ut audiuit surrexit cito et uenit
ad eum nondum enim uenerat ihs in cas
tellum sederat adhuc in illo loco ubi
occurrerat ei martha
Noaei igitur quierant cum ea in domo
et consulabantur eam cum uidissent
mariam cito surrexit et exiit secuti st
eam dicentes quia uadit ad monumen
tum ut plorat ibi. Maria uero cum

uenisse ubi erat ihs uidens eum cecidit
ad pedes eius et dixit ei dne si fuises hic
non esse mortuus frater meus
Ihs uero ut uidit eam plorantem et
iudaeos qui uenerant cum ea plorantes
infremuit spu et turbauit semet ipsum
et dixit ubi possuistis eum
Dicunt ei dne ueni et uide et lacrima
tus est ihs. Dixerunt ergo iudaei ecce
quomodo amabat eum quidam autem
dixerunt ex eis non poterat hic quia pe
ruit oculos caeci facere ut et hic non
moriretur. Ihs ergo rursum fremens
in semet ipso uenit ad monumentum
erat autem spelonca et lapis superpos
situs erat ei. Ait ihs tollite lapidem
Dicit ei martha soror eius qui fuerat
mortuus dne iam fete quadriduanus

enim est. Dicitei ihs non ne dixi tibi
quoniam si credideris uidebis gloriam dei
sustulerunt ergo lapidem ihs autem ele-
uatis sursum oculis dixit pater gratias
ago tibi quoniam audisti me. Ego autem
sciebam quia semper me audis sed prop-
ter populum qui circum stat dixi ut cre-
dant quia tu me misisti. Hic ait
Haec cum dixisse uoce magna excla-
mauit lazare ueni foras et statim pro-
dit qui fuerat mortuus ligatis pedibus
et manibus infitis et facies illius sudari
erat alligata. Dicit eis ihs soluite
eum et sinite abire.
Multi ergo ex iudaeis qui uenerant
ad mariam et uiderant quae fecit cre-
diderunt in eum quidam autem ex ipsis
abierunt ad pharisaeos et dixerunt

as quaerebat ihs colligerunt ergo pon-
tifices & pharisaei concilium & dice-
bant quid faciemus quia hic homo multa
signa facit si dimittamus eum sic
omnes credent in eum & venient roma-
ni & tollent nostrum & locum & gentem
unus autem ex ipsis caiphas cum esset
pontifex anni illius dixit eis
Vos nescitis quicquam nec cogitatis quia
expedit vobis unus moriatur homo
pro populo & non tota gens pereat
hoc autem a semetipso non dixit sed cum
esset pontifex anni illius prophetavit
quia ihs moriturus erat pro gente & non
tantum pro gente sed ut filios dei
qui erant dispersi congregaret in unum
Ergo die ergo coeperunt ut
interficerent eum ihs ergo iam

non iam palam ambulabat apud iudaeos sed abiit in regionem iuxta desertum in ciuitatem quae dicitur ephrem et ibi morabatur cum discipulis suis

Proximum autem erat pascha iudeorum et ascenderunt multi in hierusolimam de regione ante pascha ut sanctificarent se ipsos quaerebant ergo ihm et conloquebantur adinuicem in templo stantes quid putatis quia non ueniat ad diem festum dederant autem pontifices et pharisaei mandatum ut si quis cognouerit ubi sit indicet ut apprehendant eum

Ihs ergo ante sex dies paschae uenit in bethaniam ubi lazarus fuerat mortuus quem suscitauit ihs

Fecerunt autem ei cenam ibi et martha ministrabat lazarus uero era

unus ex discumbentibus cum eo

Maria ergo accepit libram unguenti
nardi pistici pretiosi et unxit pedes
ihu et extersit capillis suis pedes eius
et domus inplita est ex odore unguenti
Dicit ergo unus ex discipulis eius Iudas
scariothis qui erat eum traditurus qua
re hoc unguentum non uenit trecentis
denariis et datum esse egenis dixit
autem hoc non quia de egenis pertinebat
ad eum sed quia fuerat et loculos
habens eaque mittebantur portabat
Dixit ergo ihs sine illam ut in diem
sepulturae meae serue illud pauperes
enim semper habebitis uobiscum
me autem non semper habebitis
Cognouit ergo turba multa ex iudaeis
quia illi esse et uenerunt

non propter ihm tantum sed ut lazarum
uiderent quem suscitauit a mortuis.
Cogitauerunt autem principes sa-
cerdotum ut lazarum uiderent
quia multi propter illum abibant
et credebant in ihm.
In crastinum autem turba multa
que uenerat ad diem festum cum
audissent quia uenit ihs in hierl
solyma. acceperunt ramos palmarum
et processerunt obuiam ei. et cla-
mabant osanna. benedictus qui ue-
nit in nomine dni rex israhel.
Inuenit ihs asellum et sedit
super eum sicscriptum est non ti-
mere filia sion ecce rex tuus uenit se-
dens super pullum asine.
Hec non cognouerunt discipuli eius

primum sed quando glorificatus est ihs
tunc recordati sunt quia haec erant scrip
ta de eo & haec fecerunt ei et famosum
ergo perhibebat turba quae erat cum eo
quando lazarum uocauit de monumen
to & suscitauit eum a mortuis propter
ea. & obuiam uenit ei turba quia audie
runt eum fecisse hoc signum pharisaei
autem dixerunt ad semet ipsos uidetis
quia nihil proficimus. Ecce mundus to
tus post eum abiit erant autem gen
tes quidam ex his qui ascenderant ut
adorarent in die festo hi ergo accesse
runt ad philippum qui erat a bethsaida galilaeae
& rogabant eum dicentes domine uolumus
ihm uidere uenit philippus & dicit an
drae. Andreas rursum & philippus
dixerunt ihu.

Ihs autem respondit eis dicens uenit
hora ut clarificetur filius hominis
Amen amen dico uobis quia nisi gra-
num frumenti cadens in terram
mortuum fuerit ipsum solum manet
si autem mortuum fuerit multum fruc
tum affert
Qui amat animam suam perdet eam
et qui odit animam suam in hoc mun
do in uitam aeternam custodit eam
Si quis mihi ministrat me sequatur
et ubi sum ego illic et minister meus
erit si quis mihi ministrauerit honorif
cabit pater meus
Nunc anima mea turbata est et quid
dicam pater saluum me fac ex hac ho
ra sed propterea ueni in horam hanc
Pater clarifica tuum nomen

Amen amen dico uobis qui accipit
siquem misero me accipit qui
autem me accipit accipit eum qui me mi
sit

Cum haec dixisset ihs turbatus est spa
& protestatus est dixit amen amen
dico uobis qui ex uobis me tradet
Aspiciebant ergo se ad inuicem dis
cipuli hesitantes de quo dicere
Erat ergo recumbens unus ex discipu
lis eius in sinu ihu quem diligebat ihs
innuit ergo huic simon petrus & dicit ei
quis est de quo dicit Itaque cum recubu
isset ille super pectus ihu dicit ei dr̄ie
quis est Respondit ihs ille est cui
ego intinctum panem porrexero
Et cum intinxisset panem dedit
iudae simoni scariothis & pe

bucellam tunc introiuit in illum satanas

Dicit ei ihs quod facis fac citius hoc.
autem nemo sciuit discumbenti-
um ad quid dixerit ei quidam enim puta-
bant quia loculos habeat iudas quia
dicit ei ihs emeea quae opus sunt nobis
ad diem festum aut egenis ut aliquid dare

Cum ergo accipisse ille bucellam
exiuit continuo erat autem nox cum
ergo exisse dicit ihs nunc clarificatus
est filius hominis et ds clarificatus est
in eo si ds clarificatus est in eo et ds
clarificabit eum in semet ipso et con-
tinuo clarificabit eum

Filioli adhuc modicum sum quaeri-
tis me et sicut dixi iudaeis quo ego
uado uos non potestis uenire et
obis dico modo mandatum nouum

do uobis ut diligatis inuicem sicut dilexi
uos ut et uos diligatis inuicem
Hoc cognoscent omnes quia mei discipuli
estis si dilectionem habueritis et inuicem
Dicit ei simon petrus domine quo uadis Res
pondit ihs quo ego uado non potes me
modo sequi sequeris autem postea
Dicit ei petrus quare non possum sequi
te modo animam meam pro te ponam
Respondit ihs animam tuam pro me
pones Amen amen dico tibi non cantabit
gallus donec me ter neges
Non turbetur cor uestrum credite in dm
Et in me credite in domo patris mei
mansiones multae sunt si quominus
dixissem uobis quia uado parare uobis
locum Et si abiero et praeparaui

uobis locum iterum uenio et accipiam
uos ad me ipsum ut ubi sum ego et uos sitis
et quo ego uado scitis et uiam scitis
Dicit ei thomas dñe nescimus quo uadis
et quomodo possumus uiam scire
Dicit ei ihs ego sum uia et ueritas et uita
Ne mouenit ad patrem nisi per me si cog
nouisses me et patrem meum cognoui
sses utique et amodo cognoscetis eum
et uidistis eum Dicit ei philippus dñe
ostende nobis patrem et sufficit nobis
Dicit ei ihs tanto tempore uobiscum sum
et non cognouisme philippe qui uidit me
uidit et patrem quomodo tu dicis osten
de nobis patrem non credis quia ego in
patre et pater in me est uerba quae ego
loquor uobis a me ipso non loquor pa
ter autem in me manens ipse facit opera

non credidis quia ego in patre et pater
in me est alioquin propter ipsa opera
credite. Amen amen dico uobis qui cre
dit in me opera qua ego facio et ipse
facit et maiora horum facie.

Quia ego ad patrem uado et quodcumque
pstieritis in nomine meo hoc faciam
ut glorificetur pater in filio si quid pstie
ritis me in nomine meo hoc faciam si di
ligitis me mandata mea seruare.
Et ego rogabo patrem et alium para
clitum dabit uobis ut maneat uobiscum
in alternum spm ueritatis quem mundus
non potest accipere quia non uidit eum
nescit eum uos autem cognoscetis eum
quia apud uos manebit et in uobis erit
non relinquam uos orfanos ueniam
ad uos adhuc modicum et mundus me

iam non uidet uos autem uidetis me quia
ego uiuo et uos uiuetis in illo die uos cognos
cetis quia ego sum in patre meo et uos in
me et ego in uobis qui habet mandata
mea et seruat ea ille est qui diligit me

Qui autem diligit me diligitur a patre
meo et ego diligam eum et manifesta
bo me ipsum

Dicit ei iudas non ille scariothis dñe
quid factum est quia nobis manifesta
turus es te ipsum et non mundo

Respondit ihs dixit ei si quis diligit
me sermonem meum seruabit et pa
ter meus diligit eum et ad eum ueniemus
et mansionem apud eum faciemus qui
non diligit me sermones meos non serua
et sermo quem audistis non est me
us sed eius qui me misit patris

haec locutus sum uobis apud uos manens
Paraclitus autem spūs sc̄s quem mittet
pater in nomine meo ille uos docebit
omnia & suggerit uobis omnia quecūq;
dixero uobis pacem relinquo uobis
pacem meam do uobis non quomodo mundus
dat ego do uobis non turbetur cor
uestrum neque formidet audistis quia
ego dixi uobis uado & uenio ad uos
Si diligeretis me gauderetis utique quia
uado ad patrem quia pater maior me est
Et nunc dixi uobis priusquam fiat ut
cum factum fuerit credatis iam non multa
loquar uobiscum
Venit enim princeps mundi huius &
in me non habet quicquam sed ut cognoscat
mundus quia diligo patrem & sicut
mandatum dedit mihi pater sic facio

begun ye chapter here

Surgite eamus Ego sum uitis uera et pater
meus agricola est Omnem palmitem in
me non ferentem fructum tollet eum
pater et omnem qui adfert fructum
purgabit eum ut fructum plus adferat
iam uos mundi estis propter sermonem
quem locutus sum uobis manete in me
et ego in uobis sicut palmes non potest
facere fructum a semet ipso nisi man
serit in uite sic nec uos nisi in me manseritis
Ego sum uitis uos autem palmites
qui manet in me et ego in eo hic ad
fert fructum multum quia sine me
nihil potestis facere si quis in me non
manserit mittetur foras sicut palmes
et aruit et colligent eos et in ignem
mittuntur et ardent
Si manseritis in me et uerba mea in

of dublin
I Geralde plunket wrot the cōtents of euery chapter
I meane where every chapter doth begin
1568

the booke cōtaynes to ye hundreth & xiiij leaves at the present xxvij august 1585
August 4. 1621 I reckoned the leaves of this booke and found them to be in number 344
[illegible] counted before to be hundreds and
[illegible]

uus domino suo

Si me persecuti sunt & uos persequen
tur si sermonem meum seruauerunt
& uestrum seruabunt

Sed omnia facient uobis propter
nomen meum

Quia nesciunt eum qui misit me

Si non uenissem & locutus eis non fu
issem peccatum non
haberent nunc autem excusationem
non habent de peccato suo

Qui me odit & patrem meum odit

Si opera non fecissem in eis quae
alius non fecit peccatum
non haberent nunc autem & uide
runt & oderunt & me & patrem
meum sed ut impleatur sermo qui
lege eorum scriptus est quia odio

habuerunt me gratis. Cum uerit para
cletus quem ego mittam uobis a patre spiritum
ueritatis qui a patre procedit ille testi
monium perhibe de me. Et uos testimoni
um perhibetis quia ab initio mecum fuistis.

Ioh. xvi

Hec locutus sum uobis ut non scan
dalizemini absque synagogis fa
cient uos. Sed uenit hora ut omnis
qui interficit uos arbitretur obsequium
se praestare deo. Et haec faciunt quia
non nouerunt patrem neque me sed ha
ec locutus sum uobis ut cum uenerit ho
ra eorum reminiscemini quia ego dixi uobis.

Hec autem ab initio uobis non dixi
qui uobiscum eram. Et nunc uado
ad eum qui me mit. Et nemo ex uobis interro
gat me quo uadis sed qui haec locutus
sum uobis tristitia inpleuit corue[illegible]

uobis manserint quodcumque uolue
ritis et pleueritis fiet uobis ::

In hoc clarificatus est pater meus ut
fructum plurimum adferatis et
efficiamini mei discipuli sicut dilexit
me pater et ego dilexi uos manete in
dilectionem meam si praeceptam meam seruaue
ritis manebitis in dilectionem meam si
cut et ego praecepta patris mei ser
uaui et maneo in eius dilectione Haec lo
cutus sum uobis ut gaudium meum in uo
bis sit et gaudium uestrum impleatur hoc
est praeceptum meum ut diligatis inui
cem sicut dilexi uos ::

Maiorem hanc dilectionem nemo
habet ut animam suam quis
ponat pro amicis suis :: precipio uobis
Uos amici mei estis si feceritis quae ego

John XV. 6

iam non dico uos seruos quia seruus nesci
quid faciat dn̄s eius uos autem dixi amicos
quia omnia quaecumque audiui a patre
meo nota feci uobis non uos me elegistis
sed ego elegi uos et possui uos ut eatis
et fructum adferatis et fructus uester
ad aliquid

Ut quodcumque petieritis patrem
in nomine meo de uobis

Haec mando uobis ut diligatis in
uicem si mundus uos odit scitote
quia me priorem uos odi habuit si de mun
do fuisseis mundus quod suum erat
diligere quia uero de mundo non estis
sed ego elegi uos de mundo pro[illegible]er et
odit uos mundus

Mementote sermonis mei quem
ego dixi uobis non est maior sr

here lacketh a leaf ... of xvi. chapt of St John
This Leaf found 1741

sed ego ueritatem dico uobis expedit uo
bis ut ego uadam. Si enim ego non abiero
paracletus non uenie ad uos si autem
abiero mittam eum ad uos. Et cum uene
rit ille argue mundum de peccato et
de iustitia et de iudicio de peccato quidem
quia non crediderunt in me.
De iustitia uero quia ad patrem uado
et iam non uidebitis me. De iudicio
autem quia princeps huius mundi iudi
catus est adhuc multa habeo uobis di
cere sed non potestis portare modo.
Cum autem uenerit ille spiritus ueritatis
docebit uos omnem ueritatem non enim
loquitur a semetipso sed quaecumque
audie loquitur et quae uentura sunt
adnuntiabit uobis ille me clarificabit
quia de meo accipie et adnuntiabit
uobis

Omnia quæcumque habet pater
mea sunt
Propterea dixi quia ex meo accipiet
& annunciabit uobis modicum
& iam non uidebitis me & rursum modicum
& uidebitis me quia uado ad patrem
Dixerunt ergo ex discipulis eius ad inuicem
quid est quod dicit nobis modicum &
non uidebitis me & rursum modicum
& uidebitis me & quia uado ad patrem
Dicebant ergo quid est hoc quod dicit
modicum nescimus quid loquitur
Cognouit ergo ihs quia uolebant eum
interrogare & dixit eis de hoc quæritis
inter uos quia dixi modicum & non
uidebitis me & rursum modicum & ui
debitis me Amen amen dico uobis
quia plorabitis & flebitis uos inimi

autem gaudebit uos autem contrista
bemini sed tristitia uestra uertetur in
gaudium. Mulier cum parit tristi
tiam habet quia uenit hora eius.
Cum autem peperit puerum iam non
meminit praesurae propter gaudium
quia natus est homo in mundum et uos
igitur nunc quidem tristitiam habebi
tis iterum autem et uidebo uos et gaude
bit cor uestrum et gaudium uestrum ne
mo tollet a uobis et in illo die me non
interrogabitis quicquam.
Amen amen dico uobis si quid plue
ritis patrem in nomine meo dabit uobis
usque modo non plus tis quicquam
in nomine meo. Plete et accipietis ut
gaudium uestrum sit plenum.
Hec in proverbis locutus sum uobis.

There lacketh in this and [illegible] book iiij [illegible]
being [illegible]

338

uenit hora cum iam non in prouerbis lo
quar uobis sed palam adnuntiabo
uobis illo die in nomine meo petitis et
non dico uobis quia ego rogabo patrem
de uobis. Ipse enim pater amat uos
quia uos me amatis et credidistis quia
ego a deo exiui exiui a patre et ueni in mun
dum et iterum relinquo mundum et uo
do ad patrem

Dicunt ei discipuli eius ecce nunc palam
loqueris et prouerbium nullum
dicis nunc scimus quia scis omnia et non
opus est tibi ut quis te interroget in
hoc credimus quia a deo existi.

Respondit eis ihs modo credis ecce
uenit hora etiam uenit ut dispen
gamini unusquisque in propria et
me solum relinquatis et non sum

solus quia pater meus [illegible] est.

Haec locutus sum [illegible] vobis ut me patem habeatis [illegible] mundo praesuram habebitis [illegible] dicite. Ego vici mundum haec locutus est ihs. Et sublevatis oculis in caelum dixit pater venit hora clarifica filium tuum ut filius tuus clarificet te sed dedisti ei potestatem omnis carnis ut omne quod dedisti ei det ei vitam aeternam.

Haec est autem vita aeterna ut cognoscant te solum om̄ verum. Et quem misisti ihm̄ xp̄m ego te clarificavi super terram opus consummavi quod dedisti mihi ut faciam. Et nunc clarificavi me pater a patre meo ipsum claritatem quam habui priusquam mundus esset a patre manifestavi nomen tuum hominibus quos dedisti mihi de mundo tui

